

Joukkoviestintätilasto

Finnish Mass Media

1995

Joukkoviestintätilasto

Finnish Mass Media

1995

Tiedustelut:

*Tuomo Sauri
Rauli Kohvakka
Tilastokeskus
Puh. (90) 17 341*

00022 Tilastokeskus

Inquiries:

*Tuomo Sauri
Rauli Kohvakka
Statistics Finland
Tel. +358 0 17 341*

FIN-00022 Statistics Finland

SVT

*Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland*

© 1995 Tilastokeskus

Kansikuva - Cover design: Ilkka Kärkkäinen

*Taulukoissa käytetyt
symbolit*

*Ei mitään ilmoitettavaa
Suure pienempi kuin puolet
käytetyistä yksiköistä
Tietoa ei ole saatu tai se on
liian epävarma ilmoitettavaksi*

Key to symbols used in Tables

*No information..... -
Quantity less than
half the unit used..... 0 ja 0,0
Data not available or
sufficiently reliable..... ..*

Lainattaessa lähteeksi on mainittava Tilastokeskus.

Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

ISSN 0784-8765

= Kulttuuri ja viestintä

ISSN 0787-5584

ISBN 951-727-106-9

Esipuhe

Joukkoviestintätilaston vuoden 1995 laitos on jo viides joukkoviestinnän ja sen kehityksen tilastollinen kokonaisuus. Joukkoviestintätilasto 1995 on yhteistyön tuote, kuten edeltäjänsäkin. Tilastokeskuksen ja liikenneministeriön yhteistyö joukkoviestinnän tilastollisessa kuvaamisessa alkoi vuonna 1985. Myös opetusministeriö tuli 1990-luvulla mukaan toiminnan rahoitukseen.

Neljän joukkoviestintätilaston lisäksi yhteistyön puitteissa on ilmestynyt lukuisia joukkoviestintää ja sen eri aloja kuvaavia erillisraportteja.

Joukkoviestintätilasto 1995 on laadittu Tilastokeskuksen Elinolot-yksikön joukkoviestintä, kulttuuri ja ajankäyttö -vastualueella. Sen ovat toimittaneet Rauli Kohvakka ja Tuomo Sauri. He ovat myös laatineet julkaisuun sisältyvät yhteenvetoartikkelit. Toimittajien työnjako ilmenee julkaisun sisällysluettelosta. Julkaisun valmistamiseen ovat osallistuneet myös Irma Ollila (taulukoiden toteutus), Veli Rajaniemi (kuvioiden toteutus) ja Seija Töyräänvuori (julkaisun taitto).

Julkaisun taulukot on muutettu kaksikielisiksi (suomi, englanti). Englanninkielisen yhteenvetoartikkelin on kääntänyt David Kivinen.

Helsingissä marraskuussa 1995

Hilkka Vihavainen

Sisällys

Contents

Esipuhe	3
Taulukko- ja kuvioluettelo – <i>List of Tables and Figures</i>	6
1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus (<i>Tuomo Sauri</i>)	17
2 Televisio (<i>Rauli Kohvakka & Tuomo Sauri</i>)	51
3 Radio (<i>Tuomo Sauri</i>)	81
4 Äänitteet (<i>Tuomo Sauri</i>)	101
5 Video (<i>Rauli Kohvakka</i>)	115
6 Elokuva (<i>Rauli Kohvakka</i>)	131
7 Kirjat ja kirjastot (<i>Rauli Kohvakka</i>)	149
8 Sanomalehdet (<i>Tuomo Sauri</i>)	171
9 Aikakauslehdet (<i>Tuomo Sauri</i>)	191
10 Joukkoviestinnän julkinen tuki (<i>Tuomo Sauri</i>)	209
11 Kansainvälisiä vertailutietoja (<i>Tuomo Sauri</i>)	225
 <i>THE MASS MEDIA SYSTEM IN FINLAND: SOME TRENDS IN DEVELOPMENT.</i>	 235
 Liitteet – <i>Appendices</i>	
1 Ecu:n ja dollarin markkaurssit (vuosikeskiarvoja) <i>Rates of exchange, yearly averages ECU/FIM and USD/FIM.</i>	243
2 Rahan arvon muunnoskerroimet vuosien 1993 ja 1994 rahaksi <i>Transformation coefficients into 1993 and 1994 money, FIM</i>	244
3 Bruttokansantuote 1980 – 1994 <i>Gross domestic product 1980 – 1994</i>	245
4 Väestö vuoden lopussa 1980 – 1994 <i>Population at the end of 1980 – 1992</i>	246
 Asiahakemisto	 247
Index	252
Osoitteita – <i>Addresses.</i>	256

Taulukko- ja kuvioluettelo

List of Tables and Figures

List of Tables

	Sivu – Page
1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus	
<i>Mass media economy and consumption</i>	17
1.1 Joukkoviestinnän liikevaihto vuosina 1980 ja 1985 – 1994 <i>Mass media turnover in 1980 and 1985 – 1994</i>	26
1.2 Suurimpien joukkoviestintäyritysten konserniliikevaihto vuosina 1980 ja 1985 – 1994 <i>Turnover of the biggest companies in mass communication in 1980 and 1985 – 1994</i>	28
1.3 Mainonta vuosina 1980 – 1994 <i>Advertising in 1980 – 1994</i>	29
1.6 Joukkoviestinnän eri sektoreiden kotimaisuusasteita. <i>Share of domestic production in different sectors of mass communication</i>	31
1.4 Mainonta vuosina 1988 – 1994 <i>Advertising in 1988 – 1994</i>	30
1.5 Joukkoviestintä työllistäjänä 1980 – 1993 <i>Mass communication as employer 1980 – 1993</i>	31
1.7 Graafisen tuotannon ja kustannustoiminnan henkilökunta vuosina 1985 – 1993 <i>Staff engaged in printing and publishing 1985 – 1993</i>	32
1.8 Graafisen teollisuuden toimitusten arvo alatoimialoittain vuosina 1988 – 1993 <i>Value of deliveries in different branches of the printing industry 1988 – 1993</i>	33
1.9 Graafisen teollisuuden eräiden tuoteryhmien toimitusten arvo vuosina 1987 – 1993 <i>Value of deliveries of some product groups in the printing industry 1987 – 1993</i>	33
1.10 Graafisen teollisuuden vienti ja tuonti 1980 – 1994 <i>Printing industry exports and imports 1980 – 1994</i>	34
1.11 Graafisten tuotteiden vienti tuoteryhmittäin vuosina 1988 – 1994 <i>Exports of print media by product groups 1988 – 1994</i>	35
1.12 Graafisen teollisuuden vienti maittain vuosina 1988 – 1994 <i>Breakdown of printing industry exports by country 1988 – 1994</i>	35
1.13 Graafisten tuotteiden tuonti tuoteryhmittäin vuosina 1988 – 1994 <i>Imports of print media by product groups 1988 – 1994</i>	36
1.14 Graafisen teollisuuden tuonti maittain vuosina 1988 – 1994 <i>Breakdown of printing industry imports by country 1988 – 1994</i>	36
1.15 Elektronisten viihdelaitteiden ja muiden tietoliikennevälineiden valmistuksessa ollut henkilökunta vuosina 1985 – 1993 <i>Staff engaged in the manufacture of entertainment electronics and other means of communication 1985 – 1993</i>	37
1.16 Viihde-elektroniiikan tuotteiden valmistuksen arvo Suomessa vuosina 1980 – 1993 <i>Value of deliveries in entertainment electronics manufacture in Finland 1980 – 1993</i>	38
1.17 Viihde-elektroniiikan tuotteiden vienti ja tuonti vuosina 1980 ja 1985 – 1994 <i>Exports and imports of entertainment electronics in 1980 and 1985 – 1994</i>	39

1.18	Viihde-elektroniikan laitteiden vähittäismyynti vuosina 1980 – 1994 <i>Retail sales of entertainment electronics 1980 – 1994</i>	40
1.19	Viihde-elektroniikan laitteiden keskihinnat ja myynnin arvo vuosina 1980 – 1994 <i>Entertainment electronics: average prices and sales volume 1980 – 1994</i>	42
1.20	Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään sekä viestintämenojen osuus kulutusmenoista päämiehen sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1994 <i>Household consumption expenditure in mass media and share of total consumption expenditure by socio-economic status of head of household in 1994</i>	44
1.21	Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään sekä viestintämenojen osuus kulutusmenoista 1990 ja 1994 <i>Household consumption expenditure in mass media and share of total consumption in 1990 and 1994</i>	46
1.22	Kotitalouksien elektronisten viihdelaitteiden omistus vuonna 1994 sosioekonomisen aseman mukaan <i>Household ownership of entertainment electronics in 1994 by socio-economic status</i>	47
1.23	12 –69-vuotiaiden joukkoviestimiin käyttämä aika vuonna 1994 <i>Time spent with mass media in 1994 (ages 12–69)</i>	48

2 Televisio 51

Television

2.1	Yleisradion tulot vuosina 1980/81 – 1994 <i>YLE revenues 1980/81 – 1994</i>	60
2.2	Lupamaksun käyttö tehtävälueittain 1993 <i>Allocation of licence fee to different functions in 1993</i>	61
2.3	MTV:n ja Kolmostelevisiön liikevaihto vuosina 1980 – 1994 <i>MTV and Channel Three turnover 1980 – 1994</i>	62
2.4	Kaapelitelevisiotoiminnan liikevaihto vuosina 1985 – 1994 <i>Cable television turnover 1985 – 1994</i>	62
2.5	Yleisradion henkilöstö tilikausina 1980/81 – 1994 ja henkilöstön jakautuminen toimialoittain 1994 <i>YLE personnel during financial years 1980/81 – 1994 and staff breakdown by units in 1994</i>	63
2.6	MTV:n henkilöstö vuosina 1980 – 1994 <i>MTV personnel 1980 – 1994</i>	64
2.7	Kaapelitelevisioyhtiöiden henkilöstö vuosina 1990 – 1994 <i>Cable operators' personnel in 1990 – 1994</i>	64
2.8	Televisioluvat vuosina 1980 – 1994 <i>Television licences 1980–1994</i>	65
2.9	Kaapelitelevisioliittymät vuosina 1980 – 1994 <i>Cable television connections 1980 – 1994</i>	65
2.10	Satelliittiliittymien määrä 1987 – 1994 <i>DBS connections 1987 – 1994</i>	67
2.11	Yleisimmät kaapeliverkoissa välitetyt kanavat vuoden 1994 lopussa <i>Major channels retransmitted via cable networks at year-end 1994</i>	68
2.12	Yleisradion, MTV:n ja Kolmostelevisiön televisiolähetysten viikkotuntimäärät kanavittain vuosina 1980 – 1994 <i>YLE, MTV and Channel Three/MTV3: weekly broadcasting hours by channels 1980 – 1994</i>	69
2.13	Yleisradion ja MTV:n televisio-ohjelmiston jakautuminen eri ohjelmatyyppeihin ohjelmayhtiöittäin vuosina 1980/81 – 1994 <i>Breakdown of YLE and MTV television programming by type of programme 1980/81 – 1994</i>	70
2.14	Yleisradion ja MTV:n televisio-ohjelmiston kotimaisuus ohjelmayhtiöittäin sekä kotimaisten ohjelmien osuus eri ohjelmatyypeistä toimintavuosina 1980/81 – 1994 <i>Finnish vs. foreign production in YLE and MTV television programming and the share of domestic programming in different types of programmes 1980/81 – 1994</i>	71

2.15	Yleisradion ja MTV:n lähettämien ulkomaisten televisio-ohjelmien jakautuminen alkuperämaittain vuosina 1980/81 – 1994 <i>Breakdown of foreign television programming broadcast by YLE and MTV by country of origin 1980/81 – 1994</i>	72
2.16	Yleisradion ohjelmamyynti ulkomaille, 1980/81 ja 1985/86 – 1994 <i>Foreign sales of YLE tv-programmes 1980/81 and 1985/86 – 1994</i>	73
2.17	Mainostelevisio ohjelmamyynti ulkomaille 1985 – 1994 <i>Foreign sales of MTV tv-programmes 1985 – 1994</i>	73
2.18	MTV:n ohjelmamyynti ulkomaille ohjelmatyypeittäin 1985 – 1994 <i>Foreign sales of MTV tv-programmes by types of programme 1985 – 1994</i>	73
2.19	Televisiolähetysten tavoitavuus keskimääräisenä päivänä vuosina 1987/88 – 1994 <i>Daily reach of television programmes 1987/88 – 1994</i>	74
2.20	Televisio-ohjelmien tavoitavuus keskimääräisenä päivänä eri väestöryhmissä 1994 <i>Daily reach of television programmes in different population groups 1994</i>	75
2.21	Televisio katseluun keskimäärin käytetty aika vuosina 1987/88 – 1994 <i>Daily average television viewing time 1987/88 – 1994</i>	76
2.22	Televisiolähetysten katseluun käytetty aika eri väestöryhmissä keskimääräisenä päivänä 1994 <i>Daily average television viewing time in different population groups 1994</i>	77
2.23	Eri ohjelmatyyppien katselun osuus television (Yleisradio ja MTV) katseluun käytetystä kokonaisajasta keskimääräisenä päivänä vuosina 1980 – 1994 <i>Breakdown of total viewing time (YLE and MTV) by types of programme on an average day 1980 – 1994</i>	78
2.24	Teksti TV:n yleisyys kotitalouksissa 1989 – 1995 <i>Households with teletext services 1989 – 1995</i>	79
2.25	Ylen teksti tv:n suosituimpien sivujen katselu 1994 <i>Most popular YLE teletext pages 1994</i>	79
2.26	Katsotuimmat televisio-ohjelmat 1994 <i>Top ten television programmes in 1994</i>	80
3	Radio	81
	<i>Radio</i>	
3.1	Yleisradion radiolähetysten viikkotuntimäärät vuosina 1980/81 – 1994 <i>YLE weekly radio broadcastig hours 1980/81 – 1994</i>	88
3.2	Yksityisten paikallisradioasemien keskimääräiset viikkotuntimäärät 1985 – 1994 <i>Average weekly broadcasting hours by private local radio stations 1985 – 1994</i>	88
3.3	Toiminnassa olleet paikallisradioasemat lokakuussa 1995 <i>Local radio stations in october 1995</i>	91
3.4	Paikallisradioasemien määrän kehitys vuosina 1985 – 1994 <i>Number of local radio stations 1985 – 1994</i>	92
3.5	Paikallisradioasemien henkilöstö vuosina 1985 – 1994 <i>Local radio stations personnel 1985 – 1994</i>	92
3.6	Yleisradion maakuntaradioiden ja regionalradionin lähetykset 1994 <i>YLE regional broadcasting in 1994</i>	94
3.7	Radion tavoitavuus keskimääräisenä päivänä vuosina 1980 – 1994 <i>Daily reach of radio 1980 – 1994</i>	95
3.8	Radion tavoitavuus väestöryhmittäin keskimääräisenä päivänä talvella 1994/95 <i>Daily reach of radio by population groups in winter 1994/95</i>	97
3.9	Radion kuuntelu-aika keskimääräisenä päivänä vuosina 1980 – 1994 <i>Average daily radio listening time 1980 – 1994</i>	98
3.10	Radion kuuntelu-aika väestöryhmittäin keskimääräisenä päivänä 1994 <i>Average daily radio listening time by population groups 1994</i>	99

4	Äänitteet	101
	<i>Phonograms</i>	
4.1	Äänitteiden tuonti, valmistus ja tallentamattomien äänikasettien tuonti vuosina 1980 – 1994 <i>Import and production of phonograms and the import of blank audio cassettes 1980–1994</i>	106
4.2	Äänitteiden nimiketuotanto Suomessa vuosina 1983 – 1994 <i>Production of phonogram titles in Finland 1983 – 1994</i>	107
4.3	Äänitteiden valmistus Suomessa vuosina 1981 – 1994 <i>Production of phonograms in Finland 1981 – 1994</i>	108
4.4	Kappalemääräisen myynnin jakautuminen eri äänitetyyppien kesken vuosina 1980 – 1994 <i>Breakdown of phonogram sales by type of recording 1980 – 1994</i>	109
4.5	Äänilevyjen, kasettien ja CD-levyjen tukkumyynnin arvo vuosina 1988 – 1994 <i>Value of phonogram sales by type of recording 1988 – 1994</i>	110
4.6	Kirjastojen äänitemateriaali, soittokerrat ja kotilainat vuosina 1985 – 1992 <i>Public library phonogram collections, number of times played and number of lendings 1985 – 1992</i>	112
4.7	Äänitteiden kuuntelu keskimääräisenä päivänä 1990 – 1994 <i>Daily listening to phonograms 1990 – 1994</i>	112
4.8	Kautta aikojen myydyimmät pitkäsoittotuotteet <i>All time top 20 domestic and imported records</i>	113
4.9	Myydyimmät pitkäsoittotuotteet vuonna 1994 <i>Top 20 domestic and imported records in 1994</i>	114
5	Video	115
	<i>Video</i>	
5.1	Videotallenteiden tuonti, valmistus ja tallentamattomien videokasettien tuonti vuosina 1982 – 1994 <i>Import and production/duplication of video recordings and the import of blank video cassettes 1982 – 1994</i>	120
5.2	Kappalemääräinen videotallennemyynti 1989 – 1994 <i>Videorecording sales 1989 – 1994</i>	121
5.3	Videotallenteiden tuonti alkuperämaittain vuosina 1982 – 1994 ja tuonnin arvo vuonna 1994 <i>Video recordings imports by country of origin 1980–1994 and value of imports in 1994</i>	122
5.4	Videotallenteiden liikevaihto vuosina 1980 – 1994 <i>Turnover of video recording markets 1980 – 1994</i>	123
5.5	Tarkastetut videotallenteet alkuperämaan mukaan vuosina 1988 – 1994 <i>Videos examined by country of origin 1988–1994</i>	123
5.6	Tarkastetut videotallenteet 1990 – 1994 ohjelmatyypeittäin <i>Examined video recordings by type of programme 1990 – 1994</i>	124
5.7	Vuokratuimmat ja myydyimmät vuonna 1994 julkaistut video-ohjelmat <i>Top ten videorecordings released 1994</i>	125
5.8	Videotallenteiden vähittäisvuokraus- ja myyntipisteet vuosina 1990, 1991 ja 1994 <i>Video rental and sales outlets in 1990, 1991 and 1994</i>	126
5.9	Videon tavoitavuus ja katseluun käytetty aika keskimääräisenä päivänä vuosina 1987/88 – 1994 <i>Daily reach of video and average viewing time 1988/89 – 1994</i>	127
5.10	Videonauhurin pääasiallinen käyttötapa kotitaloustyypeittäin vuosina 1984, 1986, 1989 ja 1991 <i>Primary uses of VCR in 1984, 1986, 1989 and 1991</i>	128
5.11	Yleisten kirjastojen videotallenteet, niiden katselukerrat ja kotilainat vuosina 1985 – 1992 <i>Public library video recording collections, number of times viewed and number of lendings 1985 – 1992</i>	129

6	Elokuva	131
	<i>Films</i>	
6.1	Esitetyt elokuvat ja elokuvanäytännöt vuosina 1980 – 1994 <i>Film showings 1980 – 1994</i>	136
6.2	Elokuvateattereiden lukumäärä, kaupunkiteattereiden osuus, istumapaikat, elokuvissa käynnit sekä pääsylipputuotto ja elokuvalipun keskihinta vuosina 1980 – 1994 <i>Number of cinemas, auditoria, number of seats, cinema admissions, Box Office and average price of cinema ticket 1980 – 1994</i>	136
6.3	Elokvien ensi-illat valmistusmaittain 1980 – 1994 <i>Film premieres by country of origin 1980 – 1994</i>	137
6.4	Pitkien elokuvien ensi-illat elokuvatoimistoittain vuosina 1980 – 1994 <i>Feature film premieres by distributor 1980 – 1994</i>	138
6.5	Elokvatuotantoyritykset tuotettujen pitkien näytelmäelokuvien määrän mukaan 1987 – 1994 <i>Film production companies by number of produced feature films 1987 – 1994</i>	139
6.6	Vuosina 1980 – 1994 tarkastetut pitkät elokuvat <i>Feature films reviewed and graded during 1980 – 1994</i>	140
6.7	Vuosina 1980 – 1994 tarkastetut kotimaiset elokuvat ja MTV:ssä esitetyt televisiomainokset <i>Finnish films reviewed and graded 1980 – 1994 and tv-commercials shown on MTV-Finland</i>	140
6.8	Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat vuosina 1982 – 1994 <i>Showings of feature films on television 1982 – 1994</i>	141
6.9	Suurimmat elokuvateatteripaikkakunnat 1994 <i>Biggest cinema towns in Finland in 1994</i>	142
6.10	Kymmenen suosituimman kotimaisen ja ulkomaisen elokuvan osuudet kokonaiskatsojamäärästä ja pääsylipputuotoista vuosina 1982 – 1994 <i>Top ten Finnish and foreign films: share of total admissions and Box Office 1982 – 1994</i>	143
6.11	Vuoden 1994 suosituimmat elokuvat <i>Top ten films in 1994</i>	144
6.12	Elokvissa käyminen 6 kk aikana vuosina 1981 ja 1991 <i>Cinema-going during past 6 months</i>	145
6.13	Elokvissa käynnit kuukausittain vuonna 1994 <i>Cinema admissions by month 1994</i>	147
7	Kirjat ja kirjastot	149
	<i>Books and libraries</i>	
7.1	Suomessa julkaistu kirjallisuus vuosina 1980 – 1994 (nimikkeiden kokonaismäärä) <i>Books published in Finland 1980 – 1994 (total number of titles)</i>	154
7.2	Tieto- ja kaunokirjallisuuden sekä koulu- ja lastenkirjojen kokonaisnimiketutanto vuosina 1980 – 1994 <i>Non-fiction, fiction, schoolbooks and children's books: total number of titles 1980 – 1994</i>	155
7.3	Suomessa julkaistu kirjallisuus (nimikkeiden kokonaismäärä) lajeittain vuosina 1980 – 1994 <i>Total number of books published in Finland under different categories 1980 – 1994</i>	157
7.4	Suomessa julkaistu käännöskirjallisuus alkuperäiskielen mukaan vuosina 1981 – 1994 <i>Translated books published in Finland 1981 – 1994 by source language</i>	158
7.5	Kirjojen nimiketutanto kirjallisuuslajeittain vuosina 1985 – 1994 <i>Titles produced in Finland 1985 – 1994 by type of literature</i>	159
7.6	Kirjojen kappalemääräinen myynti kirjallisuusryhmittäin vuosina 1980, 1985 – 1994 <i>Book sales by type of literature 1980, 1985 – 1994</i>	161
7.7	Kirjojen markkamääräinen myynti kirjallisuusryhmittäin vuosina 1980, 1985 – 1994 <i>Value of book sales by type of literature in 1980, 1985 – 1994</i>	162
7.8	Pääkustantajien ja erikoiskustantajien lukumäärä ja markkinaosuus vuosina 1981 – 1994 <i>Number and market share of general-interest publishers and specialized publishers in 1981 – 1994</i>	163

7.9	Pääkustantajien kirjamyynti kanavittain 1990 – 1994 <i>Marketing channels of books published by general-interest publishers 1990 – 1994</i>	163
7.10	Kirjakauppojen, Rautakirjan kioskien ja antikvariaattien määrä vuosina 1980 – 1993 <i>Number of bookshops, Rautakirja kiosks and second-hand bookshops 1980 – 1993</i>	164
7.11	Kirjakerhot 1994 <i>Book clubs 1994</i>	164
7.12	Yleisten kirjastojen pää-, sivu- ja laitospöytäkirjastot sekä kirjastoautot vuosina 1980 – 1994 <i>Main libraries, branch libraries, institutional libraries and mobile libraries 1980 – 1994</i>	165
7.13	Yleisten kirjastojen lainaajat, kotilainat ja kirjavarat vuosina 1980 – 1994 <i>Number of library borrowers, lendings and library book collections 1980–1994</i>	166
7.14	Yleisten kirjastojen lainaajat ja kirjainat vuosina 1985 – 1994 <i>Public library borrowers and book lendings 1985 – 1994</i>	166
7.15	Kirjojen lukeminen 1981 – 1991 <i>Book reading 1981–1991</i>	167
7.16	Kirjastossa käyminen 1981 – 1991 <i>Use of library services 1981 – 1991</i>	169

8 Sanomalehdet 171

Newspapers

8.1	Sanomalehdet vuosina 1980 – 1994 ilmestymistiheyden mukaan <i>Number of newspaper titles 1980 – 1994</i>	176
8.2	Sanomalehtien kokonaislevikin jakautuminen ilmestymistiheyden mukaan vuosina 1980 – 1994 <i>Total circulation of newspapers 1980 – 1994</i>	177
8.3	Sanomalehtien levikit kilpailuaseman mukaan vuosina 1980 – 1994 <i>Total circulation of newspapers by competitive position in 1980 – 1994</i>	178
8.4	Päivälehtien ilmestymistiheys, levikki, levikin muutos 1994/1993 ja volyyymi vuonna 1994 <i>Dailies: frequency of publication, circulation, change in circulation 1994/1993 and volume in 1994</i>	180
8.5	Sanomalehdet lääneittäin 1994 <i>Newspapers appearing in different provinces in 1994</i>	181
8.6	7–3-päiväisten sanomalehtien levikkiosuudet puoluekannan mukaan 1986 – 1994 <i>Newspapers (7 – 3 times/week) by political affiliation 1986 – 1994</i>	181
8.7	20 suurinta sanomalehtiä levikin mukaan vuonna 1995 <i>Top 20 newspaper publishers according to circulation in 1995</i>	183
8.8	Päivälehtien sisältö vuonna 1994 <i>Contents of dailies in 1994</i>	185
8.9	Päivälehtien tekstiaineiston lähteet vuonna 1994 <i>Sources of text material in dailies in 1994</i>	185
8.10	Postin kuljettamat sanomalehdet vuosina 1980 – 1994 <i>Newspapers delivered by the Post Office 1980–1994</i>	186
8.11	Tilattujen kotimaisten sanomalehtien eri jakelutapojen osuudet vuosina 1986 – 1994 <i>Finnish newspapers: methods of delivery in 1986 – 1994</i>	186
8.12	Koti- ja ulkomaisten sanomalehtien irtonumeromyynti vuosina 1980 – 1994 <i>Single-copy sales of Finnish and foreign newspapers 1980 – 1994</i>	187
8.13	Ilmaislehtien määrä, kokonaispainos/numero, volyyymi ja ilmoitustulot vuosina 1984, 1989 ja 1994 <i>Free sheets: number, total print, volume and revenue from advertising in 1984, 1989 and 1994</i>	188
8.14	Sanoma- ja ilmaislehtien lukeminen 1991 <i>Reading newspapers and free sheets in 1991</i>	189

9 Aikakauslehdet 191

Magazines and periodicals

9.1	Aikakauslehdistön lukumääräinen kehitys ilmestymistiheyden mukaan vuosina 1980 – 1994 <i>Number of magazines and periodicals by frequency of publication 1980 – 1994</i>	197
-----	---	-----

9.2	Eräiden aikauslehtiryhmien yhteislevikit vuosina 1980 – 1994 <i>Total circulations of selected magazine and periodical categories 1980 – 1994</i>	198
9.3	Suurimpien aikauslehtien ilmestymistiheydet, levikit ja kustantajat 1994 <i>Frequencies of publication, circulations and publishers of the biggest magazines and periodicals 1994</i>	199
9.4	Kahdeksan suurimman yleisöaikauslehtien kustantajan keskinäiset volyymiosuudet 1989 – 1994 <i>Eight biggest publishers in periodical press: mutual shares of volume in 1989 – 1994</i>	201
9.5	Postin kuljettamat aikauslehdet vuosina 1980 – 1994 <i>Magazines and periodicals delivered by the Post Office 1980 – 1994</i>	202
9.6	Postin kuljettamat aikauslehdet lehtityypeittäin 1994 <i>Magazines and periodicals delivered by the Post Office by type of magazine 1994</i>	203
9.7	Koti- ja ulkomaisten aikauslehtien irtonumeromyynti vuosina 1980 – 1994 <i>Single-copy sales of Finnish and foreign magazines and periodicals 1980 – 1994</i>	204
9.8	Kotimaisten aikauslehtien irtonumeromyynti lehtityypeittäin 1994 <i>Single-copy sales of Finnish magazines and periodicals by type of magazine 1994</i>	205
9.9	Ulkomaisten aikauslehtien irtonumeromyynti lehtityypeittäin vuonna 1994 <i>Single-copy sales of foreign magazines and periodicals by type of magazine 1994</i>	206
9.10	Aikauslehtien lukeminen 1981 ja 1991 <i>Reading magazines and periodicals in 1981 and 1991</i>	207

10 Joukkoviestinnän julkinen tuki 209 *Government subsidies for the mass media*

10.1	Valtion tuki lehdistölle vuosina 1980 – 1995 <i>Government subsidies to the printed press in 1980 – 1995</i>	214
10.2	Yleisen kuljetustuen kohdentuminen lehtiryhmittäin vuosina 1980 – 1994 <i>Breakdown of transport subsidies by type of paper in 1980 – 1994</i>	215
10.3	Kirjallisuuden rahoitus vuosina 1991 – 1994 <i>Government literature appropriations in 1991 – 1994</i>	216
10.4	Valtion tuki kirjastoille vuosina 1980 ja 1985 – 1995 <i>Government subsidies to public libraries in 1980 and 1985 – 1995</i>	217
10.5	Yleisten kirjastojen aineistomenot ja kirjahankinnat 1980 ja 1985 – 1994 <i>Public libraries: materials expenses and book acquisitions in 1980 and 1985 – 1994</i>	217
10.6	Elokuvataiteen tuki 1991 – 1994 <i>Government subsidies to the cinema 1991 – 1994</i>	218
10.7	Suomen elokuvasäätiön tukitoiminta 1988 – 1994 <i>Grants and subsidies from the Finnish Film Foundation 1988 – 1994</i>	219
10.8	Tyhäkasettimaksun nettotuotto 1985 – 1994 <i>Net returns from blank cassette fee 1985 – 1994</i>	220
10.9	Tyhäkasettimaksun käyttö 1988 – 1994 <i>Allocation of blank cassette fee 1988 – 1994</i>	221
10.10	Avekin tukitoiminta 1993/94 <i>Grants and subsidies from the Promotion Centre for Audiovisual Culture in Finland (AVEK) 1993/94</i>	222
10.11	Esekin jakama tuki edistämistarkoituksiin 1994 <i>Grants and subsidies from the Finnish Performing Music Promotion Centre (ESEK) 1994</i>	222
10.12	Kopioston perimät valokopioinnin tekijänoikeuskorvaukset 1985 – 1994 <i>Royalties collected by Kopiosto for photocopying 1985 – 1994</i>	223
10.13	Kopioston jäsenjärjestöilleen tilittämät valokopioinnin tekijänoikeuskorvaukset 1994 <i>Photocopying royalties paid out by Kopiosto to its member organizations in 1994</i>	223

11 Kansainvälisiä vertailutietoja	225
<i>International comparisons</i>	
11.1 Euroopan viestintämarkkinat 1990-luvun alussa <i>European media market in the early 1990 s</i>	227
11.2 Joukkoviestinnän talouden rakenne Euroopassa ja Suomessa 1990 - luvun alussa <i>The structure of media economy in Finland and in whole Europe in the early 1990s</i>	227
11.3 Mainonnan jakautuminen mainosvälineittäin 1993 <i>Distribution of adspend in 1993</i>	228
11.4 20 suurinta joukkoviestintäyhtiötä 1994 <i>Top 20 communications industry companies in 1994</i>	228
11.5 Päivälehtien levikki 1 000 asukasta kohden vuosina 1990 ja 1994 <i>Dailies: circulation per 1 000 inhabitants in 1990 and 1994</i>	229
11.6 Yleisöaikakauslehtien nettopeivät Euroopassa 1993/94 <i>Consumer magazines: Average issue net reach in Europe in 1993/94</i>	229
11.7 Kirjatuotanto Euroopassa vuonna 1992 <i>Book production in Europe in 1992</i>	230
11.8 Julkisen palvelun TV:n osuus katseluajasta 1990 ja 1994 <i>Audience shares of domestic public tv broadcasting in 1990 and 1994</i>	231
11.9 Eräiden yleiseurooppalaisten satelliittikanavien kaapeliliittymien määrän (talouksia) kehitys 1989 – 1995 <i>Cable connections by household for some major satellite channels in Europe in 1989 – 1995</i>	232
11.10 Julkisen palvelun radion markkinaosuudet 1975, 1990 ja 1992 (osuus kokonaiskuuntelu-ajasta) <i>Share of public radio channels in radio listening in 1975, 1990 and 1992</i>	232
11.11 Kappalemääräinen äänitemyynti Euroopassa, USA:ssa ja Japanissa 1994 <i>Phonogram sales in Europe, USA and Japan in 1994</i>	233
11.12 Videotalouksien osuus tv-talouksista 1993 ja vuokrauksen ja myynnin markkinaosuudet vuonna 1994 <i>Penetration rate of VCR's in 1993 and market shares of rental and sell-through videos in 1994</i>	234
11.13 Elokuviskäynnit asukasta kohden 1990 ja 1993 <i>Cinema admissions per inhabitant in 1990 and 1993</i>	234

List of Figures

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus	17
<i>Mass media economy and consumption</i>	
Kuvio 1.1 Joukkoviestinnän liikevaihto 1980, 1990 ja 1994 <i>Figure 1.1 Mass media turnover in 1980, 1990 and 1994</i>	17
Kuvio 1.2 Mediamainonta 1994 <i>Figure 1.2 Advertising in mass media 1994</i>	21
Kuvio 1.3 Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään 1994 <i>Figure 1.3 Household consumption expenditure in mass media 1994</i>	22
Kuvio 1.4 Eräiden viihdelaitteiden myynti 1980 – 1994 <i>Figure 1.4 Sales of selected entertainment electronics 1980 – 1994</i>	41
Kuvio 1.5 Kotitalouksien viihdelaitteiden omistus 1994 <i>Figure 1.5 Household ownership of entertainment electronics in 1994</i>	46

2	Televisio	51
	<i>Television</i>	
Kuvio 2.1	Kaapelitelevioliittymät 1980 – 1994	
Figure 2.1	<i>Cable television subscribers 1980 – 1994</i>	52
Kuvio 2.2	Television katselun jakaantuminen eri kanaville 1994	
Figure 2.2	<i>Breakdown of television viewing by channel in 1994</i>	55
Kuvio 2.3	TV-vastaanottimien määrä kotitalouksissa 1995	
Figure 2.3	<i>Household ownership of tv-sets in 1995</i>	57
Kuvio 2.4	Yleisradion tulot tilikaudella 1993/94	
Figure 2.4	<i>YLE revenues in 1994</i>	60
Kuvio 2.5	Lupamaksun käyttö kanavittain 1994	
Figure 2.5	<i>Allocation of licence fee by channel 1994</i>	61
Kuvio 2.6	Valtakunnallisten tv-kanavien sekä TV4:n näkyvyysalueet	
Figure 2.6	<i>Coverage area of nationwide television channels and TV4</i>	66
Kuvio 2.7	Kaapeliteleviotoimiluvat vuonna 1994	
Figure 2.7	<i>Cable operation licences in 1994</i>	67
Kuvio 2.8	TV-vastaanottimien sijainti kotitalouksissa 1995	
Figure 2.8	<i>Locations of TV-sets in households in 1995</i>	76
3	Radio	81
	<i>Radio</i>	
Kuvio 3.1	Radion kuuntelun jakaantuminen eri kanaville 1994	
Figure 3.1	<i>Channel shares in radio listening in 1994</i>	84
Kuvio 3.2	Radiovastaanottimien määrä kotitalouksissa 1995	
Figure 3.2	<i>Household ownership of radios in 1995</i>	85
Kuvio 3.3	Yleisradion radiokanavien kuuluvuusalueet	
Figure 3.3	<i>Coverage areas of YLE radio channels</i>	89
Kuvio 3.4	Suomen Paikallisradioliiton jäsenasemat 1995	
Figure 3.4	<i>The Association of Finnish Radio Broadcasters: member stations in 1995</i>	90
Kuvio 3.5	Yksityisten paikallisradioiden liikevaihto 1985 – 1994	
Figure 3.5	<i>Turnover of private local radio stations in 1985 – 1994</i>	93
Kuvio 3.6	Paikallisradioiden tuotot ja kulut 1994	
Figure 3.6	<i>Breakdown of local radio stations' revenues and expenses in 1994</i>	93
Kuvio 3.7	Radiokanavien tavoitavuus keskimääräisenä päivänä 1985 – 1994	
Figure 3.7	<i>Daily reach of radio channels in 1985 – 1994</i>	96
Kuvio 3.8	Radion kuuntelu paikan mukaan 1994	
Figure 3.8	<i>Breakdown of local radio listening by place of listening in 1994</i>	100
Kuvio 3.9	Radiovastaanottimien sijainti kotitalouksissa 1995	
Figure 3.9	<i>Locations of radios in households in 1995</i>	100
4	Äänitteet	101
	<i>Phonograms</i>	
Kuvio 4.1	Äänitteiden ja tallentamatomien äänikasettien valmistus jatuonti 1980 – 1994	
Figure 4.1	<i>Production and imports of phonograms 1980 – 1994</i>	101
Kuvio 4.2	Äänitemyynnin markkinaosuudet 1994	
Figure 4.2	<i>Market shares of phonogram sales in 1994</i>	103
Kuvio 4.3	Äänitteiden kokonaismarkkinat 1980 – 1994	
Figure 4.3	<i>Phonogram markets 1980 – 1994</i>	111
Kuvio 4.4	Äänitemyynti äänitelajeittain 1980 – 1994	
Figure 4.4	<i>Phonogram sales by type of recording 1980 – 1994</i>	111

5	Video	115
	<i>Video</i>	
Kuvio 5.1	Videotallennemarkkinoiden liikevaihto vuosina 1980 – 1994	
Figure 5.1	<i>Video distribution turnover 1980 – 1994</i>	115
Kuvio 5.2	Videon tavoitavuus ikäryhmittäin 1987/88 – 1994	
Figure 5.2	<i>Daily reach of video by age group 1987/89 – 1994</i>	117
Kuvio 5.3	Videotallenteiden kappalemääräinen myynti 1989 – 1994	
Figure 5.3	<i>Videorecording sales 1989 – 1994</i>	120
Kuvio 5.4	Videotallenteiden markkinaosuudet	
Figure 5.4	<i>Market shares of videocassette distributors in 1994 (rental and sell-through)</i>	124
Kuvio 5.5	Tarkastetut videotallenteet alkuperämaan mukaan 1994	
Figure 5.5	<i>Videos examined by country of origin 1994</i>	126
6	Elokuva	131
	<i>Films</i>	
Kuvio 6.1	Elokuvisakäynnit asukasta kohden ja pääsylipputulot 1980 – 1994	
Figure 6.1	<i>Cinema admissions per inhabitant and Box Office receipts 1980 – 1994</i>	131
Kuvio 6.2	Esitetyt elokuvat, ensi-illat ja keskimääräiset esityskerrat vuosina 1980 – 1994	
Figure 6.2	<i>Films shown, premieres and average number of showings 1980 – 1994</i>	133
Kuvio 6.3	Elokuviens ensi-illat valmistusmaittain 1994	
Figure 6.3	<i>Movie premieres by country of origin in 1994</i>	137
Kuvio 6.4	Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat 1982 – 1994	
Figure 6.4	<i>Showings of feature films on television 1982 – 1994</i>	141
7	Kirjat ja kirjastot	149
	<i>Books and libraries</i>	
Kuvio 7.1	Julkaistun käännöskirjallisuuden nimikkeet alkuperäiskielen mukaan 1994	
Figure 7.1	<i>Translated book by source language 1994</i>	150
Kuvio 7.2	Kappalemääräinen kirjamyyni 1985 – 1994	
Figure 7.2	<i>Book sales by type of literature 1985 – 1994</i>	151
Kuvio 7.3	Kirjallisuuden kokonaisnimiketuotanto 1980 – 1994	
Figure 7.3	<i>Book production, total number of titles 1980 – 1994</i>	156
Kuvio 7.4	Kaunokirjallisuuden nimiketuotanto kirjallisuuslajeittain 1985 – 1994	
Figure 7.4	<i>Book production by type of literature 1985 – 1994</i>	160
Kuvio 7.5	Kirjastojen lainaajat ja kotilainat 1989 – 1994	
Figure 7.5	<i>Number of library borrowers and lendings 1989 – 1994</i>	165
8	Sanomalehdet	171
	<i>Newspapers</i>	
Kuvio 8.1	Sanomalehtien levikkiosuuden kehitys kilpailuaseman mukaan 1980 ja 1994	
Figure 8.1	<i>Circulation of newspapers by competitive position in 1980 and 1994</i>	172
Kuvio 8.2	Päivälehdet ilmestymispaikkakunnittain	
Figure 8.2	<i>Dailies by place of publication</i>	179
Kuvio 8.3	Suurimpien sanomalehtiyritysten osuus levikistä vuosina 1986 – 1995	
Figure 8.3	<i>Major newspaper publishers' share of total circulation in 1986 – 1995</i>	182
Kuvio 8.4	Sanomalehtien tuottorakenne vuonna 1994	
Figure 8.4	<i>Breakdown of newspaper revenues in 1994</i>	184
Kuvio 8.5	Päivälehtien kustannusrakenne vuonna 1994	
Figure 8.5	<i>Breakdown of newspaper costs in 1994</i>	184
Kuvio 8.6	Iltapäivälehtien irtonumeromyynti 1980 – 1994	
Figure 8.6	<i>Single-copy sales of evening papers 1980 – 1994</i>	187

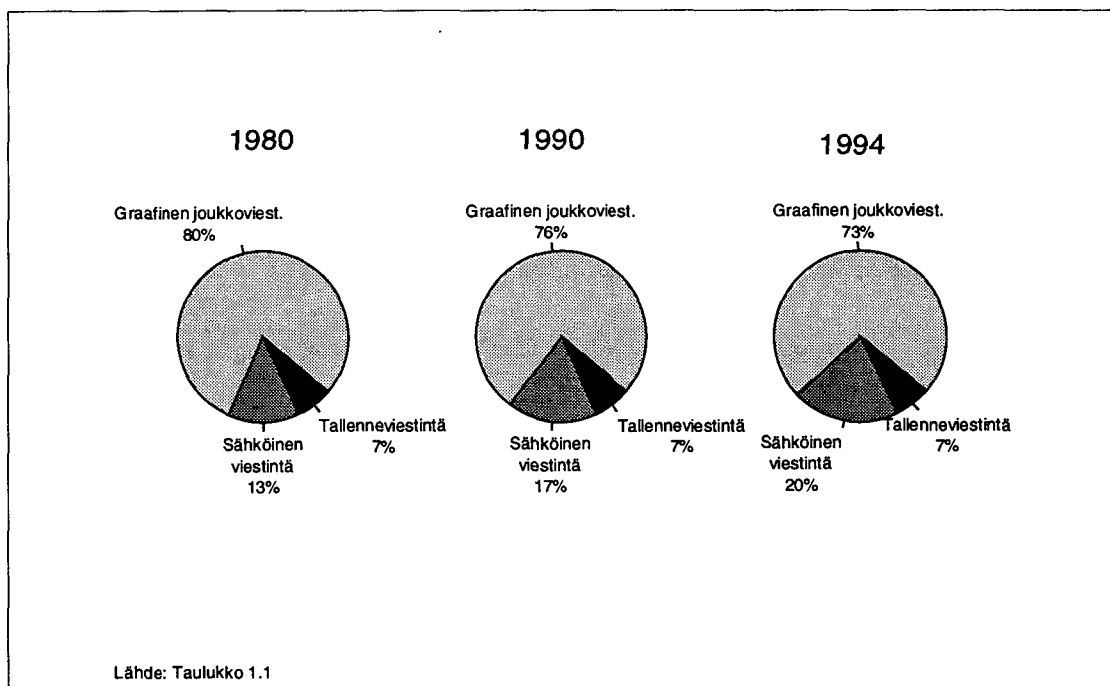
9 Aikakauslehdet	191
<i>Magazines and periodicals</i>	
Kuvio 9.1 Aikakauslehtiryhmien levikki-indeksi 1985 – 1994 (1985=100)	
Figure 9.1 Magazine categories: circulation index 1985 – 1994 (1985=100)	193
Kuvio 9.2 Aikakauslehtiryhmien lukijamäärä-indeksi 1985 – 1994 (1985=100)	
Figure 9.2 Magazine categories: readership index 1985 – 1994 (1985=100)	193
Kuvio 9.3 Kymmenen suurimman yleisöaikakauslehden levikit 1994	
Figure 9.3 Circulations of the ten biggest consumer magazines in 1994	197
Kuvio 9.4 Aikakauslehtien tuottorakenne 1994	
Figure 9.4 Breakdown of magazine revenues in 1994	201
Kuvio 9.5 Aikakauslehtien irtonumeromyynti 1980 – 1994	
Figure 9.5 Single-copy sales of magazines and periodicals in 1980 – 1994	204
Kuvio 9.6 Ulkomaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti alkuperämaittain 1994	
Figure 9.6 Single-copy sales of foreign magazines and periodicals by country of origin in 1994	206
10 Joukkoviestinnän julkinen tuki	209
<i>Government subsidies for the mass media</i>	
Kuvio 10.1 Valtion tuki lehdistölle 1985 – 1995	
Figure 10.1 Government subsidies to the print press in 1985 – 1994	210
Kuvio 10.2 Suomen elokuväsäätiön tukitoiminta 1988 – 1994	
Figure 10.2 Grants and subsidies from the Finnish Film Foundation in 1988 – 1994	220

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus

1980-luvulla joukkoviestinnän talous kasvoi lähes kolminkertaiseksi ja reaalisesti noin puolitoistakertaiseksi. Suurimmillaan (vuonna 1990) se oli 16,1 miljardia. 1990-luvun alkuvuosien talouslaman seurauksena liikevaihto supistui selvästi. Vuodesta 1990 vuoteen 1993 liikevaihto laski 8 prosenttia ja reaalisesti 15 prosenttia.

Laman hellittäessä joukkoviestinnän liikevaihto kääntyi kasvuun vuonna 1994. Se oli 15,7 miljardia, mikä on 6 prosenttia edellistä vuotta suurempi. Bruttokansantuotteeseen suhteutettuna (liikevaihto/BKT) joukkoviestinnän osuus oli 1994 noin 3,1 prosenttia. Osuudessa ei ole viime vuosina tapahtunut oleellista muutosta. (Taulukko 1.1.)

Kuvio 1.1 Joukkoviestinnän liikevaihto 1980, 1990 ja 1994
Figure 1.1 Mass media turnover in 1980, 1990 and 1994

Graafisen viestinnän (lehdet, kirjat, mainospainotuotteet) liikevaihto oli 11,5 miljardia. Sen osuus joukkoviestinnästä laski hiljalleen jo 1980-luvulla. Lamavuosina lasku nopeutui. Puolentoista vuosikymmenen kuluessa (1980–1994) graafisen viestinnän osuus on laskenut lähes seitsemän prosenttiyksikköä sähköisen viestinnän eduksi. Graafinen viestintä on silti hieman alle kolmen neljänneksen liikevaihto-osuudellaan edelleen joukkoviestintätalouden dominoiva sektori. Sen osuus oli 73 prosenttia vuonna 1994.

Sähköisen joukkoviestinnän (tv, radio, sähköinen tietopalvelu) osuus on 1990-luvulla noussut viidennekseen joukkoviestinnän kokonaisliikevaihdosta. (Taulukko 1.1)

Tallenneviestinnän (äänitteet, kuvataallenteet, elokuvateatterit ja uutuuksena cd-rom ja muut uudet tietotallenteet) osuus joukkoviestinnän liikevaihdosta on säilynyt 6–7 prosenttina 1980-luvun alusta lähtien.

Graafisen viestinnän kehitys

Sanomalehdistö on Suomessa perinteisesti vahva. Se on edelleen liikevaihdoltaan suurin joukkoviestinnän ala (32 % vuonna 1994). 1990-luvun talouslaman aikana sanomalehtien osuus liikevaihdosta on kuitenkin jonkin verran laskenut. (Taulukko 1.1.)

Sanomalehdet saavat pääosan tuloistaan ilmoitusmyynnistä, ja ilmoitusvolyymien lasku oli tuntuva. Vuodesta 1990 myös sanomalehdistön kokonaislevikki on laskenut 13 prosenttia.

Kaikkien sanomalehtien (7 – 1-päiväiset) liikevaihto vuonna 1994 oli noin 5 miljardia. Erityisesti päivälehtien taloudessa näytti tapahtuneen käänne parempaan. Niiden liikevaihto kasvoi 10 prosenttia.

Aikakauslehdistö on taloudelliselta volyymitaan toiseksi suurin joukkoviestinnän ala. Sen osuus oli 1980-luvulla hiljalleen laskeva, mutta 1990-luvun alkuvuosina osuus on säilynyt suunnilleen ennallaan (17% vuonna 1994). Myös aikakauslehtien ilmoitustulot laskivat. Näiden lehtien riippuvuus ilmoituksista on kuitenkin oleellisesti pienempi kuin sanomalehdillä. Aikakauslehdet saavat suurimman osan tuotoistaan tilausmaksuista ja irtonumeromyynnistä. Niiden osuus tuotoista on aikakauslehdillä nykyisin keskimäärin noin kolme neljäsosaa. Aikakauslehdistön liikevaihto oli 2,7 miljardia.

Vuosi 1994 oli kirja-alalla nollakasvun vuosi. Liikevaihto oli 1,9 miljardia. Kirja-ala on graafisen viestinnän kolmanneksi suurin (12 prosenttia koko joukkoviestinnän liikevaihdosta vuonna 1994). Se on lamankin oloissa menestynyt kohtuullisesti, vaikka mm. säästöt koulujen ja kirjastojen kirjahankinnoissa ovat vähentäneet myyntiä.

Ilmallehdistön kasvu taittui jo ennen taloudellista taantuma. Mainospainotuotteiden liikevaihto laski lamavuosina keskimääräistä enemmän. Vuonna 1994 sekä ilmaislehtien että mainospainotuotteiden liikevaihto kasvoi selvästi.

Sähköinen joukkoviestintä

Valtakunnallinen yleisradiotoiminta (Yleisradio ja MTV3) on sähköisen viestinnän talouden dominoiva sektori. Kaapelitelevisio- ja paikallisradiotoiminta ovat liikevaihdolla mitaten pieniä aloja sen rinnalla. Valtakunnallisen yleisradiotoiminnan liikevaihto vuonna 1994 oli 2,4 miljardia eli yli kolme neljäsosaa sähköisen viestinnän kokonaisliikevaihdosta (3,2 miljardia). Televisiomainonta kasvoi 15 prosenttia vuonna 1994 (taulukko 1.4). On todennäköistä, että lähivuosina syntyy uusia suomenkielisiä kaupallisia kanavia tv-mainosmarkkoja jakamaan.

Kaapelitelevisioverkot laajentuivat 1980-luvun lopussa noin sadantuhannen liittymän vuosivauhdilla. 1990-luvulla liittymien määrän kasvu on hidastunut oleellisesti. Kaapeli-tv:n liikevaihto oli 330 miljoonaa vuonna 1994. Kasvua tuli vuosimak-suista ja maksu-tv-tuloista. Mainostulot eivät oleellisesti muuttuneet.

Paikallisradiokentän rakenteen uusiutuminen ja kaupallisten radioasemaketjujen mukaantulo markkinoille eivät vielä vuonna 1994 näkyneet alan liikevaihdon kasvuna. Liikevaihto oli 170 miljoonaa eli sama kuin edellisenä vuonna. Viime vuodet ovat olleet paikallisradioille taloudellisesti vaikeita. 1990-luvulla kaikkiaan 22 paikallisradioyhtiötä on lopettanut toimintansa tai fuusioitunut toiseen radioasemaan.

Online tietopalvelujen, joista suurin osa on yrityksille suunnattuja taloudellisia tietopalveluja, nopea kasvu jatkui vuonna 1994. Uusia yrittäjiä ja uusia palveluita on tullut edelleen laajenemisvaiheessa oleville markkinoille. Alan liikevaihto oli 290 miljoonaa.

**Äänitteet ja
kuvatallenteet**

Äänitteet ovat tallenneviestinnän taloudellisesti merkittävin ala. Talouslamaa edeltävinä vuosina kasvua vauhditti cd-levyjen markkinaosuuden nousu. Myös 1990-luvun alkuvuosina cd-levyjen myynti kasvoi selvästi. Niiden myynti ei lamavuosina kuitenkaan riittänyt kattamaan kasettien myynnin laskua ja viinyliäänitteiden lähes täydellistä katoamista markkinoilta. Vuonna 1994 äänitealan liikevaihto kuitenkin kasvoi. Se oli 585 miljoonaa, joka on yli puolet tallenteiden (äänitteet, videot, cd-romit, elokuvat) kokonaisliikevaihdosta.

Vuokra- ja myyntivideoiden keskinäisyyden muutos jatkui viime vuosien tapaan: vuokraus väheni ja myynti kasvoi. Vuonna 1994 myyntikasettien osuus oli jo yli 60 prosenttia kuvatallennemarkkinoista. Alan kokonaisliikevaihto oli 280 miljoonaa.

Elokuvateatteriala on mukautunut katsojien vähenemiseen. Elokuvien levitysverkkoa on saneerattu, ja esitettävien elokuvien nimikemäärä on huomattavasti supistunut. Riippuvuus muutamien suosituimpien menestyselokuvien pääsylipputuloista on suuri. Taloudelliselta volyymitaan ala on joukkoviestintätalouden pienimpiä. Elokuvateatterialan liikevaihto oli 200 miljoonaa vuonna 1994.

Vielä vuonna 1994 cd-romien osuus joukkoviestinnän liikevaihdosta oli vain prosentin kymmenys eli 20 miljoonaa markkaa. Liikevaihdon voidaan ennakoida kasvavan nopeasti, sillä multimedia-pc:t ovat vauhdilla yleistymässä kotitalouksissa.

Mainonta

Mainonta supistui selvästi 1990-luvun alussa. Vuonna 1990 mainontaan joukkoviestimissä käytettiin 5,7 miljardia mutta vuonna 1994 miljardi vähemmän, vaikka mainonta kasvoi lähes 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Joukkoviestinmainonnan osuus bruttokansantuotteesta onkin supistunut. Vuonna 1994 se oli 0,9 prosenttia. (Taulukot 1.3. & 1.4.)

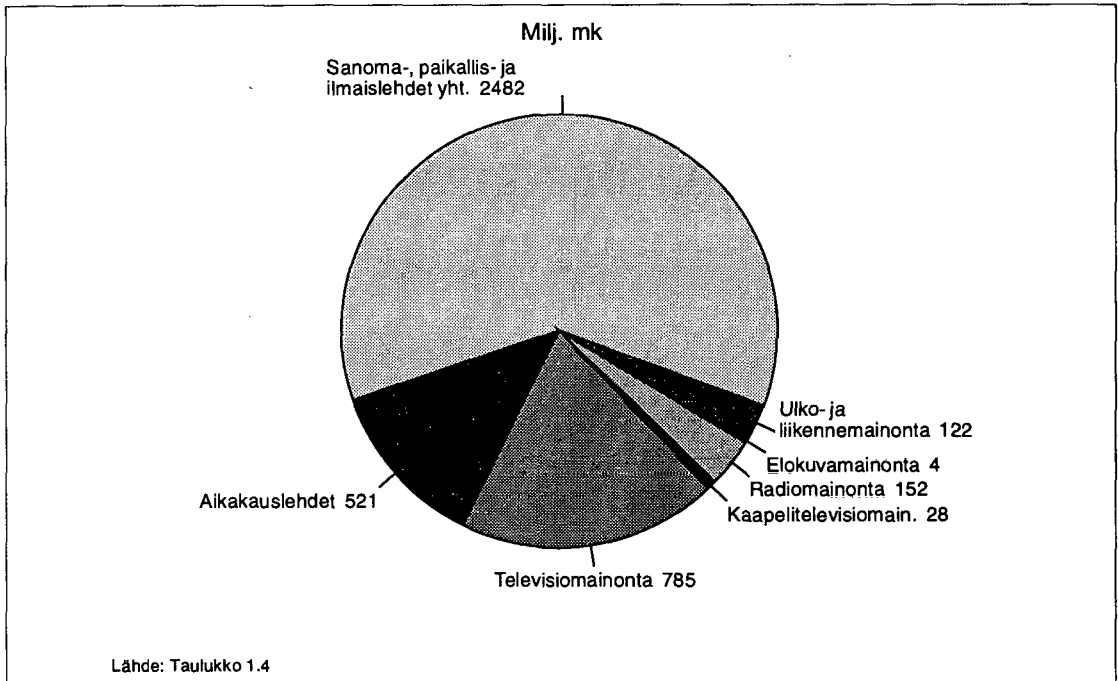
Sanomalehdistö on suurin mainosväline, joka edelleen lohkaisee lähes 60 prosenttia mainonnan mediatilan ostoista. Aikakauslehtimainonnan osuus on hieman kasvanut viime vuosina. Vuonna 1994 se oli 13 prosenttia. Aikakauslehdistön osuus mediamainonnasta on Suomessa kuten muissakin Pohjoismaissa alle eurooppalaisen keskiarvon, joka oli keskimäärin 18 % vuonna 1993.

Television mainonnan volyymi ja osuus mainosrahoista on viime vuosina kasvanut lamasta huolimatta. Erityisen nopeasti (15 %) mainostulot kasvoivat vuonna 1994. Television mainontaan käytettiin yhteensä hieman yli 800 miljoonaa. Kaapelitelevision mainonnan (lähinnä PTV) osuus siitä on alle 5 prosenttia.

Television osuus mediamainonnasta on 20 prosenttia, mikä on edelleen selvästi vähemmän kuin useimmissa Euroopan maissa. Vuonna 1993 tv-mainontaan käytettiin Euroopassa keskimäärin 30 prosenttia mainosrahoista.

Paikallisradiomainonnan osuus mediatilan myynnistä on viime vuosina ollut laskussa. Vuonna 1994 se oli 3,7 prosenttia.

Kuvio 1.2 Mediamainonta 1994
Figure 1.2 Advertising in mass media 1994

**Joukkoviestintä
työllistäjänä**

Joukkoviestinnän merkitystä työllistäjänä tarkastellaan taulukossa 1.5 (vrt. myös taulukot 1.7 & 1.15). Viestinnän osuus työllisistä oli 2,2 prosenttia vuonna 1994. Se ei ole muuttunut 1980-luvun alun jälkeen. – Lukuihin eivät sisälly viestintävälineiden tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstö eivätkä free lance -toimittajat.

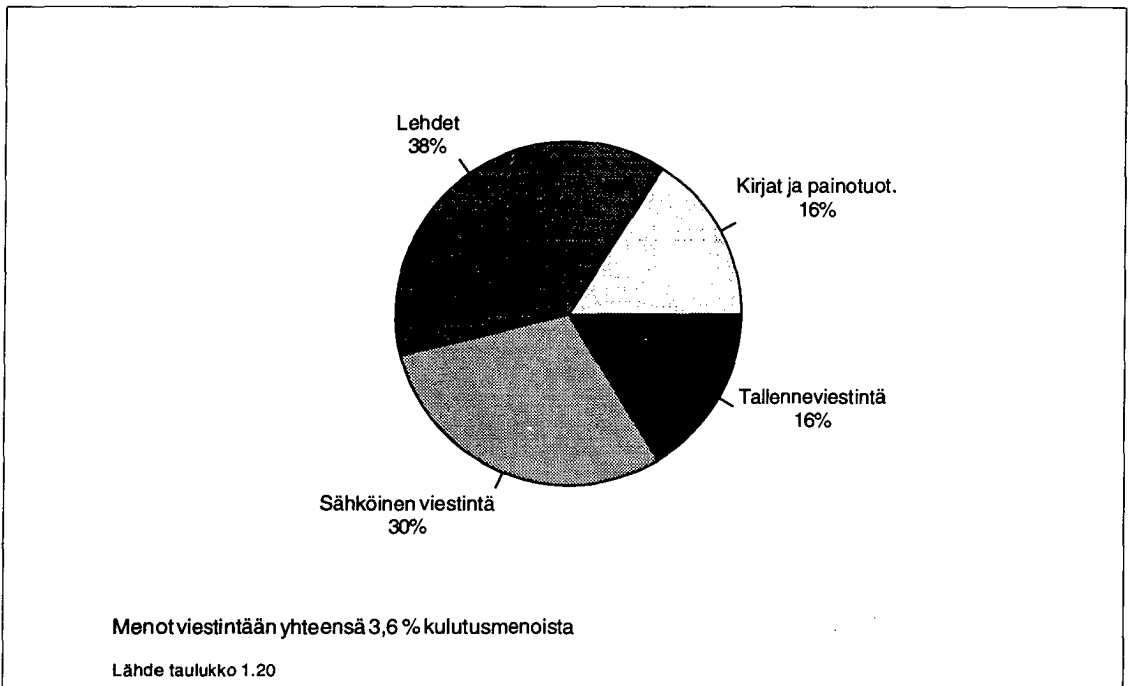
Edellä on todettu, että graafinen viestintä on taloudellisesti dominoiva joukkoviestinnän osa. Se on myös joukkoviestinnän selvästi suurin työllistäjä.

Tietoliikenne eli posti- ja teletoiminta on työllistäjänä joukkoviestintää jonkin verran pienempi.

**Kotitalouksien
joukkoviestinmenot**

Kotitaloudet käyttivät joukkoviestimiin 3,6 prosenttia kulutusmenoistaan vuonna 1994. Osuus oli hivenen pienempi kuin vuonna 1990 (3,8%). Suurin menoerä olivat lehdet, joihin käytettiin 38 prosenttia joukkoviestintämenoista. Sähköiseen viestintään kului 30 prosenttia. Kirjahankintoihin ja tallenteisiin käytettiin molempiin 16 prosenttia viestintämenoista.

Kuvio 1.3 Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään 1994
Figure 1.3 Household consumption expenditure in mass media 1994

Viestintämenojen eri lajien keskinäissuhde vaihtelee sosioekonomisen aseman mukaan. Eläkeläiset ja maatalousväestö käyttävät lehtiin selvästi keskimääräistä suuremman osan menoistaan. Eläkeläisillä myös sähköisen viestinnän menojen osuus on suurin. Opiskelijoilla ja ylemmillä toimihenkilöillä kirjojen osuus on suhteellisesti suurin. Tallenteisiin kuluttavat suhteellisesti eniten opiskelijat ja työntekijät. (Taulukko 1.20.)

Viihde-elektroniikan laitteiden vähittäismyynnin arvo oli 1,7 miljardia vuonna 1994. Luku oli edelleen kolmanneksen pienempi kuin vuosikymmenen vaihteessa. (Taulukko 1.19.)

Videonauhuri oli noin 60 prosentilla ja erillinen cd-soitin noin 30 prosentilla kotitalouksista vuonna 1995. Talouksista neljäsosalla (25 %) oli kotitietokone ja kahdeksasosalla (13 %) matkapuhelin. (Taulukko 1.22.)

Tilastointi

Tiedot joukkoviestinnän kokonaisliikevaihdosta toimialoittain perustuvat useisiin laadultaan eritasoisiin tilastolähteisiin. Useiden alojen tiedot ovat karkeita arvioita. Liikevaihtotiedot on laadittu Tilastokeskuksen joukkoviestintä, kulttuuri ja ajankäyttö -yksikön ja VTT Tietotekniikan Painoviestintä-yksikön yhteistyönä.

Mainontaan käytettyä nettomarkkamäärää ja sen jakautumista eri joukkoviestintävälineiden kesken seuraa Suomen Gallup-Media Oy. Taulukon 1.3 aikasarjan luvuissa mainonnan suunnittelu- ja tuotantokustannukset sisältyvät mediamainonnan lukuihin. Aikasarjan vuosia 1980–87 kuvaavat nettoluvut on estimoitu vuodesta 1988 lähtien sovelletun uuden laskentamenetelmän mukaisiksi. Taulukossa 1.4 esitetään tiedot mainonnan jakautumisesta tarkemmin ryhmiteltyinä ja siten, että nk. mediainvestoinnit (mediatilan ostot) on eriytetty mainonnan suunnitteluun ja tuotantoon menevistä rahoista. – Mainonnan luvuissa on mukana vain joukkoviestinmainonta. Suoramainonta, hakemistomainonta, messumainonta, sponsorointi ja liikelahjat eivät sisälly lukuihin.

Joukkoviestintäalan teollista tuotantoa, tuontia ja vientiä sekä vähittäismyyntiä koskevia keskeisiä tilasto- ja tietolähteitä ovat Tilastokeskuksen teollisuustilasto (ks. Teollisuuden vuosikirjat) ja yritysrekisteri (ks. Suomen yritykset), tullihallituksen ulko-

maankauppatilasto, Graafisen Teollisuuden Liiton tilastot (ks. Graafiset faktat) ja Kodintekniikkaliiton vähittäismyyntitilastot.

Joukkoviestinnän kulutusmenoja ja viestintävälineiden omistusta koskevien tietojen keskeinen lähde on Tilastokeskuksen kotitaloustiedustelu, jota on tehty vuodesta 1966 lähtien noin viiden vuoden välein ja vuodesta 1994 alkaen vuosittain.

Joukkoviestinnän parissa käytettyä aikaa koskevat tiedot ovat Gallup-Median Intermediatutkimuksesta. Osa väestöryhmittäisistä tiedoista on otoksen pienuuden vuoksi lähinnä suuntaa antavia. Joukkoviestintään käytetyn ajan suhteesta muuhun ajankäyttöön kertovat Tilastokeskuksen vuosien 1979 ja 1987/88 ajankäyttötutkimukset (ks. esim. Niemi & Pääkkönen 1992).

(TS)

**Täydentävää
kirjallisuutta**

Graafisen alan taloustilasto. Turun kauppakorkeakoulu, Yritystoiminnan tutkimuskeskus, eri vuosina.

Graafiset faktat. Graafisen Teollisuuden Liitto, Helsinki, eri vuosina.

Hansen, Aino-Maria, Lankinen, Pirkko & Siivonen, Timo: Graafisen teollisuuden riskit ja voimat 1992–2002. Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto & Graafisen Teollisuuden Liitto, Helsinki 1994.

Jeskanen-Sundström, Heli: Joukkoviestintä kansantaloudessa. Teoksessa Joukkoviestintätilasto. Tilastollisia tiedonantoja nro 78. Tilastokeskus, Helsinki 1987.

Kotitalouksien kulutusmenot 1966–1990. SVT, Tulot ja kulutus 1995: 3. Tilastokeskus, Helsinki 1995.

Mainonnan määrä Suomessa 1994. Suomen Gallup-Media Oy, Helsinki 1995.

Niemi, Iris & Pääkkönen, Hannu: Vuotuinen ajankäyttö. Tilastokeskus, Tutkimuksia 183. Helsinki 1992.

Okkonen, Kirsi-Marja & Soramäki, Martti: Taloudellisen yhdenytymisen vaikutus. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

Paikallisradioiden taloustilasto. Turun kauppakorkeakoulu, Yritystoiminnan tutkimuskeskus, eri vuosina.

Sauri, Tuomo: Joukkoviestinnän rakenteita 1980-luvulta 1990-luvulle. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 1. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Sauri, Tuomo: Joukkoviestinnän talous. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

Suomen yritykset. SVT, Yritykset. Tilastokeskus, Helsinki, eri vuosina.

Teollisuuden vuosikirja. SVT, Teollisuus. Tilastokeskus, Helsinki, eri vuosina.

1.1 Joukkoviestinnän liikevaihto vuosina 1980 ja 1985 – 1994
Mass media turnover in 1980 and 1985 – 1994

	1980		1985		1986		1987		1988		1989	
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%
Päivälehdet (7 – 4-päiväiset)* – <i>Dailies (7 – 4 times a week)*</i>	1 467	26,5	2 920	27,6	3 155	27,9	3 405	27,5	3 820	28,5	4 350	29,1
Muut sanomalehdet (3 – 1-päiväiset)* – <i>Non-dailies (3 – 1 times a week)*</i>	225	4,1	460	4,4	510	4,5	575	4,6	645	4,8	640	4,3
Ilmaislehdet – <i>Free sheets</i>	85	1,5	230	2,2	270	2,4	290	2,3	305	2,3	315	2,1
Aikakauslehdet – <i>Magazines & periodicals</i>	1 205	21,8	2 125	20,1	2 180	19,3	2 280	18,4	2 460	18,4	2 740	18,3
Kirjat – <i>Books</i>	870	15,7	1 340	12,7	1 530	13,5	1 710	13,8	1 790	13,4	1 960	13,1
Mainospainotuotteet – <i>Printed advertising material</i>	550	9,9	1 230	11,6	1 270	11,2	1 450	11,7	1 380	10,3	1 550	10,4
Graafinen joukkoviestintä yhteensä – <i>Print media total</i>	4 402	79,6	8 305	78,6	8 915	78,9	9 710	78,5	10 400	77,6	11 555	77,3
Valtakunnallinen yleisradiotoiminta – <i>Nationwide television & radio</i>	732	13,2	1 390	13,2	1 480	13,1	1 570	12,7	1 700	12,7	1 850	12,4
Paikallisradiot – <i>Local radio</i>	–	–	10	0,1	39	0,3	73	0,6	116	0,9	195	1,3
Kaapelitelevisio – <i>Cable television</i>	7	0,1	44	0,4	55	0,5	161	1,3	224	1,7	190	1,3
Online tietopalvelut – <i>Online information services</i>	1	0,0	50	0,5	70	0,6	90	0,7	120	0,9	160	1,1
Sähköinen viestintä yhteensä – <i>Electronic media total</i>	740	13,4	1 494	14,1	1 644	14,6	1 894	15,3	2 160	16,1	2 395	16,0
Äänitteet – <i>Phonograms</i>	252	4,6	404	3,8	368	3,3	417	3,4	462	3,4	558	3,7
Kuvatallenteet – <i>Videos</i>	3	0,1	190	1,8	205	1,8	210	1,7	225	1,7	255	1,7
Elokuvateatterit – <i>Cinemas</i>	136	2,5	173	1,6	160	1,4	139	1,1	155	1,2	191	1,3
CD-Rom ja muut tietotalenteet – <i>CD-Rom & other digital offline media</i>												
Tallenneviestintä yhteensä – <i>Recorded media total</i>	391	7,1	767	7,3	733	6,5	766	6,2	842	6,3	1 004	6,7
Koko joukkoviestintä – <i>Mass media total</i>	5 533	100,0	10 566	100,0	11 292	100	12 370	100,0	13 402	100,0	14 954	100,0
Osuus BKT:sta % – <i>Mass media as % of GNP</i>	2,9		3,2		3,2		3,2		3,1		3,1	

* Sanomalehtien tiedot vuoteen 1991 asti eivät ole vertailukelpoisia myöhempien vuosien tietojen kanssa.
Newspaper figures for 1992 and onwards are not wholly comparable with the figures until 1991.

Huom! Useita aloja kuvaavat luvut ovat arvioita. – NB: This table includes several estimates.

Lähde: Tilastokeskus, Joukkoviestintä- ja kulttuuriyksikkö & VTT, Tietotekniikka
 Source: Statistics Finland, Unit of Culture and the Media & VTT Information Technology.

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus

1.1 Jatkuu Continued

	1990		1991		1992		1993		1994		Muutos Change 1994/93 %
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	
Päivälehdet (7 – 4-päiväiset)* – Dailies (7 – 4 times a week)*	4 450	27,7	4 115	26,6	4 090	27,0	3 980	26,8	4 370	27,8	9,8
Muut sanomalehdet (3 – 1-päiväiset)* – Non-dailies (3 – 1 times a week)*	680	4,2	690	4,5	630	4,2	610	4,1	615	3,9	0,8
Ilmaislehdet – Free sheets	325	2,0	285	1,8	245	1,6	230	1,5	270	1,7	17,4
Aikakauslehdet – Magazines & periodicals	2 900	18,0	2 800	18,1	2 670	17,6	2 670	18,0	2 740	17,4	2,6
Kirjat – Books	2 210	13,7	2 130	13,8	2 025	13,4	1 930	13,0	1 930	12,3	0,0
Mainospainotutotteet – Printed advertising material	1 630	10,1	1 500	9,7	1 450	9,6	1 470	9,9	1 580	10,0	7,5
Graafinen joukkoviestintä yhteensä – Print media total	12 195	75,8	11 520	74,4	11 110	73,4	10 890	73,3	11 505	73,1	5,6
Valtakunnallinen yleisradiotoiminta – Nationwide television & radio	2 022	12,6	2 160	13,9	2 283	15,1	2 267	15,3	2 367	15,0	4,4
Paikallisradiot – Local radio	235	1,5	200	1,3	190	1,3	170	1,1	170	1,1	0,0
Kaapelitelevisio – Cable television	313	1,9	300	1,9	321	2,1	305	2,1	326	2,1	6,9
Online tietopalvelut – Online information services	170	1,1	205	1,3	220	1,5	235	1,6	290	1,8	23,4
Sähköinen viestintä yhteensä – Electronic media total	2 740	17,0	2 865	18,5	3 014	19,9	2 977	20,0	3 153	20,0	5,9
Äänitteet – Phonograms	666	4,1	650	4,2	580	3,8	530	3,6	585	3,7	10,4
Kuvatallenteet – Videos	305	1,9	265	1,7	255	1,7	255	1,7	280	1,8	9,8
Elokuvateatterit – Cinemas	186	1,2	188	1,2	178	1,2	196	1,3	201	1,3	2,6
CD-Rom ja muut tietotallenteet – CD-Rom & other digital offline media									20	0,1	
Tallenneviestintä yhteensä – Recorded media total	1 157	7,2	1 103	7,1	1 013	6,7	981	6,6	1 086	6,9	10,7
Koko joukkoviestintä – Mass media total	16 092	100,0	15 488	100,0	15 137	100,0	14 848	100,0	15 744	100,0	6,0
Osuus BKT:sta % – Mass media as % of GNP	3,1		3,2		3,2		3,1		3,1		

1.2 Suurimpien joukkoviestintäyritysten konserniliikevaihto vuosina 1980 ja 1985 – 1994*
 Turnover of the biggest companies in mass communication in 1980 and 1985 – 1994*

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	Mmk – FIM million										
Yleisradio / Finnish Broadcasting Company YLE	674	1 116	1 241	1 352	1 371	1 460	1 593	1 684	1 810	1 855	1 847
Sanoma OY	611	1 351	1 480	1 627	1 801	2 106	2 203	2 001	1 934	1 939	1 647**
Aamulehti-yhtymä / Aamulehti Group	126	340	650	660	856	1 481	1 468	1 402	1 306	1 288	1 329
Helsinki Media Company	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	958**
TS-yhtymä / TS Group	218	461	494	539	604	718	788	759	710	681	922 (15 kk)
MTV / MTV3 Finland	237	501	507	517	498	536	675	663	706	709	810
A-lehdet	131	228	226	223	232	496	550	531	547	596	671
WSOY	229	496	514	532	553	625	674	651	643	592	643
Yhtyneet Kuvalehdet	149	284	294	302	324	347	505	477	465	451	440
Otava	159	332	366	379	392	407	350	341	347	328	328

* 10 suurinta vuoden 1994 tilanteen mukaan. Suurimpien yritysten joukkoon voidaan lukea myös viestinnän jakelun ja vähittäiskaupan alalla toimiva Rautakirja – yhtymä, jonka kokonaisliikevaihdosta 3 057 milj. mk vuonna 1994 lähes puolet muodostui lehtiä ja kirjojen myynnistä, videotallenteiden vuokrauksesta ja myynnistä sekä elokuvien levityksestä.

– Based on the situation in 1994. Another company that could be counted among the country's biggest media companies is Rautakirja: approximately one half of group's total turnover of FIM 3 057 million (1994) comes from single-copy sales of newspapers and magazines, sales of books, video sales and rentals and the distribution of films.

** Vuoden 1994 alussa Sanoma Yhtymä jakautui kahdeksi itsenäiseksi viestintäyhtymäksi: Sanoma Oy (sanomalehdet ym.) ja Helsinki Media Company Oy (aikakauslehdet, kirjat, sähköinen viestintä). –
 At the beginning of 1994 Sanoma Group was divided into two independent companies: Sanoma Oy (newspapers) and Helsinki Media Company Oy (magazines, books, electronic media).

Lähde: Yritysten vuosikertomukset
 Source: Company annual reports.

1.3 Mainonta vuosina 1980 – 1994*
Advertising in 1980 – 1994*

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
	%							
Sanomalehdet** – Newspapers**	64,8	65,5	65,2	66,3	67,3	68,5	69,0	68,4
Aikakauslehdet – Magazines & periodicals	16,8	16,0	15,9	15,6	14,4	13,4	12,7	12,0
Televisio*** – Television***	15,6	15,8	16,5	15,6	15,9	15,4	14,9	15,4
Radio – Radio	–	–	–	–	–	0,2	1,1	1,7
Elokuva – Cinema	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ulko- ja liikennemainonta – Outdoor & transport advertising	2,6	2,4	2,3	2,3	2,2	2,4	2,3	2,4
Yhteensä – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Joukkoviestinmainonta yhteensä milj.mk **** Advertising in mass media total FIM million****	1 635	1 980	2 299	2 766	3 247	3 615	3 916	4 323
Osuus BKT:sta % – Advertising as % of GNP	0,95	0,91	0,94	1,01	1,06	1,09	1,11	1,12

1.3 Jatkuu
Continued

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%						
Sanomalehdet** – Newspapers**	69,5	69,2	67,4	66,2	63,3	61,3	59,7
Aikakauslehdet – Magazines & periodicals	11,5	11,0	11,4	10,7	10,7	12,5	13,2
Televisio*** – Television***	13,8	13,5	14,2	16,1	18,6	19,3	20,4
Radio – Radio	2,5	3,6	4,2	4,0	4,3	3,9	3,6
Elokuva – Cinema	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ulko- ja liikennemainonta – Outdoor & transport advertising	2,6	2,6	2,8	2,8	3,0	2,9	3,1
Yhteensä – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Joukkoviestinmainonta yhteensä milj.mk **** Advertising in mass media total FIM million****	4 869	5 632	5 671	4 952	4 447	4 316	4 711
Osuus BKT:sta % – Advertising as % of GNP	1,12	1,16	1,10	1,01	0,93	0,90	0,92

* Nettomarkkamäärät, luvut sisältävät tuotannon ja suunnittelun. Vuosien 1980–1987 nettoluvut estimoitu 1988 lähtien käytetyn uuden laskentamenetelmän mukaisiksi. – These data are net of discounts. Figures include planning and production costs. Net figures for 1980–87 have been adapted to comply with the new calculation method used since 1988.

** Sanoma-, paikallis- ja ilmaislehdet. – Dailies, non-dailies, and free sheets.

*** Kaapeli-tv mukana vuodesta 1984. – Cable television included since 1984.

**** Luvut eivät sisällä suorainontaa (n. 1970 mmk v. 1994), hakemistomainontaa (n. 230 mmk v. 1994), messumainontaa (n. 400 mmk v. 1994), liike- ja mainoslahjoja (n. 510 mmk v. 1994), sponsorointia (n. 180 mmk v. 1994), ja myymälämainontaa (n. 800 mmk v. 1994). – These figures do not include direct advertising (approx. FIM 1970 million in 1994), index advertising (approx. FIM 230 million in 1994), exhibition advertising (approx. FIM 400 million in 1994), business gifts (approx. FIM 510 million in 1994) and sponsorship (approx. FIM 180 million in 1994).

Lähde: Suomen Gallup-Media Oy
Source: Suomen Gallup – Media Oy

1.4 Mainonta vuosina 1988 – 1994*
Advertising in 1988 – 1994*

	1988		1989		1990		1991		1992		1993		1994		Muutos Change 1994/93 %
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	
Päivälehdet (7–4 krt/vk) – Dailies (7–4 times a week).....	2 660	55,4	2 250	53,8	2 002	51,8	1 889	50,2	2 012	49,1	6,5
Muut sanomalehdet – Non-dailies.....	380	7,9	358	8,6	302	7,8	283	7,5	284	6,9	0,4
Sanoma- ja paikallislehdet yhteensä Newspapers total	2 677	65,4	3 115	65,4	3 040	63,4	2 608	62,4	2 304	59,6	2 172	57,7	2 296	56,1	5,7
Ilmaislehdet – Free sheets.....	218	5,3	225	4,7	230	4,8	203	4,9	174	4,5	181	4,8	186	4,5	2,8
Sanoma-, paikallis- ja ilmaislehdet yhteensä – Newspapers and free sheets total	2 895	70,7	3 340	70,2	3 270	68,2	2 811	67,2	2 478	64,1	2 353	62,5	2 482	60,6	5,5
Yleisaikakaus-, naisten- ja harraste- lehdet – Consumer magazines	229	5,6	253	5,3	270	5,6	225	5,4	203	5,2	216	5,7	245	6,0	13,4
Ammattilehdet – Trade & business magazines.....	180	4,4	207	4,3	205	4,3	171	4,1	162	4,2	196	5,2	239	5,8	21,9
Asiakaslehdet – Customer magazines.....	41	1,0	43	0,9	56	1,2	35	0,8	39	1,0	31	0,8	37	0,9	19,4
Aikakauslehdet yhteensä** – Magazines & periodicals total**	450	11,0	503	10,6	531	11,1	431	10,3	404	10,4	443	11,8	521	12,7	17,6
Lehtimainonta yhteensä*** Press media advertising total***.....	3 345	81,7	3 843	80,7	3 801	79,2	3 242	77,5	2 882	74,5	2 796	74,2	3 003	73,4	7,4
Televisionmainonta – Television.....	531	13,0	608	12,8	638	13,3	628	15,0	677	17,5	683	18,1	785	19,2	14,9
Kaapelitelevisionmainonta – Cable television.....	7	0,2	8	0,2	17	0,4	18	0,4	19	0,5	24	0,6	28	0,7	16,7
Radiomainonta – Radio.....	109	2,7	180	3,8	215	4,5	180	4,3	175	4,5	151	4,0	152	3,7	0,7
Sähköinen mainonta yhteensä – Electronic media advertising total....	646	15,8	796	16,7	870	18,1	826	19,8	871	22,5	858	22,8	965	23,6	12,5
Elokuvamainonta – Cinema	3	0,1	3,4	0,1	3,7	0,1	3,2	0,1	4	0,1	3	0,1	4	0,1	33,3
Ulko- ja liikennemainonta – Outdoor/Transport	100	2,4	118	2,5	123	2,6	110	2,6	110	2,8	109	2,9	122	3,0	11,9
Joukkoviestinnän mediamainonta yhteensä – Mass media advertising total	4 095	100,0	4 760	100,0	4 798	100,0	4 181	100,0	3 867	100,0	3 766	100,0	4 094	100,0	8,7
Tuotanto ja suunnittelu – Planning and production	864	17,4	872	15,5	873	15,4	771	15,6	580	13,0	550	12,7	617	13,1	12,2
Joukkoviestinmainonta yhteensä Total.....	4 869	100,0	5 632	100,0	5 671	100,0	4 952	100,0	4 447	100,0	4 316	100,0	4 711	100,0	9,2

- * Mainostajien joukkoviestinmainontaan käyttämä nettomarkkamäärä. Se muodostuu kahdesta osasta: mediatilan ostoista (mediainvestoinnit) ja mainonnan suunnitteluun ja tuotantoon käytetystä rahasta (suunnittelu- ja tuotantoinvestoinnit). – These data are net of discounts. Figures include planning and production costs.
- ** Aikakauslehtien lukumäärä oli aiemmissa tutkimuksissa 250 kpl, vuodesta 1992 lähtien se on ollut yli 500 kpl. Tästä johtuen aikakauslehtien osuus on kasvanut. – Magazine figures since 1992 are not fully comparable with the figures until 1991
- *** Lehtien ns.luokitellusta ilmoittelusta mukaan on otettu varsinaiseksi mainonnaksi luettava osuus. Ts. ulkopuolelle on jätetty julkiset ja yksityiset kuulutukset, julkiset virat, tiedotukset ja yksityishenkilöiden rivi-ilmoitukset. – Announcements, notices, column advertisements and public offices are not included in press advertising.

Lähde: Suomen Gallup-Media Oy
Source: Suomen Gallup-Media OY

1.5 Joukkoviestintä työllistäjänä 1980 – 1993*
Mass communication as employer 1980 – 1993*

	1980	1985	1986	1988	1990	1991	1992	1993
	1 000 henkeä – 1 000 persons							
Kustannustoiminta – Publishing	14,6	16,9	17,9	16,4	16,0	15,6	14,6	15,6
Muu graafinen tuotanto – Printing	23,1	24,2	20,5	22,7	23,4	21,0	19,3	16,6
Radio- ja televisiotoiminta – Radio and television	4,7	5,3	5,8	6,6	6,9	6,0	5,9	5,9
Elokuvien tuotanto, jakelu ja esitys; äänitetuotanto Films, videos & phonograms	1,5	1,8	1,9	1,5	1,9	1,5	1,5	1,6
Elektronisten viihdelaitteiden valmistus – Manufacture of entertainment electronics	2,9	2,5	2,4	2,8	2,0	1,5	1,1	1,1
Mainonta, uutisvälitys – Advertising, news agencies	2,8	3,2	5,7	5,3	4,9	4,6	3,9	3,5
Joukkoviestintä yhteensä – Mass communication total	49,6	53,9	54,2	55,3	55,3	50,2	46,3	44,3
Koko kansantalous – National economy	2 328	2 437	2 431	2 431	2 467	2 340	2 174	2 041
Joukkoviestinnän osuus kansantaloudesta, % Contribution of mass communication to national economy, %	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,2
Tietoliikenne, 1 000 henkeä – Telecommunications total	41,3	43,3	47,0	46,7	48,8	44,0	40,6	38,7

* Luvut eivät sisällä joukkoviestinnän tuotteiden tukku- ja vähittäiskauppaa. – Figures do not include personnel in wholesale and retail trade.

Lähde: Vuodet 1980 – 1985: Jeskanen-Sundström 1987.
Vuodet 1986 – 1993: Suomen yritykset, Tilastokeskus, SVT.
Source: Business register, Statistics Finland.

Muokattu – Processed

1.6 Joukkoviestinnän eri sektoreiden kotimaisuusasteita.
Share of domestic production in different sectors of mass communication

Ala Sector	Kotimaisuusaste (%) Share of domestic production (%)	Laskentaperuste Basis for calculation
Kirjallisuus	69	Kotimaisen kirjallisuuden osuus julkaistuista nimikkeistä 1994 Finnish literature as proportion of all titles published in 1994
Äänitteet	42	Suomessa valmistettujen äänitteiden osuus ÄKT ry:n jäsenten tukkumyynnistä 1994 Phonograms produced in Finland as proportion of wholesale sales of Finnish group of IFPI in 1994
Elokuva	4	Kotimaisten elokuvien katsojaosuus 1994 Finnish film audience as proportion of total cinema-going audience 1994
Video	2	Kotimaisten video-ohjelmien osuus Äkt ry:n jäsenten tukkumyynnistä (vuokraus+myynti) 1994 Finnish video programmes as proportion of wholesale (rentals+sell-trough) of Finnish Group of IFPI in 1994
Televisio Television		
Yleisradio – YLE	52	Ohjelma-ajasta 1994 As proportion of programming time in 1994
MTV3 – MTV3 Finland	61	Ohjelma-ajasta 1994 As proportion of programming time in 1994

Lähteet: Ks. tämän julkaisun taulukot 2.14, 4.3, 6.1 ja 7.1.
Sources: See Tables 2.13, 4.1, 6.1, and 7.1 in this volume.

Muokattu – Processed

1.7 Graafisen tuotannon ja kustannustoiminnan henkilökunta vuosina 1985 – 1993*
*Staff engaged in printing and publishing 1985 – 1993**

	Lehtien kustantaminen ja painaminen <i>Publishing and printing of news- papers and periodicals</i>	Kirjojen kustantaminen ja painaminen <i>Publishing and printing of books</i>	Erillinen painaminen <i>Separate printing</i>	Painamista palveleva toiminta <i>Printing-related services</i>	Yhteensä <i>Total</i>
1985					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	8 652	1 665	3 617	298	14 232
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	7 772	767	14 355	1 602	24 496
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	16 424	2 432	17 972	1 900	38 728
1986					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	8 650	1 471	3 707	340	14 168
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	7 749	227	14 306	1 780	24 062
Yhteensä lkm – <i>Totals</i>	16 399	1 698	18 013	2 120	38 230
1987					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	8 779	1 503	3 678	371	14 331
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	8 169	150	14 091	1 842	24 252
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	16 948	1 653	17 769	2 213	38 583
1988					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	8 984	1 536	3 569	388	14 477
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	8 653	193	13 564	1 782	24 192
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	17 637	1 729	17 133	2 170	38 669
1989					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	9 199	1 421	3 526	356	14 502
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	9 237	136	12 692	1 673	23 738
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	18 436	1 557	16 218	2 029	38 240
1990					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	9 503	1 397	3 427	314	14 641
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	8 782	172	12 206	1 552	22 712
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	18 285	1 569	15 633	1 866	37 353
1991					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	9 474	1 502	3 094	279	14 349
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	8 684	160	11 121	1 445	21 410
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	18 158	1 662	14 215	1 724	35 759
1992					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	9 160	1 377	2 596	246	13 379
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	8 285	163	9 825	1 235	19 508
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	17 445	1 540	12 421	1 481	32 887
1993					
Toimihenkilöitä – <i>Salaried employees</i>	8 646	1 349	2 378	219	12 592
Työntekijöitä – <i>Wage-earners</i>	7 574	180	8 791	1 089	17 634
Yhteensä lkm – <i>Total</i>	16 220	1 529	11 169	1 308	30 226
Muutos 1993/92 % – <i>Change 1993/92 %</i> .	-7,0	-0,7	-10,1	-11,7	-8,1

* Vain yli viisi ihmistä työllistävien yritysten henkilöstö. Niiden osalta mukana myös säännöllistä osapäivätyötä tekevä henkilöstö (esim. lehdenjakajat). – *Staff in companies with more than five employees. Includes regular part-time workers.*

Lähde: Teollisuustilasto, Teollisuuden vuosikirjat
 Source: Yearbooks of industrial statistics, Statistics Finland.

1.8 Graafisen teollisuuden toimitusten arvo alatoimialoittain vuosina 1988 – 1993
Value of deliveries in different branches of the printing industry 1988 – 1993

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Muutos Change 1993/92 %
	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	
Yhdistetty kustantaminen ja painaminen – <i>Publishing and printing.....</i>	8 724	9 762	10 262	10 045	9 300	8 967	-3,6
– lehtien kustantaminen ja painaminen – <i>publishing and printing of newspapers and periodicals.....</i>	7 162	8 122	8 668	8 273	7 615	7 327	-3,8
– kirjojen kustantaminen ja painaminen – <i>book publishing and printing.....</i>	1 561	1 640	1 594	1 772	1 684	1 640	-2,6
Erillinen painaminen – <i>Separate printing.....</i>	6 696	7 051	7 375	6 662	5 808	5 754	-0,9
Painamista palveleva toiminta – <i>Printing related services.....</i>	719	701	570	510	464	408	-12,1
Kustantaminen ja painaminen yhteensä – <i>Publishing and printing total.....</i>	16 139	17 515	18 207	17 217	15 573	15 129	-2,9

Lähde: Teollisuustilasto, Teollisuuden vuosikirjat
 Source: Yearbooks of industrial statistics, Statistics Finland

1.9 Graafisen teollisuuden eräiden tuoteryhmien toimitusten arvo vuosina 1987 – 1993
Value of deliveries of some product groups in the printing industry 1987 – 1993

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Muutos Change 1993/92 %
	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	Mmk FIM million	
Kirjat, esittelylehtiset – <i>Books, leaflets.....</i>	2 080	2 204	2 292	2 211	2 180	1 673	1 928	15,2
Sanomalehdet, aikakauslehdet* <i>Newspapers, periodicals*.....</i>	8 420	9 169	10 035	10 582	9 963	9 247	8 879	-4,0
Lasten kuvakirjat <i>Children's illustrated books.....</i>	110	111	118	136	132	99	97	-2,0
Arvopaperit – <i>Bonds and securities.....</i>	96	99	87	90	82	67	75	11,9
Kalenterit – <i>Calendars.....</i>	78	159	219	200	199	193	210	8,8
Kuvapostikortit – <i>Postcards.....</i>	57	92	104	94	91	85	92	8,2
Mainospainotuotteet <i>Printed matter for advertising purposes</i>	1 240	1 208	1 361	1 424	1 263	1 258	1 248	-0,8

* Sisältää ilmoitustulot – *Includes advertising revenue.*

Lähde: Teollisuustilasto, Teollisuuden vuosikirjat
 Source: Yearbooks of industrial statistics, Statistics Finland.

1.10 Graafisen teollisuuden vienti ja tuonti 1980 – 1994
Printing industry exports and imports 1980 – 1994

	Vienti <i>Exports</i>	Tuonti <i>Imports</i>
Mmk – FIM million		
1980.....	363,4	253,0
1981.....	370,1	251,2
1982.....	427,3	283,3
1983.....	414,3	349,7
1984.....	466,5	398,6
1985.....	571,4	459,1
1986.....	672,5	506,1
1987.....	717,7	583,0
1988*.....	631,3	508,9
1989.....	693,3	618,5
1990.....	774,7	638,3
1991.....	766,9	633,2
1992.....	883,8	668,9
1993.....	1 095,9	663,6
1994.....	1 301,4	679,9
Muutos 1994 / 1993 %		
<i>Change 1994 / 1993 %</i>	18,8	2,5

* Vuonna 1988 tuli voimaan uusi tullitariffilaki. Muutoksesta johtuen ovat mainitun vuoden luvut todellisia lukuja jonkin verran alhaisemmat. Vertailu aikaisempien vuosien vastaaviin lukuihin vaikeutui eräiden tuoteryhmien osalta. Vertailuja tehtäessä on muistettava, että osa tuotannosta tapahtuu nykyään ulkomailla (lähinnä Ruotsissa ja Englannissa) suomalaisten omistamissa painolaitoksissa. – *A new customs tariff law entered into force in 1988. As a consequence of this change in legislation, the figures for that year are somewhat below the true values. In certain product groups comparison with the corresponding figures for previous years became more difficult. It is important to bear in mind that production has to some extent been relocated to printing shops run by Finnish companies in foreign countries (mainly Sweden and England).*

Lähde: Ulkomaankauppatilasto
 Graafisen Teollisuuden Liitto
 Source: Foreign trade statistics
 Federation of the Printing Industry in Finland.

1.11 Graafisten tuotteiden vienti tuoteryhmittäin vuosina 1988 – 1994 Exports of print media by product groups 1988 – 1994

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%						
Kaupallinen aineisto – Printed matter for advertising purposes.....	35,0	34,0	37,0	38,0	40,1	41,4	38,1
Sanomalehdet, aikakauslehdet – Newspapers & periodicals.....	27,0	27,0	25,0	28,0	30,0	29,1	33,3
Kirjat, esittelylehtiset – Books & leaflets.....	22,0	21,0	22,0	21,0	16,6	16,9	16,9
Lomakkeet, etiketit – Forms & labels.....	11,0	10,0	9,0	8,0	8,2	7,6	7,4
Muut – Other.....	5,0	8,0	7,0	5,0	5,1	4,9	4,2
Yhteensä – Total.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Yhteensä mmk – Total FIM million.....	631,3	693,3	774,7	766,9	883,8	1 095,9	1 301,4

Lähde: Ulkomaankauppatilasto
Graafisen Teollisuuden Liitto
Source: Foreign trade statistics
Federation of the Printing Industry in Finland.

1.12 Graafisen teollisuuden vienti maittain vuosina 1988 – 1994 Breakdown of printing industry exports by country 1988 – 1994

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%						
Ruotsi – Sweden.....	45,0	46,0	43,0	45,0	47,2	39,1	34,5
Tanska – Denmark.....	10,0	8,0	9,0	9,0	11,4	14,5	11,4
Norja – Norway.....	16,0	12,0	9,0	10,0	10,4	11,8	10,6
Venäjä – Russia.....	11,0	12,0	20,0	15,0	5,1	6,2	7,8
Britannia – United Kingdom.....	8,0	8,0	8,0	8,0	7,6	7,7	7,1
Puola – Poland.....	5,2	4,6
Saksa – Germany.....	3,0	3,0	3,0	4,0	2,6	3,7	3,3
Alankomaat – Netherlands.....	2,5	2,4	2,0
Viro – Estonia.....	1,1	1,8
Muut maat – Other countries.....	7,0	11,0	8,0	9,0	13,2	8,3	6,9
Yhteensä – Total.....	93,0	89,0	92,0	91,0	100,0	100,0	100,0
Yhteensä mmk – Total FIM million.....	631,3	693,3	774,7	766,9	883,8	1 095,9	1 301,4

Lähde: Ulkomaankauppatilasto
Graafisen Teollisuuden Liitto
Source: Foreign trade statistics
Federation of the Printing Industry in Finland

Muokattu – Processed

1.13 Graafisten tuotteiden tuonti tuoteryhmittäin vuosina 1988 – 1994
Imports of print media by product groups 1988 – 1994

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%						
Kaupallinen aineisto – Printed matter for advertising purposes	39,0	39,0	37,0	37,0	36,6	39,2	41,7
Sanomalehdet, aikakauslehdet – Newspapers & periodicals	15,0	14,0	14,0	16,0	16,0	16,1	14,4
Kirjat, esittelylehtiset – Books & leaflets	31,0	32,0	33,0	34,0	35,4	32,7	30,7
Lomakkeet, etiketit – Forms & labels	3,0	3,0	3,0	3,0	8,4	3,8	4,0
Muut – Other	12,0	12,0	13,0	10,0	3,6	8,3	9,3
Yhteensä – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Yhteensä mmk – Total FIM million	508,9	618,5	638,3	633,2	668,9	663,6	679,9

Lähde: Ulkomaankauppatilasto
Graafisen Teollisuuden Liitto
Source: Foreign trade statistics
Federation of the Printing Industry in Finland

1.14 Graafisen teollisuuden tuonti maittain vuosina 1988 – 1994
Breakdown of printing industry imports by country 1988 – 1994

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%						
Ruotsi – Sweden	27,0	25,0	22,0	22,0	22,9	20,4	21,0
Britannia – United Kingdom	16,0	16,0	16,0	16,0	14,9	15,6	15,7
Saksa – Germany	17,0	17,0	14,0	15,0	14,8	15,4	13,7
Tanska – Denmark	8,0	8,0	10,0	10,0	10,5	8,6	7,2
USA	7,0	9,0	10,0	9,0	9,6	11,7	13,7
Alankomaat – Netherlands	4,0	4,0	4,0	..	4,0	4,0	4,4
Italia – Italy	5,0	4,8	4,9	5,6
Ranska – France	3,3	3,4	3,3
Muut maat – Other countries	21,0	21,0	24,0	23,0	15,1	16,0	15,4
Yhteensä – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Yhteensä mmk – Total FIM million	508,9	618,5	638,3	633,2	668,9	663,6	679,9

Lähde: Ulkomaankauppatilasto
Graafisen Teollisuuden Liitto
Source: Foreign trade statistics
Federation of the Printing Industry in Finland

Muokattu – Processed

1.15 Elektronisten viihdelaitteiden ja muiden tietoliikennevälineiden valmistuksessa ollut henkilökunta vuosina 1985 – 1993
Staff engaged in the manufacture of entertainment electronics and other means of communication 1985 – 1993

	Henkilökunta – Staff					
	Toimihenkilöitä <i>Salaried employees</i>		Työntekijöitä <i>Wage-earners</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
	Lkm <i>Persons</i>	%	Lkm <i>Persons</i>	%	Lkm <i>Persons</i>	%
Tietoliikennevälineiden valmistus* <i>Manufacture of communication technology*</i>						
1985	3 177	48,7	3 343	51,3	6 520	100,0
1986	3 229	49,4	3 304	50,6	6 533	100,0
1987	3 433	50,5	3 364	49,5	6 797	100,0
1988	4 117	52,7	3 697	47,3	7 814	100,0
1989	4 617	55,6	3 681	44,4	8 298	100,0
1990	4 718	55,3	3 808	44,7	8 526	100,0
1991	4 597	57,2	3 435	42,8	8 032	100,0
1992	4 960	59,9	3 320	40,1	8 280	100,0
1993	5 688	59,8	3 825	40,2	9 513	100,0
Muutos 1993 / 1992 % <i>Change 1993 / 1992 %</i>	14,7		15,2		14,9	
Elektronisten viihdelaitteiden ja tallenteiden valmistus** <i>Manufacture of entertainment electronics and recordings**</i>						
1985	666	29,5	1 595	70,5	2 261	100,0
1986	702	29,7	1 666	70,4	2 368	100,0
1987	764	27,1	2 057	72,9	2 821	100,0
1988	844	27,2	2 265	72,9	3 109	100,0
1989	805	28,9	1 983	71,1	2 788	100,0
1990	541	25,6	1 569	74,4	2 110	100,0
1991	527	30,9	1 176	69,1	1 703	100,0
1992	445	38,2	720	61,8	1 165	100,0
1993	245	29,7	579	70,3	824	100,0
Muutos 1993 / 1992 % <i>Change 1993 / 1992 %</i>	-44,9		-19,6		-29,3	

* Luokkaan kuuluu radio- ja TV-lähetyslaitteiden, tutkalaitteiden, mikrofonien, kaiuttimien ja puhelinlaitteiden valmistus. –
Includes the manufacture of radio and television transmitters, radar equipment, microphones, loudspeakers and telephones.

** Luokkaan kuuluu radioiden, televisioiden, videolaitteiden, nauhurien ja äänitteiden sekä äänittämättömien kasettien valmistus.–
Includes the manufacture of radios, televisions, VCRs, cassette recorders, sound recordings as well as blank cassettes.

Lähde: Teollisuustilasto, Teollisuuden vuosikirjat
 Source: Yearbooks of industrial statistics, Statistics Finland.

1.16 Viihde-elektroniikan tuotteiden valmistuksen arvo Suomessa vuosina 1980 – 1993
 Value of deliveries in entertainment electronics manufacture in Finland 1980 – 1993

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Muutos Change 1993/92
	Mmk – FIM million										
	%										
Väritelevisiot – Colour television sets.....	572,6	909,0	1 133,0	1 309,3	1 132,9	1 015,6	924,5	688,5	642,1	770,5	20,0
Muut televisiot – Other television sets.....	3,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Radiot, viritimet, viritinvahvistimet, yhdistelmät jne. Radios, tuners, receivers, stack systems etc.....	85,5	1,2	1,0	1,0	..	4,4	6,0	7,2	6,9	8,2	18,8
Mikrofonit – Microphones.....	0,1	-	-	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,5	0,7	40,0
Vahvistimet – Amplifiers.....	8,2	14,6	18,1	33,2	43,7	42,8	33,4	14,0	12,7	15,0	18,1
Kaiuttimet – Loudspeakers.....	7,2	27,5	23,5	27,3	29,7	24,4	34,3	30,8	26,9	36,2	34,6
Videot – VCRs.....	6,8	-	-	-	-	-	-
Nauhurit – Tape recorders.....	-	2,8	3,1	3,4	21,9	16,4	19,3	19,1	25,3	20,0	-20,9
Äänilevyt, CD-levyt* – Records, CD-records*.....	3,5	2,6	2,4	2,7	4,0	5,0	5,0	19,4	9,9	1,5	-84,8
Äänikasetit* – Audio cassettes*.....	4,5	2,3	2,3	2,8	3,0	3,3	2,9	8,7	11,2	8,4	-25,0
Videotallenteet – Video cassettes.....	..	0,6	0,8	..	1,8	2,6	4,7	7,3	5,8	2,2	-62,1
Tallentamattomat videokasetit – Blank video cassettes.....	5,3	6,8	4,5	4,5	-	-	-	-
Kustannetut tallenteet – Other recorded media.....	..	23,1	25,4	32,0	24,1	26,6	30,3	36,4	54,1	53,2	-1,7
Yhteensä – Total.....	685,5	983,7	1 209,6	1 417,1	1 274,8	1 145,7	1 065,1	832,2	795,4	915,9	15,1

* Ei sisällä kielilevyjä ja -kasetteja - Does not include language records and cassettes.

Lähde: Teollisuustilasto, Teollisuuden vuosikirjat
 Source: Yearbooks of industrial statistics, Statistics Finland.

1.17 Viihde-elektroniikan tuotteiden vienti ja tuonti vuosina 1980 ja 1985 – 1994
Exports and imports of entertainment electronics in 1980 and 1985 – 1994

		1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
		Mmk – FIM million										
Väritelevisiot – Colour television sets	Vienti – Exports	438,7	604,4	913,1	1 060,6	801,8	672,3	753,0	601,0	554,2	789,4	804,2
	Tuonti – Imports	116,4	160,4	170,1	204,0	221,0	279,0	287,6	300,8	278,8	237,6	280,7
Muut televisiovastaanottimet – Other television sets	Vienti – Exports	2,6	0,2	0,2	0,1	0,4	0,4	0,7	0,0	1,1	1,4	1,7
	Tuonti – Imports	24,3	7,7	6,0	3,2	6,0	3,0	2,7	2,2	1,5	3,7	2,5
Autoradiot – Car radios	Vienti – Exports	0,2	0,6	1,2	1,5	4,0	5,7	2,6	3,7	4,5	7,6	6,2
	Tuonti – Imports	37,0	75,8	92,2	102,3	128,7	139,0	119,1	90,8	93,4	65,8	110,2
Paristikäyttöiset radionauhurit – Portable radio cassette recorders	Vienti – Exports	52,1	1,2	3,0	2,2	31,1	60,3	50,8	48,4	36,3	73,4	66,0
	Tuonti – Imports	58,1	105,1	89,2	95,7	62,2	66,2	63,0	54,1	49,7	55,5	77,5
Kuulokkeet – Headphones	Vienti – Exports	0,6	0,9	1,3	0,3	1,3	1,0	0,8
	Tuonti – Imports	9,4	10,7	11,8	12,2	12,6	20,4	26,0
Stereot/Hifilaitteet – Stereo/Hi-fi systems	Vienti – Exports	2,7	1,0	1,2	8,1	1,1	3,2	2,8	2,0	6,1	6,2	8,9
	Tuonti – Imports	55,0	65,2	55,2	49,8	80,6	104,6	91,8	98,1	74,9	85,1	112,9
Mikrofonit ja niiden jalustat – Microphones & stands	Vienti – Exports	0,3	0,7	0,8	10,2	0,3	3,2	0,6	1,8	3,7	3,7	3,9
	Tuonti – Imports	5,4	8,0	9,5	10,5	10,5	13,5	13,5	10,1	13,5	23,4	31,3
Kaiuttimet – Loudspeakers	Vienti – Exports	10,9	9,9	10,8	19,4	18,3	18,3	23,7	18,3	18,3	34,1	42,8
	Tuonti – Imports	42,8	68,2	73,9	80,4	89,1	98,0	87,6	68,6	63,4	70,8	96,0
Levysoittimet – Turntables	Vienti – Exports	0,2	0,3	1,9	1,5	0,6	0,8	0,7	0,4	0,7	1,3	1,1
	Tuonti – Imports	20,6	30,5	46,4	40,0	28,9	33,0	26,8	21,5	13,8	8,3	6,2
Videot – VCRs	Vienti – Exports	14,1	29,1	50,8	36,7	61,4	6,0	1,1	1,7	6,9	13,5	15,6
	Tuonti – Imports	37,2	265,9	301,4	283,1	289,1	147,4	24,1	180,6	152,8	157,8	192,5
Kuvalevysoittimet – Video disc players	Vienti – Exports	1,1	0,8	0,4	0,4	0,6	1,9	2,2
	Tuonti – Imports	2,5	1,4	2,4	2,0	2,7	2,4	31,1
Nauhurit – Tape recorders	Vienti – Exports	0,9	7,6	13,5	12,5	1,5	1,3	1,5	14,2	27,3	24,0	24,6
	Tuonti – Imports	51,4	66,2	68,0	55,8	58,3	66,8	55,8	58,3	42,0	30,5	37,3
LP-levyt* – LP records*	Vienti – Exports	2,7	5,0	3,4	2,4	1,4	1,8	0,9	0,8	0,3	0,3	0,4
	Tuonti – Imports	28,1	44,5	60,5	76,8	51,1	58,0	45,9	31,5	17,0	8,1	4,4
CD-levyt – Compact discs	Vienti – Exports	0,5	1,3	1,9	1,6	6,6	17,4	23,8
	Tuonti – Imports	31,1	47,2	61,8	83,3	108,2	125,3	147,1
Äänikasetit* – Audio cassettes*	Vienti – Exports	1,6	1,5	1,0	1,3	1,2	0,9	0,7	0,7	0,5	0,7	0,8
	Tuonti – Imports	9,2	13,9	16,9	20,9	22,3	27,2	26,7	24,9	22,4	22,9	20,5
Videotallenteet – Video recordings	Vienti – Exports	..	1,6	1,5	0,9	1,3	1,1	2,7	3,6	4,1	9,9	6,5
	Tuonti – Imports	..	41,3	35,9	34,2	60,2	80,8	68,3	92,7	31,8	23,1	25,8
Videokasetit – Blank video cassettes	Vienti – Exports	..	0,7	0,2	0,7	1,8	0,8	1,1	0,9	0,9	3,7	2,8
	Tuonti – Imports	..	49,2	70,0	59,7	76,0	87,0	106,8	80,1	80,9	72,2	68,3
C-kasetit – Blank C-cassettes	Vienti – Exports	0,2	0,2	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,3	0,8	1,6
	Tuonti – Imports	21,3	29,3	30,5	22,8	22,5	23,9	21,8	17,6	18,3	18,7	19,2
Yhteensä – Total	Vienti – Exports	527,2	664,0	1 002,7	1 158,4	928,8	779,4	846,7	699,8	673,9	990,4	1 014,1
	Tuonti – Imports	506,8	1 031,2	1 125,7	1 139,2	1 249,5	1 286,7	1 117,5	1 229,4	1 077,7	1 031,8	1 289,6
Vienti – Tuonti – Exports – Imports		20,4	-367,2	-123,0	19,2	-320,7	-507,3	-270,8	-529,6	-403,8	-41,5	-275,5

* Ei sisällä kielilevyjä ja -kasetteja. – Does not include language records and cassettes.

Lähde: SVT 1A, Ulkomaankauppa, vuosilta 1980 – 1994
Source: Foreign trade statistics.

Muokattu – Processed

1.18 Viihde-elektronikan laitteiden vähittäismyynti vuosina 1980 – 1994*
Retail sales of entertainment electronics 1980 – 1994*

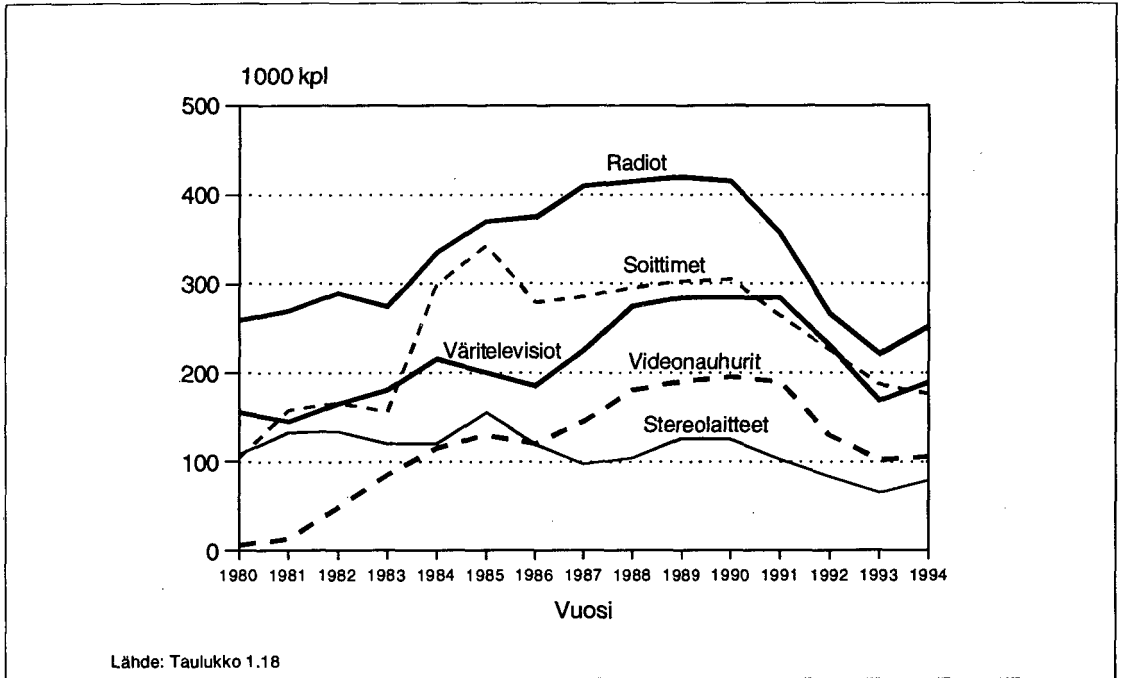
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Muutos Change 1994/93 %
	1 000 kpl – 1 000 units															
TV:t ja videot – TV:s and videos:																
Väritelevisiot – Colour television sets	155	145	165	180	215	200	185	225	275	285	285	285	230	169	189	11,8
Mustavalkoiset televisiot – B & W television sets	72	55	50	42	35	28	15	10	7	3	–	–	–	–	–	–
Videonauhurit – VCRs	6	13	48	85	115	130	120	145	180	190	195	190	130	102	105	2,9
Videokamerat – Camcorders	0	1	2,5	3	3,5	5	6	8	12	24	30	28	18	9	8	–11,1
Satelliittipaketit – Satellite dishes													8	14	17	21,4
TV:t ja videot yhteensä TV:s and videos total	233	214	265,5	310	368,5	363	326	388	474	502	510	503	386	294	319	8,5
Stereolaitteet – Hi-fi equipment:																
– virittimet – tuners	14	26	32	30	30	40	30	12	12	18	15	8	5	3	1	–66,7
– vahvistimet – amplifiers	15	30	35	33	32	42	32	15	16	24	20	13	10	6	3	–50,0
– virittinvahvistimet – receivers	31	40	35	30	28	23	18	15	14	14	16	16	11	8	10	25,0
– stereoyhdistelmät – music centres	48	37	32	27	30	50	40	55	62	70	74	65	57	50	65	30,0
Stereolaitteet yhteensä – Hi-fi equipment total	108	133	134	120	120	155	120	97	104	126	125	102	83	65	79	21,5
Kaiuttimet – Loudspeakers	100	155	155	140	130	140	110	95	95	95	80	60	40	25	25	0,0
Soittimet – Players:																
– levysoittimet – turntables	41	62	65	58	57	65	45	28	22	25	22	13	7	6	9	50,0
– CD-soittimet – CD players	–	–	–	2	3	8	15	30	45	65	85	85	70	40	29	–27,5
– kelanauhurit – open-reel tape recorders	1	1	1	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– stereodekit – tape decks	47	70	75	65	60	70	50	28	29	33	28	22	13	8	6	–25,0
– kasettinauhurit, korvalappustereot – cassette recorders, Walkmans etc.	15	25	25	30	180	200	170	200	200	180	170	145	135	115	132	14,8
Soittimet yhteensä – Players total	104	158	166	155,5	300	343	280	286	296	303	305	265	225	187	176	–5,9
Radiot – Radio sets:																
– CD-radionauhurit – radio cassette recorders with CD-player														36	70	94,4
– muut radionauhurit – other radio cassette recorders	155	170	200	200	250	280	270	290	275	260	260	212	147	95	96	1,1
– matkaradiot – portable radios	35	25	25	30	45	50	60	70	80	75	75	60	45	30	27	–10,0
– koti- ja kelloradiot – home & clock radios	70	75	65	45	40	40	45	50	60	85	80	85	75	60	60	0,0
Radiot yhteensä – Radios total	260	270	290	275	335	370	375	410	415	420	415	357	267	221	253	14,5
Autolaitteet – Car radios & stereos	130	140	145	152	155	170	175	190	215	240	200	136	105	86	94	9,3
TV-pelikonsolit – TV game consoles													45	45	25	–44,4
Kotitietokoneet – Home computers	–	–	3	30	50	50	50	45	45	50	55	30	25	20	20	0,0

* Tiedot perustuvat Kodintekniikkaliiton tekemään arvioon, jossa lähteenä on käytetty mm. tukkukauppojen toimituksia ja ulkomaankauppatailastoja. – Data based on estimates provided by the Domestic Appliances Association using various sources, including deliveries of wholesale dealers and foreign trade statistics.

Lähde: Kodintekniikkaliitto ry
Source: Domestic Appliances Association.

Muokattu – Processed

Kuvio 1.4 Eräiden viihdelaitteiden myynti 1980 – 1994
 Figure 1.4 Sales of selected entertainment electronics 1980 – 1994

1.19 Viihde-elektroniikan laitteiden keskihinnat ja myynnin arvo vuosina 1980 – 1994*
 Entertainment electronics: average prices and sales volume 1980 – 1994*

		1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Väritelevisiot	Keskihinta, mk	2 950	2 900	2 900	3 000	2 850	2 750	2 800	2 750
	Arvo, milj. mk	457	421	478	540	613	550	518	619
Mustavalkoiset televisiot	Keskihinta, mk	800	800	775	825	800	700	675	600
	Arvo, milj. mk	58	44	39	35	28	20	10	6
Videonauhurit	Keskihinta, mk	5 100	4 850	4 500	4 450	4 200	3 800	3 500	3 100
	Arvo, milj. mk	31	63	216	374	483	494	420	450
Videokamerat	Keskihinta, mk	—	5 000	5 000	5 000	4 900	6 000	6 000	—
	Arvo, milj. mk	—	5	12	15	17	12	6	—
Videokameranauhurit	Keskihinta, mk	—	—	—	—	—	10 000	10 000	8 500
	Arvo, milj. mk	—	—	—	—	—	30	50	68
Satelliittipaketit	Keskihinta, mk	—	—	—	—	—	—	—	—
	Arvo, milj. mk	—	—	—	—	—	—	—	—
TV:t ja videot yhteensä	Arvo, milj. mk	546	533	745	964	1 141	1 106	1 004	1 143
Stereolaitteet:									
– viritimet	Keskihinta, mk	950	850	750	800	750	700	750	900
	Arvo, milj. mk	13	22	24	24	22	28	23	11
– vahvistimet	Keskihinta, mk	1 100	1 000	850	950	900	850	950	1 150
	Arvo, milj. mk	17	30	30	31	29	36	30	17
– viritinvahvistimet	Keskihinta, mk	1 300	1 200	1 100	1 150	1 100	1 100	1 150	1 350
	Arvo, milj. mk	40	48	39	34	31	25	21	20
– stereoyhdistelmät kaiuttimiseen	Keskihinta, mk	2 400	2 150	2 000	2 000	2 000	2 200	2 300	2 400
	Arvo, milj. mk	115	80	64	54	60	110	92	132
Stereolaitteet yhteensä	Arvo, milj. mk	185	180	157	143	142	199	166	180
Kaiuttimet (vain erikseen myytävät)	Keskihinta, mk	400	400	360	380	360	360	380	420
	Arvo, milj. mk	40	62	56	53	47	50	42	40
Soittimet:									
– levysoittimet	Keskihinta, mk	850	800	720	740	740	700	675	750
	Arvo, milj. mk	35	50	47	43	42	46	30	21
– CD-soittimet	Keskihinta, mk	—	—	—	4 000	3 000	2 200	1 900	1 575
	Arvo, milj. mk	—	—	—	8	9	18	29	47
– kelanauhurit	Keskihinta, mk	3 500	4 500	5 000	5 000	—	—	—	—
	Arvo, milj. mk	4	5	5	3	—	—	—	—
– stereodekit	Keskihinta, mk	1 100	1 050	975	1 050	1 000	950	1 000	1 200
	Arvo, milj. mk	52	74	73	68	60	66	50	34
– kasettinauhurit korvalappustereot ym.	Keskihinta, mk	350	400	450	500	300	270	280	230
	Arvo, milj. mk	5	10	11	15	54	54	47	46
Soittimet yhteensä:	Arvo, milj. mk	96	139	136	137	165	184	156	148
Radiot:									
– CD-radionauhurit	Keskihinta, mk	—	—	—	—	—	—	—	—
	Arvo, milj. mk	—	—	—	—	—	—	—	—
– muut radionauhurit	Keskihinta, mk	670	680	710	800	750	730	670	600
	Arvo, milj. mk	104	116	142	160	188	204	181	154
– matkaradiot	Keskihinta, mk	310	340	340	300	280	260	240	215
	Arvo, milj. mk	11	9	9	9	13	13	14	15
– koti- ja kello radiot	Keskihinta, mk	300	270	230	250	260	260	250	220
	Arvo, milj. mk	21	20	15	11	10	10	11	11
Radionauhurit ja radiot yhteensä:	Arvo, milj. mk	136	145	166	180	211	227	206	180
Autolaitteet	Keskihinta, mk	900	950	1 000	1 125	1 250	1 275	1 350	1 350
	Arvo, milj. mk	117	133	145	171	194	217	236	257
TV-pelikonsolit	Keskihinta, mk	—	—	—	—	—	—	—	—
	Arvo, milj. mk	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotitietokoneet (sis. lisälaitteita)	Keskihinta, mk	—	—	2 500	2 000	2 500	2 500	3 500	3 500
	Arvo, milj. mk	—	—	7	60	125	125	175	158
Myynti yhteensä:	Arvo, milj. mk	1 120	1 192	1 412	1 708	2 025	2 108	1 985	2 106

* Tiedot perustuvat Kodintekniikkaliiton tekemään arvioon, jossa lähteenä on käytetty mm. tukkukauppojen toimituksia ja ulkomaankauppa-tilastoja. – Data based on estimates provided by the Domestic Appliances Association using various sources including of wholesale dealers and foreign trade statistics.

Lähde: Kodintekniikkaliitto ry. – Source: Domestic Appliances Association.

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus

1.19 Jatkuu Continued

		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Muutos Change 1994/93
<i>Colour television sets</i>	<i>Average price FIM</i>	2 825	2 800	2 750	2 700	2 700	3 250	3 250	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	777	798	784	770	621	549	614	11,8
<i>B&W television sets</i>	<i>Average price FIM</i>	700	750	—	—	—	—	—	—
	<i>Sales volume FIM million</i>	5	2	—	—	—	—	—	—
<i>VCRs</i>	<i>Average price FIM</i>	2 875	2 675	2 400	2 100	1 900	2 600	2 600	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	518	508	468	399	247	265	273	3,0
<i>Video cameras</i>	<i>Average price FIM</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
	<i>Sales volume FIM million</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Camcorders</i>	<i>Average price FIM</i>	8 000	7 200	5 600	5 100	4 900	5 600	5 300	-5,4
	<i>Sales volume FIM million</i>	96	173	168	143	88	50	42	-16,0
<i>Satellite dishes</i>	<i>Average price FIM</i>	—	—	—	—	5 000	3 850	2 700	-29,9
	<i>Sales volume FIM million</i>	—	—	—	—	40	54	46	-14,8
<i>TVs and videos total</i>	<i>Sales volume FIM million</i>	1 396	1 481	1 420	1 312	996	918	975	6,2
<i>Hi-fi equipment:</i>									
– tuners	<i>Average price FIM</i>	950	975	825	950	950	900	900	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	11	18	12	8	5	3	1	-66,7
– amplifiers	<i>Average price FIM</i>	1 250	1 350	1 300	1 300	1 350	1 600	1 700	6,3
	<i>Sales volume FIM million</i>	20	32	26	17	14	10	5	-50,0
– receivers	<i>Average price FIM</i>	1 450	1 600	1 600	1 650	1 550	2 050	2 050	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	20	22	26	26	17	16	20	25,0
– music centres with loudspeakers	<i>Average price FIM</i>	2 200	2 200	2 200	2 200	2 600	2 900	2 700	-6,9
	<i>Sales volume FIM million</i>	136	154	163	143	148	148	174	17,6
<i>Hi-fi equipment total</i>	<i>Sales volume FIM million</i>	187	226	227	194	184	177	200	13,0
<i>Loudspeakers (separates)</i>	<i>Average price FIM</i>	460	500	525	550	475	475	500	5,3
	<i>Sales volume FIM million</i>	44	48	42	33	19	13	13	0,0
<i>Players:</i>									
– turntables	<i>Average price FIM</i>	800	850	800	850	650	750	650	-13,3
	<i>Sales volume FIM million</i>	18	21	18	11	5	5	6	20,0
– CD players	<i>Average price FIM</i>	1 400	1 300	1 200	1 000	1 100	1 250	1 200	-4,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	63	85	102	85	77	50	35	-30,0
– open-reel tape recorders	<i>Average price FIM</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
	<i>Sales volume FIM million</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
– tape decks	<i>Average price FIM</i>	1 300	1 400	1 300	1 200	1 150	1 300	1 400	7,7
	<i>Sales volume FIM million</i>	38	46	36	26	15	10	8	-20,0
– cassette recorders, Walkman etc.	<i>Average price FIM</i>	230	260	265	260	300	280	280	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	46	47	45	38	41	32	37	15,6
<i>Players total:</i>	<i>Sales volume FIM million</i>	165	199	201	160	138	97	86	-11,3
<i>Radio sets:</i>									
– Radio cassette recorders with CD-player	<i>Average price FIM</i>	—	—	—	—	—	1 100	950	-13,6
	<i>Sales volume FIM million</i>	—	—	—	—	—	40	66	65,0
– other radio cassette recorders	<i>Average price FIM</i>	560	530	530	530	480	350	325	-7,1
	<i>Sales volume FIM million</i>	154	138	138	112	71	32	30	-6,3
– portable radios	<i>Average price FIM</i>	210	210	215	220	240	220	230	4,5
	<i>Sales volume FIM million</i>	17	16	16	13	11	7	6	-14,3
– home & clock radios	<i>Average price FIM</i>	200	170	180	170	160	170	170	0,0
	<i>Sales volume FIM million</i>	12	14	14	14	12	10	10	0,0
<i>Radios total:</i>	<i>Sales volume FIM million</i>	183	168	168	139	94	89	112	25,8
<i>Car radios and stereos</i>	<i>Average price FIM</i>	1 400	1 450	1 400	1 400	1 500	1 500	1 550	3,3
	<i>Sales volume FIM million</i>	301	348	280	190	158	129	146	13,2
<i>TV game consoles</i>	<i>Average price FIM</i>	—	—	—	—	1 000	900	1 400	55,6
	<i>Sales volume FIM million</i>	—	—	—	—	45	41	35	-14,6
<i>Home computers</i>	<i>Average price FIM</i>	4 000	4 000	5 000	5 000	4 500	4 900	6 000	22,4
	<i>Sales volume FIM million</i>	180	200	275	150	113	98	120	22,4
<i>Sales total:</i>	<i>Sales volume FIM million</i>	2 456	2 670	2 613	2 178	1 747	1 562	1 687	8,0

1.20 Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään sekä viestintämenojen osuus kulutusmenoista päämiehen sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 1994
Household consumption expenditure in mass media and share of total consumption expenditure by socio-economic status of head of household in 1994

Kotitalouden päämiehen sosio-ekonomisen asema <i>Socio-economic status of head of household</i>	Kaikki kotitaloudet <i>All households</i>		Maatalous-yrittäjät <i>Farmers</i>		Muut yrittäjät <i>Other self-employed</i>		Ylemmät toimihenkilöt <i>Upper white-collar</i>		Alemmat toimihenkilöt <i>Lower white-collar</i>	
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
<i>Kulutusmenot - Consumption expenditure</i>	<i>FIM</i>		<i>FIM</i>		<i>FIM</i>		<i>FIM</i>		<i>FIM</i>	
Sähköinen viestintä yhteensä <i>Electronic media total</i>	1 213	29,8	1 241	27,1	1 606	29,7	1 527	26,0	1 284	29,4
Tallenneviestintä yhteensä <i>Recorded media total</i>	668	16,4	496	10,8	960	17,7	1 000	17,0	801	18,3
Kirjat ja painotuotteet yhteensä <i>Books and printed matter total</i>	650	16,0	501	10,9	757	14,0	1 290	22,0	680	15,6
Lehdet yhteensä <i>Newspapers and magazines total</i> ..	1 536	37,8	2 342	51,1	2 093	38,6	2 059	35,0	1 607	36,8
Kulutusmenot viestintään yhteensä <i>Consumption expenditure in mass media total</i>	4 067	100,0	4 580	100,0	5 416	100,0	5 876	100,0	4 372	100,0
Kokonaiskulutusmenot <i>Total consumption expenditure</i>	111 491		138 048		159 022		168 450		127 332	
Menot viestintään % kulutuksesta <i>Mass media expenditure as % of total consumption</i>	3,6		3,3		3,4		3,5		3,4	
Kotitalouksien määrä kpl <i>Number of households</i>	2 261 684		69 479		120 186		268 711		394 234	
Kotitalouden keskikoko henkeä <i>Mean number of household members</i>	2,23		3,14		2,77		2,84		2,45	

Lähde: Tilastokeskus, Kotitaloustiedustelu 1994
 Source: Statistics Finland, Household survey 1994.

Muokattu – Processed

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus

1.20 Jatkuu – Continued

Kotitalouden päämiehen socio-ekonominen asema <i>Socio-economic status of head of household</i>	Työntekijät <i>Blue collar</i>		Opiskelijat <i>Students</i>		Eläkeläiset <i>Pensioners</i>		Muut ammatissa toimimattomat <i>Other economically non-active</i>	
	mk <i>FIM</i>	%	mk <i>FIM</i>	%	mk <i>FIM</i>	%	mk <i>FIM</i>	%
Sähköinen viestintä yhteensä <i>Electronic media total</i>	1 207	26,5	891	28,9	1 079	37,3	1 022	30,4
Tallenneviestintä yhteensä <i>Recorded media total</i>	1 085	23,8	772	25,1	109	3,8	742	22,1
Kirjat ja painotuotteet yhteensä <i>Books and printed matter total</i>	796	17,5	601	19,5	314	10,9	530	15,8
Lehdet yhteensä <i>Newspapers and magazines total</i>	1 470	32,3	817	26,5	1 388	48,0	1 065	31,7
Kulutusmenot viestintään yhteensä <i>Consumption expenditure in mass media total</i>	4 558	100,0	3 081	100,0	2 890	100,0	3 359	100,0
Kokonaiskulutusmenot <i>Total consumption expenditure</i>	118 929		69 978		73 929		93 529	
Menot viestintään % kulutuksesta <i>Mass media expenditure as % of total consumption</i>	3,8		4,4		3,9		3,6	
Kotitalouksien määrä kpl <i>Number of households</i>	434 877		79 415		661 950		232 833	
Kotitalouden keskikoko henkeä <i>Mean number of household members</i>	2,54		1,53		1,51		2,27	

Lähde: Tilastokeskus, Kotitaloustiedustelu 1994
Source: Statistics Finland, Household survey 1994.

Muokattu – Processed

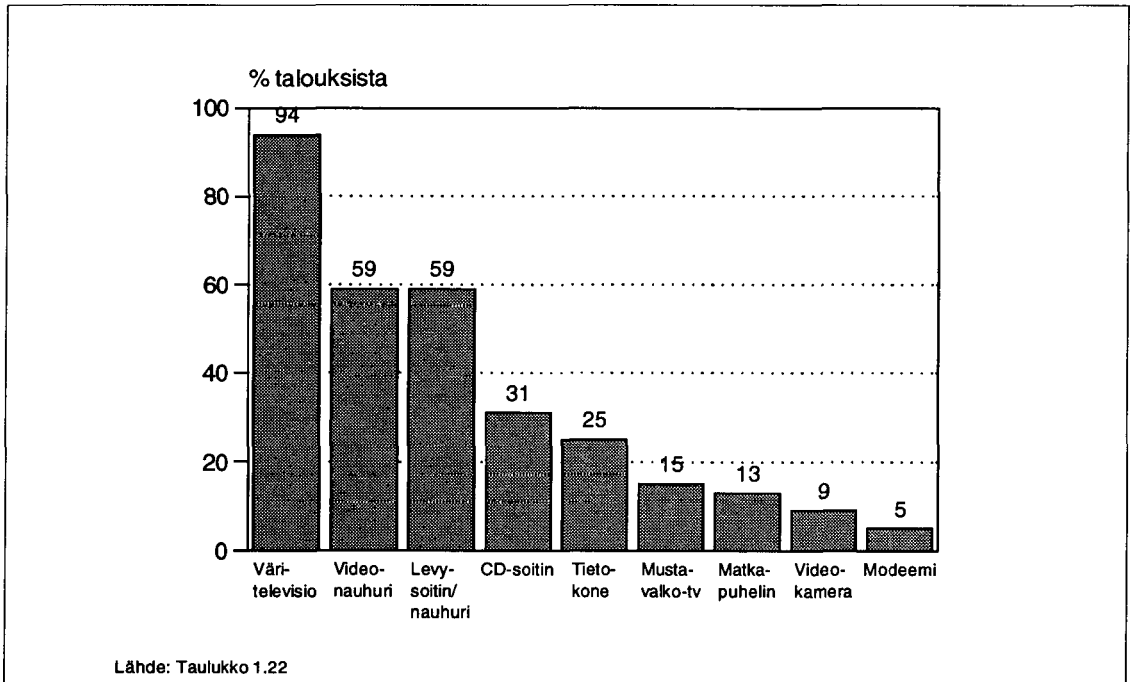
1.21 Kotitalouksien kulutusmenot joukkoviestintään sekä viestintämenojen osuus kulutusmenoista 1990 ja 1994
Household consumption expenditure in mass media and share of total consumption in 1990 and 1994

	1990		1994		Muutos Change 1994/1990 %
	mk FIM	%	mk FIM	%	
Sähköinen viestintä yhteensä Electronic media total	1 241	28,3	1 241	29,8	0
Tallenneviestintä yhteensä Recorded media total.....	841	19,2	668	16,4	-21
Kirjat ja painotuotteet yhteensä Books and printed matter total.....	579	13,2	650	16,0	12
Lehdet yhteensä Newspapers and magazines total.....	1 717	39,2	1 536	37,8	-11
Kulutusmenot viestintään yhteensä Consumption expenditure in mass media total	4 378	100,0	4 067	100,0	
Kokonaiskulutusmenot Total consumption expenditure.....	115 117		111 491		
Menot viestintään % kulutuksesta Mass media expenditure as % of total consumption.	3,8		3,6		

Lähde: Tilastokeskus, Kotitaloustiedustelu 1994
Source: Statistics Finland, Household survey 1994.

Muokattu – Processed

Kuvio 1.5 Kotitalouksien viihdelaitteiden omistus 1994
Figure 1.5 Household ownership of entertainment electronics in 1994

1.22 Kotitalouksien elektronisten viihdelaitteiden omistus vuonna 1994 sosioekonomisen aseman mukaan
Household ownership of entertainment electronics in 1994 by socio-economic status

	Elektronisten viihdelaitteiden omistus <i>Ownership of entertainment electronics</i>									
	Televisio <i>Any TVset</i>	Väri- televisio <i>Colour TV</i>	Musta- valk.tv <i>B&W TV</i>	Video- nauhuri <i>VCR</i>	Levy- soitin/ nauhuri <i>Turntable</i>	CD- soitin <i>CD- player</i>	Tieto- kone <i>Home computer</i>	Matka- puhelin	Video- kamera <i>Cam- corder</i>	Modeemi <i>Modem</i>
	%									
Kaikki kotitaloudet – <i>All households.....</i>	97	94	15	59	59	31	25	13	9	5
Maatalousyrittäjät – <i>Farmers.....</i>	98	96	20	63	50	20	31	24	12	5
Muut yrittäjät – <i>Other self-employed.....</i>	99	99	15	85	80	52	40	28	18	12
Ylemmät toimihenkilöt – <i>Upper white-collar.....</i>	99	97	18	80	88	51	52	16	18	19
Alemmat toimihenkilöt – <i>Lower white-collar.....</i>	98	97	12	72	73	42	30	16	10	5
Työntekijät – <i>Blue-collar.....</i>	97	96	15	78	75	42	32	15	10	2
Opiskelijat – <i>Students.....</i>	92	89	7	58	78	39	48	10	6	17
Eläkeläiset – <i>Pensioners.....</i>	95	90	15	26	21	6	2	5	2	0
Muut – <i>Others.....</i>	97	94	13	59	60	30	23	11	8	3

Lähde: Tilastokeskus, Kotitaloustiedustelu 1994
 Source: Statistics Finland, Household survey 1994

Ennakkotietoja – Preliminary results

1.23 12—69-vuotiaiden joukkoviestimiin käyttämä aika vuonna 1994*
Time spent with mass media in 1994 (ages 12—69)*

Toiminto Activity	Kaikki — All		Sukupuoli — Sex				Sosiaaliryhmä — Social group				
	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Nainen Female	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Mies Male	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Joht.as/yl.toimih./ yrittäjä Manager/upper w-c/ self-employed		Alempi toimihenkilö Lower white-collar
Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day									Osallistu- neet, % active, %	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %
Aikakauslehdet — Magazines.....	45,1	77	47,4	80	42,8	74	39,2	75	45,6	80	
Sanomalehdet — Newspapers.....	36,3	87	33,2	86	39,3	88	34,3	85	36,0	91	
Ilmajakelulehdet — Free sheets.....	2,8	18	2,4	19	3,3	17	1,3	15	2,6	23	
Suoramainonta — Direct advertising....	2,6	32	2,9	34	2,2	30	2,4	35	2,4	33	
Kirjat — Books.....	27,8	34	40,2	44	15,6	24	27,4	31	26,9	44	
Lukeminen yhteensä — Reading total.....	114,6		126,1		103,2		104,6		113,5		
Televisio — Television.....	129,4	73	124,9	73	133,9	72	98,6	65	125,7	76	
Video	8,0	12	7,4	13	8,5	11	6,8	11	9,3	12	
Radio	175,5	74	168,5	74	182,4	76	178,7	78	183,8	76	
Kuuntelu ja katselu yhteensä — Listening and viewing total.....	312,9		300,8		324,8		284,1		318,8		
Joukkoviestintä yhteensä — Mass media total.....	427,5		426,9		428,0		388,7		432,3		

* Tiedot on kerätty Suomen Gallup Oy:n tietokoneavusteiselta telepaneelilta (nk. Gallup Kanava), johon kuuluu noin 800 taloutta Kysymyksiin vastaaminen tapahtuu talouksiin jaettujen mikrotietokoneiden välityksellä. Tutkimukseen osallistui 1 450 12—69 -vuotiasta henkilöä. — The data come from a computer-assisted telepanel involving some 800 households and a total of 1 450 participants aged 12—69 years. Suomen Gallup Oy collects the data through PCs that it has provided to these households.

Lähde: Suomen Gallup-Media Oy, Intermedia 1994
Source: Suomen Gallup-Media Oy, Intermedia 1994.

Muokattu — Processed

1 Joukkoviestinnän talous ja joukkoviestinnän kulutus

1.23 Jatkuu Continued

Toiminto Activity	Sosiaaliryhmä – Social group									
	Työntekijä Blue-collar		Maatalousryhttjä Farmer		Työtön Unemployed		Opiskelija/koululainen Student		Muu – Other	
	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %	Käytetty aika keskim. pnä min/vrk Time spent on average min/day	Osallistu- neet, % active, %
Aikakauslehdet – Magazines	39,4	75	67,0	87	31,0	75	18,2	59	64,3	79
Sanomalehdet – Newspapers	29,4	87	38,5	92	23,2	82	14,3	62	57,9	89
Ilmaisjakelulehdet – Free sheets	2,5	13	0,7	10	4,3	26	1,3	10	6,7	27
Suoramainonta – Direct advertising	2,1	26	2,6	29	2,4	35	1,6	22	4,4	45
Kirjat – Books	17,4	25	25,3	24	39,8	31	42,3	41	21,8	37
Lukeminen yhteensä – Reading total	90,8		134,1		100,7		77,7		155,1	
Televisio – Television	116,0	74	144,1	71	146,7	74	114,2	68	184,5	80
Video	6,9	11	1,3	3	8,3	12	10,8	16	7,9	13
Radio	180,9	76	215,6	86	184,4	74	84,3	58	230,6	75
Kuuntelu ja katselu yhteensä – Listening and viewing total	303,8		361,0		339,4		209,3		423,0	
Joukkoviestintä yhteensä – Mass media total	394,6		495,1		440,1		287,0		578,1	

2 Televisio

Suomalaisen televisiotoiminnan rakenne on viime vuosina oleellisesti muuttunut ja muuttunee lähivuosina edelleen. 1980-luvun lopussa kaapelitelevision nopea leviäminen jatkui – tosin 1990-luvulla selvästi hidastuen – ja satelliittikanavat tulivat laajojen väestöryhmien ulottuville. Samaan aikaan myös videonauhurit yleistyivät kotitalouksissa. 1990-luvulla myös satelliittilähetysten suoravastaanotto kotitalouksiin on alkanut selvästi yleistyä.

Satelliittikanavien ja videotallenteiden leviäminen koettiin erityisesti 1980-luvun jälkipuolella uhaksi suomalaisen television "yhtenäiskulttuurille" ja taloudelliselle perustalle. Seurauksena oli mm. Yleisradion ja MTV:n yhteistyön tiivistyminen ja Kolmostelevisiion perustaminen.

Oy Kolmostelevisio Ab perustettiin vuoden 1985 syksyllä, ja varsinainen ohjelmatoiminta alkoi syksyllä 1987. Pariin otteeseen suoritettujen omistusjärjestelyjen jälkeen MTV omistaa 80 prosenttia ja Yleisradio 20 prosenttia Kolmostelevisiosta, joka nykyisin on MTV:n tytäryhtiö. Yleisradio ja sen eläkesäätiö omistavat toistakymmentä prosenttia myös emoyhtiö MTV:n osakkeista.

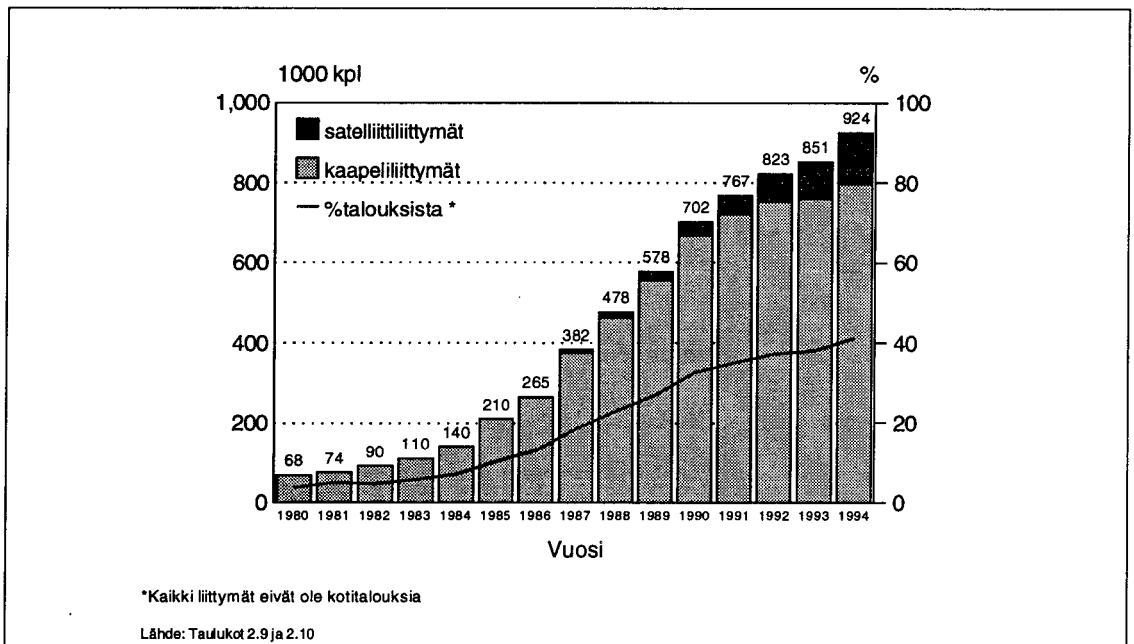
Kolmostelevisio hakeutui alusta pitäen alueellisille mainosmarkkinoille ja käytti paljon itsenäisten tv-tuotantoyhtiöiden tuotteita kotimaisessa ohjelmistossaan. Näistä tuotantoyhtiöistä suurimpia ovat nykyisin Vip Vision, Broadcasters ja Crea Video. Syksyllä 1995 Modern Times Group/Kinnevik osti Broadcastersin osaksi pohjoismaista tuotantoyhtiöketjuaan.

Valtakunnallisen televisiotoiminnan perusrakenne muuttui, kun julkisen palvelun ja kaupallinen televisiotoiminta eriytyivät omille kanavilleen vuoden 1993 alussa ja myös MTV3 sai oman toimiluvan. Yleisradion ja MTV:n välillä on silti edelleen merkittäviä siteitä. Niitä ovat MTV:n rooli Ylen tärkeänä rahoituslähteenä lupamaksutulojen ohella ja Ylen asema MTV:n ja sen tytäryhtiön Kolmostelevisiion merkittävänä omistajana.

Uuden kanavajaon myötä syntyi tilanne, jossa kilpailu ohjelmatarjonnalla ja katsojaosuuksien merkitys korostuivat. Erityisesti Yleisradion kannalta tilanne muodostui tavallaan ristiriitaiseksi. Yhtiön toiminnan legitimitietin ajatellaan usein edellyttävän isoja katsojaosuuksia Yleisradion kanaville; yhtiön talouden rakenne puolestaan edellyttää suuria yleisöjä MTV3-kanavalle.

Valtakunnallisen tv-toiminnan nykyinen rakenne ei jääne kovin pitkäikäiseksi. Käynnissä on kilpailu neljännen valtakunnallisen kanavan toimiluvasta, joka myönnettäneen keväällä 1996. Ensimmäisenä hakemuksensa jätti kotimainen kaapeliteleviokanava PTV (Helsinki Media). Lisäksi mm. Modern Times Group/Kinnevik ja Scandinavian Broadcasting System (SBS) ovat hakeneet tai avoimesti tiedottaneet aikeistaan hakea toimilupaa. MTG/Kinnevik on Pohjoismaiden suurin yksityinen televisio- ja radioyhtiö (mm. TV3-kanavat Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa). SBS:llä on tv- ja radiotoimintaa Pohjoismaiden lisäksi Belgiassa ja Hollannissa (mm. TV Femman Ruotsissa; paikallisradiota ja osuus radioketju Kiss FM:stä Suomessa). SBS:n merkittäviin omistajiin kuuluvat mm. Walt Disney/ABC ja Viacom.

Kuvio 2.1 Kaapelitelevioliittymät 1980 – 1994
 Figure 2.1 Cable television subscribers 1980 – 1994

Uuden valtakunnallisen tv-kanavan kohtalosta riippumatta lähivuosina syntyyneen myös suomenkielinen satelliittikanava tai -kanavia. Pontimena näillekin suunnitelmille on Suomen tv-mainonnan selvä kasvu. Mainosmarkoista uskotaan riittävän jaettavaa muillekin kuin MTV3:lle, joka nykyisin kerää yli 95 prosenttia Suomen tv-mainostuloista.

Kaapelitelevisio laajentui Suomessa nopeasti koko 1980-luvun ajan. Vuonna 1980 kaapelitalouksia oli alle 70 000, vuosikymmenen puolivälissä runsaat 200 000 ja vuonna 1990 jo noin 670 000. Viime vuosina kaapeliverkkojen kasvu on selvästi hidastunut. Vuoden 1994 lopussa liittymiä oli 798 000, eli 36 prosenttia talouksista. (Taulukko 2.9.)

Vuonna 1994 voimassa oli 186 kaapeliteleviotoimilupaa (kuviokuva 2.7). Liittymämäärältään suurimmat kaapelilähetystoiminnan harjoittajat ovat Helsinki Televisio Oy (Helsinki Media), Telecom Finland Oy Kaapeli-TV ja Tampereen Tietoverkko Oy (Aamulehti-yhtymä ym.).

Toimivia kaapelitelevioverkkoja oli kaikkiaan 194 kunnan alueella eli 43 prosentissa kunnista. Koska yksittäisten asunto- ja kiinteistöyhtiöiden ja alle 200 liittymän verkot eivät tarvitse toimilupaa, eivät tiedot verkkojen ja liittymien kokonaismääristä ole aivan tarkkoja.

Vuoden 1990 alussa Helsingin, Tampereen ja Turun suuret kaapelitelevioyhtiöt perustivat lähetys- ja markkinointitoimintaansa koordinoimaan PTV:n (Suomen Paikallis-tv Kanavat Oy), joka nykyisin on Helsinki Median tytäryhtiö. Sen toiminta laajentui nopeasti muidenkin suurten ja keskisuurten kaupunkien kaapeliverkkoihin. Vuoden 1994 lopussa PTV:n piirissä oli noin 600 000 kytkettyä taloutta. Edellä todettiin, että PTV haki syksyllä 1995 toimilupaa valtakunnallisen televiotoiminnan aloittamiseksi.

Suorasatelliittivastaanotto on yleistynyt selvästi 1990-luvun alkuvuosina. Silti lautasantennin kautta satelliittilähetyksiä seuraa vain noin 5 prosenttia kotitalouksista (kaapeli- ja satelliittitalastoihin sisältyvät päällekkäisyydet poistaen 126 000 taloutta). (Taulukko 2.10.)

Vuonna 1992 hyväksytty laki mahdollisti kaapelitelevioliikenteiden jakelun haja-asutusalueille mikroaalloilla. Arviot kaapeliverkkojen laajentumispotentialista mikroaaltokäytön kautta vaihtelivat 200 – 400 000 liittymän välillä. Yksikään kaapeliteleviotoimintayhtiö ei ole ottanut tekniikkaa käyttöön.

Paikallinen televisiotoiminta ("lähitelevisio") käynnistyi vuonna 1993, kun Krs-tv Kristiinankaupungista ja När-tv Närpiöstä aloittivat yhteistyössä lähetykset. Myöhemmin on aloittanut TV-Tampere, jonka omistajiin kuului hetkisen aikaa (vuonna 1995) myös MTG/Kinnevik.

Yleisradio lähetti kahdella valtakunnallisella tv-kanavalla yhteensä 139 viikkotuntia ohjelmaa toimintavuonna 1994. Lähetysaika on kasvanut kolmanneksella vuoden 1993 kanavajakoa edeltäneeseen tilanteeseen verrattuna. MTV3:n viikoittainen lähetysaika oli 82 tuntia vuonna 1994. Se on yhtä paljon kuin MTV:n lähetystunnit kolmella kanavalla yhteensä ennen kanavajakoa. (Taulukko 2.12.)

Kanavauudistuksen yhteydessä sekä Yleisradio että MTV muuttivat jonkin verran ohjelmistonsa rakennetta. Tämä oli odotettua, sillä kummankin yhtiön oli rakennettava täyden palvelun ohjelmistot kokonaisille kanaville, Yleisradion kahdelle ja MTV:n yhdelle.

Yleisradion voi sanoa lievästi viihteellistäneen ohjelmistoaan. Se kasvatti viihdeohjelmien osuutta kolmesta seitsemään prosenttiin vuosina 1993 ja 1994. Muita merkittäviä muutoksia olivat opetusohjelmien osuuden nostaminen neljästä seitsemään prosenttiin ja lasten ohjelmien osuuden lasku kymmenestä seitsemään prosenttiin. Suurimman ohjelmaryhmän Yleisradion ohjelmistossa muodostavat edelleen asiaohjelmat, joiden osuus ohjelmistosta oli 23 prosenttia vuonna 1994. Uutisten ja ajankohdaisohjelmien yhteenlaskettu osuus oli 15 prosenttia. (Taulukko 2.13.)

MTV:lle oma kanava merkitsi mahdollisuutta monipuolistaa ja tasapainottaa ohjelmistoaan. Yhtiön ohjelmatarjonta oli aikaisemmin hyvin viihdepainotteista. 1980-luvulla yli kaksi kolmasosaa sen ohjelmistosta oli sarjoja, viihdeohjelmia ja elokuvia. Vuonna 1994 niitä oli enää hieman alle puolet. Ohjelmiston monipuolistaminen on merkinnyt sen asiapitoistamista. Viihteen osuuden pienentyessä on ajankohtais-, asia ja urheiluohjelmien osuus kasvanut. Sarjat ovat kuitenkin edelleen suurin ryhmä MTV:n ohjelmistossa. Vuonna 1994 niitä oli 23 prosenttia ohjelmistosta. (Taulukko 2.13).

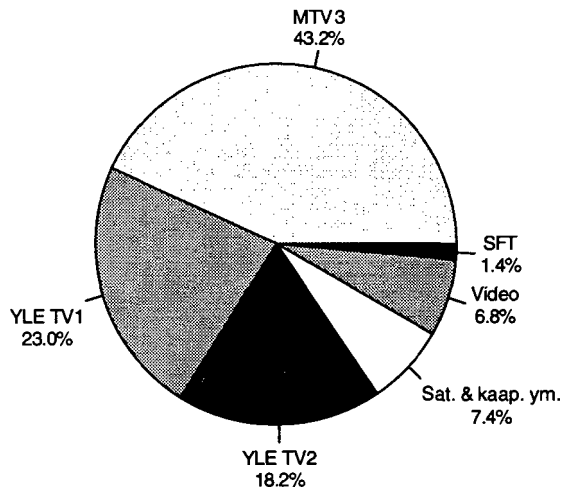
Kaiken kaikkiaan Yleisradion ja MTV ohjelmarakenteet ovat samankaltaistuneet. Yleisradio on viihteellistänyt ja MTV asiapitoistanut tarjontaansa. Silti yhtiöiden ohjelmatarjonnassa on merkittäviä eroja. MTV:llä sarjojen, elokuvien ja viihdeohjelmien osuus on selvästi suurempi kuin Yleisradiolla. Yleisradio taas lähettää enemmän asiaohjelmia ja lastenohjelmia.

Yleisradion ja MTV:n ohjelmiston kotimaisuusaste on korkea. Yleisradion ohjelmista oli vuonna 1994 kotimaista tuotantoa 52 prosenttia ja MTV:n ohjelmista peräti 61 prosenttia. Yleisradion kotimaisuusaste laski kanavauudistuksen yhteydessä muutamalla prosenttiyksiköllä ilmeisesti siksi, että yhtiö joutui täyttämään lisääntyneitä ohjelma-aikaansa kotimaisia ohjelmia halvemmilla ulkomaisilla ohjelmilla. MTV:n kotimaisuusaste on tällä hetkellä 10 prosenttia korkeampi kuin esimerkiksi 1980-luvun puolivälissä. (Taulukko 2.14.)

Yleisradion ja MTV:n ulkomaiset ohjelmistot poikkeavat toisistaan selvästi. Vuonna 1994 Yleisradion ulkomaisista ohjelmista noin 15 prosenttia oli pohjoismaisia ja muissa Euroopan maissa tehtyjä oli 44 prosenttia. MTV:n ulkomaisista ohjelmista alle prosentti oli pohjoismaisia. 21 prosenttia tarjonnasta oli muualta Euroopasta. MTV:n ulkomainen ohjelmisto onkin valtaosaltaan yhdysvaltalaista. USA:n osuus oli 75 prosenttia vuonna 1994. Yleisradiolla vastaava osuus oli 30 prosenttia. (Taulukko 2.15.)

PTV:n lähetyksillä eri kaupungeissa on yhteinen ohjelmarunko ja yhtenäistetty mainosmarkkinointi. PTV on lisännyt elokuvien ja kotimaisten tuotantojen osuutta ohjelmatarjonnassaan sekä kasvattanut päivittäistä lähetysaikaansa.

Kuvio 2.2 Television katselun jakaantuminen eri kanaville 1994
Figure 2.2 Breakdown of television viewing by channel in 1994

Lähteet: Taulukko 2.21

Kaapeliverkkojen muu ohjelmisto koostuu lähinnä satelliittikanavien tarjonnasta. Yleisimmin kaapeliverkot välittävät Eurosportin (780 000 liittymää vuoden 1994 lopussa), NBC Super Channelin (770 000 liittymää), TV5:n (750 000 liittymää) ja MTV European (733 000 liittymää) ohjelmistoa. Edellä mainitun PTV:n vastaanottomahdollisuus oli samana ajankohtana 598 000 taloudessa. (Taulukko 2.11.)

Tällä hetkellä suosituin satelliittitalouksien kanavapaketti lieinee CTV/Scandinavian Card TV:n kuuden kanavan paketti. Osa siihen sisältyvän Eurosport Nordic -kanavan lähetyksistä tekstitetään suomeksi ja ruotsiksi. Parin muun kanavan ohjelmistoon käännöksiä on luvassa vuoden 1996 alussa. CTV on Norjan Telelaitoksen/Telenorin tytäryhtiö, joka aloitti toimintansa Suomessa keväällä 1993.

Vuonna 1994 Yleisradion ykkös- ja kakkoskanava tavoittivat yhdessä päivittäin keskimäärin lähes kaksi kolmesta (64%) suomalaisesta (TV1 55%, TV2 47%). MTV3:n tavoitavuus (61%) oli samaa tasoa kuin Ylen kahdella kanavalla yhteensä. (Taulukko 2.19.)

Satelliittikanavat tavoittivat päivittäin 11 prosenttia ja kaapelitelevisiokanavat 6 prosenttia väestöstä. Kaapeliverkkojen piirissä olevasta väestöstä keskimäärin 30 prosenttia katsoi ainakin jotain tarjolla olevaa satelliittikanavaa ja 18 prosenttia kaapelikanavaa. (Taulukot 2.19 & 2.20.)

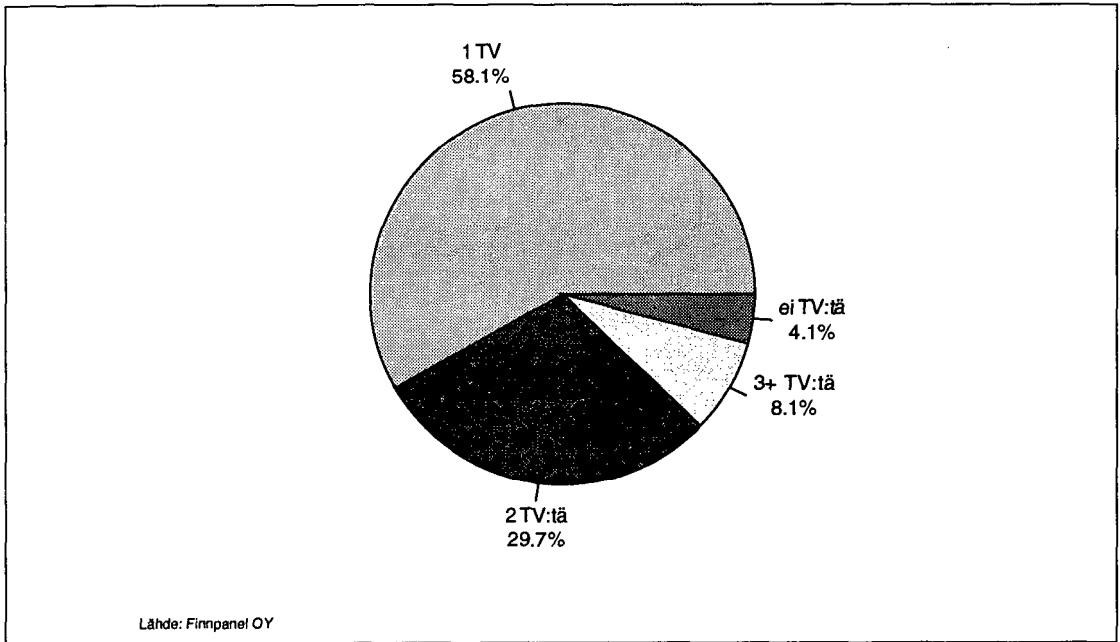
Vuonna 1994 televisiota katsottiin keskimäärin noin 2,5 tuntia päivässä (sisältää videon katselun). Keskimääräiset katseluajat ovat 90-luvulla kasvaneet vuosittain. Kaapeliverkkojen piirissä olevalla väestöllä katseluajasta viitisentoista prosenttia kuluu muilla kuin valtakunnallisilla kanavilla. (Taulukot 2.21 & 2.22.)

Tuoreen selvityksen mukaan 38 prosentilla kotitalouksista on vähintään kaksi tv-vastaanotinta (kuvio 2.3). Kaikkiaan kodeissa oli arviolta 2,7 miljoonaa vastaanotinta eli 1,3 vastaanotinta taloutta kohden. Televisioiden sijainti kodeissa ilmenee kuviosta 2.8.

Vuonna 1994 lunastettiin kaikkiaan 1,9 miljoonaa televisiolupaa, joista 97 prosenttia oli värilupia. Suurimmillaan televisiolupien määrä oli vuonna 1991, jonka jälkeen se parina vuonna laski hieman.

Nykyisin Yleisradio on liikevaihdoltaan maamme suurin joukkoviestintäyrittäjä. Yleisradion tuotot olivat noin 1,8 miljardia tilikaudella 1994. Tuotoista yli kolme neljäsosaa tuli lupamaksuista. MTV3:n tulouttamien korvausten osuus on viime vuosina kasvanut (18 % vuonna 1994). Suurimmillaan MTV:n

Kuvio 2.3 TV-vastaanottimien määrä kotitalouksissa 1995
 Figure 2.3 Household ownership of tv-sets in 1995

korvausten osuus Ylen tuotoista oli tosin 1980-luvun puolivälissä. Silloin se oli lähes neljäsosa yhtiön tuloista. (Taulukko 2.1.)

MTV:n liikevaihto oli 810 miljoonaa ja kaapelitelevisiotoiminnan liikevaihto 322 miljoonaa vuonna 1994 (taulukot 2.3 & 2.4). TV-mainonnan osuus mediamainonnasta on viime vuosina kasvanut (20 % vuonna 1994). Silti osuus on edelleen pieni eurooppalaiseen keskitasoon verrattuna.

Yleisradion palveluksessa oli radiotoiminta mukaan lukien noin 4 500 henkeä vuonna 1994. (Televisio- ja radiotoiminnan osuuksia YLE:n henkilöstöstä on vaikea yksikäsitteisesti erottaa.) MTV-konsernin palveluksessa oli vuonna 1994 kaikkiaan hieman yli 600 henkeä. (Taulukot 2.5 & 2.6.)

Kaapelitelevisioverkoissa kokopäiväistä henkilöstöä oli yhteensä hieman yli 300, joista noin joka kymmenes oli toimituksellisissa tehtävissä. (Telen kaapeliverkkojen henkilöstö ei sisälly näihin lukuihin.) (Taulukko 2.7.)

Tilastointi

Yleisradion ja MTV:n taloutta, lähetystoiminnan volyyymia ja henkilöstöä kuvaavien tietojen lähteitä ovat Ylen vuosikertomukset ja vuosikirjat sekä MTV:n vuosi- ja toimintakertomukset.

Kaapelitelevisiotoimintaa eritellään vuosittain liikenneministeriön julkaisemissa Kaapelitelevisiotoiminta Suomessa -kat-sauksissa (esim. Råberg 1995).

Satelliitti- ja Antenniliitto tilastoi satelliittitalouksien määrän kehitystä.

Valtaosa Ylen ja MTV:n ohjelmarakennetta koskevista tie-doista perustuu Yleisradion tutkimus- ja kehitysosastolla laadit-taviin ohjelmatarjonnan rakenneselvityksiin (ks. esim. Pihanur-mi 1994).

Television katselua koskevat tiedot perustuvat nykyisin Finn-panel Oy:n ympärivuotisen tv-mittaritutkimuksen yhteenveto-raportteihin. Mittaritutkimuksen otoskoko on 475 taloutta, joi-hin kuuluu yhteensä noin 1 200 henkeä. Mittaritutkimuksen tilaajina ovat Yle, MTV ja Mainostoimistojen liitto. Mittaritut-kimuksen otoksesta, talouksien valinnasta ja luotettavuudesta ks. tarkemmin Kasari (1993).

Televisioiden määrää ja sijaintia kotitalouksissa koskevat tie-dot ovat peräisin Finnpanelin tv-mittaritutkimuksen otoksen kontrolloimiseksi suorittamasta laajasta nk. perustutkimuksesta keväältä 1995.

(RK & TS)

Täydentävää kirjallisuutta

Eriksson, Bengt: Selvitys audiovisuaalisen liiketoiminnan kehittä-misestä. Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raport-teja 51/1994. Helsinki 1994.

Kasari, Heikki (toim.): Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirjat. Yleisradio, Helsinki 1991- (eri vuosina).

Kasari, Heikki: Television katsojamittaus perustuu tv-mittari-tutkimukseen. Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirja 1993. Yleis-radio, Helsinki 1993.

Kohvakka, Rauli: Audiovisuaalinen elokuva- ja ohjelmatuotanto Suomessa. SVT, Kulttuuri ja Viestintä 1995:1. Tilastokeskus, Helsinki 1995.

Lassila, Juha: Riippumattomat televisiotuottajat. Jyväskylän yli-opisto, Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 17. Jyväskylä 1989.

Liikkanen, Mirja: Televisio, video, kotitietokoneet ja radio & Televisio- ja radio-ohjelmien valinnat. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.): Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Miettinen, Jorma & Wiio, Juhani: Televisio. Teoksessa Nordenstreng & Wiio. Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

Niemelä, Seppo: Julkinen palvelu 1990-luvun viestinnässä. Liikenneministeriön julkaisuja 1/93. Helsinki 1993.

Nurmi, Seija: Tv-yleisön segmentoituminen. Teoksessa Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirja 1994. Yleisradio, Helsinki 1994.

Pihanurmi, Vesa: Television ulkomaisten ohjelmien tarjonta ja katselu. Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirja 1994. Yleisradio, Helsinki 1994.

Råberg, Elina: Kaapelitelevisiotoiminta Suomessa 1992. Liikenneministeriö, Julkaisuja 34/93. Helsinki 1993.

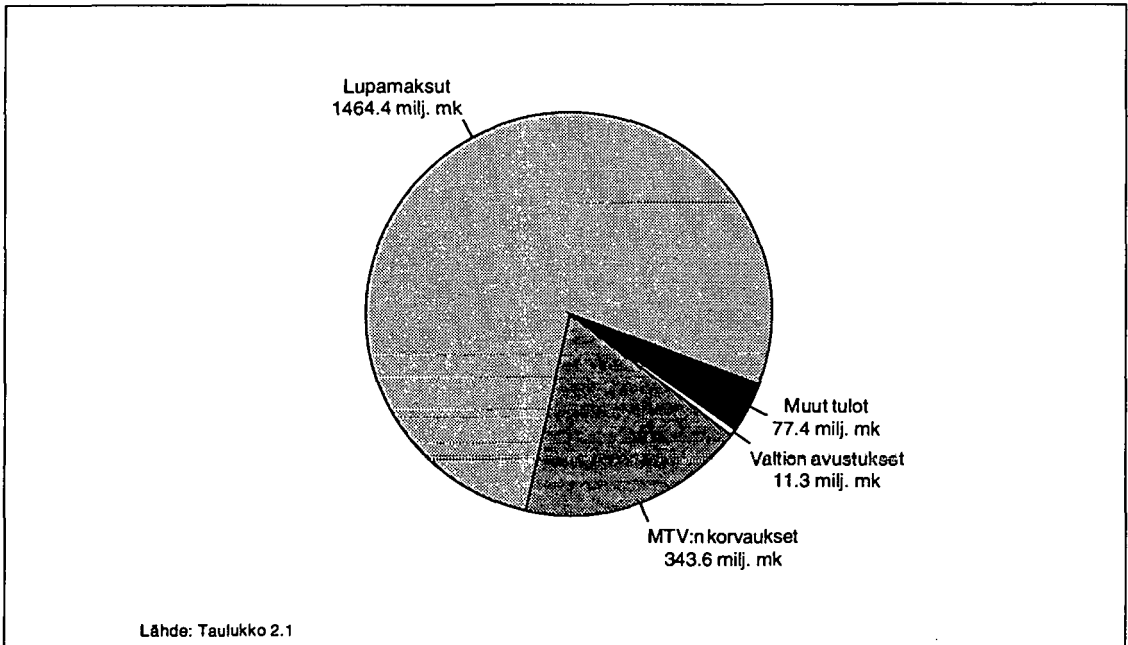
Vapaa-aika numeroina 3: televisio, video, tietokoneet, radio, musiikki. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 5. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

2.1 Yleisradion tulot vuosina 1980/81 – 1994
YLE revenues 1980/81 – 1994

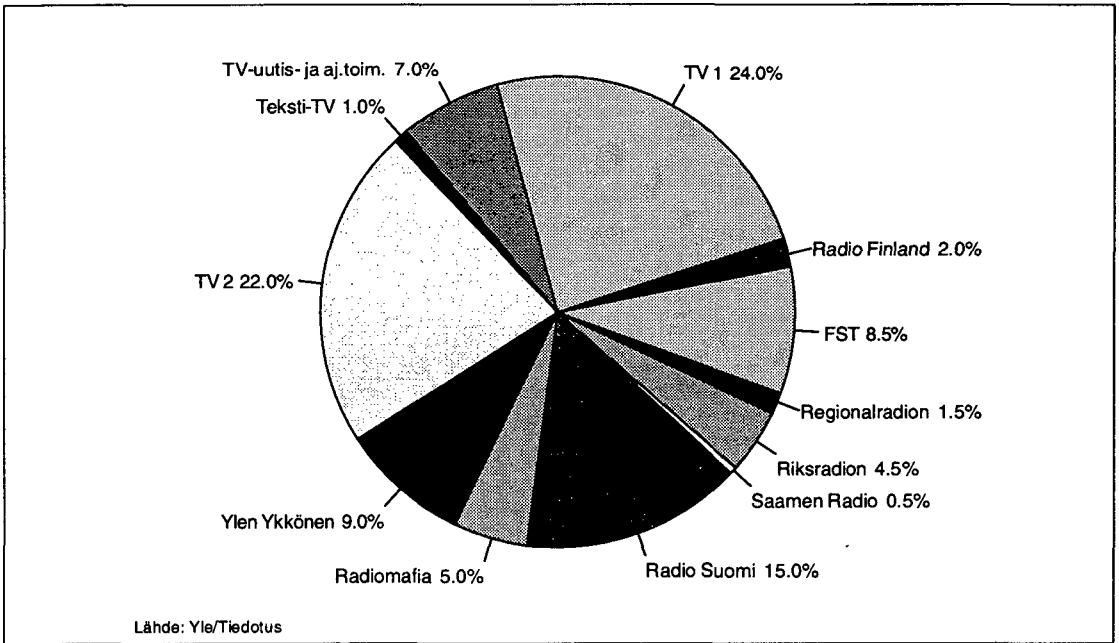
Vuosi Year	Lupamaksut Licence fees		Tulot MTV:itä MTV payments		Tulot Kolmostelevisiolta Channel Three payments		Valtion avustukset Government grants		Muut tulot Other income		Yhteensä Total	
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%
1980/81	511,7	76,0	149,8	22,2			1,2	0,2	11,0	1,6	673,7	100,0
1981/82	604,4	76,0	174,0	21,9			1,6	0,2	15,7	2,0	795,7	100,0
1982/83	692,8	76,2	199,7	22,0			2,3	0,3	13,7	1,5	908,5	100,0
1983/84	837,0	77,4	230,7	21,3			2,4	0,2	12,0	1,1	1082,1	100,0
1984/85	889,3	76,3	262,5	22,5			4,4	0,4	9,7	0,8	1165,9	100,0
1985/86	928,3	74,8	291,8	23,5			6,5	0,5	14,8	1,2	1241,4	100,0
1986/87	1010,2	74,7	309,8	22,9	2,2	0,2	12,5	0,9	16,9	1,2	1351,6	100,0
1987/88	1054,2	76,9	267,1	19,5	8,6	0,6	16,3	1,2	24,9	1,8	1371,1	100,0
1988/89	1127,4	77,2	276,6	19,0	16,8	1,2	11,4	0,8	27,5	1,9	1459,8	100,0
1989/90	1234,4	77,5	294,6	18,5	27,0	1,7	7,5	0,5	29,8	1,9	1593,3	100,0
1990/91	1364,8	81,1	240,7	14,3	31,9	1,9	7,8	0,5	38,5	2,3	1683,7	100,0
1991/92	1488,8	82,3	221,7	12,3	47,1	2,6	8,5	0,5	43,4	2,4	1809,5	100,0
1993	1481,2	79,8	300,0	16,2	-	-	9,2	0,5	66,3	3,5	1856,7	100,0
1994	1464,4	77,2	343,6	18,1	-	-	11,3	0,6	77,4	4,1	1896,7	100,0

Lähde: Yleisradion toimintakertomukset, Oy Yleisradio Ab.
Source: YLE annual reports

Kuvio 2.4 Yleisradion tulot tilikaudella 1993/94
Figure 2.4 YLE revenues in 1994

Kuvio 2.5 Lupamaksun käyttö kanavittain 1994
 Figure 2.5 Allocation of licence fee by channel 1994

2.2 Lupamaksun käyttö tehtävälueittain 1993 Allocation of licence fee to different functions in 1993

Tehtävälue – Function	%
Viihde/muu ohjelmatoiminta – Entertainment etc.....	22,3
Ohjelmien jakelu – Programme distribution.....	18,8
Tiedotusväilitystehtävä – Information.....	15,0
Ruotsinkielinen toiminta – Swedish-language programming	13,2
Kulttuuritehtävä – Culture	12,6
Aluetoiminta – Regional and local operations.....	10,3
Lastenohjelmat – Children's programmes.....	3,4
Ulkomaanlähetetykset – Foreign broadcasts	1,7
Opetusohjelmat – Education	1,6
Kriisivalmius – Crisis preparation.....	0,8
Saamenkielinen ohjelma – Sami programming.....	0,4
Yhteensä – Total.....	100,0

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Tiedotusosasto
 Source: YLE Information

2.3 MTV:n* ja Kolmostelevisio liikevaihto vuosina 1980 – 1994
 MTV* and Channel Three turnover 1980 – 1994

Vuosi Year	MTV				Yhteensä Total	Kolmostelevisio Channel Three
	Mainos aika MTV advertising time	Av-osasto AV unit	Laboratorio Laboratory	Muut palvelut Other services		
	%				Milj. mk FIM million	Milj. mk FIM million
1980.....	236,5	
1981.....	290,5	
1982.....	93,8	2,9	1,8	1,5	339,5	
1983.....	92,8	3,2	1,5	2,5	395,5	
1984.....	92,7	3,1	1,2	3,0	476,5	
1985.....	93,7	2,7	1,4	2,2	500,8	
1986.....	93,1	2,5	1,8	2,6	507,1	
1987.....	91,9	2,6	1,2	4,3	517,4	..
1988**.....	498,4	96,0
1989.....	536,1	127,0
1990***.....	674,9	(151,3)
1991.....	663,3	(177,0)
1992.....	706,4	(259,0)
1993.....	708,9	(121,0)
1994.....	810,1	(194,0)

* Vuodesta 1983 MTV-konsernin liikevaihto. MTV-konserniin kuuluivat vuonna 1994 MTV Oy:n ja Oy Kolmostelevisio Ab:n lisäksi MTV-Palvelukiinteistöt Oy ja Tuotantoyhtiö FOR Oy.

– As from 1983 turnover of MTV Group, which in 1994 consisted of the following companies: MTV Oy, Oy Kolmostelevisio Ab, MTV-Palvelukiinteistöt Oy and FOR Oy.

** Kolmostelevisio vuoden 1988 liikevaihtoluku on vuoden 1988 laskennallinen osuus tilikauden 1.1.1988 – 31.5.1989 kokonaisliikevaihdosta. – The figure for Channel Three in 1988 is calculated on the basis of total turnover for the period from 1 Jan 1988 to 31 May 1989.

*** Vuoden 1990 alusta Oy Kolmostelevisio Ab muuttui MTV-konsernin tytäryhtiöksi. Sen liikevaihto sisältyy konsernin liikevaihtoon. – As from the beginning of 1990 Channel Three has been a subsidiary of the MTV Group. Its turnover is included in the figures for the whole Group.

Lähde: MTV:n vuosikertomukset.

Source: MTV annual reports.

2.4 Kaapelitelevisiotoiminnan liikevaihto vuosina 1985 – 1994
 Cable television turnover 1985 – 1994

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	Milj.mk – FIM million									
Liittymismaksut – Connection charges.....	136	92	55	45	42
Vuosimaksut – Subscription fees.....	89	114	127	124	131
Maksu-tv-tulot – Pay-tv revenue.....	55	70	102	98	98
Mainostulot* – Advertising revenue*.....	17	18	23	25	28
Muut tulot – Other income.....	17	7	17	13	22
Yhteensä – Total.....	44	55	161	224	190	314	301	324	305	322
	%									
Liittymismaksut – Connection charges.....	43	31	17	15	13
Vuosimaksut – Subscription fees.....	28	38	39	41	41
Maksu-tv-tulot – Pay-tv revenue.....	18	23	31	32	31
Mainostulot* – Advertising revenue*.....	5	6	7	8	9
Muut tulot – Other income.....	5	2	5	4	7
Yhteensä – Total.....						100	100	100	100	100

* Sisältää PTV:n – Includes PTV.

Lähde: Liikennemysteriö, Viestintähallinto-osasto.

Source: Ministry of Communications, Communications Administration Department

2.5 Yleisradion henkilöstö tilikautina* 1980/81 – 1994 ja henkilöstön jakautuminen toimialoittain 1994
 YLE personnel during financial years 1980/81 – 1994 and staff breakdown by units in 1994

	Palkansaajia keskimäärin/tilikausi – Employees on average/financial year		
	Vakinaiset Permanent	Määräaikaiset Fixed-term	Yhteensä Total
	Lukum. Number	Lukum. Number	Lukum. Number
1980/81	4 027	403	4 430
1981/82	4 180	357	4 537
1982/83	4 237	439	4 676
1983/84	4 300	441	4 741
1984/85	4 342	471	4 813
1985/86	4 411	468	4 879
1986/87	4 459	397	4 856
1987/88	4 445	354	4 799
1988/89	4 369	365	4 734
1989/90	4 369	364	4 733
1990/91	4 398	397	4 795
1991/92	4 361	414	4 775
1993	4 214	370	4 584
1994**	4 253	296	4 549

Henkilöstö toimialoittain 1994 –
 Personnel by sector in 1994

	Lukum. Number	%
Radiotoimiala – Radio	1 098	24
Tv-toimiala – TV	1 848	41
Ruotsinkielinen toimiala – Swedish radio & tv	376	8
Keskusjohto – Central office	144	3
Sisäiset tulosyksiköt – Programme distribution, personnel administration etc.	1 084	24
Yhteensä – Total	4 550	100

* Yleisradion tilikausi oli 1.6 – 31.5 vuoteen 1992 asti. – YLE financial year was 1.6. – 31.5. until the year 1992.

** Toimituksellisissa ja ohjelmasuunnittelun tehtävissä työskenteli 31.12.1994 yhteensä 1272 henkilöä, joista 1109 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. – On 31 Dec 1994 a total 1 272 persons were engaged in programming and programme planning jobs.

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Henkilöstöhallintoryhmä
 Source: YLE Personnel Administration

2.6 MTV*:n henkilöstö vuosina 1980 – 1994
 MTV* personnel 1980 – 1994

Vuosi Year	Henkeä No. of employees
1980.....	567
1981.....	638
1982.....	657
1983.....	655
1984.....	665
1985.....	702
1986.....	696
1987.....	667
1988.....	586
1989**.....	625
1990.....	621
1991.....	626
1992.....	606
1993.....	599
1994.....	617
Siitä vuonna 1994	
MTV Oy.....	469
Oy Kolmostelevisio Ab.....	60
MTV - Palvelukiinteistöt Oy.....	78
FOR Oy***.....	10

* Vuodesta 1983 MTV-konserni. – As from 1983 MTV Group.
 ** Vuodesta 1989 mukana myös Kolmostelevisioin henkilöstö. – Channel Three personnel are included in the figures as from 1989.
 *** FOR Oy:n toimialana on mainos- ja yritysvideoiden tuotanto. – FOR Oy produces video commercials.

Lähde: MTV:n vuosikertomukset.
 Source: MTV annual reports

2.7 Kaapelitelevisioyhtiöiden henkilöstö vuosina 1990 – 1994
 Cable operators' personnel in 1990 – 1994

	Henkeä – Number of employees				
	1990	1991	1992	1993	1994
Kokopäiväinen henkilöstö *					
Full-time personnel*					
Toimitustyö – Programming.....	27	29	23	30	34
Tekniikka – Technical.....	119	169	142	145	154
Hallinto & markkinointi – Administration & marketing.....	139	159	151	148	127
Yhteensä – Total.....	285	398	316	323	315

* Telen kaapeliverkkojen (69 verkkoa) henkilöstö ei sisälly lukuihin. Näiden verkkojen kiinteän henkilöstön yhteismäärä oli 26 henkeä vuonna 1994. – Personnel under Telecom's cable networks (69 networks) are not included in the figures; in 1994 their permanent staff numbered 26.

Lähde: Liikenneministeriö, Viestintähallinto-osasto.
 Source: Ministry of Communications, Communications Administration Department.

2.8 Televisioluvat vuosina 1980 – 1994*
Television licences 1980–1994*

Vuosi Year	Mustav.tv-luvat B&W TV licences		Väri tv-luvat Colour TV licences		Tv-luvat yhteensä TV licences total
	1 000 kpl '000	1 000 as. kohti per 1 000 population	1 000 kpl '000	1 000 as. kohti per 1 000 population	
1980.....	752,2	157	786,0	164	1 538,2
1981.....	689,8	144	923,8	192	1 613,6
1982.....	613,8	127	1 064,4	220	1 678,2
1983.....	533,4	110	1 204,4	248	1 737,8
1984.....	439,4	90	1 330,7	273	1 770,1
1985.....	344,6	71	1 439,7	296	1 784,3
1986.....	287,5	58	1 534,9	312	1 822,4
1987.....	236,7	48	1 606,2	326	1 842,9
1988.....	185,3	37	1 677,2	339	1 862,5
1989.....	147,3	30	1 731,9	349	1 879,2
1990.....	118,3	24	1 775,2	355	1 893,5
1991.....	96,3	19	1 801,0	358	1 897,3
1992.....	78,8	16	1 808,9	358	1 887,6
1993.....	64,4	13	1 801,7	355	1 866,1
1994.....	57,4	11	1 824,3	358	1 881,8

* Kunkin vuoden lopussa – At year-end

Lähde: Oy Yleisradio Ab
Source: YLE.

2.9 Kaapelitelevisioliittymät vuosina 1980 – 1994
Cable television connections 1980 – 1994

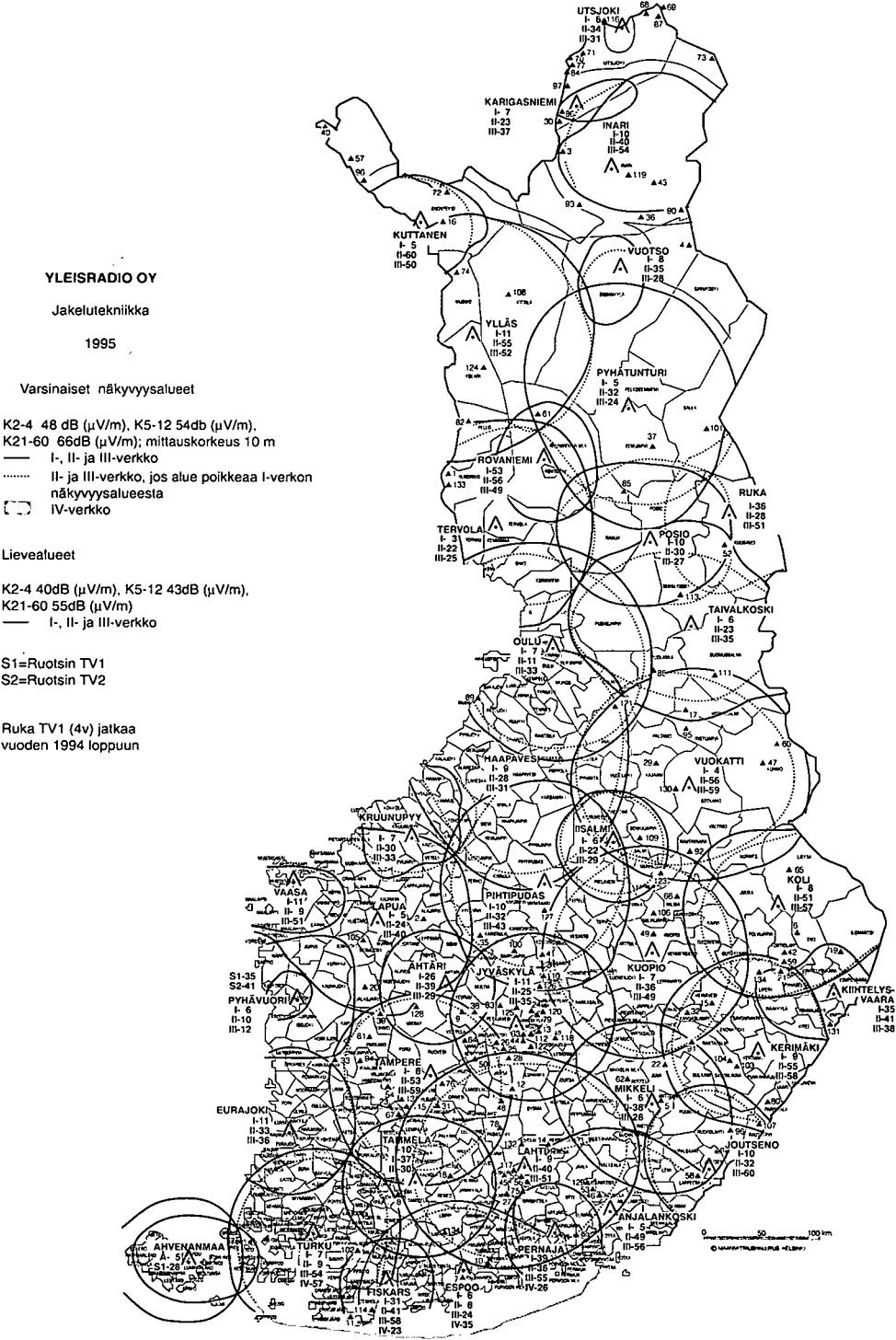
	1 000 liittymää '000 connections	% talouksista* % of households*
1980.....	68,0	3,6
1981.....	74,0	4,9
1982.....	90,0	4,6
1983.....	110,0	5,6
1984.....	140,0	7,0
1985.....	210,0	10,3
1986.....	265,0	13,0
1987.....	375,0	18,0
1988.....	464,0	22,1
1989.....	556,0	25,9
1990.....	669,0	31,1
1991.....	722,1	33,0
1992.....	753,1	34,0
1993.....	759,6	33,9
1994.....	797,5	35,6

* Kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia. - Not all connections are households.

Lähteet: Suomen Kaapelitelevisioliitto ry
Liikenneministeriö, Viestintähallinto-osasto.
Sources: Finnish Cable Television Association
Ministry of Communications, Communications Administration Department.

Muokattu – Processed

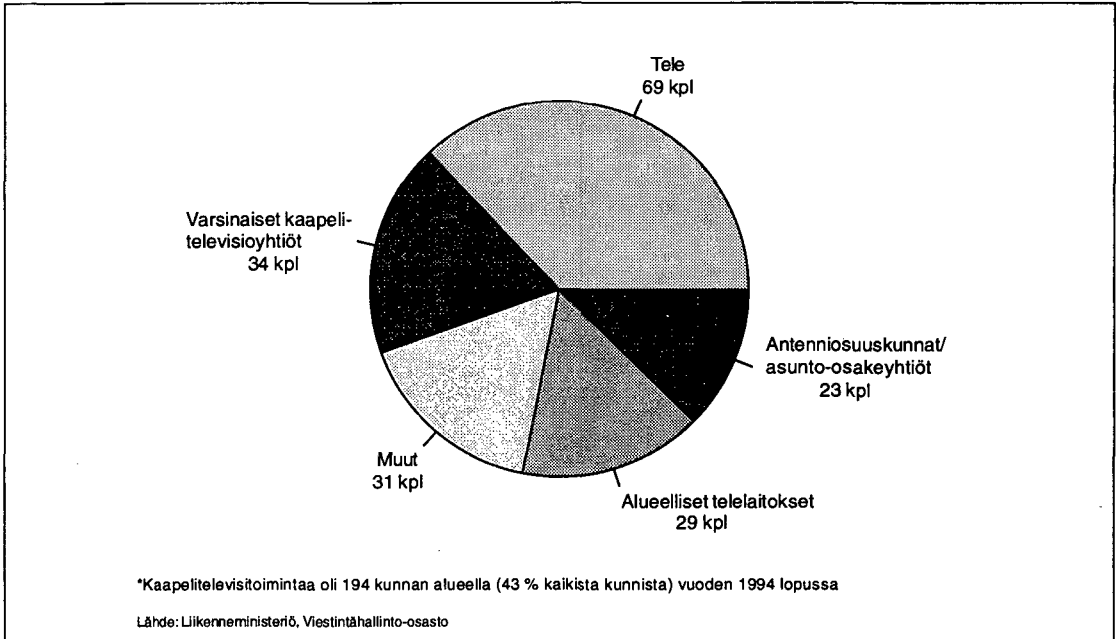
Kuvio 2.6 Valtakunnallisten tv-kanavien sekä TV4:n näkyvyysalueet
 Figure 2.6 Coverage area of nationwide television channels and TV4

NÄKYVYYSSALUEET

31.08.1994

Kuvio 2.7 Kaapelitelevisiotoimiluvat vuonna 1994
 Figure 2.7 Cable operation licences in 1994

2.10 Satelliittiliittymien määrä 1987 – 1994 DBS connections 1987 – 1994

	Liittymiä 1000 kpl '000 connections	% talouksista* % of households*
1987	7	0,4
1988	14	0,7
1989	22	1,0
1990	33	1,5
1991	45	2,0
1992	70	3,2
1993	91	4,1
1994	126	5,5

Kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia. – Not all connections are households.

Sisältää satelliittivyhteisantenni-, suorajakelu ja yksityisvastaanottojärjestelmät. Satelliittitelevisioliiton tiaston lukuja on muokattu poistamalla arvioitu satelliitti- ja kaapelitelevisioliittymien päällekkäisyys. – Overlap with cable connections (see table 2.9) has been estimated and eliminated.

Lähde: Suomen Satelliittitelevisioliitto FISTA
 Source: Finnish Satellite Television Association FISTA

Muokattu – Processed

2.11 Yleisimmät kaapeliverkoissa välitetyt kanavat vuoden 1994 lopussa
Major channels retransmitted via cable networks at year-end 1994

	Liittymien lukumäärä <i>Number of connections</i>	Osuus kaapelitalouksista* <i>Per cent of households with access to cable*</i>	Rahoitusmuoto <i>Funding</i>
	1 000 kpl <i>'000</i>	%	
Satelliittikanavat <i>Satellite channels:</i>			
Eurosport	780	97,7	mainonta – <i>advertising</i>
NBC Super Channel	770	96,5	mainonta – <i>advertising</i>
TV 5	750	94,0	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
MTV-Europe	733	91,9	mainonta – <i>advertising</i>
Worldnet	407	51,0	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Euronews.....	212	26,6	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Deutsche Welle	203	25,4	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Naapurimaiden kanavat – <i>Neighbouring countries:</i>			
Ruotsin TV 1 – <i>Swedish TV1</i>	164	20,6	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Ruotsin TV 2 – <i>Swedish TV2</i>	128	16,0	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Moskovan TV – <i>Moscow TV</i>	29	3,6	julk.rahoitus – <i>public funding</i>
Tallinna.....	12	1,5	julk.rahoitus & mainonta – <i>public funding & advertising</i>
Kaapelikanavat – <i>Cable channels:</i>			
PTV	598	74,9	mainonta – <i>advertising</i>
FilmNet Plus	39**	4,8	tilaajamaksut – <i>subscription fees</i>
FilmNet Movies.....	38**	4,8	tilaajamaksut – <i>subscription fees</i>

* Kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia. Kaapelitalouksia 797 500 vuoden 1994 lopussa. – *Not all connections are households.*

At year-end 1994 the total number of households with access to cable television was 797 500.

** FilmNet Plusin ja FilmNet Moviesin tilaajakunnat ovat pääosin päällekkäisiä. – *The subscribers of FilmNet Plus and FilmNet Movies largely overlap.*

Lähteet: Liikennemisteriö, Viestintähallinto-osasto
Suomen Kaapelitelevisioliitto ry

Sources: Ministry of Communications, Communications Administration Department
Finnish Cable Television Association

2.12 Yleisradion, MTV:n ja Kolmostelevisio television lähetysten viikkotuntimäärät kanavittain vuosina 1980 – 1994
 YLE, MTV and Channel Three/MTV3: weekly broadcasting hours by channels 1980 – 1994

Vuosi Year	Yleisradio – YLE		MTV		Kolmostelevisio/MTV3* Channel Three/MTV3*
	TV 1	TV 2	MTV 1	MTV 2	
Tuntia/viikko – Hours/week					
1980/81	40	29	13	4	
1981/82	40	30	13	6	
1982/83	40	30	13	7	
1983/84	41	34	13	7	
1984/85	45	36	13	7	
1985/86	42	36	13	7	
1986/87	44	38	14	6	
1987/88	48	42	13	7	
1988/89	48	41	12	7	38
1989/90	52	43	12	8	50
1990/91	56	44	11	10	48
1991/92	58	45	11	10	61
1992	59	45	10	10	61
1993	76	60	–	–	70
1994	82	57	–	–	82

* Vuodesta 1993 MTV3. – From the beginning of 1993: MTV3 Finland.

Lähteet: Yleisradion vuosikertomukset ja vuosikirjat,
 MTV:n ja MTV3:n toimintakertomukset
 Sources: YLE annual reports and yearbooks
 MTV and MTV3 annual reports.

2.13 Yleisradion ja MTV:n televisio-ohjelmiston jakautuminen eri ohjelmatyyppeihin ohjelmayhtiöittäin vuosina 1980/81 – 1994
Breakdown of YLE and MTV television programming by type of programme 1980/81 – 1994

Ohjelmatyyppi Programme type	1980/81*			1985**			1989/90*			1990/91*			1991/92*			1993*			1994*		
	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV3	Yht. Total	YLE	MTV3	Yht. Total
%																					
Uutiset – News	11	–	9	13	11	12	9	11	9	7	11	8	7	11	7	7	8	8	8	7	7
Ajankohtaisohjelmat – Current affairs	5	6	5	7	2	6	7	7	7	7	6	7	8	1	7	7	15	10	7	14	9
Asiaohjelmat – Factual/information programmes	25	14	23	22	8	19	24	5	21	22	5	19	23	4	21	24	12	20	23	16	20
Opetusohjelmat – Educational programmes	8	–	7	3	–	3	5	–	4	4	–	3	4	–	3	5	–	4	7	–	5
Teatteri, tv-elokuvat – Theatre, TV films	5	7	5	6	2	5	6	5	6	5	2	5	5	2	5	4	0	3	4	1	3
Elokuvat – Feature films	7	20	9	7	11	8	7	12	8	10	14	11	10	14	11	10	14	12	8	11	9
Sarjafilmit – Serials	5	30	9	10	40	16	10	40	15	10	43	15	11	48	17	13	22	16	12	23	16
Viihdeohjelmat – Entertainment	4	20	7	6	20	9	5	18	6	3	13	5	3	10	4	7	15	10	7	13	12
Musiikkiohjelmat – Music programmes	5	2	4	5	2	4	5	1	4	7	5	6	6	8	6	4	3	4	4	3	3
Urheiluohjelmat – Sports	12	–	10	7	2	6	8	–	7	11	–	10	11	–	10	8	6	8	11	10	10
Lastenohjelmat – Children's programmes	12	1	10	12	3	10	13	–	11	11	–	9	10	3	9	7	4	6	7	2	5
Muut – Others	2	–	1	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	0	1	2	–	2
Yhteensä % – Total %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

YLE = Oy Yleisradio Ab, MTV = MTV Oy

* Toimintavuoden kokonaistarjonta. – Programming of whole operational year.

** Tiedot perustuvat otoksiin. – Data based on a sample.

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosaston ohjelmistorakennetutkimukset
 Source: YLE Research and Development

2.14 Yleisradion ja MTV*:n televisio-ohjelmiston kotimaisuus ohjelmayhtiöittäin sekä kotimaisten ohjelmien osuus eri ohjelmatyypeistä toimintavuosina 1980/81 – 1994

Finnish vs. foreign production in YLE and MTV television programming and the share of domestic programming in different types of programmes 1980/81 – 1994*

	1980/81			1985/86			1990/91			1991/92			1993			1994			
	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	YLE	MTV	Yht. Total	Kolmos- televisio Channel Three	YLE	MTV3	Yht. Total	YLE	MTV3	Yht. Total
%																			
Kotimainen tuotanto – <i>Finnish production</i> ..	61	45	58	54	50	53	55	44	53	54	37	52	54	53	58	55	52	61	55
Ulkomainen tuotanto – <i>Foreign production</i> ..	33	55	37	42	50	44	40	56	42	40	63	44	47	42	42	42	40	39	40
Kansainvälinen kuva-signaali** <i>International picture signal**</i> ..	6	–	5	4	–	3	6	–	5	6	–	4	–	5	–	4	8	–	5
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kotimaisten ohjelmien osuus eri ohjelmatyypeistä: <i>Finnish programming as % of different types of programme:</i>																			
Uutiset – <i>News</i>	100	–	100	82	100	88	82	100	89
Ajankohtais-ohjelmat – <i>Current affairs</i>	100	100	100	92	100	96	96	100	98
Asiaohjelmat – <i>Factual information</i>	56	60	56	73	95	75	73	98	75	..	68	87	72	69	96	77
Opetusohjelmat – <i>Educational</i>	74	–	74	79	–	79	88	100	88
Teatteri, tv-elokuvat – <i>Theatre, TV-Films</i> ..	44	65	49	26	13	24	30	14	28	..	41	38	41	34	37	36
Elokuvat – <i>Feature films</i>	11	27	18	16	9	13	26	7	17
Sarjafilmit – <i>Serials</i>	16	4	9	6	7	6	5	4	4	..	14	7	11	11	12	12
Viihdeohjelmat – <i>Entertainment***</i> ..	84	90	87	57	97	68	64	100	73	..	81	93	86	83	91	87
Musiikkiohjelmat – <i>Music programmes</i> ..	59	72	61	42	100	44	53	100	54	..	58	86	60	57	53	56
Urheiluohjelmat – <i>Sports</i>	48	–	48	48	–	48	45	–	45	..	54	76	60	44	58	49
Lastenohjelmat – <i>Children's</i>	63	8	61	66	–	66	62	–	60	..	67	4	54	56	8	48
Muut (lähinnä lotto) – <i>Others (mainly lotto)</i>	95	–	95	71	100	72	75	–	75	..	93	100	93	92	91	92

* Taulukon MTV:n tuotantoa kuvaavat luvut eroavat hieman MTV:n vuosikertomuksissa esitetystä tiedoista. – *The figures on MTV's production differ somewhat from the data given in the company's annual reports.*

** Ohjelmat joiden kuvateknisestä toteutuksesta vastaa joku ulkomainen yhtiö, mutta joka on toimitettu suomalaisiin tarpeisiin ja selostettu kotimaisella kielellä, esim. kansainväliset urheilutapahtumat. (Vuosien 1985/86 luvut ovat arvioita). – *Programmes technically produced by a foreign broadcaster but edited for the Finnish audience with Finnish commentary, such as international sports events (figures for 1985/86 are estimates).*

*** Sisältää myös kevyen musiikin – *Includes light music.*

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosaston ohjelmarakennetutkimukset.
Source: YLE Research and Development

2.15 Yleisradion ja MTV:n lähettämien ulkomaisten televisio-ohjelmien jakautuminen alkuperämaittain vuosina 1980/81 – 1994
Breakdown of foreign television programming broadcast by YLE and MTV by country of origin 1980/81 – 1994

Alkuperämaa Country of origin	1980/81		1985/86		1990/91		1991/92		Kolmos- televisio Channel Three	1993		1994	
	YLE	MTV	YLE	MTV	YLE	MTV	YLE	MTV		YLE	MTV3	YLE	MTV3
%													
Pohjoismaat – Scandinavia													
Ruotsi – Sweden	15,1	2,5	9,8	0,8	6,3	1,9	5,3	3,8	0,4	5,0	0,3	5,7	0,4
Muut ja yhteistuotanto – Others and co-production	9,2	0,1	7,4	–	9,0	–	6,9	–	0,3	3,6	1,0	9,0	0,0
Eurooppa – Other Europe													
Iso-Britannia – Great Britain.....	14,9	21,4	24,5	27,4	26,2	10,5	29,3	6,3	9	22,8	5,5	16,7	4,6
Ranska – France	5,5	8,6	5,2	2,1	6,9	2,7	7,0	4,5	2	8,2	1,1	7,0	1,8
Saksa – Germany	6,9	2,6	9,6	2,9	7,4	4,1	7,8	8,3	–	8,9	1,0	6,3	7,6
Neuvostoliitto/ Venäjä – Soviet Union/Russia.....	3,8	1,0	4,7	1,4	2,9	1,0	2,0	–	0,2	0,4	0,1	1,5	3,2
Muut ja yhteistuotanto – Others and co-production	18,8	6,3	12,3	3,7	5,6	0,8	9,9	2,9	2,1	7,9	2,8	12,9	4,2
Pohjois-Amerikka – North America													
Yhdysvallat – United States.....	18,4	54,0	16,3	60,1	19,5	76,5	19,0	68,4	81,1	29,1	85,4	30,6	74,9
Kanada – Canada.....	2,5	0,1	2,2	0,1	3,1	0,2	3,7	0,4	1,6	2,6	1,9	3,2	1,1
Väli- ja Etelä-Amerikka – Central America and South America	0,2	0,4	1,0	–	0,5	–	0,8	–	–	0,2	0,1	0,2	0,6
Aasia ja Australia – Asia and Australia	4,3	2,6	7,0	1,5	7,8	2,3	8,4	5,6	3,1	5,7	1,0	4,2	1,6
Afrikka – Africa	–	–	0,0	–	0,2	–	–	–	0,2	0,2	–	0,2	–
Muut ja yhteistuotanto – Others and co-production	0,5	0,3	0,0	–	5,7	–	–	–	–	–	–	2,3	0,2
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Tuntia – Hours.....	1 093	423	1 635	518	2 362	514	2 443	557	1 140	2 697	1 436	2 914	1 665
Ulkomaisen ohjelmiston osuus % Foreign programmes as % of total programming	33	55	42	50	45	56	46	63	46	42	42	40	39

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosaston ohjelmarakennetutkimukset.
 Source: YLE Research and Development.

2.16 Yleisradion ohjelmamyyni ulkomaille, 1980/81 ja 1985/86 – 1994
Foreign sales of YLE tv-programmes 1980/81 and 1985/86 – 1994

	80/81	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	1993	1994
	%									
Pohjoismaat – <i>Scandinavia</i>	14	14	12	16	10	3	14	20	8	31
Muu eurooppa – <i>Other Europe</i>	46	67	72	57	72	89	73	70	73	45
Pohjois-Amerikka – <i>North America</i>	0	6	2	9	6	1	1	2	1	2
Muut maat – <i>Other countries</i>	40	13	14	17	11	7	11	8	8	22
Yhteensä – <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	99	100	100	100
Yhteensä tuntia – <i>Hours total</i>	77	74	78	88	83	94	82	77	156	110

Lähde: Yleisradio
 Source: YLE

2.17 Mainostelevisio ohjelmamyyni ulkomaille 1985 – 1994
Foreign sales of MTV tv-programmes 1985 – 1994

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%									
Pohjoismaat – <i>Scandinavia</i>	23	41	16	10	6	5	5	9	6	8
Muu eurooppa – <i>Other Europe</i>	63	36	61	70	74	68	73	68	74	45
Pohjois-Amerikka – <i>North America</i>	1	4	3	1	2	1	1	4	5	5
Muut maat – <i>Other countries</i>	13	19	21	19	18	26	21	18	13	42
Yhteensä – <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Yhteensä tuntia – <i>Hours total</i>	63	57	80	142	149	157	118	77	178	159

Lähde: MTV3, FinnImage
 Source: MTV3, FinnImage

2.18 MTV:n ohjelmamyyni ulkomaille ohjelmatyypeittäin 1985 – 1994
Foreign sales of MTV tv-programmes by types of programme 1985 – 1994

Ohjelmatyyppi Programme type	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	%									
Luonto-ohjelmat – <i>Nature programmes</i>	71	56	54	67	76	62	65	64	72	44
Dokumentit – <i>Documentaries</i>	7	14	11	9	5	6	10	13	10	15
Viihde – <i>Entertainment</i>	6	10	20	22	12	29	22	1	3	2
Draama – <i>Drama</i>	3	20	16	2	8	3	3	–	–	–
Elokuvat – <i>Films</i>	11	–	–	–	–	–	–	15	3	5
Lasten ohjelmat – <i>Children's programmes</i>	–	–	–	–	–	–	–	7	12	33
Yhteensä – <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Yhteensä tunteja – <i>Hours total</i>	65	57	80	135	148	156	118	79	172	159

Ohjelmatyyppittaiset tuntimäärät poikkeavat hieman taulukon 2.17 tuntimääräistä.
 The figures by type of programme differ somewhat from those given in Table 2.17

Lähde: MTV3, FinnImage
 Source: MTV3, FinnImage

2.19 Televisiolähetysten tavoitavuus keskimääräisenä päivänä vuosina 1987/88 – 1994
Daily reach of television programmes 1987/88 – 1994

	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92	1992	1993	1994
	%							
YLE1	53	52	51	53	53	54	53	55
YLE2	41	38	38	41	41	42	46	47
YLE yhteensä – YLE total	62	60	59	60	61	62	62	64
MTV1 & MTV2	52	50	48	49	49	49	–	–
Kolmostelevisio/MTV3 – Channel Three/MTV3 Finland	7	15	19	26	34	41	59	61
TV4	} 9	} 3	1	2	2	2	2	3
Sveriges TV			2	3	3	3	3	3
Satelliittilähetykset – Satellite			6	8	8	9	10	11
Kaapeliähetykset – Cable			2	3	4	4	5	6
Muut – Other						1	1	1
TV yhteensä – TV total						69	71	72
Video	8	8	9	11	12	13	12	12

Vuonna 1987 käyttöön otettu nk. mittaritutkimus perustuu katselun jatkuvaan seurantaan ja tiedot ovat koko vuoden keskiarvoja. Mittaritutkimuksen otos on 475 taloutta eli noin 1 200 henkilöä. Tutkimus perustuu katselun ympärivuotiseen seurantaan. – *The data for 1987 onwards are based on continuous, metered monitoring and are averages for the whole year. The sample of the peoplometer study consists of 475 households or a total of some 1 200 people.*

Lähteet: Finnpanel Oy
 Oy Yleisradio Ab. Tutkimus- ja kehitysosaston tv-mittaritutkimusyhteenvedot.
 Sources: Finnpanel Oy
 YLE Research and Development

Muokattu – *Processed*

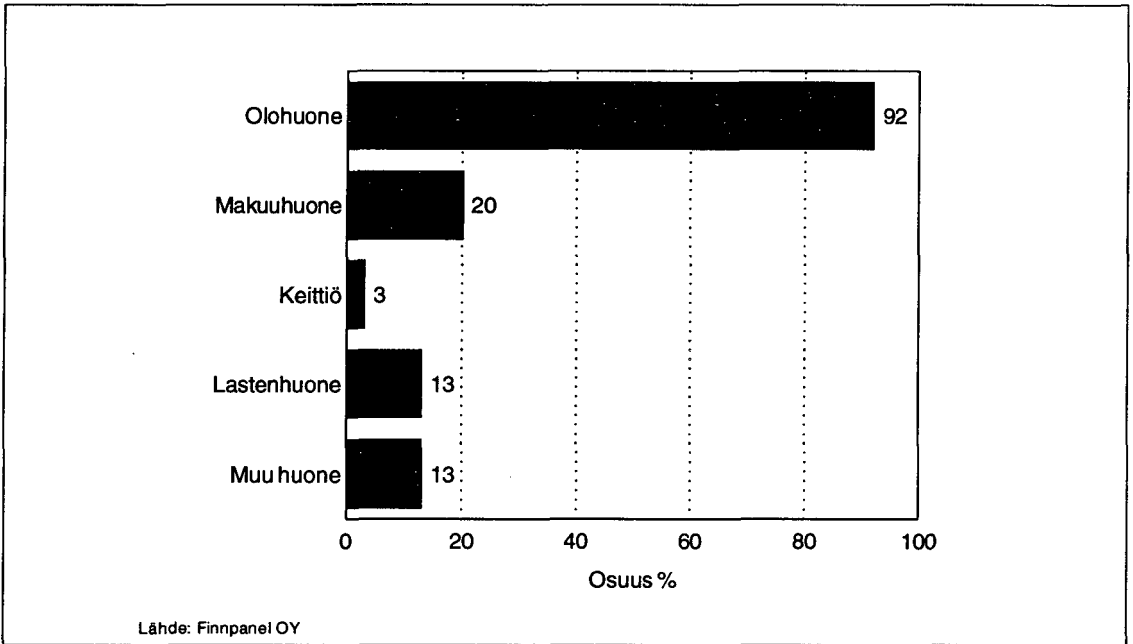
2.20 Televisio-ohjelmien tavoitavuus keskimääräisenä päivänä eri väestöryhmissä 1994
Daily reach of television programmes in different population groups 1994

	YLE1	YLE2	YLE1+YLE2	MTV3	TV4	SVE	SAT	Kaapeli-tv Cable tv	Muut Others
	%								
Kaikki – All.....	55	47	64	61	3	3	11	6	1
Sukupuoli – Sex:									
Naiset – Women.....	55	47	65	62	2	3	9	6	–
Miehet – Men.....	55	47	63	59	3	3	14	6	1
Ikä – Age:									
3 – 9 vuotta – years*.....	32	31	46	38	1	1	6	2	–
10 – 14 vuotta – years.....	42	37	54	57	1	4	7	4	1
15 – 24 vuotta – years.....	34	30	43	43	2	1	13	6	1
25 – 34 vuotta – years.....	50	43	50	57	4	3	13	8	–
35 – 44 vuotta – years.....	55	48	56	62	3	3	12	6	1
45 – 64 vuotta – years.....	64	53	72	65	3	4	12	6	1
65 – vuotta – years.....	70	61	78	73	3	3	7	4	–
Ammatti – Occupation:									
Maanvilj. – Farmer.....	60	53	70	70	1	2	3	1	–
Työväestö – Industrial blue-collar....	60	53	70	68	3	3	9	6	1
Al.toimih. – Lower white-collar.....	61	50	69	62	3	3	12	8	1
Yl.toimih. – Upper white-collar.....	61	51	69	61	5	4	17	6	2
Koul./Opisk. – Student.....	56	32	46	47	2	3	12	6	1
Videon omistus – Video ownership:									
On video – Has video.....	52	45	62	59	3	3	12	6	1
Kaapeli-tv-mahdollisuus – Access to cable TV:									
Kaapeli-tv on – Has access.....	56	47	64	59	4	5	30	18	2

* Taulukon muissa katselua kuvaavissa tiedoissa mukana vain yli 9 - vuotiaiden katselu. – All other data in the table describe viewing for age groups over 9.

Lähteet: Finnpanel Oy
 Oy Yleisradio Ab. Tutkimus- ja kehitysosaston tv-mittaritutkimusyhteenvetot.
 Sources: Finnpanel Oy
 YLE Research and Development.

Kuvio 2.8 TV-vastaanottimien sijainti kotitalouksissa 1995
 Figure 2.8 Locations of TV-sets in households in 1995

2.21 Television katseluun keskimäärin käytetty aika vuosina 1987/88 – 1994
 Daily average television viewing time 1987/88 – 1994

	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92	1992	1993	1994	1994
	Minuuttia/päivä – Minutes/day								
	Katselu-osuus % Share %								
YLE1.....	35	35	32	36	36	35	31	34	23,0
YLE2.....	23	20	20	21	22	22	27	27	18,2
YLE yhteensä – YLE total*	62	58	56	61	61	60	59	63	42,6
MTV1 & MTV2.....	29	27	26	27	24	23	–	–	–
Kolmostelevisio/MTV3 – Channel Three/MTV3 Finland.....	4	8	11	16	22	28	60	64	43,2
TV4.....			0	0	0	0	0	1	0,7
Sveriges TV.....			1	1	2	1	1	2	1,4
Satelliittilähetykset – Satellite ...	} 5	} 4	2	3	3	3	5	6	4,1
Kaapelilähetykset – Cable.....			0	0	1	1	1	2	1,4
Kaikki kanavat yhteensä – All Channels total.....	100	97	96	108	113	116	126	138	93,2
Video.....	6	6	7	10	11	11	10	10	6,8
Kaikki yhteensä – Total.....	108	106	106	120	125	130	140	148	100,0

Vuonna 1987 käyttöön otettu nk. mittaritutkimus perustuu katselun jatkuvaan seurantaan ja tiedot ovat koko vuoden keskiarvoja. Mittaritutkimuksen otos on 475 taloutta eli noin 1 200 henkilöä. Tutkimus perustuu katselun ympärivuotiseen seurantaan. – The data for 1987 onwards are based on continuous, metered monitoring and are averages for the whole year. The sample of the peplemeter study consists of 475 households or a total of some 1 200 people.

* Sisältää myös Yleisradion ruotsinkielisen ohjelmatarjonnan (FST). – The YLE total figures also cover programming in Swedish by YLE's SFT.

Lähteet: Finnpanel Oy
 Oy Yleisradio Ab. Tutkimus- ja kehitysosaston tv-mittaritutkimusyhteenvodot

Sources: Finnpanel Oy
 YLE Research and Development.

Muokattu – Processed

2.22 Televisiolähetysten katseluun käytetty aika eri väestöryhmissä keskimääräisenä päivänä 1994
Daily average television viewing time in different population groups 1994

Väestöryhmä Population group	1994								Yhteensä minuuttia Total minutes
	YLE1	YLE2	YLE yht. YLE total	MTV3	TV4	SVE	SAT	Kaapeli-tv Cable tv	
Minuuttia/päivä – Minutes/day									
Kaikki – All	34	27	63	64	1	2	6	2	138
Sukupuoli – Sex:									
Naiset – Women	33	27	62	68	1	2	4	2	139
Miehet – Men	35	27	65	59	1	1	9	2	136
Ikä – Age:									
3 – 9 vuotta – years*	12	12	26	23	–	–	4	1	54
10 – 14 vuotta – years	17	16	35	48	–	3	3	3	92
15 – 24 vuotta – years	15	14	30	38	–	–	6	2	77
25 – 34 vuotta – years	26	23	51	55	1	1	8	4	120
35 – 44 vuotta – years	32	27	61	62	1	1	7	2	134
45 – 64 vuotta – years	43	31	77	67	–	2	5	2	153
65 – vuotta – years	57	42	102	103	1	3	5	1	215
Ammatti – Occupation:									
Maanvilj. – Farmer	34	30	66	79	–	1	3	–	150
Työväestö – Industrial blue-collar	40	34	76	84	1	2	4	2	170
Al.toimihenkilöt – Lower white-collar	41	28	72	62	–	1	7	3	145
Yl.toimihenkilöt – Upper white-collar	40	29	72	58	1	2	10	2	146
Koulul./opisk. – Student	15	14	31	40	1	2	5	2	80
Videon omistus – Video ownership:									
On video – Has video	31	25	58	60	1	2	6	3	129
Kaapeli tv-mahdollisuus – Access to cable tv									
Kaapeli-tv on – Has access	34	26	62	59	1	2	15	6	146

* Taulukon muissa katselua kuvaavissa tiedoissa mukana vain yli 9 - vuotiaiden katselu. – All other data in the table describe viewing for age groups over 9.

Lähteet: Finnpanel Oy
Oy Yleisradio Ab. Tutkimus- ja kehitysosaston mittaritutkimusyhteenvedot.
Sources: Finnpanel Oy
YLE Research and Development.

2.23 Eri ohjelmatyyppien katselun osuus television (Yleisradio ja MTV) katseluun käytetystä kokonaisajasta keskimääräisenä päivänä vuosina 1980 – 1994
Breakdown of total viewing time (YLE and MTV) by types of programme on an average day 1980 – 1994

	Syksy – Autumn				Koko toimintavuosi – Whole operational year											
	1980	1982	1984	1985	1986	1987/ 1988	1988/ 1989	1989/ 1990	1991/1992		1993		1994			
									YLE 1 & 2	MTV 1 & 2	YLE 1 & 2	MTV3	TV1	TV2	YLE yht.	MTV3
	%															
Uutiset – News	11	15	17	17	15	13	15	14	13	12	10	12	14	4	10	12
Ajankohtaisohjelmat – Current affairs	9	6	9	7	7	8	8	9	12	4	8	8	11	5	9	8
Asiaohjelmat – Factual/information	12	8	9	10	9	12	11	14	16	4	17	6	15	16	16	7
Opetusohjelmat – Education	1	1	1	1	1	1	–	1	1	–	1	–	2	–	1	–
Teatteri ja tv-elokuvat – Theatre and TV films	6	5	3	4	7	4	4	5	3	2	4	–	3	4	4	1
Pitkät elokuvat – Feature films	21	17	11	8	13	12	10	10	10	17	11	15	9	12	10	11
Sarjafilmit – Serials	14	19	17	25	20	20	21	21	10	34	15	27	11	17	13	29
Viihdeohjelmat – Entertainment	10	15	19	15	16	13	11	11	6	16	11	23	4	15	9	20
Musiikki – Music	5	1	2	3	1	1	1	2	3	7	2	3	3	1	2	2
Urheilu – Sports	4	5	4	6	6	11	13	8	21	–	16	5	24	20	21	7
Lastenohjelmat – Children's programmes	5	7	7	3	4	4	3	4	4	2	3	1	2	2	2	1
Muut – Other	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	–	1	2	2	1
Yhteensä % – Total %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosaston katsojatutkimusraportit ja mittaritutkimusyhteenvedot.
 Source: YLE Research and Development.

2.24 Teksti TV:n yleisyys kotitalouksissa 1989 – 1995
Households with teletext services 1989 – 1995

	% talouksista – % of households
1989.....	19
1990.....	23
1991.....	22
1992.....	29
1993.....	36
1994.....	42
1995.....	48

Lähde: Taloustutkimus Oy
Oy Yleisradio Ab
Source: Taloustutkimus Oy
YLE

2.25 Ylen teksti tv:n suosituimpien sivujen katselu 1994
Most popular YLE teletext pages 1994

	1994
	%
Kotimaan uutiset – Home news.....	55
Urheilutulokset – Sport.....	49
Sää tiedot – Weather.....	47
Tv-ohjelmätiedot – TV programmes.....	45
Veikkaus-/lottotulokset – Football&lotto re- sults.....	37
Ulkomaan uutiset – World news.....	31
Etusivu – Front page.....	23
Ruokaohjeet – Recipes.....	16
Hakemistot – Indexes.....	15
Lentoaikataulut – Air travel.....	14
Työpaikat/koulutus – Job opportunities/Train- ing.....	12
Vedonlyöntisivut – Betting tips.....	10
Kaukojunien aikataulut – Train schedules.....	10

Lähde: Taloustutkimus Oy
Oy Yleisradio Ab
Source: Taloustutkimus Oy
YLE

2.26 Katsotuimmat televisio-ohjelmat 1994
Top ten television programmes in 1994

Ohjelma – Programme	Päivämäärä Date	Yleisö 1 000 henkeä Audience '000	Peitto* – Reach* %
Yleisradio 1-kanava <i>Finnish Broadcasting Company - Channel 1</i>			
Tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän puhe	6.12. Ti	2 195	50
TV-uutiset ja sää	6.12. Ti	1 975	45
Presidentinvaalit 1994	16.1. Su	1 580	36
A-studio	28.9. Ke	1 448	33
Lillehammerin olympialaiset	14.2. Ma	1 404	32
Urheiluruutu	14.2. Ma	1 317	30
Suuri vaalikeskustelu	12.1. Ke	1 273	29
EM- yleisurheilua	8.8. Ma	1 229	28
Euroviisut 1994	5.3. La	1 185	27
Oho, sano Brysseli	31.12. La	1 185	27
Yleisradio 2-kanava <i>Finnish Broadcasting Company - Channel 2</i>			
Tuttu juttu	3.2. To	1 756	40
Lillehammerin olympialaiset	23.2. Ke	1 668	38
TV-uutiset	27.2. Su	1 404	32
EM-yleisurheilua	7.8. Su	1 273	29
Kuurankukkia	2.1. Su	1 185	27
Vääpeli Körmy	7.1. Pe	1 053	24
Yleisurheilua Ruotsi - Suomi	28.8. Su	1 053	24
Jyväskylän suurajot	28.8. Su	1 053	24
Hyvien ihmisten kylä	19.1. Ke	1 009	23
Kyllä isä osaa	9.3. Ke	1 009	23
MTV3 – MTV3 Finland			
Miss Suomi	12.2. La	1 898	43
Karpolla on asiaa	2.1. Su	1 830	42
Hynttyyt yhteen	15.1. La	1 625	37
Seitsemän uutiset	28.9. Ke	1 487	34
Hyvät herrat	8.2. Ti	1 472	34
Sunnuntairaportti	9.1. Su	1 470	34
Napakymppi	22.1. La	1 380	32
Puhtaat valkeat lakanat	28.3. Ma	1 327	30
Tenavatähti finaali	31.8. Ke	1 320	30
Kauniit ja rohkeat	12.1. Ke	1 294	30

* Osuus 10 vuotta täyttäneistä
Share of persons aged 10 years or over

Lähteet: Oy Yleisradio Ab, MTV Oy
Finnpanel Oy, TV-mittaritutkimus 1994
Sources: YLE, MTV Oy
Finnpanel Oy, tv-meter study 1994

3 Radio

Suomen radiojärjestelmä on television tapaan perusteellisesti uusiutunut 1980-luvun puolivälistä lähtien. Ensimmäiset yksityiset paikallisradioasemat aloittivat lähetyksensä vuonna 1985. Syntyneessä kilpailutilanteessa Yleisradio kasvatti lähetyksaikaan ja profiloit radiokanavansa. Yleisradio mm. laajensi kolmannen lähetysverkkonsa valtakunnalliseksi. Samalla alueohjelmien volyyymi kasvoi huikasti. (Taulukko 3.1.)

Yleisradio profiloit tarjontansa vielä toisenkin kerran. Vuoden 1990 kanavajaossa Ylen ykkösverkosta muodostettiin "klassisen musiikin ja kulttuuriohjelmien kanava" (Ylen ykkönen), kakkosverkosta "populaarikulttuurin kanava nuorille aikuisille" (Radiomafia) ja kolmosverkosta "uutis-, ajankohtais- ja aluelähetysten kanava" (Radio Suomi). Neljäs verkko jatkaa ruotsinkielisenä täyden palvelun kanavana (Riksradiön).

Yksityiset paikallisradioasemat lisääntyivät alun kokeiluvaiheen jälkeen nopeasti. Nykyisin paikallisradioiden kattavuudeksi, joka tarkoittaa mahdollisuutta kuunnella jotain yksityistä paikallisradioasemaa, arvioidaan noin 4 miljoonaa suomalaista.

Yksityisille paikallisradioasemille 1990-luvun alku oli vaikea. Taloudelliset syyt johtivat paikallisradioyhtiöiden lopettamiin ja asemien yhdistämiin. Paikallisradioasemien yhteismäärä kääntyi laskuun. Paikallisradiotoiminnan alusta laskien yhteensä 28 radioyhtiötä on lopettanut toimintansa tai fuusioitunut toiseen paikallisradioon. Enemmistö (22) lopettamisista tai fuusioista ajoittuu 90-luvulle. (Taulukko 3.4.)

Paikallisradiotoiminnan alkuvuosina toimintansa lopettaneet asemat olivat tyypillisesti pienten paikkakuntien osittain harrastuspohjaisia asemia. Talouslaman vuosina kato korjasi niin pienten paikkakuntien asemia kuin suurten kaupunkien kahden tai useamman paikallisradiön kilpailutilanteessa toimineita asemiakin.

Uusi vaihe kaupallisessa radiotoiminnassa alkoi kevään 1994 toimilupakierroksen myötä. Toimilupapolitiikka liberalisoitui ja paikallisuussäädökset väljenivät.

Toimilupaa valtakunnalliselle kaupalliselle radiokanavalle ei tuolloin myönnetty, mutta uusissa toimilupaehdoissa sallitaan rajoitetusti asemien yhteislähetykset prime time -aikana klo 6–18 ja rajoituksetta muina aikoina. Lisäksi kahdelle usealla paikkakunnalla toimivalle radioasemaketjulle myönnettiin toimilupa.

Klassiseen musiikkiin keskittyvä Classic FM sai toimiluvan parillekymmenelle paikkakunnalle. Yhtiön omistaa nykyisin brittiläinen radioyhtiö Classic FM. Classic FM:llä on vastaavanlaista radiotoimintaa Britannian ja Suomen lisäksi Hollannissa, Ruotsissa ja USA:ssa. Yhtiön omistajiin kuuluu mm. viestintäjätti Warner/TBS.

"Nuorisoradio" Kiss FM:n toimilupa kattaa neljä suurinta kaupunkia. Radioyhtiön omistavat tasaosuuksin Scandinavian Broadcasting System (SBS), turkulainen Digikoros sekä Radio Cityn toimilupayhtiö Helsingin Paikallinen Radio, josta SBS myös omistaa puolet. SBS:llä on sähköisen viestinnän omistuksia kaikissa Pohjoismaissa. Sen suurin yksittäinen omistaja on Walt Disney/ABC.

Sekä Classic FM että Kiss FM ovat hyvin selväpiirteisellä ohjelmaprofiililla ja kevyellä organisaatiolla toimivia ns. segmenttiradioita, joille löytynee tilaa pienehköiltäkin markkinoilta.

Pääkaupunkiseudulla kuuluvan Radio Energyn toimintamalli on myös peräisin ulkomailta. Siinä on mukana kolmanneksen osuudella ranskalainen NRJ, jolla on radioasemia kuudessa maassa, mm. 19 aseman paikallisradioketju Ruotsissa.

Myös Aamulehti-yhtymään perustettu sähköiseen viestintään keskittyvä Alexpress-liiketoimintayksikkö rakentaa omaa paikallisradioketjuaan. Tamperealaisen radio Moron (entinen Sata-plus) lisäksi yhtiö sai 1995 toimiluvan Ouluun.

Uusia ilmiöitä Suomessa ovat pääkaupunkiseudun kaapeli-tv-verkon välityksellä jaettava maksullinen 30-kanavainen digitaaliradio Music Choice Europe sekä uusimpana Internet-verkossa toimiva kotimainen Nettiradio.

Ylen radiolähetystoiminnan volyymi on mittava. Vuonna 1994 Yleisradio lähetti neljällä valtakunnallisella kanavallaan ohjelmaa yhteensä 639 tuntia viikossa. Eniten ovat kasvaneet kuitenkin alueellisten lähetysten tuntimäärät. Ne kasvoivat neljä ja puolikertaisiksi 1980-luvun puolivälin alle 200 viikkotunnista (toimintavuonna 1985/86) yli 800 viikkotuntiin vuonna 1994.

Myös yksityisten paikallisradioasemien lähetystunnit ovat kasvaneet. Ympäri vuorokautinen toiminta on erittäin yleistä. Niinpä tilastoinnissa mukana olleet yksityiset paikallisradioasemat lähettivät keskimäärin 163 viikkotuntia ohjelmaa vuonna 1994. (Taulukot 3.1 & 3.2)

Nimenomaan paikallisradiot toivat Suomeenkin nk. ohjelmavirtamallin, jota myös Yleisradio ryhtyi kanavauudistuksensa yhteydessä soveltamaan parilla kanavallaan (Radiomafia, Radio Suomi). Ohjelmavirtaperiaatteella toimivien radiokanavien tarjonta ei muodostu perinteiseen tapaan toisistaan selkeästi erotettavista yksittäisistä ohjelmista. Äärimmillään vietynä ohjelmavirtamallin mukainen lähetys on aamusta iltaan ulottuva tai ympäri vuorokautinen jatkumo, joka kokonaisuutena muodostaa yhden ainoan "ohjelman". Ohjelmiston sävy muokataan tavoiteltavan yleisöryhmän oletettujen mieltymysten mukaiseksi ennen kaikkea musiikin avulla. - Musiikista onkin muodostunut lukuisilla radioasemilla ehkä keskeisin elementti ohjelmiston profiilin ja tyylin luojana.

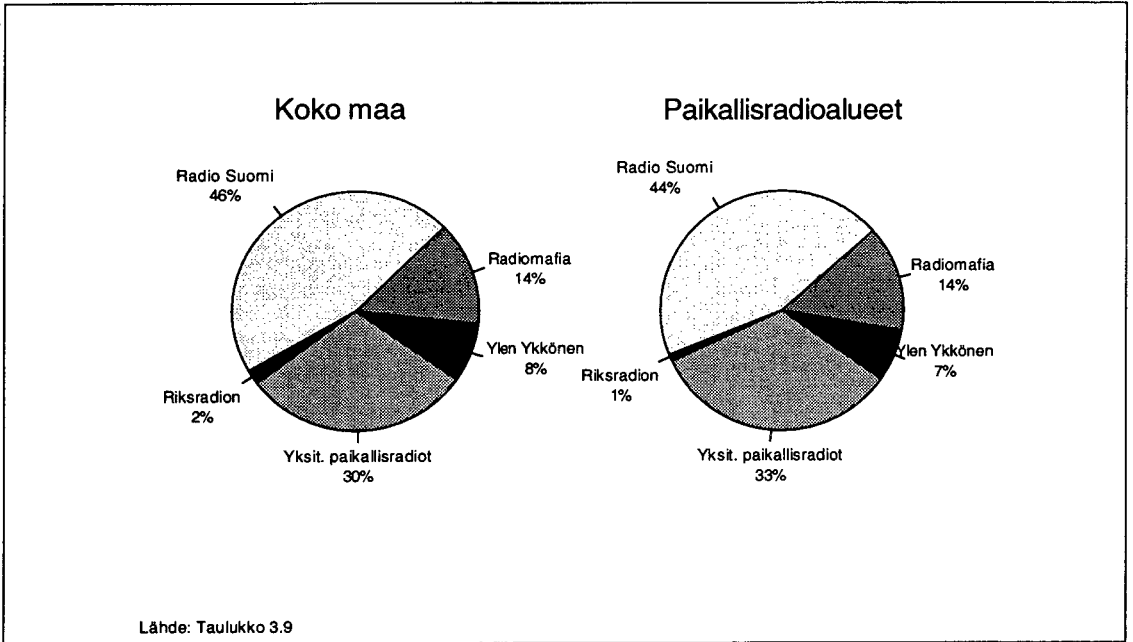
Kanavauudistuksen jälkeen ohjelmatarjonnan rakennetta ei ole entiseen tapaan mitattu, ja kanavaprofiloinnin vuoksi perinteiset ohjelmistoluokitukset ovat ainakin osaksi menettäneet merkityksensä myös Ylen kanavilla.

Radion kokonaistavoitavuus (= ainakin jotain radioasemaa keskimääräisenä päivänä seuranneiden osuus väestöstä) laski selvästi 80-luvun alkupuolella mutta alkoi nousta paikallisradioiden leviämisen myötä. Erityisen selvästi kokonaistavoitavuus on noussut vuoden 1990 radiouudistuksen jälkeen. Viime vuosina radio on tavoittanut päivittäin 85 prosenttia väestöstä. (Taulukko 3.7.)

Paikallisradiotoiminnan aloittaminen lisäsi selvästi myös keskimääräisiä kuunteluajoja. 1980-luvun lopulla radion keskimääräinen päivittäinen kuuntelu aika kasvoi runsaasta kahdesta tunnista noin kolmeen tuntiin. Ylen kanavauudistuksen jälkeen jälkeen kuuntelajat ovat edelleen kasvaneet. Keskimääräinen radion kuuntelu aika on viime vuosina ollut yli 3,5 tuntia päivässä. (Taulukko 3.9.)

Vuoden 1994 syksyllä radion keskimääräisestä päivittäisestä kuunteluajasta kului Ylen taajuuksilla noin 2,5 tuntia ja lisäksi paikallisradiokanavilla yli tunti. (Taulukko 3.9.)

Kuvio 3.1 Radion kuuntelun jakaantuminen eri kanaville 1994
 Figure 3.1 Channel shares in radio listening in 1994

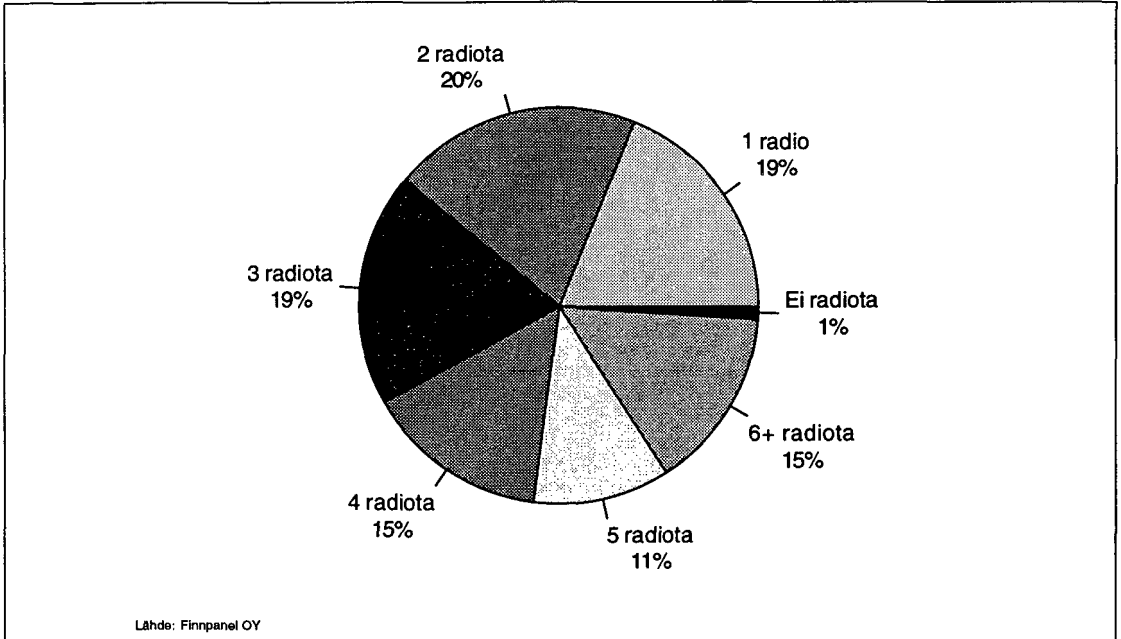

Radioita Suomen kodeissa riittää kuunneltavaksi (kuvio 3.2). Tuoreen arvion mukaan kotitalouksilla oli vuonna 1995 käytössänsä kaikkiaan 6,8 miljoonaa radiovastaanotinta eli yli kolme radiota kotitaloutta kohden. Kuviosta 3.9 ilmenee, mistä huoneista kotien radiovastaanottimet useimmin löytyvät.

Radion kuuntelua parhaiten selittävä muuttuja on ikä. Vanhemmat ikäryhmät kuuntelevat radiota nuorempia enemmän. (Taulukko 3.10.)

Muiden alojen tapaan kaupalliset paikallisradiot kärsivät lamavuosina mainostulojen selvästä supistumisesta. Liikevaihto oli 170 miljoonaa eli vain noin yksi prosentti joukkoviestinnän kokonaisliikevaihdosta vuonna 1994. Tuloista noin 90 prosenttia tulee mainonnasta. Koko mediamainonnasta paikallisradioiden osuus oli samana vuonna 3,7 prosenttia. Vuosikymmenen vaihteessa radioiden mainontaosuus oli noin prosenttiyksikön suurempi eli 4,5 prosenttia. (Kuviot 3.5 & 3.6.)

Kuvio 3.2 Radiovastaanottimien määrä kotitalouksissa 1995
 Figure 3.2 Household ownership of radios in 1995

1990-luvun alkuvuosina paikallisradioiden henkilöstö supistui, mutta kääntyi kasvuun vuonna 1994. Silloin vakinaisen henkilöstön yhteismäärä oli noin 500 ja free lance henkilöstön määrä samoin noin 500 henkeä. – YLE:n radiotoiminnan taloudesta ja radion henkilöstöstä ks. luvun 2 taulukot 2.1 ja 2.5.

Tilastointi

Valtakunnallisen radiotoiminnan volyymia kuvaavat tiedot ovat Yleisradion vuosikertomuksista ja vuosikirjoista.

Yksityisen paikallisradiotoiminnan volyymia, taloutta ja henkilöstöä koskevat tiedot on saatu osittain liikenneministeriöltä, jolle yksityiset paikallisradiot ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan ja osittain Paikallisradioliitolta.

Vuodesta 1990 lähtien Turun kauppakorkeakoulun yritystoiminnan tutkimuskeskus on vuosittain laatinut paikallisradioiden taloudellista tilaa kartoittavia kyselytutkimuksiin perustuvia selvityksiä. Selvitysten toimeksiantaja on liikenneministeriö.

Aiemmin Yleisradio selvitti muutaman kerran vuodessa radion kuuntelua päiväkirjatutkimuksilla, joiden otos 9 vuotta täytäneestä väestöstä oli runsas tuhat henkeä. Vuodesta 1991 lähtien keskeisimmäksi kuuntelututkimukseksi on muodostunut Finnpanelin ja Gallup-Median toteuttama nk. kansallinen radiotutkimus, josta Yleisradio ja Suomen Paikallisradioliitto tekevät omat yhteenvetoraporttinsa. Tutkimuskaudella 1994/95 tämän päiväkirjatutkimuksen otos oli noin 11 000 henkeä. Radion kuuntelututkimuksen otoksesta ja menetelmistä ks. tarkemmin Ruohomaa (1993).

Radioiden määrää ja sijaintia kotitalouksissa kuvaavat tiedot ovat peräisin Finnpanelin tv-mittaritutkimuksensa otoksen kontrolloimiseksi suorittamasta laajasta nk. perustutkimuksesta keväältä 1995.

(TS)

Täydentävää kirjallisuutta

Alasuutari, Pertti: Radio suomalaisten arkielämässä. Yleisradio, Tutkimus- ja kehitysosasto. Tutkimusraportti 3/1993. Helsinki 1993.

Alm, Ari & Salminen, Kimmo (toim.): Toosa soi. Musiikki radion kilpailuvälineenä? Yleisradio, Tutkimus- ja kehitysosasto, Tutkimusraportti 1/1992. Helsinki 1992.

Hujanen, Taisto & Moring, Tom: Ääniradio. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

Kansalliset radiotutkimukset 1991-. Suomen Paikallisradioliitto. Helsinki, eri vuosina.

Kasari, Heikki (toim.): Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirjat. Yleisradio, Helsinki 1991- (eri vuosina).

Kasari, Heikki: Radio audience measurement in Europe. Teoksessa Audience research review 1995. Yle, Helsinki 1995.

Liikkanen, Mirja: Televisio, video, kotitietokoneet ja radio. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.): Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Liikkanen, Mirja: Televisio- ja radio-ohjelmien valinnat. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.), emt.

Nukari, Matti & Ruohomaa, Erja: Ohjelmien summasta lähetysvirtaan. Yleisradio, Tutkimus- ja kehitysosasto, Tutkimusraportti 8/1992. Helsinki 1992.

Paikallisradioiden taloustilastot. Turun kauppakorkeakoulu, Yritystoiminnan tutkimuskeskus 1990- (eri vuosina).

Radion 1990-luku. Liikenneministeriön julkaisuja 15/93. Helsinki 1993. (= Radiotyöryhmän mietintö)

Ruohomaa, Erja: Miksi ja miten radionkuuntelua tutkitaan? Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirja 1993. Yleisradio, Helsinki 1993.

Sarkkinen, Raija: The radio audience in Finland 1994. Teoksessa Audience research review 1995. Yle, Helsinki 1995.

Vapaa-aika numeroina 3: televisio, video, tietokoneet, radio, musiikki. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 5. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

3.1 Yleisradion radiolähetysten viikkotuntimäärät vuosina 1980/81 – 1994
YLE weekly radio broadcastig hours 1980/81 – 1994

Vuosi Year	Valtakunnalliset verkot Nationwide networks				Aluelähettykset Regional broadcasts			Ulkomaan lähettykset Foreign service broadcasts	
	1-verkko Channel 1	2-verkko Channel 2	3-verkko Channel 3	4-verkko Channel 4	Suomenk. ohj. In Finnish	Ruotsink.ohj. In Swedish	Saamenk.ohj. In Sami		Capital FM Helsinki* Capital FM Helsinki*
Tuntia/viikko – Hours/week									
1980/81	121	109	–	99	52	17	2	40	
1981/82	135	130	–	131	56	18	2	163	
1982/83	135	130	–	130	75	19	2	179	
1983/84	135	130	–	130	84	24	2	168	
1984/85	133	137	–	131	109	26	3	187	
1985/86	130	136	–	130	142	42	3	187	
1986/87	129	135	–	129	176	50	4	187	
1987/88	130	165	–	124	210	58	6	222	
1988/89	124	151	–	121	354	57	10	235	
1989/90	133	168	–	127	547	58	10	232	
1990/91	132	168	130	128	549	76	11	229	
1991/92	134	168	137	131	497	137	16	155	219
1993	134	168	136	130	585	132	26	168	248
1994	154	168	136	130	639	130	33	168	247

* Välittää mm. Voice of American, National Public Radion, Deutsche Wellen, Radio France Internationalen, BBC World Servicen ja Ylen ulkomaan-lähetysten ohjelmaa Helsingin alueella 24 tuntia vuorokaudessa. Toiminta alkoi marraskuussa 1991. – *Transmits the programming of Voice of America, National Public Radio, Deutsche Welle, Radio France International BBC World Service etc. and YLE's foreign service in the Helsinki area on a 24-hour basis. Broadcasting started in November 1991.*

Lähde: Yleisradion vuosikirjat ja toimintakertomukset
 Source: YLE annual reports and yearbooks

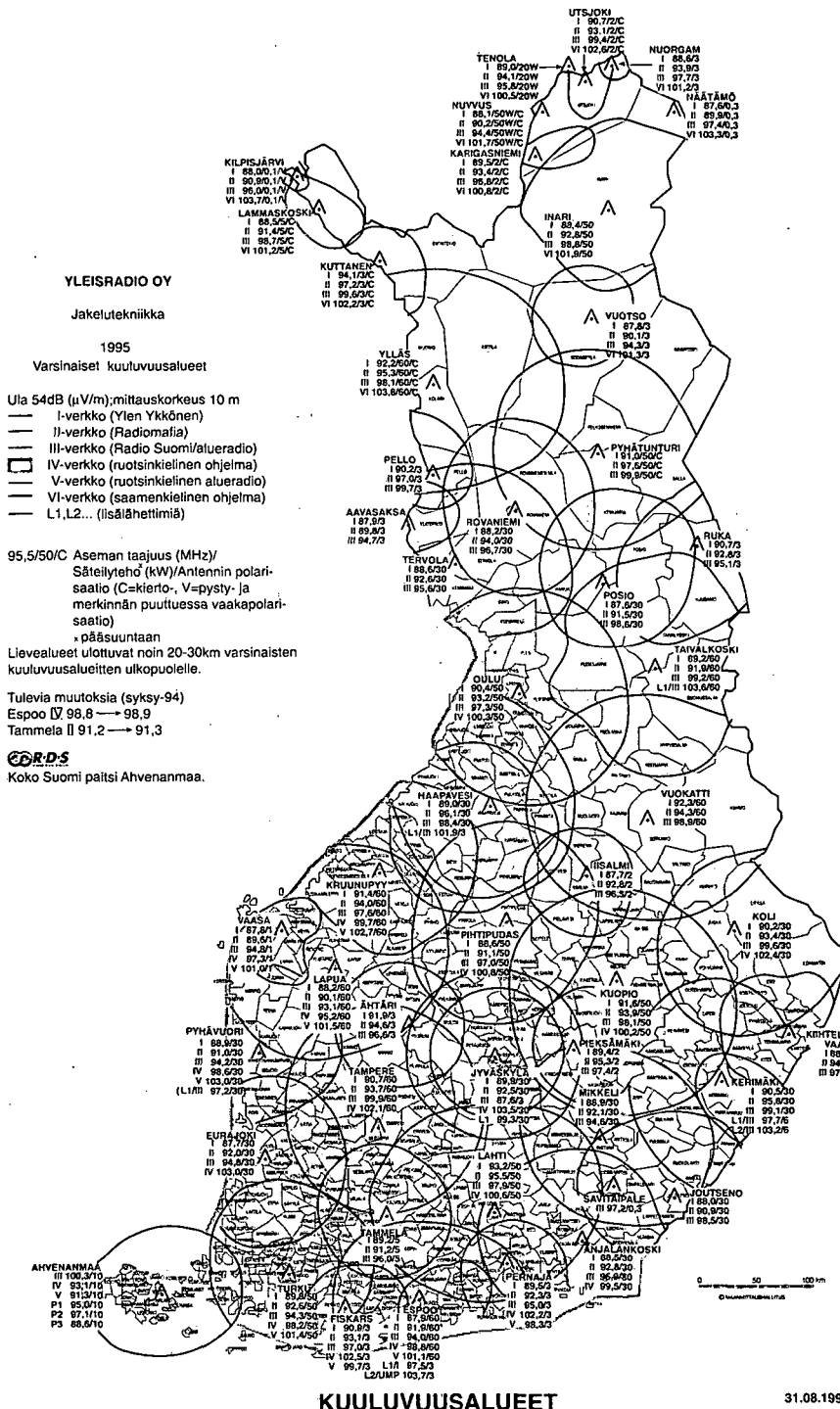
3.2 Yksityisten paikallisradioasemien keskimääräiset viikkotuntimäärät 1985 – 1994*
*Average weekly broadcasting hours by private local radio stations 1985 – 1994**

	Tuntia/vko Hours/week
1985	30
1986	39
1987	62
1988	70
1989	94
1990	98
1991	107
1992	123
1993	168
1994	163

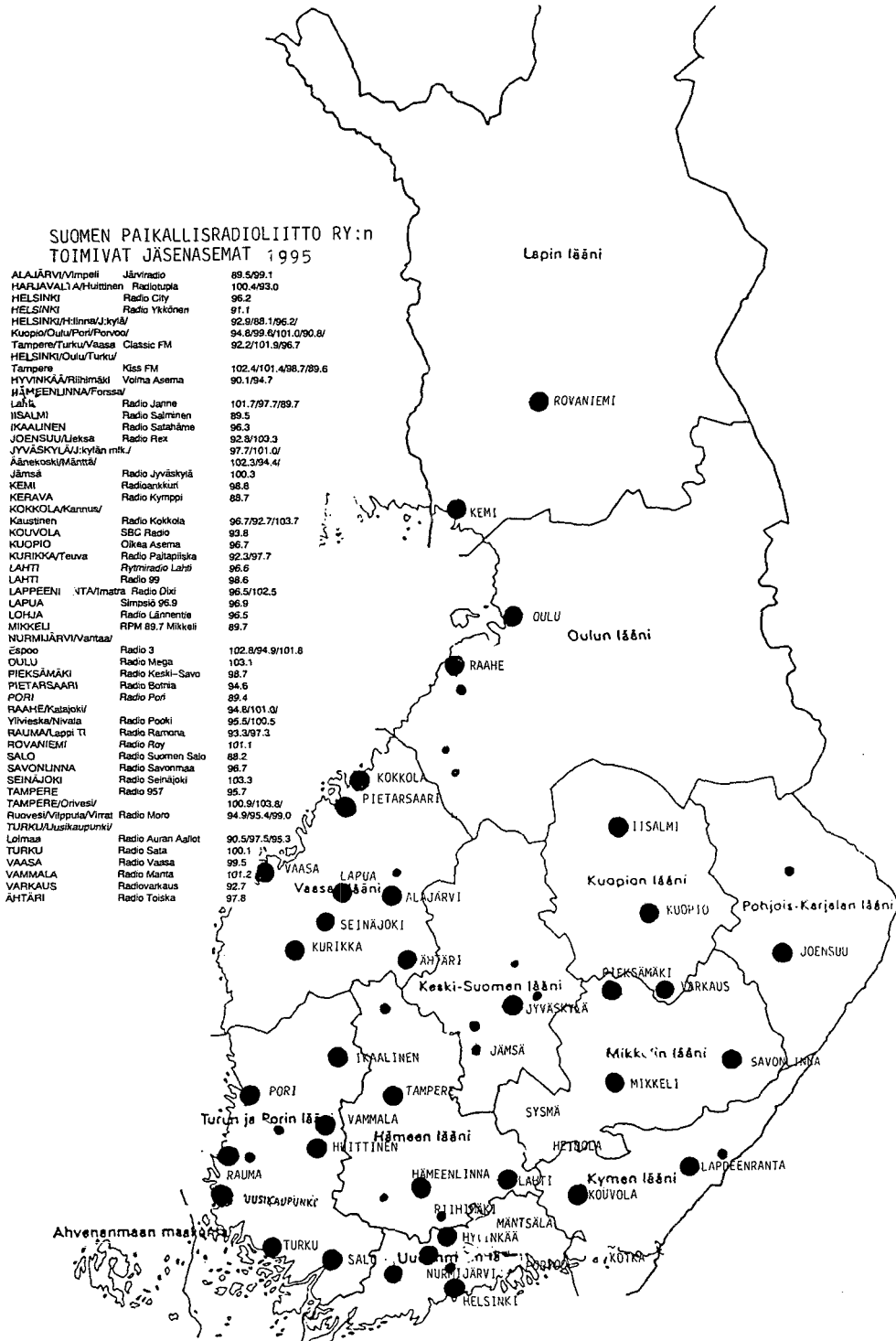
* 1991 lähtien tiedot perustuvat kyselyihin, joihin osallistuneiden asemien määrä vaihtelee vuosittain. – *From 1991 on the data are based on questionnaire studies in which the number of stations responding varies from year to year.*

Lähde: Liikenneministeriö, Paikallisradiokatsaukset, eri vuosilta
 Source: Ministry of Communications, Local radio reviews

Kuvio 3.3 Yleisradion radiokanavien kuuluvuusalueet
 Figure 3.3 Coverage areas of YLE radio channels

Kuvio 3.4 Suomen Paikallisradioliiton jäsenasemat 1995
 Figure 3.4 The Association of Finnish Radio Broadcasters: member stations in 1995

3.3 Toiminnassa olleet paikallisradioasemat lokakuussa 1995 Local radio stations in October 1995

Radioasema Station	Aloitusvuosi Started in	Toimiluvan haltija Licence holder	Paikkakunta Community
Classic FM	1992	Classic Radio Oy	10 kaupunkia/10 cities
Kiss FM	1995	Helsingin Radioviestintä Oy	4 kaupunkia/4 cities
Järviradio	1987	Järvisuudun Paikallisradio Oy	Alajärvi
Radio PikkuPariisi	1989	Haapaveden opiston kannatusyhdistys ry.	Haapavesi
Radiotupla	1995	Satakunnan Kaapelitelevisio Oy	Harjavalta
Lähiradio	1988	Helsingin Lähiradio	Helsinki
Radio City	1985	Helsingin Paikallinen Radio Oy	Helsinki
Radio Energy	1995	Capitec Oy	Helsinki
Radio Ykkönen	1985	Helsinki Media Company, Aamulehti-yhtymä, Hufvudstadsbladet Ab Kustannusosakeyhtiö Kansanvalta, Osakeyhtiö Suomenmaa; Kansan Uutiset Oy	Helsinki
Voima Asema	1988	Arolammin Radio Oy	Hyvinkää, Riihimäki
Radio Janne	1989	Hämeenlinnan Paikallisradio Oy	Hämeenlinna
Radio Salminen	1988	Ylä-Savon Radio Oy	Iisalmi
Radio Inari	1987	Inarin Paikallisradioyhdistys ry	Inari
Radio Iniö	1986	Iniö Kommun	Iniö
Radio Satahäme	1985	Pohjois-Satakunnan Viestintä Oy	Ikaalinen
Radio Rex	1993	Oy Najaros Ab	Joensuu
Radio Jyväskylä	1985	Jyväskylän Seudun Paikallisradio Oy	Jyväskylä
Radio Kajaus	1989	Kainuun Paikallisradio Oy	Kajaani
Radioankkuri	1990	Radio Meri-Lappi Oy	Kemi
Radio Kymppi	1994	Uudenmaan Ääniviestintä	Kerava
Radio Kokkola	1988	Kokkolan Paikallisradio Oy	Kokkola
SBC Radio	1985	SBC Radio Oy	Kouvola
Radio Albatrossi	1993	Kymenlaakson Sähköiset Viestimet Oy	Kotka
Oikea Asema	1985	Kuopion Seudun Paikallisradio Oy	Kuopio
Radio Ruka	1995	ML - Infoconsulting Oy	Kuusamo
Radio Paitapiiska	1985	Radio Paitapiiska Oy	Kurikka
Rytmiradio Lahti	1987	Radioaktiivit Oy	Lahti
Radio 99	1993	Monday's Special Oy	Lahti
Radio Dixi	1985	Saimaan Aallot Oy	Lappeenranta
Simpsio	1985	Lapuan Paikallisradio Oy	Lapua
Radio Lännentie	1993	Turun Ensitorppa Oy	Lohja
RPM	1987	Mikkelin Seudun Paikallisradio Oy	Mikkeli
Radio 103,4	1990	Timo T.A. Mikkonen Today Oy	Mäntsälä
Meriradio	1990	NaviMedia Oy	Naantali
Radio 3	1987	Radio Kolme Oy	Nurmijärvi
Radio Mega	1988	Oulun Horisontti Oy	Oulu
Radio Keski-Savo	1985	Radiovesa Ky	Pieksämäki
Radio Botnia	1993	Oy Ostrobotnia Mediaproducts Ab	Pietarsaari
Radio Pori	1985	Porin Paikallisradio Oy	Pori
Radio Foni	1994	Radio Foni Oy	Porvoo
Radio Pooki	1989	Radio Pooki Oy	Raahe
Radio Ramona	1988	Paikallisradio Ramona Oy	Rauma
Radio Roy	1989	Rovaniemen Paikallisradio Oy	Rovaniemi
Radio Suomen Salo	1989	Salon Alueradio Oy	Salo
Radio Savonmaa	1987	Savon Mediat Oy	Savonlinna
Radio Seinäjoki	1990	Etelä-Pohjanmaan Viestintä Oy	Seinäjoki
Päijänneradio	1995	Sysmän Sanomat Oy	Sysmä
Radio Moreeni	1989	Tampereen Yliopisto	Tampere
Radio 957	1985	Tampereen Ääni Oy	Tampere
Radio Moro	1989	Tampereen Seudun Paikallisradio Oy	Tampere
Radio Provinssi	1989	Tornion Paikallisradioyhdistys ry.	Tornio
Radio Auran Aallot	1985	Turun Paikallisradio Oy	Turku
Radio Robin Hood	1990	Turun Lähiradioyhdistys	Turku
Radio Sata	1989	Pro Radio Oy	Turku
Radio Vaasa	1985	Vaasan Seudun Paikallisradio Oy, Vasanejdens Lokalradio Ab	Vaasa
Radio Pop	1994	Pirkanmaan Viestintäpalvelu	Valkeakoski
Radio Manta	1989	Kustannusliike Aluelehdet Oy	Vammala
Radiovarkaus	1990	Kuopion Seudun Paikallisradio Oy	Varkaus
Radio Polaris	1987	Viitasaaren Paikallisradioyhdistys ry.	Viitasaari
Radio Toiska	1990	Radio Ostola Oy	Ahtari
Radio 93	1993	Ab Bilabe	Maarianhamina

Lähde: Suomen Paikallisradioliitto – Source: Association of Finnish Radio Broadcasters.

3.4 Paikallisradioasemien määrän kehitys vuosina 1985 – 1994*
*Number of local radio stations 1985 – 1994**

	Kaupalliset asemat <i>Commercial</i>	Ei kaupalliset asemat <i>Non-commercial</i>	Asemat yhteensä <i>Total</i>	Toiminnan lopettaneet radioyrietykset** <i>Stations closed down**</i>
1985.....	18	–	18	0
1986.....	18	–	18	3
1987.....	26	2	28	1
1988.....	37	3	40	0
1989.....	50	5	55	2
1990.....	59	7	66	1
1991.....	53	7	60	7
1992.....	50	7	57	5
1993.....	50	6	56	6
1994.....	59	–	59	3

* Asemien määrät kunkin vuoden lopussa – *At year-end*

** Sisältää vapaaehtoiset lopettamiset, fuusiot ja konkurssit. Huomattavassa osassa tapauksista uusi yrittäjä on jatkanut toimintaa. – *Includes voluntary closedowns, bankruptcies and mergers. In most cases a new operator has continued programming.*

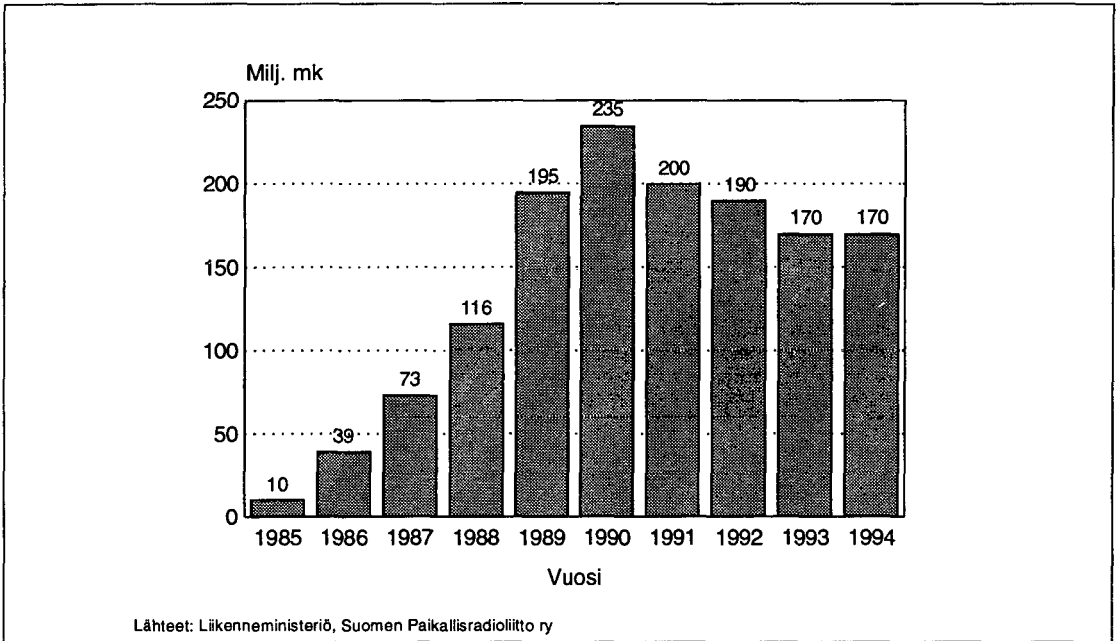
Lähteet: Liikenneministeriö
 Suomen Paikallisradioliitto
 Sources: Ministry of Communications
 Association of Finnish Radio Broadcasters.

3.5 Paikallisradioasemien henkilöstö vuosina 1985 – 1994
Local radio stations personnel 1985 – 1994

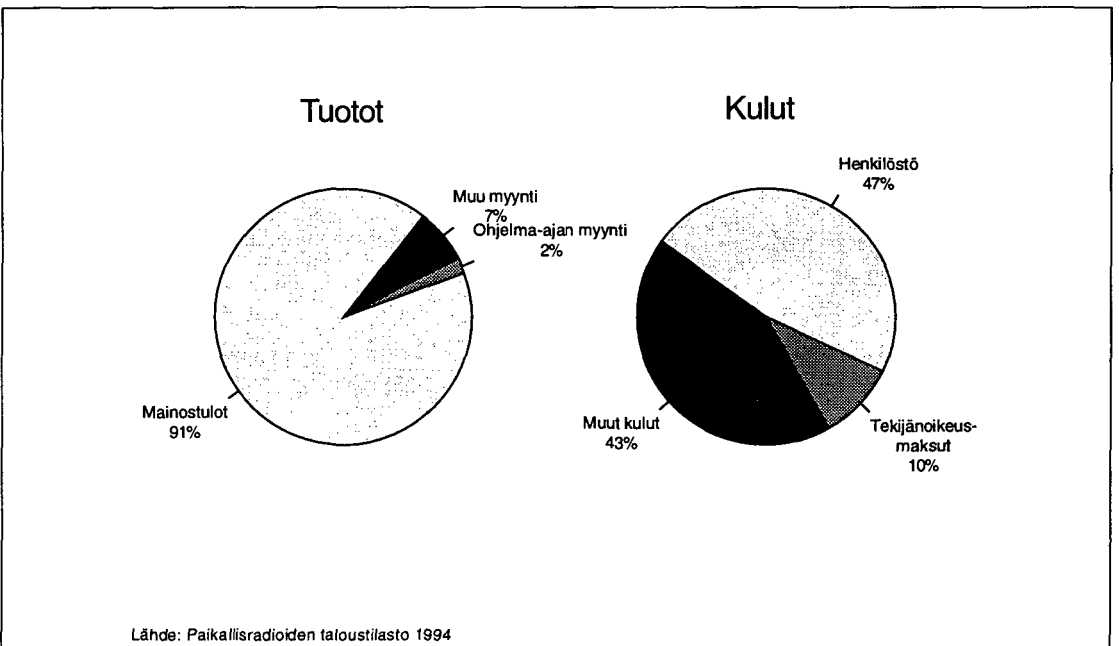
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	Henk. – <i>Employees</i>									
Vakinainen henkilöstö yht. – <i>Permanent staff total.....</i>	155	167	..	401	560	630	521	513	455	496
Vakinaisia /asema <i>Permanent staff average/station.....</i>	9	10	..	10	11	11	10	10	8	8
Free lance henkilöstö – <i>Free lance.....</i>	187	190	..	416	735	800	550	550	443	490
Free lance henkilöstöä/asema – <i>Free lance average/station.....</i>	11	11	..	11	14	14	11	11	8	8

Lähteet: Liikenneministeriö, Paikallisradiotutkimus I ja II, Julkaisuja 1/87 ja 15/89
 Suomen Paikallisradioliitto
 Sources: Ministry of Communications, Local radio survey I and II
 Association of Finnish Radio Broadcasters.

Kuvio 3.5 Yksityisten paikallisradioiden liikevaihto 1985 – 1994
 Figure 3.5 Turnover of private local radio stations in 1985 – 1994

Kuvio 3.6 Paikallisradioiden tuotot ja kulut 1994
 Figure 3.6 Breakdown of local radio stations' revenues and expenses in 1994

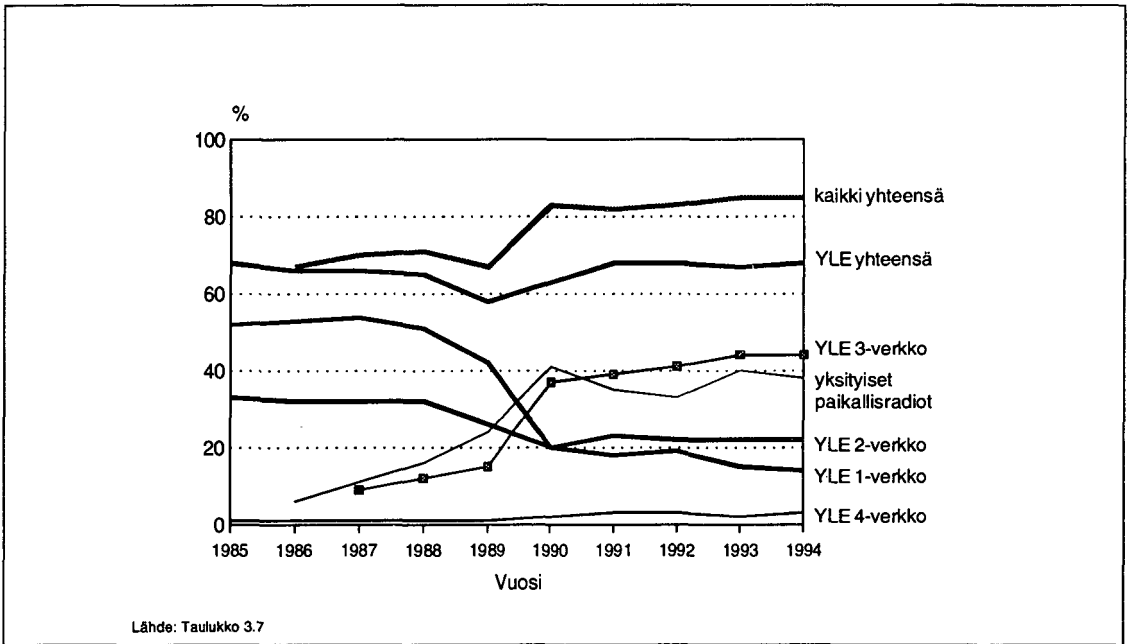

3.6 Yleisradion maakuntaradioiden ja regionalradionin lähetykset 1994
YLE regional broadcasting in 1994

	Suomen- kieliset <i>In Finnish</i>	Ruotsin- kieliset <i>In Swedish</i>	Saamen- kieliset <i>In Sami</i>
Tuntia/viikko – <i>Hours/week</i>			
Ylen Aikainen	34		
Radio Länsi-Uusimaa	8		
Radio Itä-Uusimaa	9		
Etelä-Karjalan Radio	30		
Kymenlaakson Radio	30		
Turun Radio	31		
Satakunnan Radio	32		
Tampereen Radio	30		
Lahden Radio	30		
Kanta-Hämeen Radio	26		
Radio Keski-Suomi	99		
Kuopion länj	33		
Etelä-Savon Radio	32		
Pohjois-Karjalan Radio	28		
Radio Pohjanmaa	33		
Radio Keski-Pohjanmaa	30		
Oulu Radio	33		
Kainuun Radio	32		
Lapin Radio	31		
Radio Perämeri	28		
Radio Österbotten		27	
Radio Åboland		22	
Radio Västnyland		17	
Radio Mellannyländ		23	
Radio Östnyland		18	
Saamen Radio			33
Radio Åland		22	
Yhteensä - <i>Total</i>	639	129	33

Lähde: Oy Yleisradio Ab, Vuosikirja 1994
 Source: YLE yearbook 1994

Kuvio 3.7 Radiokanavien tavoitavuus keskimääräisenä päivänä 1985 – 1994
 Figure 3.7 Daily reach of radio channels in 1985 – 1994

3.8 Radion tavoitavuus väestöryhmittäin keskimääräisenä päivänä talvella 1994/95
Daily reach of radio by population groups in winter 1994/95

	Ylen Ykkönen <i>Yle Radio 1</i>	Radio- mafia <i>Radio- mafia</i>	Radio Suomi Radio Finland	Yle ruots. <i>Swedish</i>	Yle yhteensä <i>YLE total</i>	Yksit. paikallis- radiot <i>Private local radio</i>	Kaikki yhteensä <i>All total</i>
	%						
Kaikki – <i>All</i>	14	22	44	3	68	38	85
Sukupuoli – <i>Sex</i>							
Nainen – <i>Women</i>	16	19	43	3	66	37	84
Mies – <i>Men</i>	12	26	46	3	70	39	86
Ikä – <i>Age</i> :							
9 – 14 vuotta – <i>years</i>	6	31	15	1	45	37	68
15 – 24 vuotta – <i>years</i>	5	46	15	1	58	40	78
25 – 34 vuotta – <i>years</i>	7	34	29	2	59	46	83
35 – 44 vuotta – <i>years</i>	12	21	46	3	65	46	86
45 – 54 vuotta – <i>years</i>	17	12	62	4	76	39	90
55 – 64 vuotta – <i>years</i>	22	6	71	3	84	30	93
65 – vuotta – <i>years</i>	32	5	67	5	85	25	91
Koulutus – <i>Education</i> :							
Kansak./kansalaisk. – <i>Primary</i>	17	12	58	2	73	36	88
Perusk./keskik. – <i>Comprehensive</i>	9	32	30	2	61	38	80
Ammattik. – <i>Vocational</i>	13	25	48	3	71	43	89
Yo./opisto/korkeak. – <i>College/Academic</i>	16	24	38	4	66	36	82
Ammatti – <i>Occupation</i> :							
Työväestö – <i>Industrial blue-collar</i>	10	24	48	2	69	47	89
Toimihenkilö – <i>White collar</i>							
Joht.as.oleva – <i>Managerial</i>	15	22	45	4	68	40	85
Maatalous/muu yrityt. – <i>Farmer/Other self-employed</i>	16	18	57	4	76	36	90
Kotirouva – <i>Housewife</i>	13	15	34	2	53	41	77
Eläkeläinen – <i>Pensioner</i>	28	6	68	4	84	27	92
Koululainen – <i>Schoolboy/girl</i>	6	34	15	1	47	37	69
Opiskelija – <i>Student</i>	6	45	18	2	60	38	79
Työtön – <i>Unemployed</i>	8	27	39	1	64	44	85
Kuuntelupaikka – <i>Place of listening</i> :							
Koti – <i>Home</i>	12	14	36	2	55	26	70
Työ – <i>Place of work</i>	1	3	6	0	9	6	13
Auto – <i>Car</i>	2	8	12	1	21	14	31
Muu – <i>Other</i>	1	2	2	0	4	2	6

Lähde: KRT 1994/95
 Source: KRT 1994/95

3.9 Radion kuuntelu-aika keskimääräisenä päivänä vuosina 1980 – 1994*
Average daily radio listening time 1980 – 1994*

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992		1993		1994			
									Koko maa <i>Whole country</i>	Paikallis- radio- alueet <i>Local radio areas</i>	Koko maa <i>Whole country</i>	Paikallis- radio- alueet <i>Local radio areas</i>	Koko maa <i>Whole country</i>	Paikallis- radio- alueet <i>Local radio areas</i>	Koko maa <i>Whole country</i>	Paikallis- radio- alueet <i>Local radio areas</i>
	Min./päivä – Min/day															
YLE 1-verkko – YLE1**	64	29	35	34	34	29	23	23	19	27	17	19	18	18	16	
YLE 2-verkko – YLE2***	64	83	96	114	97	78	24	31	29	31	28	29	28	31	30	
YLE 3-verkko – YLE3****		6	6	9	13	23	80	87	96	105	84	102	97	103	98	
YLE 4-verkko – YLE4*****	1	1	1	1	1	1	2	3	2	4	3	3	2	4	3	
YLE yhteensä – YLE total	128	119	138	158	146	131	129	144	145	167	132	152	145	155	147	
Yksityiset paikallis- radioasemat <i>Private local radio stations</i>	–	–	6	16	26	44	69	62	86	62	81	71	76	68	74	
Kaikki yhteensä – All total	128	–	145	174	172	175	199	206	232	230	214	223	221	223	221	

* Tiedot loppusyksyltä; 1986 tiedot maaliskuulta. Vuodesta 1992 tiedot talvikaudelta. – Data for late autumn, 1986 data for March. Since 1992 data for winter season.

** Kesäkuusta 1990 Ylen Ykkönen. – As from June 1990 Yle Radio 1.

*** Kesäkuusta 1990 Radiomafia. – As from June 1990 Radiomafia

**** Kesäkuusta 1990 lähtien Radio Suomi. – As from June 1990 Radio Suomi.

***** Ruotsinkielinen täyden palvelun ohjelmakanava. – Full-service network for the Swedish-speaking audience.

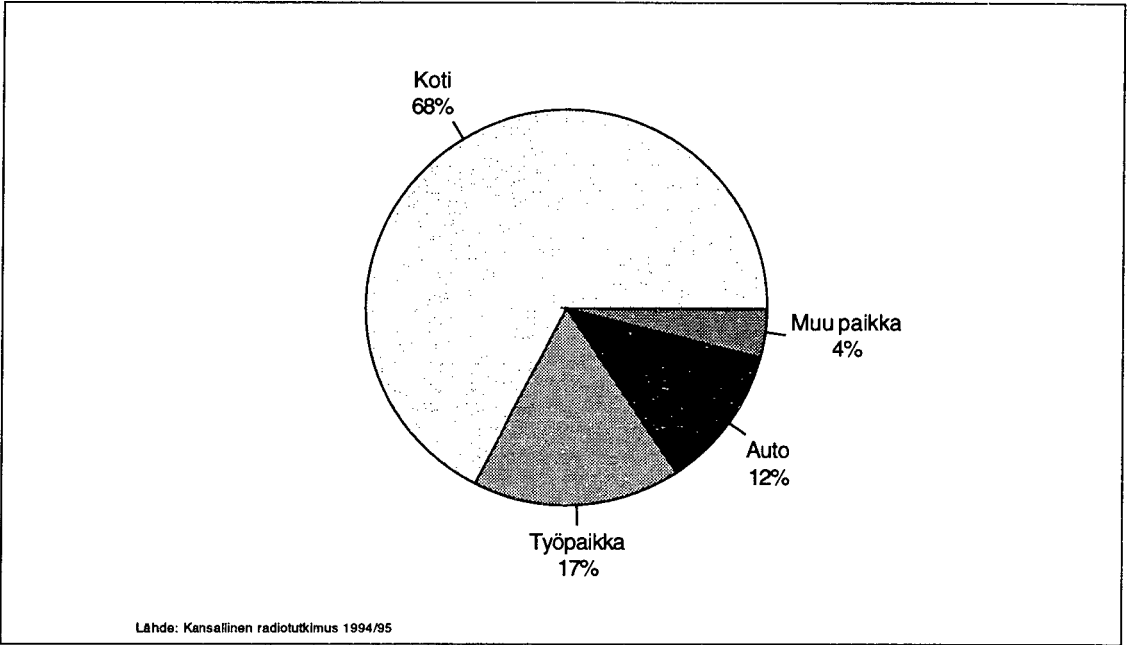
Lähteet: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosaston valtakunnalliset radion kuuntelututkimukset.
Finnpanel Oy, Oy Yleisradio Ab, Suomen Paikallisradioliitto: Kansalliset radiotutkimukset 1991–.
Sources: Finnpanel Oy, YLE, Research and Development,
Association of Finnish Radio Broadcasters:
National radio surveys 1991 –.

3.10 Radion kuuntelu-aika väestöryhmittäin keskimääräisenä päivänä 1994
Average daily radio listening time by population groups 1994

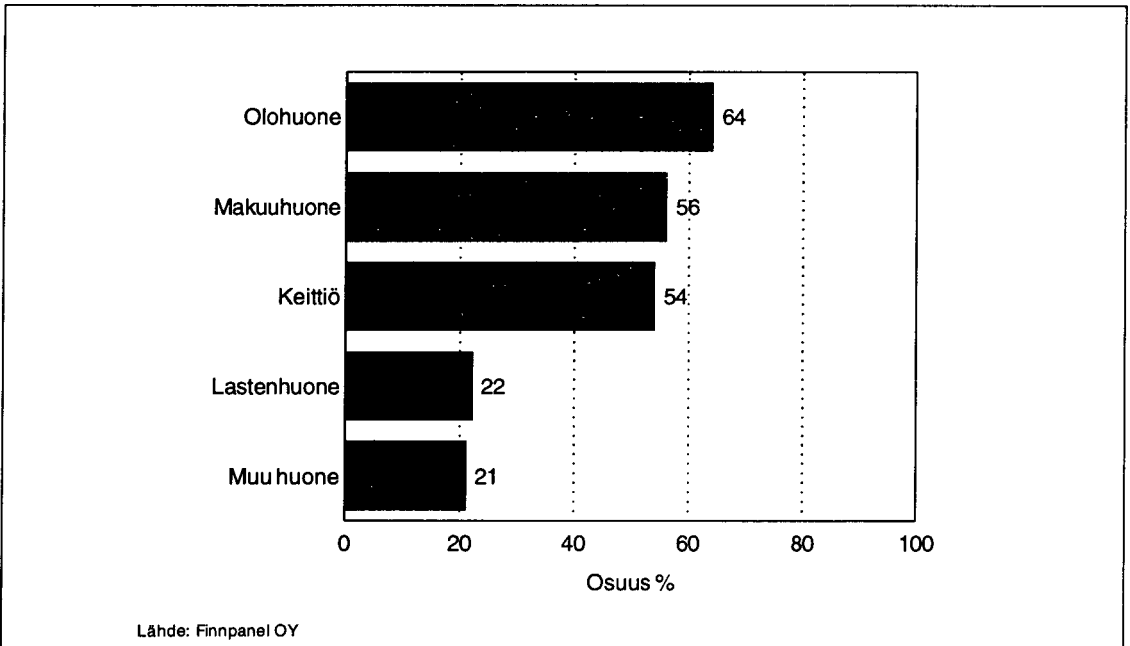
	Ylen Ykkönen <i>Yle Radio 1</i>	Radio- mafia <i>Radio- mafia</i>	Radio Suomi Radio Finland	Yle ruots. <i>Swedish</i>	Yle yhteensä <i>YLE total</i>	Yksit. paikallis- radiot <i>Private local radio</i>	Kaikki yhteensä <i>All total</i>
Min./päivä – Min/day							
Kaikki – <i>All</i>	18	31	103	4	155	68	223
Sukupuoli – Sex:							
Nainen – <i>Women</i>	21	25	107	5	158	69	227
Mies – <i>Men</i>	14	37	98	3	152	67	219
Ikä – Age:							
9 – 14 vuotta – <i>years</i>	4	28	12	0	44	35	79
15 – 24 vuotta – <i>years</i>	4	62	16	1	83	54	137
25 – 34 vuotta – <i>years</i>	7	54	46	2	109	88	197
35 – 44 vuotta – <i>years</i>	13	31	98	3	146	97	242
45 – 54 vuotta – <i>years</i>	20	16	152	5	194	79	273
55 – 64 vuotta – <i>years</i>	29	7	194	7	236	53	289
65 – vuotta – <i>years</i>	47	7	190	9	252	44	296
Koulutus – Education:							
Kansak./kansalaisk. – <i>Primary</i>	22	13	161	5	201	69	270
Perusk./keskik. – <i>Comprehensive</i>	11	41	61	2	117	63	180
Ammattik. – <i>Vocational</i>	16	39	114	4	173	85	258
Yo./opisto/korkeak. – <i>College/Academic</i>	19	34	65	5	123	57	180
Ammatti – Occupation:							
Työväestö – <i>Industrial blue-collar</i>	11	40	115	3	169	107	276
Toimihenkilö – <i>White collar</i>							
Joht.as.oleva – <i>Managerial</i>	17	30	82	5	135	71	206
Maatalous/muu yritt. – <i>Farmer/Other self-employed</i>	19	33	159	5	215	80	295
Kotirouva – <i>Housewife</i>	15	20	81	3	118	86	204
Eläkeläinen – <i>Pensioner</i>	41	8	191	8	248	47	295
Koululainen – <i>Schoolboy/girl</i>	4	33	11	1	48	35	84
Opiskelija – <i>Student</i>	6	55	18	1	80	46	127
Työtön – <i>Unemployed</i>	9	39	93	2	144	78	222
Kuuntelupaikka – Place of listening:							
Koti – <i>Home</i>	15	17	76	3	111	41	152
Työ – <i>Place of work</i>	1	6	14	0	22	15	37
Auto – <i>Car</i>	1	6	9	0	17	10	26
Muu – <i>Other</i>	1	2	3	0	5	2	8

Lähde: KRT 1994/95
Source: KRT 1994/95

Kuvio 3.8 Radion kuuntelu paikan mukaan 1994
 Figure 3.8 Breakdown of local radio listening by place of listening in 1994

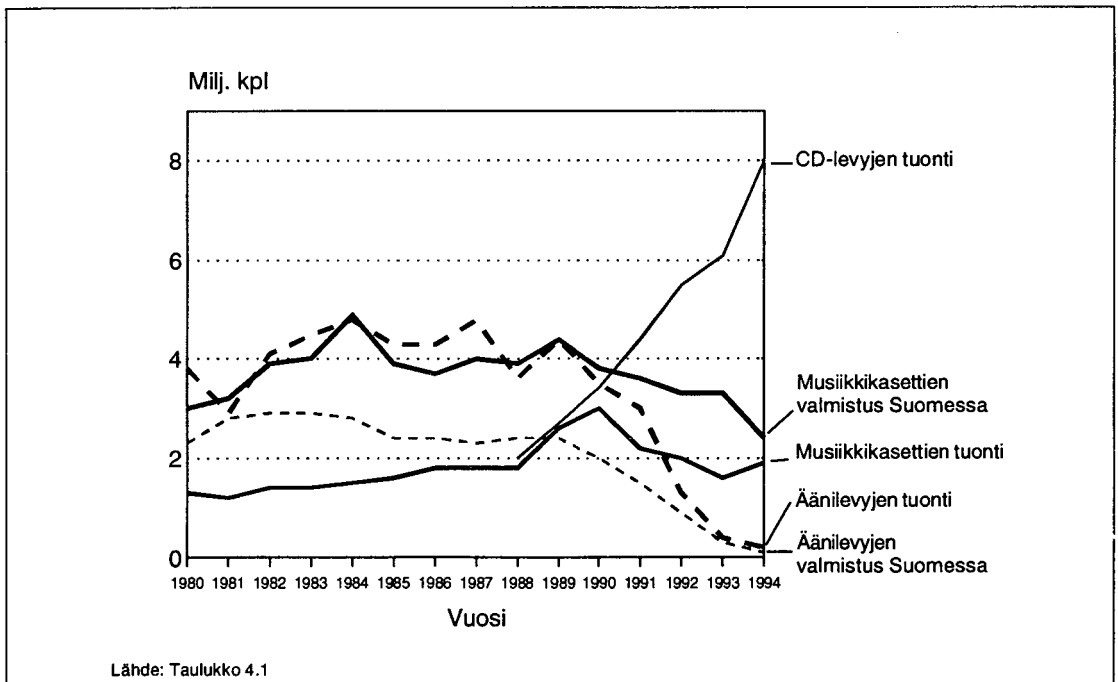
Kuvio 3.9 Radiovastaanottimien sijainti kotitalouksissa 1995
 Figure 3.9 Locations of radios in households in 1995

4 Äänitteet

1990-luvulle tultaessa Suomen äänitemarkkinoiden pitkään suhteellisen tasaisena jatkunut kasvu taittui. 1980-luvulla äänitteiden vuosimyynti oli kasvanut noin 10 miljoonasta äänitteestä 16,5 miljoonaan äänitteeseen, kun kappalemääräisen myynnin arviona käytetään tuonnin ja kotimaisen valmistuksen yhteismäärää. Sen jälkeen myynti laski selvästi. Se oli alimmillaan vuonna 1993, jolloin myynti jäi alle 12 miljoonaan äänitteeseen. Vuonna 1994 laman taittuminen piristi äänitemarkkinoita. (Taulukko 4.1.)

Kuvio 4.1 Äänitteiden ja tallentamattomien äänikasettien valmistus ja tuonti 1980 – 1994
Figure 4.1 Production and imports of phonograms 1980 – 1994

Äänitemyyntiin selvin muutos on ollut cd-levyjen markkinaosuuden nopea kasvu. Ensimmäiset cd-soittimet tulivat Suomen markkinoille vuonna 1983. Vuonna 1994 erillinen cd-soitin oli 31 prosentilla kotitalouksista. (Cd-soittimella varustettujen radionauhuriin yms. yhdistelmälaitteiden omistuksen yleisyydestä ei täsmällisiä tietoja ole saatavilla.) Markkamääräisessä myynnissä cd-levy on ollut markkinajohtaja jo useamman vuoden ajan ja kappalemääräisessä myynnissäkin se on selvästi ohittanut kasetin eli entisen markkinajohtajan. (Taulukot 4.4 & 4.5.)

Suomen äänitemarkkinat ovat pitkään jakautuneet suhteellisen tasan kotimaisten ja ulkomaisten äänitteiden myyntien kesken, mikäli tarkastellaan kappalemääräistä myyntiä. Markkoissa mitaten ulkomaisia äänitteitä on viime vuosina kuitenkin myyty kotimaisia enemmän. Tämä johtuu muita äänitetyyppejä kalliimpien cd-levyjen menekistä nimenomaan ulkomaisten äänitteiden myynnissä. – Tässä esitetyt äänitetyyppikohtaiset myyntitiedot perustuvat Suomen ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry:n jäsenten myyntitilastoihin. (Taulukot 4.4. & 4.5.)

Kotimaisten äänitteiden keskeistä asemaa äänitemarkkinoilla osoittaa sekin, että kaikkien aikojen myydyimpien pitkäsoittoäänitteiden listoilta löytyy 20 suomalaista mutta vain kolme ulkomaista 100 000 kappaleen myyntiin yltänyttä äänitettä. (Taulukko 4.8.)

Vinyylilevyt ovat lähes tyystin kadonneet äänitteiden massamarkkinoilta. C-kasetti on onnistunut paremmin säilyttämään asemansa, varsinkin kotimaisten äänitteiden myynnissä. Vuoden 1993 alussa tuli kaupalliseen levitykseen kaksi kilpailevaa c-kasetin korvaamiseksi suunniteltua digitaalitalennejärjestelmää. Nämä ovat Sonyn kehittämä toimintaperiaatteeltaan cd-levyn kaltainen minidisc sekä Philipsin dcc-kasettisoitin, jonka etuna on mahdollisuus toistaa myös c-kasetteja. Toistaiseksi näiden järjestelmien osuus äänitemyyntistä Suomessa niinkuin muualakin on marginaalinen.

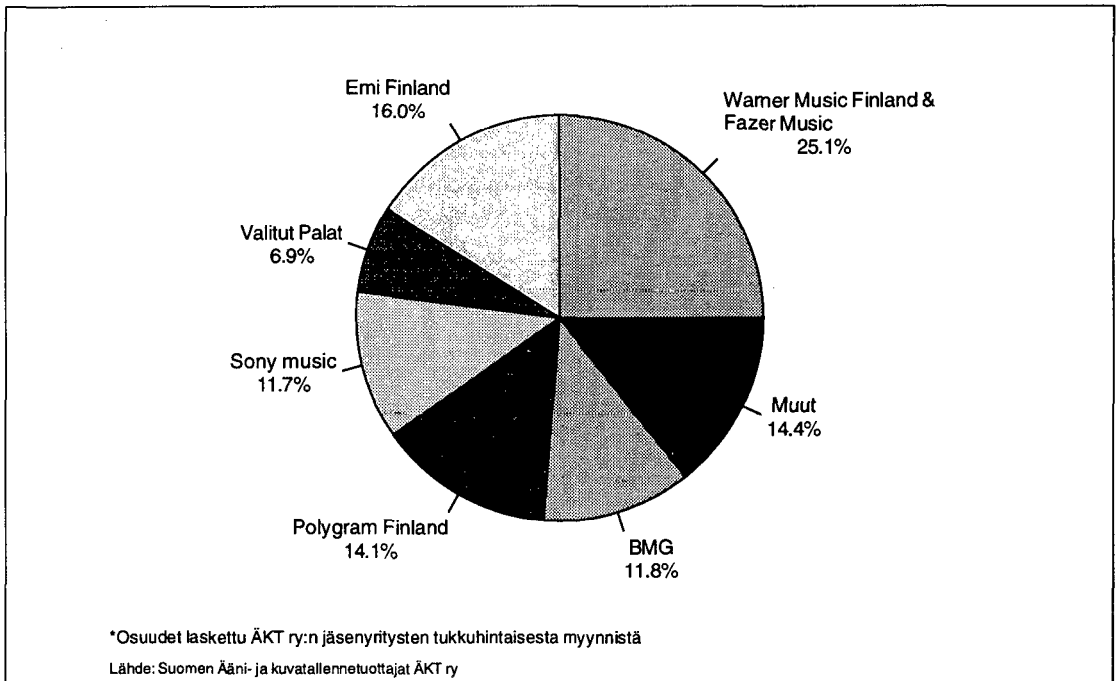
Suomessa on viime vuosina julkaistu vuosittain noin 2 500 kotimaista äänitenimikettä. Vinyylilevyjen ja kasettinimikkeiden määrä on huomattavasti laskenut vuosikymmenen alkuun verrattuna. Silti kasettien osuus kotimaisesta nimiketuotannosta on edelleen suurin. Kaseteista huomattava osa sisältää muuta kuin musiikkia. Esimerkiksi vuonna 1994 muun aineiston osuus nimikkeistä oli 43 prosenttia. Tähän sisältyvät suurimpana ryhmänä hengellistä materiaalia sisältävät kasetit. Toisen suuren ryhmän muodostavat kielikasetit. Äänitenimikkeiden vuosittaisia kokonaismääriä kasvattavat vanhempien äänitteiden uusintajulkaisut sekä saman äänitteen eri julkaisuversiot. (Taulukko 4.2.)

1990-luvulle siirryttäessä Suomen äänitealan kansainvälinen vertikaalinen integraatio täydentyi. Warner aloitti Suomessa 1989. BMG-Ariola perusti tytäryhtiönsä vuonna 1991. Polygram osti 1991 Pohjoismaiden suurimman levy-yhtiön Sonetin tytäryhtiöineen (mm. Sonet Suomi) sekä perusti seuraavana vuonna Suomeen myös oman tytäryhtiönsä. Suurista ylikansallisista CBS (sittemmin Sony) ja EMI ovat perustaneet tytäryhtiöt Suomeen jo 1970-luvulla. Toisin sanoen kaikki viisi äänitealan ylikansallista jättyritystä ovat läsnä myös Suomessa.

Syksyllä 1993 Warner Music Finland hankki omistukseensa myös perinteikkään kotimaisen Fazer Musiikki Oy:n, jolla on laaja kotimaisen musiikin luettelo ja kattava tukkumyynti- ja jakeluorganisaatio. Keväällä 1994 Fazer Musiikki fuusioitiin Warneriin.

Suuret ääniteyhtiöt hallitsevat äänitteiden maahantuontia ja merkittävää osaa kotimaisesta tuotannosta. Toisaalta suurten yritysten oheen syntyi jo 1970- ja 80-lukujen taitteessa kymmenien pienten itsenäisten tuottajien kirjo. Niiden määrä lienee vain kasvanut. Vuonna 1984 Tilastokeskuksen yritysrekisterin mukaan levy-yhtiöitä ja äänitysstudioita oli 129 kappaletta. Vuonna 1993 niitä oli 170.

Kuvio 4.2 Äänitemyynnin markkinaosuudet 1994
Figure 4.2 Market shares of phonogram sales in 1994

Päivittäin noin viidesosa suomalaisista kuuntelee omia tai lainaamiaan äänitteitä. Aikaa kuunteluun kuluu keskimäärin parikymmentä minuuttia. Nuoret ja nuoret aikuiset ovat aktiivisin äänitteiden kuuntelijaryhmä. Kunakin päivänä 15–24-vuotiaista noin puolet kuuntelee levyjä ja kasetteja. Aikaa kuunteluun käytetään tässä ikäryhmässä keskimäärin noin tunti. (Taulukko 4.7.) Omien levyjen ja kasettien kuuntelun lisäksi musiikkia tietenkin seurataan myös radiosta ja televisiosta.

Sekä äänitteitä kuunnelleiden osuudet että äänitteiden kuunteluajat ovat viime vuosina selvästi laskeneet. Selitykseksi tähän on usein tarjottu radion ja tv:n lisääntyntä musiikkitarjontaa.

Kokonaistiedot kirjastojen äänitemateriaalista ja sen käytöstä ovat saatavissa vuodesta 1987 vuoteen 1992. Tiedot osoittivat ääniteaineiston ja äänitelainojen varsin nopeaa kasvua. Vuonna 1992 yleisillä kirjastoilla oli kokoelmissaan 1,2 miljoonaa musiikkiäänitettä ja 0,6 miljoonaa muuta äänitettä. Musiikkiäänitteitä lainattiin samana vuonna 4,2 miljoonaa kertaa ja muita äänitteitä 2,1 miljoonaa kertaa. Silti ääniteaineiston ja -lainojen osuus kirjastojen koko aineistosta ja kaikista lainoista oli edelleen vähäinen. (Taulukko 4.6.; vrt luvun 7 taulukko 13.)

Tilastointi

Äänitealan keskeiset tilastolähteet ovat Säveltäjien tekijänoikeustoimisto Teosto ry, Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajat ÄKT ry, tullihallituksen ulkomaankauppatilasto, sekä Helsingin ja Jyväskylän yliopistojen kirjastot, jotka luettelivat vapaakappaleoikeuden perusteella saamansa kotimaisen äänitemateriaalin.

Teosto saa tekijänoikeuslain perusteella tiedot kaikista Suomessa valmistetuista ja maahan tuoduista musiikkiäänitteistä ja niiden kappalemääristä. Maahan tuotujen äänitteiden tuontiluvut löytyvät myös ulkomaankauppatilastosta, jossa on myös tiedot äänittämättömien kasettien maahantuonnista.

ÄKT tilastoi jäsenyritystensä kappale- ja markkamääräisen myynnin. ÄKT laatii vuosittain myös omiin myyntitilastoihinsa sekä Teoston ja ulkomaankauppatilaston tietoihin perustuvan arvion äänitteiden kokonaismyynnistä. Viime vuosina ÄKT:n jäsentuottajien osuus on ollut 60–70 prosenttia arvioidusta äänitteiden kokonaismyynnistä.

Teoston tilastoissa ja ulkomaankauppatilastossa äänitteiden alkuperämaa tarkoittaa maata, jossa ne on teknisesti valmistettu (monistettu). Näin ollen esimerkiksi kaikki kotimaista tuotantoa olevat CD-levyt esiintyvät toistaiseksi ulkomaankauppatilastoissa

ja Teoston tilastoissa ulkomaisina äänitteinä, koska levyt on prässäty ulkomaisissa levyvalmistamoissa. ÄKT:n tilastoissa alkuperämaa puolestaan tarkoittaa äänitteiden alkuperäistä tuotantomaata ja näin ollen myös cd-levyjen myynti jakautuu niissä kotimaisiin ja ulkomaisiin äänitteisiin.

Yleisradion radion kuuntelua kuvaaviin yhteenvetoraportteihin on vuodesta 1990 alkaen sisältynyt tietoja äänitteiden kuuntelun yleisyydestä ja kuunteluajoista. Tilastokeskuksen vapaa-aikatutkimus 1991 sisältää uusimmat kattavat tiedot äänitteiden omistuksesta ja musiikin kuuntelutottumuksista (ks. Seppänen 1993).

Opetusministeriön vuosittain julkaisemat tilastotiedot yleisistä kirjastoista sisälsivät vuodesta 1987 vuoteen 1992 tiedot kirjastojen äänitekokoelmista ja niiden käytöstä. Vuodesta 1993 lähtien kirjastotilastointia on oleellisesti supistettu.

(TS)

Täydentävää kirjallisuutta

Alaspää, Arto ym.: Musiikki digitaaliajassa. Katsaus digitaalitekniikan vaikutuksista musiikkiin. Tekijänoikeusinstituutti, Julkaisuja Nro 6/1994. Helsinki 1994.

Gronow, Pekka: Äänitteet. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

Km 1991: 24, Viestintäkulttuuritoimikunnan VI mietintö: Radio ja äänitteet. Helsinki 1991.

Lassila, Juha: Kultalevyn alkemia. Jyväskylän yliopisto, Nykylä kulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 6. Jyväskylä 1987.

Lassila, Juha: Mitä Suomi soittaa? Jyväskylän yliopisto, Nykylä kulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 20. Jyväskylä 1990.

Muikku, Jari: Laulujen lunnaat. Raportti suomalaisesta äänite-tuotantopolitiikasta. Taiteen keskustoimikunnan julkaisuja n:o 7. Helsinki 1989.

Seppänen, Susanna: Musiikin kuuntelu ja musiikkivalinnat. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.): Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Tilastotietoja yleisistä kirjastoista. Kouluhallitus/Opetusministeriö, eri vuosina.

Vapaa-aika numeroina 3: televisio, video, tietokoneet, radio, musiikki. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 5. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

4.1 Äänitteiden tuonti, valmistus ja tallentamattomien äänikasettien tuonti vuosina 1980 – 1994
Import and production of phonograms and the import of blank audio cassettes 1980–1994

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Muutos 1994/93 Change %
	Mlj.kpl – Million copies															
Tuonti – Import:																
CD-levyjen maahantuonti* – <i>Import of CDs*</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	2,0	2,7	3,4	4,4	5,5	6,1	8,0	31,8
Äänilevyjen maahantuonti* – <i>Import of LPs & singles*</i>	3,8	2,9	4,1	4,5	4,8	4,3	4,3	4,8	3,6	4,4	3,5	3,0	1,3	0,4	0,2	–42,5
Musiikkikasettien maahantuonti – <i>Import of MCs</i>	1,3	1,2	1,4	1,4	1,5	1,6	1,8	1,8	1,8	2,6	3,0	2,2	2,0	1,6	1,9	20,0
Tuonti yhteensä – Imports total	5,1	4,1	5,5	5,9	6,3	5,9	6,1	6,6	7,4	9,7	9,9	9,6	8,8	8,2	10,2	24,3
Valmistus – Production:																
Äänilevyjen valmistus Suomessa – <i>Production of LPs & singles in Finland</i>	2,3	2,8	2,9	2,9	2,8	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	2,0	1,5	0,9	0,3	0,1	–60,0
Musiikkikasettien valmistus Suomessa – <i>Production of MCs in Finland</i>	3,0	3,2	3,9	4,0	4,9	3,9	3,7	4,0	3,9	4,4	3,8	3,6	3,3	3,3	2,4	–26,4
Valmistus yhteensä – Production total	5,3	6,0	6,8	6,9	7,7	6,3	6,1	6,3	6,3	6,8	5,8	5,1	4,2	3,6	2,6	–29,2
Äänitteiden valmistus ja tuonti yhteensä – Phonogram production and import total	10,4	10,1	12,3	12,8	14,0	12,2	12,2	12,9	13,7	16,5	15,7	14,7	13,0	11,7	12,7	8,5
Äänitemarkkinoiden liikevaihto, Mmk – Turnover Fim million	252	404	368	417	462	558	666	650	580	530	585	10,4
Äänittämättömien kasettien maahantuonti** – Import of blank cassettes**	5,5	5,4	6,7	6,3	5,0	6,6	7,1	5,5	5,8	6,3	6,3	5,4	4,7	4,4	4,0	–9,1

* Vuoteen 1987 asti CD-levyjen maahantuonti sisältyy äänilevyjen maahantuontiin. – *Up until 1987 the import of CDs is included under the import of LPs.*
 Huom! Kotimaisten tuottajien CD:t sisältyvät tuontilukuihin. – *NB: CDs by Finnish producers included in the import figures.*

** Vain C-kasetit, muiden kasettien tuonti eri tuontinimikkeellä – *Only C-cassettes.*

Lähteet: Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
 TEOSTO ry
 TK, joukkoviestintä- ja kulttuuritilastoyksikkö & VTT, viestintätekniikka (liikevaihtotiedot)
 Sources: Finnish Group of IFPI and Finnish Composers' Copyright Society
 Statistics Finland Unit of Culture and the Media & VTT Information Technology (turnover)

Muokattu – *Processed*

4.2 Äänitteiden nimiketuotanto Suomessa vuosina 1983 – 1994
Production of phonogram titles in Finland 1983 – 1994

Vuosi Year	Singlet* Singles*		LP-levyt* LPs*		Kasetit** MCs**		CD-levyt CDs		Äänikirjat Audio books		Yhteensä Total	
	Kpl No	%	Kpl No	%	Kpl No	%	Kpl No	%	Kpl No	%	Kpl No	%
1983	377	21,1	511	28,6	896	50,2	—	—	—	—	1 784	100,0
1984	392	22,3	510	29,0	837	47,7	—	—	17	1,0	1 756	100,0
1985	380	20,3	489	26,1	981	52,4	—	—	22	1,2	1 872	100,0
1986	390	18,3	571	26,8	1 123	52,7	9	0,4	36	1,7	2 129	100,0
1987	405	20,8	516	26,5	924	47,5	23	1,2	78	4,0	1 946	100,0
1988	406	21,6	457	24,3	706	37,5	123	6,5	190	10,1	1 882	100,0
1989	579	24,6	502	21,3	922	39,2	279	11,9	70	3,0	2 352	100,0
1990	710	23,7	514	17,2	1 349	45,1	281	9,4	140	4,7	2 994	100,0
1991	782	25,4	521	16,9	1 400	45,5	240	7,8	136	4,4	3 079	100,0
1992	801	23,1	377	10,9	1 651	47,5	501	14,4	143	4,1	3 473	100,0
1993	466	17,5	152	5,7	1 102	41,4	818	30,7	126	4,7	2 664	100,0
1994	205	8,7	55	2,3	1 233	52,6	744	31,7	109	4,6	2 346	100,0

* EP-levyt on sijoitettu eri luokkiin koon mukaan: Singlen kokoiset EP-levyt singlelevyihin, LP:n kokoiset LP-levyihin. Maxi-singlet on sijoitettu LP-levyihin. — EP records are slotted in different classes by size: single-size EPs under singles, LP-size EPs under LPs. Maxi singles are classified under LPs

** Sisältää huomattavasti muutakin kuin musiikkiäänitteitä. Esim. vuonna 1994 muiden äänitteiden osuus oli 43%. Includes much more than just music cassettes: in 1994, for instance, the share of other recordings was 43 %.

Lähde: Jyväskylän yliopiston kirjasto/Helsingin yliopiston kirjasto.
 Source: University libraries of Jyväskylä and Helsinki.

4.3 Äänitteiden valmistus Suomessa vuosina 1981 – 1994*
*Production of phonograms in Finland 1981 – 1994**

Äänitteiden valmistus – <i>Production of phonograms</i>														
1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	
1 000 kpl – '000 copies														
Kaikki tuottajat – All producers														
Singlejä – <i>Singles</i>	82	146	263	233	275	374	406	329	259	162	60	
EP-levyjä – <i>EPs</i>	4	13	12	10	20	23	29	19	22	18	28	
LP-levyjä – <i>LPs</i>	2 713	2 244	2 130	2 083	2 146	2 037	1 573	1 208	593	96	33	
Kasetteja – <i>MCs</i>	4 923	3 891	3 655	4 007	3 851	4 365	3 817	3 575	3 305	3 300	2 429	
Yhteensä – Total.....	5 985	6 790	6 746	7 722	6 294	6 060	6 333	6 292	6 799	5 825	5 130	4 179	3 576	2 550
ÄKT:n jäsentuottajat – Finnish Group of IFPI														
Singlejä – <i>Singles</i>	36	77	167	111	132	126	168	190	139	68	42	
EP-levyjä – <i>EPs</i>	–	5	–	–	7	8	10	6	1	1	2	
LP-levyjä – <i>LPs</i>	1 604	1 503	1 350	1 403	1 396	1 167	935	970	491	73	10	
Kasetteja – <i>MCs</i>	2 582	2 474	1 959	2 015	1 756	1 854	1 776	2 213	1 929	1 960	1 418	
Yhteensä – Total.....	3 378	3 345	3 762	4 222	4 059	3 476	3 529	3 291	3 155	2 889	3 379	2 559	2 102	1 472
Muut nk. "standardituottajat"*** – Other "standard producers"***														
Singlejä – <i>Singles</i>	3	39	59	66	56	70	67	7	5	2	3	
EP-levyjä – <i>EPs</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4	
LP-levyjä – <i>LPs</i>	725	496	568	496	502	564	415	113	43	7	1	
Kasetteja – <i>MCs</i>	900	601	762	748	664	958	877	370	311	252	278	
Yhteensä – Total.....	1 635	1 986	1 772	1 628	1 136	1 389	1 310	1 222	1 592	1 359	490	360	261	286
Kertalupatuottajat*** One-time licence producers***														
Singlejä – <i>Singles</i>	71	81	35	43	30	37	56	87	178	171	132	114	92	15
EP-levyjä – <i>EPs</i>	3	9	8	4	8	12	10	13	15	19	13	21	17	22
LP-levyjä – <i>LPs</i>	156	138	198	384	245	212	184	248	306	223	124	59	16	22
Kasetteja – <i>MCs</i>	742	1 232	972	1 441	816	934	1 244	1 431	1 553	1 164	992	1 065	1 088	733
Yhteensä – Total.....	972	1 459	1 212	1 872	1 099	1 195	1 494	1 779	2 052	1 577	1 261	1 259	1 213	792

* Huom! Kotimaisten tuottajien CD-levyjen tekninen valmistus tapahtuu ulkomaisissa levyvalmistamoissa ja ne eivät sisälly kotimaisiin valmistuslukuihin – NB: Finnish producers have their CDs manufactured abroad. Therefore these are not included under figures on domestic production

** Tuottajilla on samoin kuin ÄKT:n jäsentuottajilla Nordisk Copyright Bureau (NCB) kanssa standardisopimus musiikin tekijänoikeuksien perinnästä. – Producers as well as the Finnish Group of IFPI have a standard contract with the Nordisk Copyright Bureau (NCB) concerning the collection of music royalties.

*** Musiikin tallentamislupa erikseen kullekin äänite-erälle. – A one-time licence to record music.

Lähteet: Teosto
 Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
 Sources: Finnish Composers' Copyright Society
 Finnish Group of IFPI.

Muokattu – *Processed*

4.4 Kappalemääräisen myynnin jakautuminen eri äänitetyyppien kesken vuosina 1980 – 1994*
*Breakdown of phonogram sales by type of recording 1980 – 1994**

Vuosi Year	Äänilevyt LPs & singles		Kasetit MCs		CD-levyt CDs			Kaikki äänitteet All phonograms				
	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Yhteensä Total	Joista – Of which	
											Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign
1 000 kpl – '000 copies												
1980	1 158	1 647	2 805	1 424	627	2 051	–	–	–	4 856	2 582	2 274
1981	1 485	1 769	3 254	1 672	692	2 364	–	–	–	5 618	3 157	2 461
1982	1 472	1 724	3 196	1 812	558	2 370	–	–	–	5 566	3 284	2 282
1983	1 223	1 898	3 121	1 827	659	2 486	–	–	–	5 607	3 050	2 557
1984	1 328	1 807	3 135	2 641	644	3 285	–	–	–	6 420	3 969	2 451
1985	1 430	2 144	3 574	2 365	694	3 059	–	–	–	6 633	3 795	2 838
1986	1 177	2 300	3 477	1 764	799	2 563	–	–	–	6 040	2 941	3 099
1987	1 220	2 072	3 292	1 767	822	2 589	34	215	249	6 130	3 021	3 102
1988	1 333	2 002	3 335	1 631	832	2 463	125	555	680	6 478	3 089	3 389
1989	1 066	2 090	3 156	1 825	1 113	2 938	248	901	1 149	7 243	3 139	4 104
1990	1 206	1 846	3 052	2 267	1 341	3 608	525	1 273	1 798	8 458	3 998	4 460
1991	1 001	1 351	2 352	2 046	1 285	3 331	796	1 842	2 638	8 321	3 843	4 478
1992	789	743	1 532	1 801	878	2 680	970	1 974	2 945	7 156	3 560	3 596
1993	264	288	552	1 846	814	2 660	1 080	2 127	3 207	6 420	3 191	3 229
1994	121	192	312	1 687	707	2 394	1 389	2 271	3 661	6 367	3 196	3 170
%												
1980	23,9	33,9	57,8	29,3	12,9	42,2	–	–	0,0	100,0	53,2	46,8
1981	26,4	31,5	57,9	29,8	12,3	42,1	–	–	0,0	100,0	56,2	43,8
1982	26,5	30,9	57,4	32,6	10,0	42,6	–	–	0,0	100,0	59,0	41,0
1983	21,8	33,9	55,7	32,6	11,8	44,3	–	–	0,0	100,0	54,4	45,6
1984	20,7	28,2	48,8	41,1	10,0	51,2	–	–	0,0	100,0	61,8	38,2
1985	21,6	32,3	53,9	35,7	10,5	46,1	–	–	0,0	100,0	57,2	42,8
1986	19,5	38,1	57,6	29,2	13,2	42,4	–	–	0,0	100,0	48,7	51,3
1987	19,9	33,8	53,7	28,8	13,4	42,2	0,6	3,5	4,1	100,0	49,3	50,6
1988	20,6	30,9	51,5	25,2	12,8	38,0	1,9	8,6	10,5	100,0	47,7	52,3
1989	14,7	28,9	43,6	25,2	15,4	40,6	3,4	12,4	15,9	100,0	43,3	56,7
1990	14,3	21,8	36,1	26,8	15,9	42,7	6,2	15,1	21,3	100,0	47,3	52,7
1991	12,0	16,2	28,3	24,6	15,4	40,0	9,6	22,1	31,7	100,0	46,2	53,8
1992	9,9	9,1	21,4	25,2	12,3	37,5	13,6	27,6	41,2	100,0	49,7	50,3
1993	4,1	4,5	8,6	28,8	12,7	41,4	16,8	33,1	50,0	100,0	49,7	50,3
1994	1,9	3,0	4,9	26,5	11,1	37,6	21,8	35,7	57,5	100,0	50,2	49,8

* Taulukon tiedot kattavat ÄKT ry:n jäsentuottajien myynnin. – Data cover the sales of Finnish Group of IFPI members only

Lähde: Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
 Source: Finnish Group of IFPI

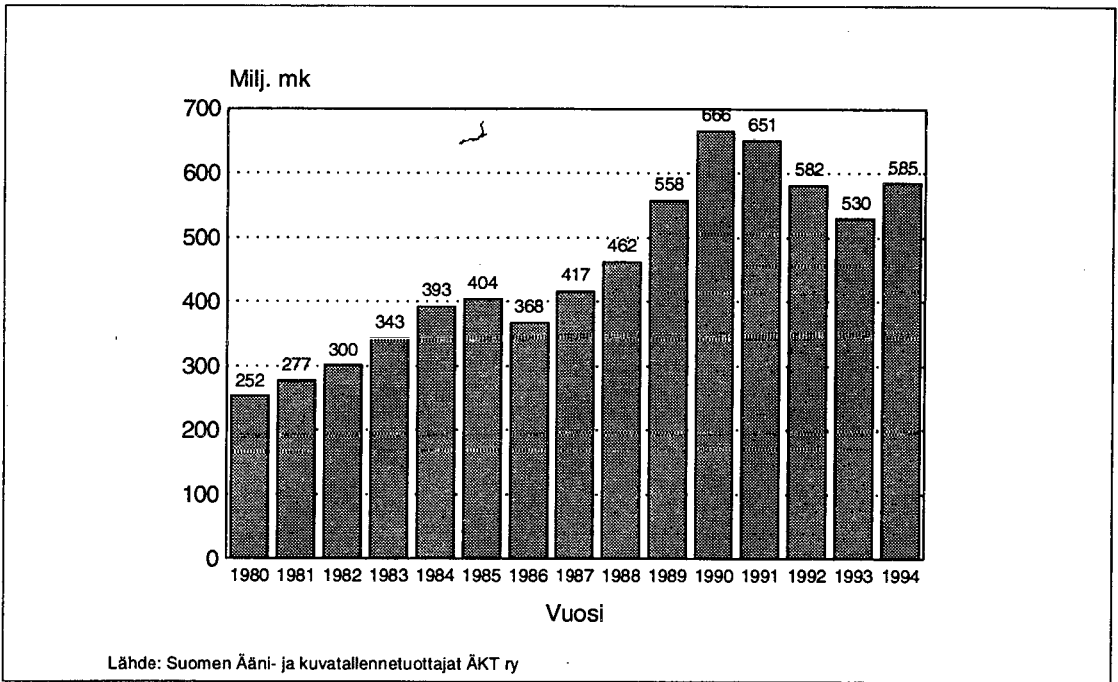
4.5 Äänilevyjen, kasettien ja CD-levyjen tukkumyynnin arvo vuosina 1988 – 1994*
Value of phonogram sales by type of recording 1988 – 1994

Vuosi Year	Äänilevyt LPs & singles		Kasetit MCs			CD-levyt CDs			Kaikki äänitteet yhteensä All phonograms total			
	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	Yhteensä Total	Joista – Of which		
										Koti- maiset Finnish	Ulko- maiset Foreign	
Milj. mk – FIM million												
1988.....	38,6	60,5	99,2	46,7	28,3	75,1	6,6	30,3	36,5	210,8	91,9	118,8
1989.....	32,4	64,5	96,9	49,8	36,4	86,2	12,2	46,7	58,9	242,0	94,4	147,6
1990.....	31,0	48,5	79,5	54,3	36,4	90,7	21,9	59,4	81,2	251,5	107,2	144,3
1991.....	25,7	34,6	60,4	53,9	35,2	89,1	33,8	83,0	116,8	266,2	113,5	152,7
1992.....	19,5	18,7	38,1	46,2	28,2	74,4	41,3	92,8	134,1	246,6	106,9	139,7
1993.....	4,6	6,9	11,5	44,3	28,7	73,0	46,2	108,2	154,4	238,9	95,1	143,7
1994.....	1,9	4,3	6,2	42,4	25,0	67,4	60,9	117,3	178,2	251,9	105,3	146,6
%												
1988.....	18,3	28,7	47,1	22,2	13,4	35,6	3,1	14,2	17,3	100,0	43,6	53,4
1989.....	13,4	26,7	40,0	20,6	15,0	35,6	5,0	19,3	24,3	100,0	39,0	61,0
1990.....	12,3	19,3	31,6	21,6	14,5	36,1	8,7	23,6	32,3	100,0	42,6	57,4
1991.....	9,7	13,0	22,7	20,2	13,2	33,5	12,7	31,2	43,9	100,0	42,6	57,4
1992.....	7,9	7,6	15,5	18,7	11,4	30,2	16,7	37,6	54,4	100,0	43,3	56,7
1993.....	1,9	2,9	4,8	18,5	12,0	30,6	19,3	45,3	64,6	100,0	39,8	60,2
1994.....	0,8	1,7	2,5	16,8	9,9	26,8	24,2	46,6	70,7	100,0	41,8	58,2

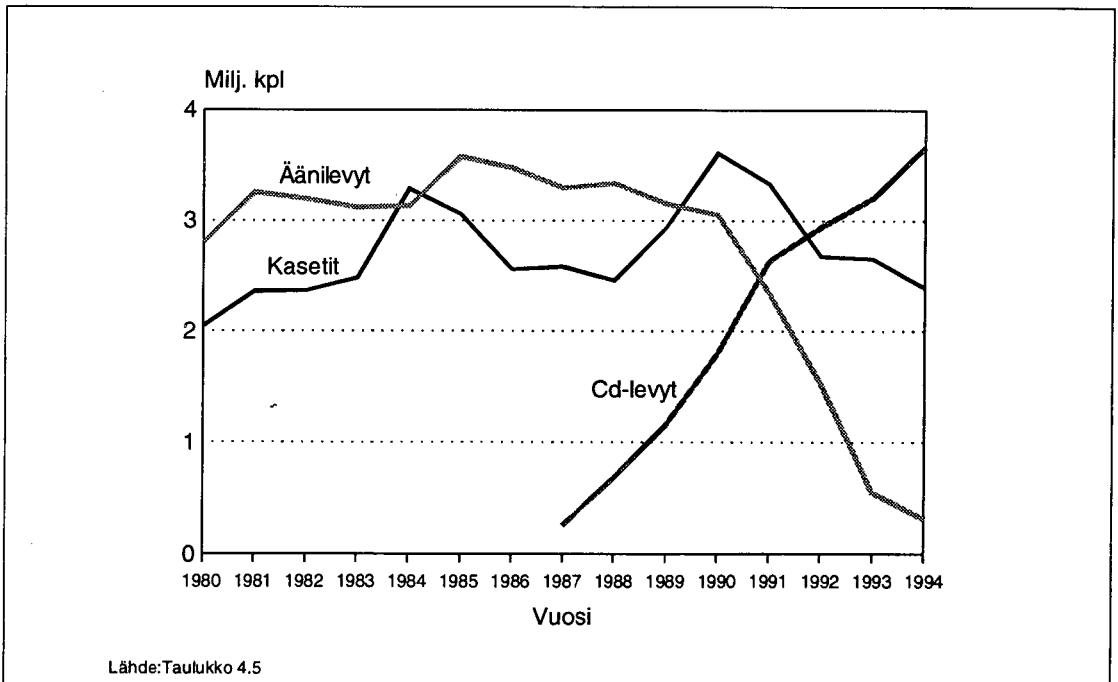
* Taulukon tiedot kattavat ÄKT ry:n jäsentuottajien myynnin. – Wholesale value of sales by Finnish IFPI members only

Lähde: Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry.
Source: Finnish Group of IFPI

Kuvio 4.3 Äänitteiden kokonaismarkkinat 1980 – 1994
 Figure 4.3 Phonogram markets 1980 – 1994

Kuvio 4.4 Äänitemyynti äänitelajeittain 1980 – 1994
 Figure 4.4 Phonogram sales by type of recording 1980 – 1994

4.6 Kirjastojen äänitemateriaali, soittokerrat ja kotilainat vuosina 1985 – 1992
Public library phonogram collections, number of times played and number of lendings 1985 – 1992

	Äänitteitä <i>Recordings</i>		Soittokertoja kirjastoissa	Kotilainoja <i>Lendings</i>		Kirjallisuus- äänitteiden <i>Audio books</i>
	Musiikki- äänitteitä <i>Music recordings</i>	Muita äänitteitä <i>Other audio recordings</i>	<i>Number of times played in library</i>	Musiikki- äänitteiden <i>Music</i>	Kieli- kursseiden <i>Language courses</i>	
1 000 kpl – '000 copies						
1985.....	915	47
1986.....	861	99
1987.....	752	327	845	1 835	289	887
1988.....	843	388	726	2 153	286	1 069
1989.....	949	446	688	2 576	290	1 352
1990.....	1 075	509	631	2 972	332	1 475
1991.....	1 179	544	611	3 635	329	1 653
1992.....	1 214	623	550	4 177	377	1 770

Lähde: Kouluhallitus, kirjastoisto/ Opetusministeriö, Kulttuuriosasto: Tilastotietoja yleisistä kirjastoista, eri vuosilta.
 Source: National Board of General Education, Ministry of Education.

4.7 Äänitteiden kuuntelu keskimääräisenä päivänä 1990 – 1994
Daily listening to phonograms 1990 – 1994

	Kuunnelleiden osuus – <i>Average daily reach</i>					Kuunteluun keskimäärin käytetty aika – <i>Average listening time</i>				
	1990	1991	1992	1993	1994	1990	1991	1992	1993	1994
	%					min. – min				
Kaikki – <i>All</i>	24	24	23	19	19	23	28	28	22	21
Sukupuoli – <i>Sex</i> :										
Naiset – <i>Women</i>	24	23	24	19	18	24	27	27	22	20
Miehet – <i>Men</i>	23	26	23	19	20	23	28	28	22	22
Ikä – <i>Age</i> :										
9 – 14 vuotta – <i>years</i>	44	52	39	36	37	35	63	39	40	35
15 – 24 vuotta – <i>years</i>	58	54	57	46	47	70	72	81	68	63
25 – 34 vuotta – <i>years</i>	29	30	27	23	21	26	32	24	23	23
35 – 44 vuotta – <i>years</i>	13	18	17	14	14	10	16	22	13	14
45 – 64 vuotta – <i>years</i>	7	11	12	8	8	6	10	13	7	7
65 – 74 vuotta – <i>years</i>	2	3	4	6	5	2	3	4	5	4
Koulutus – <i>Education</i> :										
Kansa/kansalaiskoulu – <i>Primary</i>	7	13	13	10	11	5	12	11	9	10
Perus/keskikoulu – <i>Secondary</i>	28	35	29	33	34	31	44	37	44	41
Ammattik. – <i>Vocational</i>	17	16	20	17
Yo./opisto/korkeak. – <i>College/Academic</i>	31	37	26	20	16	29	29	30	21	21
Ammatti – <i>Occupation</i> :										
Työväestö – <i>Industrial blue-collar</i>			21	17	15			26	19	17
Toimihenkilö – <i>White-collar</i>			22	14				24	13	
Joht.as.oleva – <i>Managerial</i>			16	..	15			17	..	14
Maatalous/muu yritt. – <i>Farmer/ Other self-employed</i>			14	13	11			17	15	12
Kotirouva – <i>Housewife</i>			27	18	15			25	17	13
Eläkeläinen – <i>Pensioner</i>			7	6	5			8	5	4
Koululainen – <i>Schoolboy/girl</i>			47	40	42			51	46	44
Opiskelija – <i>Student</i>			56	41	46			78	59	59

* Tiedot perustuvat valtakunnallisiin radion kuuntelututkimuksiin. – *The data are based on national radio listening studies.*

Lähteet: Oy Yleisradio Ab, Tutkimus- ja kehitysosasto.
 Finnpanel Oy
 Sources: YLE Research and Development
 Finnpanel Oy

4.8 Kautta aikojen myydyimmät pitkäsoittotuotteet All time top 20 domestic and imported records

Yhtye/Solisti Performer	Äänitteen nimi Name	Myynti, 1 000 kpl Sales, '000 copies	Julkaisu vuosi Year of publication	Tuottaja Producer
<i>Kotimaiset – Domestic.</i>				
Kirka	Surun pyyhit silmistäni	201	1988	Flemingo
Dingo	Kerjäläisten valtakunta	184	1985	Finnlevy
Joel Hallikainen	Joel Hallikainen	173	1992	Finnlevy
Kaija Koo	Tuulten viemää	154	1993	Warner
Tapio Rautavaara	Reissumiehen taival	150	..	Finnlevy
Eri esittäjiä	Finnhits 2	148	..	Finnlevy
Topi Sorsakoski & Agents	Besame Mucho	143	1987	EMI
Irwin	Rentun ruusu	125	..	Levytuottajat
Matti ja Teppo	Et voi tulla rajan taa	120	1980	M&T Tuotanto
Anna Hanski	Jos et sä soita	119	1992	Ensio Music
Erkki Junkkarinen	Ruusuja hopeamaljassa	115	1974	PSO
Kim Lönnholm	Minä olen muistanut	112	1989	Flemingo
Vesa-Matti Loiri	Eino Leino 1.	112	..	Levytuottajat
Kirka	Anna käsi	109	1989	Flemingo
Topi Sorsakoski & Agents	In Beat	109	1986	EMI
Matti ja Teppo	Pidä itsestäsi huolta	107	1982	M&T Tuotanto
Arja Koriseva	Arja Koriseva	103	1990	Finnlevy
Dingo	Nimeni on Dingo	102	1984	Finnlevy
Joel Hallikainen	Anna vierellesi tulla	102	1993	Finnlevy
Kirka	Ota lähellesi	100	1990	Flemingo
<i>Ulkomaiset – Imported.</i>				
Queen	Greatest Hits 2.	119	1991	EMI
Baccara	Baccara	115	..	Discophon
Bruce Springsteen	Born in the USA	100	1984	Sony
Roxette	Joyride	98	1991	EMI
Dire Straits	Brothers in Arms	92	..	Poly Gram
Michael Jackson	Thriller	83	1983	Sony
Abba	Arrival	82	1976	Poly Gram
Dire Straits	On Every Street	82	..	Poly Gram
Bryan Adams	Waking up the Neighbours	81	..	Poly Gram
Tina Turner	Foreign Affair	80	1989	EMI
Elokuvamusiikkia	Flashdance	80	..	Poly Gram
Bon Jovi	Cross Road - The Best Of	79	1994	Poly Gram
Abba	Voulez vous	76	1979	Poly Gram
Dire Straits	Money for Nothing	74	..	Poly Gram
Eri esittäjiä	Great Love Songs 2	72	1989	Sony
Julio Iglesias	14 suosituinta iskelmää	71	..	Sony
Barbara Streisand	Memories	71	1981	Sony
Phil Collins	But Seriously	70	1989	WEA
Bryan Adams	So Far So Good	70	1993	Poly Gram
Guns N'Roses	Use Your Illusion II	69	1991	BMG

Lähde: Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajat ÄKT ry
Source: Finnish Group of IFPI.

4.9 Myydyimmät pitkäsoittotuotteet vuonna 1994
Top 20 domestic and imported records in 1994

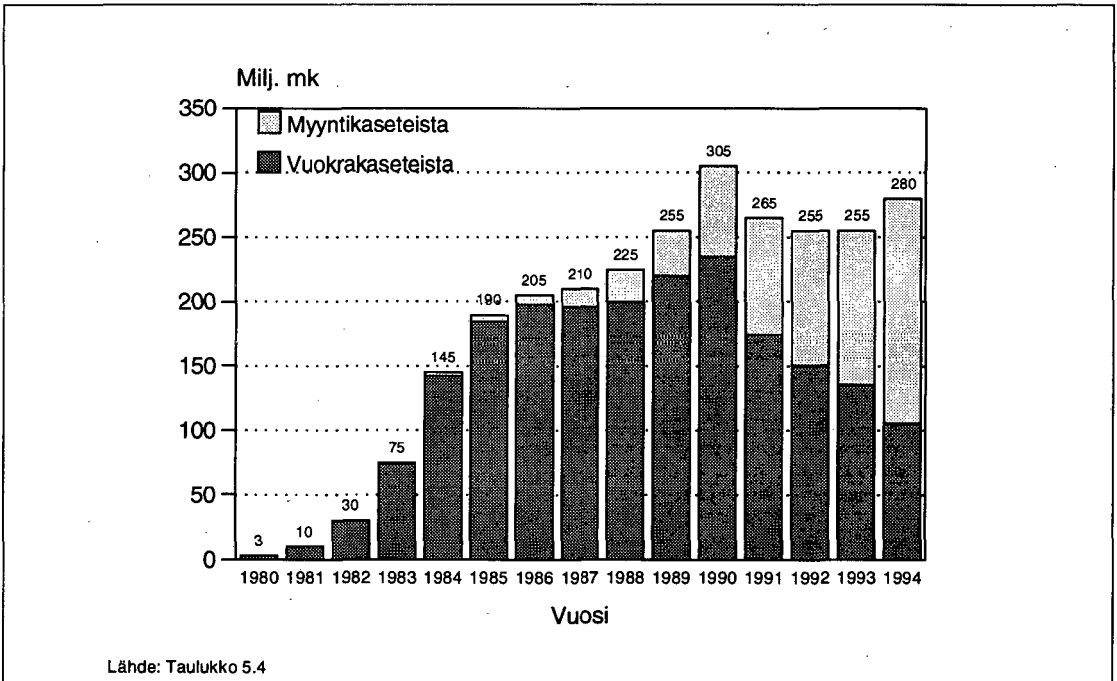
Yhtye/Solisti <i>Performer</i>	Äänitteen nimi <i>Name</i>	Myynti 1 000 kp! <i>Sales '000 copies</i>	Yhtiö <i>Publisher</i>
<i>Kotimaiset – Domestic:</i>			
Taikapeili	Suuri salaisuus	85	WEA
Laura Voutilainen	Laura Voutilainen	76	Unirecords
J. Karjalainen	Villejä lupiineja	43	Poko
Samuli Edelmann	Ihana valo	36	BMG
Eri esittäjiä	Finnhits	32	Finnlevy
Eri esittäjiä	Salattu suru 2	32	Finnlevy
Tapani Kansa	Kultaniityt	29	Sony
Isto Hiltunen	Isto Hiltunen	28	Finnlevy
Reijo Taipale	Unta näin taas	27	Bluebird
Katri Helena	Lähemmäksi	26	Finnlevy
Eri esittäjiä	Rakkauden tähden	25	Finnlevy
Kolmas Nainen	Onnen oikotiellä	22	PolyGram
Mikko Kuustonen	Aurora	21	Sony
Fröpelin palikat	Sätkykot	20	MTV
Kirka	Kirka	20	Flamingo
Ressu Redford	Parhaat...	18	Finnlevy
Eri esittäjiä	Joulun tähdet	17	Finnlevy
Arja Koriseva	Naisen tie	17	Finnlevy
Hector	Salaisuuksien talo	17	EMI
Popeda	Hönö	17	Poko
<i>Ulkomaiset – Imported:</i>			
Bon Jovi	Cross Road - The Best Of	79	PolyGram
Eri esittäjiä	Hittibuumi 4	49	EMI
Mariah Carey	Music Box	44	Sony
Roxette	Crash! Boom! Bang!	40	EMI
Sting	Fields Of Gold	40	PolyGram
Eri esittäjiä	Blue Moon 2	39	WEA
2 Unlimited	Reel Things	36	Fazer Musiikki
Crash Test Dummies	God Shuffled His Feet	35	BMG
ZZ Top	Antenna	34	BMG
Patricia Kaas	Je te die vous	33	Sony
Wet Wet Wet	End Of Part One	31	PolyGram
Aerosmith	Big Ones	31	BMG
Elokuvamusiikkia	Top Gun	28	Sony
Eri esittäjiä	Dance x-press	26	Fazer Records
3 Tenors	In Concert 1994	24	WEA
Eri esittäjiä	Hitman 2	23	BMG
Monasterio Benedictino	Canto Gregoriano	23	EMI
Eri esittäjiä	Dance Mania	22	EMI
Dr. Alban	Look Who's Talking	22	BMG
Eri esittäjiä	Dance DeLuxe 3	22	Fazer Records

Lähde: Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
Source: Finnish Group of IFPI.

5 Video

Suomen videotallennemarkkinat muodostuivat 1980-luvun loppuvuosiin saakka lähes pelkästään vuokravideoista. Myyntivideoiden osuus markkinoista ylitti 10 prosenttia vasta vuonna 1988 (taulukko 5.4, kuvio 5.1). Vuokravideomarkkinoiden kasvu oli aluksi erittäin nopeata. Viidessä vuodessa, vuodesta 1981 vuoteen 1986, liikevaihto kasvoi 10 miljoonasta 198 miljoonaan markkaan. Tuosta tasosta se ei kovin paljoa enää kasvanutkaan, päin vastoin viimeisen neljän vuoden ajan videomarkkinoiden liikevaihto on supistunut voimakkaasti. Samaan aikaan kun vuokravideomarkkinoiden kasvu taittui alkoivat myyntivideomarkkinat vasta kasvamaan. Vuonna 1994 myyntivideoiden liikevaihto oli jo suurempi kuin vuokravideoiden.

Kuvio 5.1 Videotallennemarkkinoiden liikevaihto vuosina 1980 – 1994
Figure 5.1 Video distribution turnover 1980 – 1994

Vuokramarkkinoiden taantuminen näkyy selvästi myös videovuokraamoiden määrän muutoksessa. Alkuinnostuksen myötä perustettiin paljon videoiden vuokraamiseen erikoistuneita pikkuliikkeitä. Nyt ne ovat lähes kokonaan kadonneet ja vuokraamoketjutkin ovat harventuneet. Suomen Ääni- ja kuvattallennetuottajat ÄKT ry:n arvion mukaan vuonna 1994 videovuokrauksen erikoisliikkeitä oli enää 100 kappaletta (taulukko 5.8). Kaiken kaikkiaan videovuokrauspisteitä oli 1000, joista suurin osa oli kioskeja ja huoltoasemia.

Videotallenteiden myyntipisteiden määrä on puolestaan kasvanut nopeasti. Niitä ÄKT arvioi olleen vuonna 1994 yhteensä 1330 kappaletta. Videoiden myyminen on yleistynyt, ja myös muuttunut niin paljon, että myyntipisteiden määrän arvioiminen on vaikeaa. Videotallenteita myyvät hyvin monenlaiset liikkeet ja osa niistä myy videoita vain satunnaisesti.

Valtaosa sekä vuokra- että myyntivideoista on elokuvia. Varsinkin vuokramarkkinat koostuvat lähes yksinomaan elokuvista. Ostettavissa on sen sijaan paljon muunlaistakin materiaalia; esimerkiksi erilaisiin harrastuksiin ja kuntoiluun liittyviä ohjelmia sekä musiikkivideoita ja lapsille tarkoitettuja ohjelmia. Myyntivideoiden tarjonta on siten vain osittain päällekkäistä vuokramarkkinoiden tarjonnan kanssa.

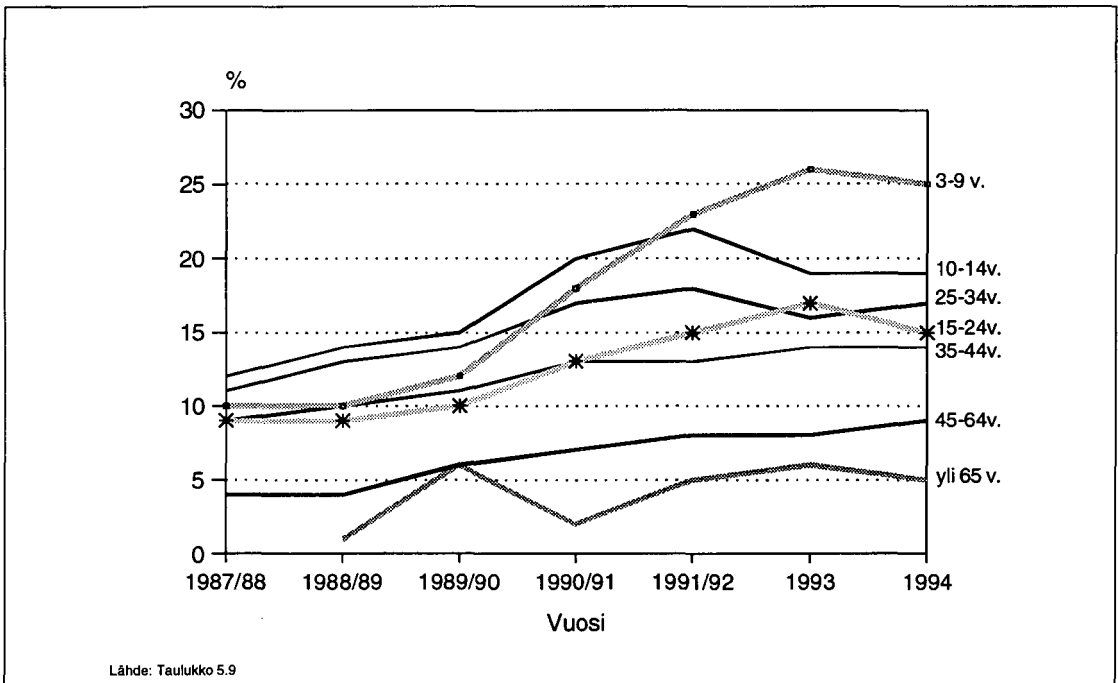
Videotallenteita on tuonut maahan 30–40 yritystä. Alan taloudellisen volyymin kannalta merkittäviä ovat kuitenkin olleet vain 4–5 suurinta yritystä. Näillä levittäjillä on ollut yhdysvaltalaisen elokuvastudioiden edustukset. Rautakirja -konserniin kuuluva Europa Vision on videolevityksen ylivoimainen markkinajohtaja. Sen osuus videotallennemarkkinoista oli 44 prosenttia vuonna 1994 (kuvio 5.4). Siihen voidaan lisätä myös Finnkinon markkinaosuus, joka vuonna 1994 oli 13 prosenttia, sillä Rautakirja osti Finnkinon syksyllä 1994. Yli kymmenen prosentin osuudet markkinoista oli myös Warnerilla ja CIC:llä.

Tarjolla olevista videotallenteista suurin osa on yhdysvaltalaisia. Vuonna 1994 niitä oli kaikista tarkastetuista videotallennemikkeistä 45,6 prosenttia (taulukko 5.5, kuvio 5.5). Yhdysvaltalaisen tallenteiden osuus on laskenut 1980-luvun lopusta ja kotimaisten tallenteiden osuus on vastaavasti kasvanut. Vuonna 1994 tarkastetuista videoista kotimaisia oli jo 29 prosenttia. Kotimaisten elokuvien osuus sekä vuokra- että myyntimarkkinoista on ollut hyvin pieni (taulukko 5.2). Elokuvasäätiö aloitti vuonna 1994 uuden tukimuodon kotimaisten elokuvien videojakelun edistämiseksi.

Yleisten kirjastojen videovalikoimien kehityksestä ei kahdelta viime vuodelta ei ole saatavissa tilastoja, mutta ainakin vuoteen 1992 saakka valikoimat kasvoivat nopeasti (taulukko 5.11). Vuonna 1992 kirjastoista oli lainattavissa hieman yli 100 000 video-ohjelmaa. Edellä mainittu elokuvasäätin kotimaisten elokuvien videolevitystuki on lisännyt kotimaisten elokuvien tarjontaa myös kirjastoissa. Kirjastojen videovalikoima on kuitenkin pieni verrattuna niiden äänitevalikoimaan, joka muodosti yli 90 prosenttia kirjastojen audiovisuaalisesta aineistosta vuonna 1992.

Yleisradion televisionkatselututkimusten mukaan vuonna 1994 keskimääräisenä päivänä videonauhuria käytti 12 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä (taulukko 5.9). Ihmisistä, joilla on käytössään videonaurhuri, sitä käytti keskimäärin 17 prosenttia. Videon käyttö ei ole enää muutaman viime vuoden aikana yleistynyt ja videon katseluun keskimäärin käytetty aikakin on vähentynyt muutamalla minuutilla.

Kuvio 5.2 Videon tavoitavuus ikäryhmittäin 1987/88 – 1994
Figure 5.2 Daily reach of video by age group 1987/89 – 1994

Videonauhurin pääasiallinen käyttötapa on Suomessa ollut televisio-ohjelmien nauhoittaminen myöhempää katsomista varten. Yli 70 prosenttia videonauhurin omistavista talouksista käyttää sitä pääasiallisesti tällä tavoin (taulukko 5.10). Yleisimmin nauhoitetaan elokuvia, mutta myös sarjoja nauhoitetaan paljon. Aktiivisinta videokasettien vuokraaminen oli vuosina, jolloin nauhurit yleistyivät voimakkaasti. Vuokraamisen yleisyys näyttääkin olleen yhteydessä kotien ensimmäisten videonauhureiden hankkimiseen liittyneeseen innostukseen. Se, että videonauhurin yleisin käyttötapa on televisio-ohjelmien nauhoittaminen ja katselu näkyy myös siinä, että tyhjiä videokasetteja on tuotu maahan vuosittain enemmän kuin valmiita tallenteita (taulukko 5.1)

Tilastointi

Videotallenteiden ja tyhjien videokasettien maahantuontia tilastoi tullihallitus. Tilastoissa on tallenteiden valmistusmaaksi kirjattu maa, jossa tallenne on teknisesti valmistettu/monistettu. Usein se ei ole tallenteen (sisällön) alkuperäinen tuotantomaa.

Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry tilastoi jäsenyritysten-
sä markka- ja kappalemääräisen videotallenteiden myynnin. ÄKT laatii vuosittain myös arvion videotallennemarkkinoiden liikevaihdosta ja sen jakautumisesta vuokra- ja myyntivideoiden kesken.

Videotallenteiden valmistusta Suomessa tilastoi aikaisemmin Teosto ry. Tilastot eivät kuitenkaan kattaneet koko kotimaista valmistusta, sillä Teosto sai tiedot vain niiden monistamoiden valmistuksesta, joiden kanssa sillä oli monistussopimus. Tästä johtuen taulukossa 5.1 esitetyt tiedot valmistettujen ja maahantuotujen tallenteiden yhteismäärästä poikkeavat taulukossa 5.2 esitetystä myytyjen tallenteiden määrästä, vaikka niiden pitäisi olla likimain samalla tasolla. Tietojen huonon kattavuuden vuoksi Teosto on lopettanut niiden keräämisen.

Yleisten kirjastojen videovalikoimia ja niiden lainausta tilastoi vuoteen 1992 asti opetusministeriön kulttuuri-osasto. Tilastot julkaistiin Tilastotietoja yleisistä kirjastoista -raporteissa. Näiden tietojen kerääminen lopetettiin vuonna 1993 kun kirjastoilta kerättävien tilastojen sisältöä supistettiin.

Opetusministeriön vuosina 1984, 1986 ja 1989 teettämät videotutkimukset ovat keskeinen videon yleistymistä ja katselutapojen kehitystä Suomessa koskeva tietolähde (Yhteenvetona niistä ks. KM 1989:60). Tilastokeskuksen vuoden 1991 vapaa-aikatutkimukseen (ks. Liikkanen 1993) sisältää opetusministeriön videotutkimuksen kanssa vertailukelpoisia tietoja videon käytöstä.

Tv-mittaritutkimusten yhteenvetoraportit sisältävät tiedot myös videon käytöstä (Mittaritutkimuksista ks. tarkemmin esim. Kasari 1993).

(RK)

Täydentävää kirjallisuutta

Hellman, Heikki & Soramäki, Martti: Kilpailu ja erikoistuminen videomarkkinoilla. Lähikuva 1991:4.

Kasari, Heikki: Television katsojamittaus perustuu tv-mittaritutkimukseen. Radio- ja tv-tutkimuksen vuosikirja 1993. Yleisradio, Helsinki 1993.

Km 1989: 60. Videotoimikunnan V mietintö. Opetusministeriö, Helsinki 1989.

Kohvakka, Rauli: Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1994. Kulttuuri ja viestintä 1994:2. Tilastokeskus, Helsinki 1994.

Liikkanen, Mirja: Televisio, video, kotitietokoneet ja radio - sähköisen kuvan ja uusien ilmaisutapojen läpimurtoja. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.) Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Nyman, Lars-Erik: Videon virrat. Selvitys videon tallennemarkkinoiden tarjonnasta, jakelusta ja tuotannosta. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1991:3. Tilastokeskus, Helsinki 1992.

Vapaa-aika numeroina 3: Televisio, video, tietokoneet, radio, musiikki. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:5. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

5.1 Videotallenteiden tuonti, valmistus ja tallentamattomien videokasettien tuonti vuosina 1982 – 1994
 Import and production/duplication of video recordings and the import of blank video cassettes 1982 – 1994

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	1 000 kpl – '000 copies												
Videotallenteiden maahantuonti – Import of video recordings.....	116	310	350	390	345	390	415	775	944	1 143	826	710	1 050
Videotallenteiden valmistus Suomessa* – Production/duplication of video recordings in Finland*.....	–	–	51	239	379	468	992	654	552	398	267
Maahantuonti ja valmistus yhteensä – Imports and production total.....	116	310	401	619	724	858	1 407	1 429	1 496	1 541	1 093
Tallentamattomien videokasettien maahantuonti** – Import of blank video cassettes**.....	..	2 000	3 100	2 200	3 300	3 400	4 056	5 335	7 302	5 393	5 287	4 823	4 643

* Tiedot kotimaisesta valmistuksesta eivät ole täysin kattavia. Mukana tilastossa ovat ne monistamot, joiden kanssa NBC Finland/Teosto ry:llä on voimassa oleva monistussopimus. Tämän vuoksi maahantuotujen ja Suomessa valmistettujen videotallenteiden yhteismäärä poikkeaa jakeluyritysten myymien vuokra- ja myyntikasettien määrästä (taulukossa 5.2).

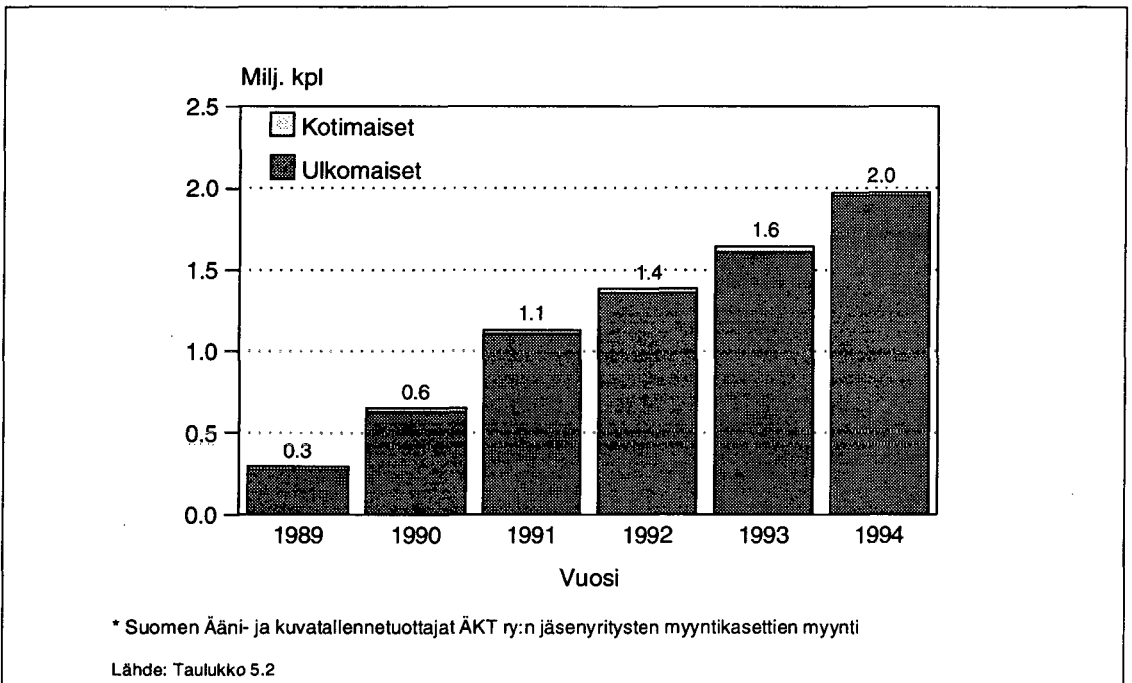
Huomattava osa kotimaisesta valmistuksesta on ulkomaisen materiaalin monistusta Suomessa. Sen osuus vaihtelee eri vuosina. – Data on production/duplication in Finland are not fully exhaustive. The statistics only cover those duplication companies with which, NBC Finland/Teosto have a production/duplication contract. Hence the total number of imported videorecordings and videorecordings produced in Finland differs from the number of sell-through and rental videorecordings sold by distributors presented in table 5.2

** Ei sisällä 8 mm videokameranauhoja. Esim. vuonna 1992 niitä tuotiin 286 000 kpl. – Does not include 8 mm video camera tapes (296 000 tapes in 1992)

Lähteet: Teosto ry; Tullihallitus; Ulkomaankauppatilastot.
 Sources: Finnish Composers' Copyright Society; National Board of Customs; foreign trade statistics

Muokattu – Processed

Kuvio 5.3 Videotallenteiden kappalemääräinen myynti 1989 – 1994
 Figure 5.3 Videorecording sales 1989 – 1994

5.2 Kappalemääräinen videotallennemyynti 1989 – 1994*
*Videorecording sales 1989 – 1994**

Vuosi Year	Myyntivideokasetit – <i>Sell-through</i>			Vuokravideokasetit** – <i>Rental**</i>			Yhteensä*** Total***
	Kotimaiset Finnish	Ukomaiset Foreign	Yhteensä Total	Kotimaiset Finnish	Ukomaiset Foreign	Yhteensä Total	
		1 000 kpl '000 copies,			1 000 kpl '000 copies,		
1989.....	18	274	292	4	469	474	766
1990.....	22	626	648	1	426	427	1 075
1991.....	25	1 107	1 131	–	367	367	1 498
1992.....	27	1 359	1 386	9	440	449	1 836
1993.....	36	1 610	1 647	10	256	266	1 912
1994.....	19	1 957	1 976	6	210	216	2 191

* Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajat ÄKT ry:n jäsenyritysten myynti.

Wholesale of rental and sell-through cassettes by member enterprises of the Finnish Group of IFPI

** Maahantuojien videoiden vuokraajille myymät vuokrakasetit – *Videocassettes sold by distributors to rental outlets.*

*** Jakelijoiden myymien myynti- ja vuokrakasettien yhteismäärä poikkeaa taulukossa 5.1 asitetystä maahantuojien ja Suomessa valmistettujen videotallenteiden määrästä. Tämä johtuu lähinnä siitä, että Suomessa valmistettujen videotallenteiden tilastointi ei ole kattavaa. – *The total number of sell-through and rental cassettes sold by distributors differs from the total number of imported videorecordings and videorecordings produced/duplicated in Finland presented in table 5.1. this is due to the fact that the data on production/duplication are not exhaustive.*

Lähde: Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajat ry
 Source: Finnish Group of IFPI.

5.3 Videotallenteiden tuonti alkuperämaittain vuosina 1982 – 1994 ja tuonnin arvo vuonna 1994*
*Video recordings imports by country of origin 1980 – 1994 and value of imports in 1994**

Maa Contry	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Tuonnin arvo Value of imports 1994		
	%**												Kpl No.	%	1000 FIM 000	%
Ruotsi – Sweden.....	51,4	46,2	36,2	47,2	68,2	51,4	31,0	20,9	32,4	28,3	28,7	42,9	534 980	51,0	6 791	26,3
Tanska – Denmark.....	0,0	4,3	5,7	0,8	0,9	2,2	2,0	7,4	11,6	7,1	44,0	32,2	148 880	14,2	3 428	13,3
Norja – Norway.....	–	1,1	1,0	0,0	0,9	0,7	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	300	0,0	59	0,2
Saksa – Germany.....	2,9	2,1	1,9	4,0	3,6	1,4	4,6	2,3	10,8	4,6	4,3	3,5	120 150	11,4	2 803	10,9
Belgia – Belgium.....	–	0,0	–	0,0	0,0	0,0	0,6	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	1 319	0,1	118	0,5
Ranska – France.....	0,0	0,0	1,0	0,8	1,8	2,9	1,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	703	0,1	229	0,9
Italia – Italy.....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,7	0,0	0,2	1,1	0,0	0,8	177	0,0	94	0,4
Alankomaat – Netherlands.....	0,0	2,1	1,9	3,2	2,7	10,1	2,3	15,3	25,4	9,2	2,8	4,0	18 398	1,8	1 111	4,3
Iso-Britannia – Great-Britain.....	25,7	15,1	31,4	24,8	11,8	22,5	36,5	25,4	11,7	21,4	9,0	8,5	192 984	18,4	3 469	13,4
Sveitsi – Switzerland.....	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	235	0,0	27	0,1
Yhdysvallat – USA.....	5,7	2,2	1,9	1,6	4,5	2,9	6,9	3,0	2,8	2,0	2,9	2,5	13 640	1,3	4 330	16,8
Kanada – Canada.....	–	–	0,0	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7	457	0,0	81	0,3
Japani – Japan.....	8,6	25,8	17,1	16,0	4,5	0,7	1,1	0,6	3,0	11,3	1,4	0,1	2 234	0,2	424	1,6
Hongkong – Hong Kong.....	0,0	1,1	1,9	–	0,0	0,0	–	24,4	–	7,5	0,1	3,4	468	0,0	44	0,2
Australia – Australia.....	–	0,0	–	–	0,0	0,0	–	–	–	–	0,0	–	116	0,0	18	0,1
Korean tasavalta – Republic of Korea.....	–	–	–	–	0,9	2,9	–	–	0,2	–	–	–	24	0,0	2	0,0
NL/Venäjä – Soviet Union/Russia..	–	–	–	–	–	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	–	13	0,0	1	0,0
Turkki – Turkey.....	–	–	–	–	–	0,7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0
Erittelemätön – Unspecified.....	5,7	0,0	0,0	1,6	0,0	1,4	1,3	0,4	0,4	7,2	6,3	0,7	14 698	1,4	2 765	10,7
Yhteensä – Total.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1 049 776	100,0	25 794	100,0

* Alkuperämaa on maa, jossa äänite on teknisesti valmistettu. Usein se ei ole tallenteen alkuperäinen tuotantomaa.
Country of origin refers to the country where the recording has been duplicated, which in many cases is not the same as the original country of production

** Osuus kappalemääräisestä tuonnista – Share of number of recordings imported.

Lähde: SVT 1A: Ulkomaankauppa, Tullihallitus
 Source: SVT1A: Foreign trade, National Board of Customs.

Muokattu – Processed

5.4 Videotallenteiden liikevaihto vuosina 1980 – 1994*
Turnover of video recording markets 1980 – 1994*

	Liikevaihto	Vuokra-kaseteista	%	Myyntikaseteista	%
	Turnover	Video rentals		Sell-through	
	Milj.mk FIM million	Milj.mk FIM million		Milj.mk FIM million	
1980.....	3	3	100	–	–
1981.....	10	10	100	–	–
1982.....	30	29	97	1	3
1983.....	75	73,5	98	1,5	2
1984.....	145	142	98	3	2
1985.....	190	185	97	5	3
1986.....	205	198	97	7	3
1987.....	210	196	93	14	7
1988.....	225	200	89	25	11
1989.....	255	220	86	35	14
1990.....	305	235	77	70	23
1991.....	265	175	66	90	34
1992.....	255	150	59	105	41
1993.....	255	135	53	120	47
1994.....	280	105	38	175	62

* Tiedot perustuvat ÄKT:n ja videovähittäiskaupan yhteisarvioon.
Data based on estimates published by Finnish IFPI members

Lähde: Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
Source: Finnish Group of IFPI

5.5 Tarkastetut viedotallenteet alkuperämaan mukaan vuosina 1988 – 1994
Videos examined by country of origin 1988 – 1994*

	1988		1989		1990		1991		1992		1993		1994	
	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%
Yhdysvallat – USA.....	2 359	67,4	1 834	61,2	1 265	45,8	1 030	53,7	718	49,1	581	48,8	490	45,6
Suomi – Finland.....	96	2,7	93	3,1	419	15,2	277	14,4	351	24,0	316	26,5	310	28,9
Britannia – Great Britain.....	294	8,4	384	12,8	515	18,7	325	16,9	207	14,1	76	6,4	69	6,4
Saksa – Germany.....	30	0,9	50	1,7	148	5,4	67	3,5	38	2,6	14	1,2	8	0,7
Skandinavian maat – Scandinavian countries.....	23	0,7	18	0,6	91	3,3	35	1,8	36	2,5	61	5,1	24	2,2
Ranska – France.....	52	1,5	48	1,6	71	2,6	32	1,7	29	2,0	30	2,5	35	3,3
Italia – Italy.....	43	1,2	99	3,3	69	2,5	33	1,7	25	1,7	9	0,8	4	0,4
Muut ja yhteistuotannot – Other and co-productions.....	605	17,3	472	15,7	183	6,6	119	6,2	59	4,0	104	8,7	134	12,5
Yhteensä – Total.....	3 502	82,7	2 998	84,3	2 761	93,4	1 918	100,0	1 463	100,0	1 191	100,0	1 074	100,0

* Suomen elokuvataarkastamon tarkastamat ja sinne ilmoitetut videolevitykseen tarkoitetut elokuvat ja ohjelmat.
Films and programmes examined by the State Office of Film Censorship

Lähde: Valtion elokuvataarkastamo
Source: State Office of Film Censorship

5.6 Tarkastetut videotallenteet 1990 – 1994 ohjelmatyypeittäin*
Examined video recordings by type of programme 1990 – 1994*

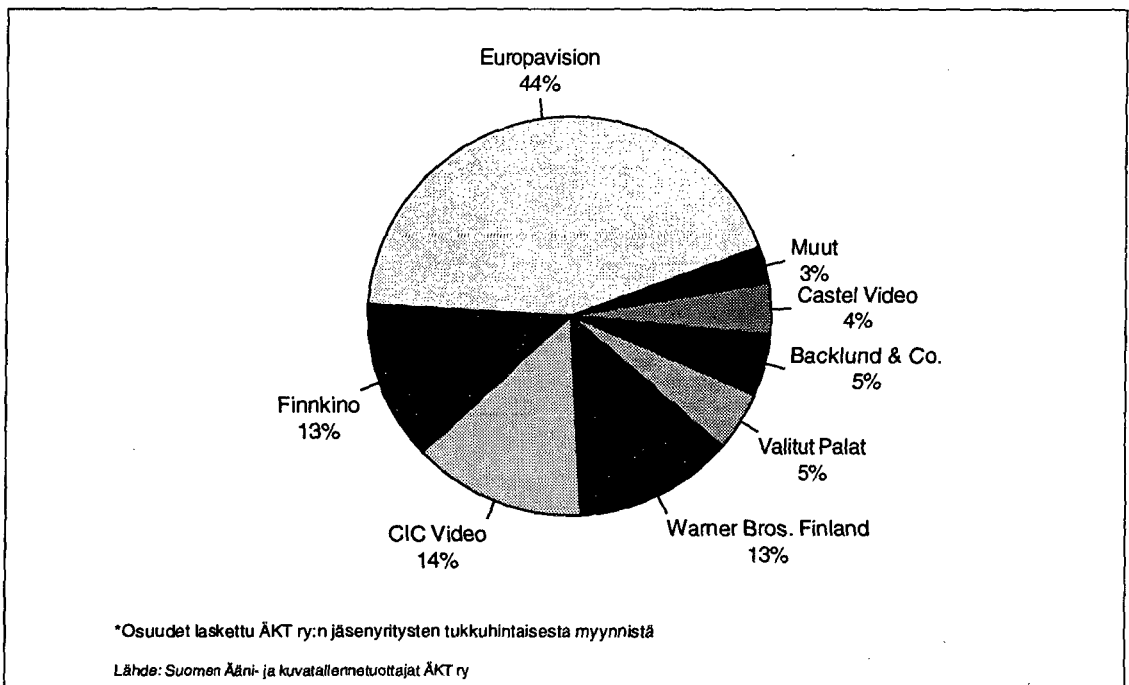
Ohjelmatyyppi Type of programme	1990		1991		1992		1993		1994	
	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%
Fiktio – Fiction.....	1 891	67,3	1 314	68,7	765	52,3	630	52,7	508	47,3
Animaatio – Animation.....	305	10,9	237	12,4	158	10,8	211	17,7	198	18,4
Dokumentti – Documentary.....	222	7,9	85	4,4	361	24,7	274	22,9	298	27,7
Muut** – Others**.....	392	14,0	276	14,4	179	12,2	80	6,7	70	6,5
Yhteensä – Total.....	2 810	100,0	1 912	100,0	1 463	100,0	1 195	100,0	1 074	100,0

* Suomen elokuvatarkastamon tarkastamat ja sinne ilmoitetut videolevitykseen tarkoitetut ohjelmat ja elokuvat. – Films and programmes examined by the State Office of Film Censorship.

** Luokkaan sisältyvät mm. musiikki (60 tallennetta v.94) erotiikka (5 tallennetta), mainonta ja markkinointi (5). Vuosina 1990 ja 1991 luokka sisältää valtaosin aineistoa, jonka ohjelmatyyppitiedot puuttuvat. – Includes e.g. music (60 recordings in 1994), adult videos (5 recordings) and advertising and marketing (5). In 1990 and 1991 most of the material in this class consists of videos for which data on type of programme are missing.

Lähde: Valtion elokuvatarkastamo
Source: State Office of Film Censorship

Kuvio 5.4 Videotallenteiden markkinaosuudet
Figure 5.4 Market shares of videocassette distributors in 1994 (rental and sell-through)

5.7 Vuokratuimmat ja myydyimmät vuonna 1994 julkaistut video-ohjelmat
Top ten videorecordings released 1994

Vuokravideot
Rental

Nimike Name	Levittäjä Distributor	Vuokratulot Rental-revenues
Takaa-ajettu – <i>The Fugitive</i>	Warner Home Video	841 000
Firma – <i>The Firm</i>	Europa Vision	728 112
Shindlerin lista – <i>Shindler's List</i>	Europa Vision	659 611
Hot Shots 2 – <i>Hot Shots 2</i>	Europa Vision	637 845
Tulilinjalla – <i>In the Line of Fire</i>	Finnkino	622 595
Jokikyttä – <i>Striking Distance</i>	Finnkino	545 092
Taivaansilpoja – <i>Sliver</i>	Europa Vision	535 314
Carlito's way – <i>Carlito's way</i>	Europa Vision	529 900
Demolition Man – <i>Demolition Man</i>	Warner Home Video	512 000
Täydellinen maailma – <i>A Perfect World</i>	Warner Home Video	509 000

Myyntivideot
Self-through

Nimike Name	Levittäjä Distributor	kpl No.
Alladin – <i>Alladin</i>	Europa Vision	221 429
Lumikki ja seitsemän kääpiötä – <i>Snow White and the Seven Dwarfs</i>	Europa Vision	157 957
Beethoovenin toinen – <i>Beethoven's 2nd</i>	Europa Vision	85 309
Jurassic Park – <i>Jurassic Park</i>	Europa Vision	81 112
Bambi – <i>Bambi</i>	Europa Vision	64 007
Onneksi olkoon Aku	Europa Vision	45 231
Robin Hood – <i>Robin Hood</i>	Europa Vision	24 897
Free Willy – <i>Free Willy</i>	Warner Home Video	22 138
Peukalo-Liisa – <i>Don Bluth's Thumbelina</i>	Warner Home Video	21 696
Ville Vallaton – <i>Dennis the Menace</i>	Warner Home Video	20 127

Lähde: Elokuvasäätiö, elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

5.8 Videotallenteiden vähittäisvuokraus- ja myyntipisteet vuosina 1990, 1991 ja 1994*
*Video rental and sales outlets in 1990, 1991 and 1994**

	Vuokrauspisteet <i>Rental shops</i>			Myyntipisteet <i>Sales outlets</i>		
	1990	1991	1994	1990	1991	1994
	Lkm <i>No.</i>	Lkm <i>No.</i>	Lkm <i>No.</i>	Lkm <i>No.</i>	Lkm <i>No.</i>	Lkm <i>No.</i>
Erikoisliikkeet – <i>Specialist dealers</i>	120	80	100	50	80	30
Tavaratalot/marketit – <i>Department stores/supermarkets</i>	150	400	–	400	550	550
Muut** – <i>Others</i>	1 700	645	1 000	250	905	750
Yhteensä – Total	1 970	1 125	1 100	700	1535	1 330

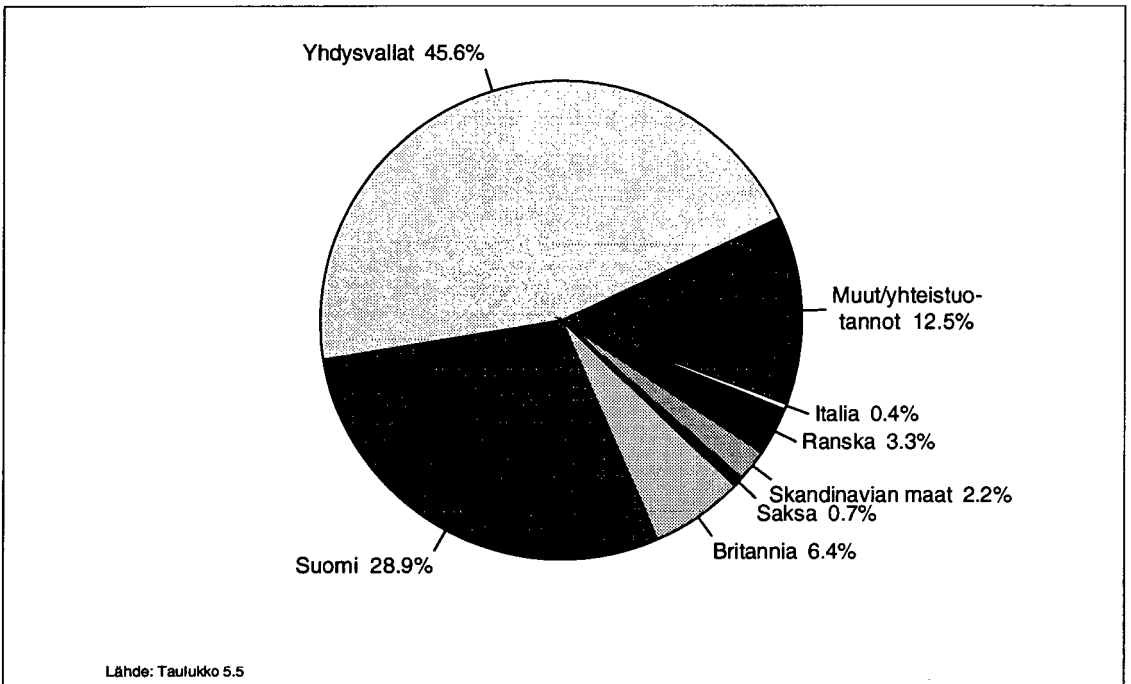
* Luvut ovat arvioita. – *Estimates*

** Mm. kirja- ja levykaupat, kioskit, huoltoasemat. – *Includes gas stations, kiosks, bookshops, etc.*

Lähteet: IVF/ÄKT ry.

Sources: Suomen Elokuvasäätiö, elokuvatilastot
 Finnish Group of IFPI
 Finnish Film Foundation statistics.

Kuvio 5.5 Tarkastetut videotallenteet alkuperämaan mukaan 1994
 Figure 5.5 *Videos examined by country of origin 1994*

5.9 Videon tavoitavuus ja katseluun käytetty aika keskimääräisenä päivänä vuosina 1987/88 – 1994
Daily reach of video and average viewing time 1988/89 – 1994

	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92	1993	1994	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92	1993	1994
	%							Minuuttia/vrk. – Minutes/day						
Kaikki: – All.....	8	8	9	11	12	12	12	6	6	7	10	11	10	10
Videon omistus: – Access to video														
On video – Has access.....	17	19	18	17	17	13	16	16	14	14
Sukupuoli: – Sex														
Naiset – Women.....	7	7	8	10	11	11	12	5	5	7	9	10	9	10
Miehet – Men.....	8	9	10	13	14	14	13	6	7	8	11	12	11	11
Ikä: – Age														
3 – 9 vuotta* – years*.....	10	10	12	18	23	26	25	6	7	8	15	22	25	25
10 – 14 vuotta – years.....	12	14	15	20	22	19	19	8	9	12	17	17	16	15
15 – 24 vuotta – years.....	9	9	10	13	15	17	15	7	7	7	11	14	15	14
25 – 34 vuotta – years.....	11	13	14	17	18	16	17	8	11	12	17	19	14	15
35 – 44 vuotta – years.....	9	10	11	13	13	14	14	6	7	8	10	10	10	11
45 – 64 vuotta – years.....	4	4	6	7	8	8	9	3	3	4	6	6	6	7
65 – vuotta – years.....	–	1	6	2	5	6	5	0	1	1	2	4	5	5
Ammatti: – Occupation														
Maanviljelijät – Farmers.....	4	3	5	6	7	6	7	2	1	4	5	6	4	5
Työväestö – Blue-collar.....	7	7	9	11	12	12	12	5	6	7	10	11	11	11
Alemmat toimihenkilöt – Lower white-collar	6	7	8	10	11	12	12	5	5	6	8	9	9	10
Ylemmät toimihenkilöt – Upper white-collar	8	8	8	10	10	11	11	6	6	6	7	8	9	8
Koululaiset ja opiskelijat – Schoolchildren & students.....	10	11	12	15	17	16	16	8	9	10	15	16	14	13

* Taulukon muissa videon katselua kuvaavissa tiedoissa mukana vain yli 9-vuotiaiden katselu. –
All other data in the Table describe for age groups over 9.

Lähteet: Finnpanel Oy; Oy Yleisradio Ab. Tutkimus- ja kehitysosaston tv-mittaritutkimusyhteenvetot
Sources: Finnpanel Oy; YLE Research and Development

5.10 Videonauhurin pääasiallinen käyttötapa kotitaloustyypeittäin vuosina 1984, 1986, 1989 ja 1991
Primary uses of VCR in 1984, 1986, 1989 and 1991

	Tv-ohj. nauh. ja katselu sopivamp. ajankoht. <i>Timeshift</i>	Tv-ohj. nauhoitt. pysyvään käyttöön <i>Recording for permanent use,</i>	Vuokratt. ohjelmien katsominen <i>Viewing rented/purchased videos</i>	Itse kuvattujen ohjelmien katsominen <i>Viewing own recordings</i>	Muu tai ei tietoa <i>Other or N/A</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	% niistä, joilla käytössään videolaitteet % of those with access to VCR					
Yhteensä v.1984 – <i>Total 1984</i>	71	–	24	3	3	100
Yhteensä v.1986 – <i>Total 1986</i>	74	–	19	2	5	100
Yhteensä v.1989 – <i>Total 1989</i>	78	3	14	2	3	100
Yhteensä v.1991 – <i>Total 1991</i>	73	10	11	3	3	100
1991						
10 vuotta täyttäneet – <i>Age 10 or over</i>						
1991:						
Sukuoli: – <i>Sex</i>						
Naiset – <i>Women</i>	74	11	10	3	2	100
Miehet – <i>Men</i>	73	10	11	3	3	100
Elinvaihe: – <i>Stage of life</i>						
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta, ei lapsia) <i>Unmarried, living at home with parents (age 10 – 30 years, no children)</i>						
	73	11	14	2	–	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45)</i>						
	73	6	17	1	2	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age 45+)</i>						
	62	13	10	2	12	100
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age under 45)</i>						
	78	8	11	1	2	100
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age under 45+)</i>						
	75	6	6	7	5	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.) <i>Married or living together (youngest child 0–6 years)</i>						
	64	18	12	4	2	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.) <i>Married or living together (youngest child 7–17 years)</i>						
	78	9	7	2	2	100
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia) <i>Single parent (children under 18)</i>						
	69	17	13	2	–	100
Kuntamuoto: – <i>Place of residence</i>						
Kaupungit – <i>Urban</i>	73	11	10	3	2	100
Muu kunnat – <i>Non - urban</i>	72	10	11	3	4	100

Lähteet: Videotutkimus 1989. Opetusministeriön työryhmien muistioita 1990: 1. Helsinki 1990. Vapaa-aika numeroina 3. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:3. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Sources: Ministry of Education video survey 1989; Statistics Finland leisure survey 1991.

5.11 Yleisten kirjastojen videotallenteet, niiden katselukerrat ja kotilainat vuosina 1985 – 1992
Public library video recording collections, number of times viewed and number of lendings 1985 – 1992

	Videotallenteita <i>Video recordings</i>	Kotilainoja <i>Lendings</i>	Katselukertoja kirjastossa <i>Number of times viewed in library</i>
	1 000 kpl '000		
1985.....	6,1
1986.....	3,4
1987.....	5,1	109,3	4,6
1988.....	9,9	206,1	5,0
1989.....	19,4	438,0	4,8
1990.....	37,8	817,4	6,2
1991.....	68,5	1 565,1	8,7
1992.....	106,8	2 515,2	10,4

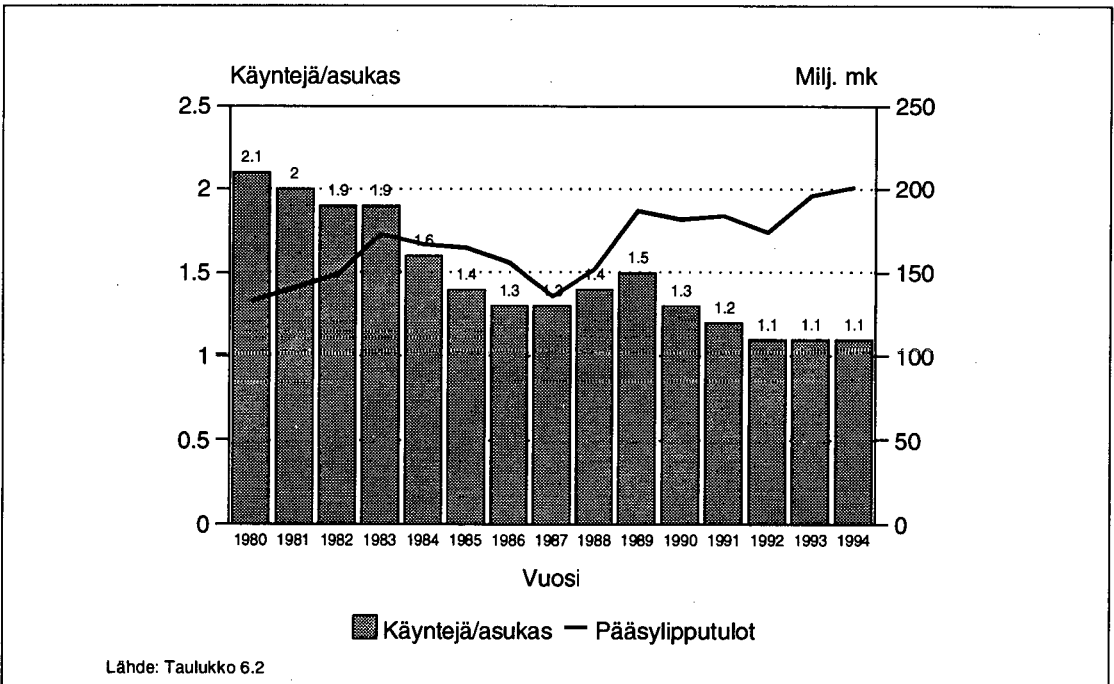
Lähde: Kouluhallitus/Opetusministeriö: Tilastotietoja yleisistä kirjastoista, eri vuosina.
 Source: National Board of General Education, Ministry of Education

6 Elokuva

Elokuvatarjonta muuttui voimakkaasti 1980-luvulla. Vuosikymmenen alussa aloitettiin elokuvien levittäminen videotallenteina, ensin vuokra- ja myöhemmin myös myyntivideoina. Lisäksi televisioyhtiöt kasvattivat voimakkaasti elokuvatarjontaansa. 1980-luvun alussa Yleisradio ja MTV esittivät yhteensä noin 250 elokuvaa vuodessa, vuonna 1994 ne esittivät jo noin 650 elokuvaa (taulukko 6.8).

Lisääntynyt elokuvatarjonta televisiossa ja videolla on nähty yhtenä syynä siihen, että elokuvia katsotaan yhä vähemmän elokuvateattereissa. Kymmenessä vuodessa elokuvateatterissa käynnit ovat vähentyneet yli yhdeksästä miljoonasta alle kuuteen miljoonaan. Vähentyminen on jatkunut myös aivan viime vuosina (taulukko 6.2).

Kuvio 6.1 Elokuviskäynnit asukasta kohden ja pääsylipputulot 1980 – 1994
 Figure 6.1 Cinema admissions per inhabitant and Box Office receipts 1980 – 1994

Myös kotimaisten elokuvien suosio elokuvateattereissa on vähentynyt. Vuonna 1994 suomalaisia elokuvia kävi katsomassa yhteensä vain 224 000 henkilöä, kun vielä viime vuosikymmenen alussa katsojamäärä liikkui 1,5 miljoonan molemmin puolin.

Kotimaisten elokuvien osuus elokuvissakävijoistä on laskenut tällä vuosikymmenellä joka vuosi ja vuonna 1994 se oli enää neljä prosenttia. 1980-luvulla osuus vaihteli vuosittain, mutta pysyi kuitenkin yli kymmenenä prosenttina (taulukko 6.1)

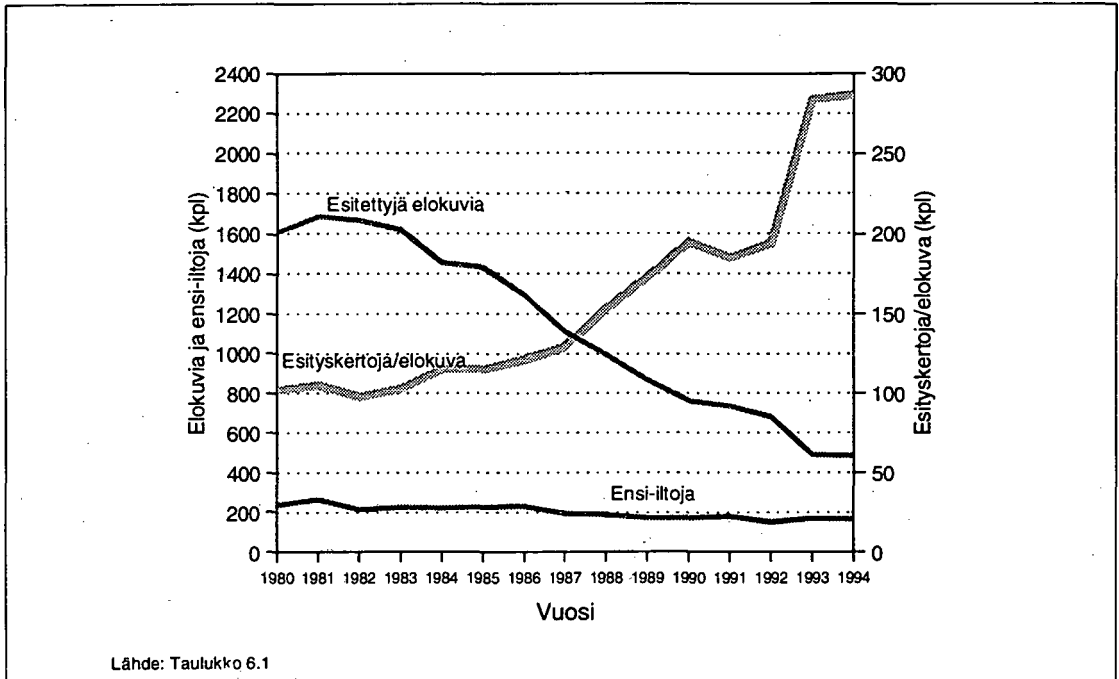
Elokuvatarjonnan kasvu on vaikuttanut elokuvateattereiden kilpailutilanteeseen. Elokuvateatteri-ala onkin joutunut muuttamaan toimintaansa vastaamaan koventunutta kilpailua ja uudenlaista kysyntää. Ensinnäkin elokuvateattereiden rakennetta on uudistettu vähentämällä teattereiden määrää voimakkaasti (taulukko 6.2). Teattereita on muutettu myös usean pienen salin teattereiksi, minkä seurauksena elokuvasalien määrä ei ole vähentynyt kovin paljoa. Salien (istuinten määrä) kokoa pienennetty, minkä seurauksena myös istumapaikkojen kokonaismäärä on laskenut voimakkaasti.

Toiseksi elokuvateattereiden tarjontaa on muutettu. Esitettäviä elokuvia on vähennetty voimakkaasti, alle kolmannekseen, kymmenessä vuodessa. Vuonna 1994 ohjelmistossa oli 483 elokuvaa, kun niitä 1980-luvun alussa oli yli 1 600 (taulukko 6.1). Ohjelmiston supistuminen on merkinnyt myös sitä, että uusia elokuvia tulee ensi-iltaan aiempaa vähemmän. Tarjontaa on muutettu myös sisällöllisesti, sillä ainakin uusien elokuvien osalta tarjonnan väheneminen on kohdistettu pääasiassa muualta kuin Yhdysvalloista tuleviin elokuviin. (taulukko 6.3).

Elokuvateatterit ovat muuttaneet myös elokuvien esittämistä. Elokuvia esitetään aiempaa useammin. Yhtä elokuvaa esitettiin 1980-luvun alussa keskimäärin 100 kertaa ja viime vuosina hieman alle 300 kertaa (taulukko 6.1, kuvio 6.2). Muutos on ollut erityisen suuri kahtena viime vuotena, jolloin myös näyttäjien määrä on hieman kasvanut, mikä voidaan nähdä elokuva-teattereiden käytön tehostamistamisena.

Pitkät elokuvat muodostavat kotimaisesta elokuvatuotannosta ehkä näkyvimmän, mutta kuitenkin määrällisesti pienen osan. Vuonna 1994 elokuvatarkastamo tarkasti yhteensä 137 elokuvaa, joista vain 25 oli pitkiä elokuvia (taulukko 6.7). Suurin osa oli lyhyitä fiktio- ja dokumenttelokuvia, mainoselokuvia, videoelokuvia ja trailereita. Tarkastettujen elokuvien kokonaismäärä oli laskenut hieman edellisestä vuodesta. Televisiomainoksia sen sijaan Suomessa on tehty 1980-luvun loppupuolelta alkaen yhä enemmän, mikä on ollut seurausta televisiomainonnan yleisestä kasvusta.

Kuvio 6.2 Esitetyt elokuvat, ensi-illat ja keskimääräiset esityskerrat vuosina 1980 – 1994
 Figure 6.2 Films shown, premieres and average number of showings 1980 – 1994

Elokuva-alalla tehtiin vuonna 1994 merkittävä yrityskauppa kun Rautakirja konserni osti Finnkinon. Finnkinolle oli etsitty ostajaa jo aiemminkin. Finnkino on erittäin keskeinen yritys elokuva-alalla, sillä se on ensinnäkin suurin elokuvien levitystoimisto. Sen osuus ensi-illoista on ollut hieman yli puolet (taulukko 6.4). Kahden seuraavaksi suurimman toimiston, Warner Bros. Oy:n ja United Pictures Oy:n, osuus oli vuonna 1994 noin neljännes ja viimeinen neljännes ensi-illoista jakautui kymmenen pienen maahantuojan kesken.

Finnkino on lisäksi myös keskeinen elokuvien esittäjä. Se omistaa 32 elokuvateatteria, joissa on yhteensä 84 salia, mikä on neljännes kaikista Suomen saleista. Kun Finnkino perustettiin noin kymmenen vuotta sitten jatkamaan kolmen suuren elokuva-alan yhtiön, Kinoston, Adams Filmin ja Savoy Filmin, toimintaa, sille siirtyi 135 elokuvateatteria. Elokuvatteattereidensa uudelleenjärjestelyissä Finnkino lakkautti tai myi suuren osan näistä teattereista. Finnkinon osuus myydyistä elokuvaalipuista oli vuonna 1994 39 prosenttia. Finnkino, kuten myös Rautakirja toisen tytäryhtiönsä Europa Visionin kautta, toimii lisäksi elokuvien videolevityksessä.

Aiemmin Finnkinon oli mukana myös elokuvien tuotannossa. Sen tytäryhtiö National Filmi oli 1980-luvulla yksi suurimmista elokuvatuotantoyhtiöistä. Suuren budjetin elokuvien tuottaminen aikana, jolloin kotimaisten elokuvien teatteriyleisöt pienenevät, oli kuitenkin tappiollista, minkä vuoksi Finnkino luopui elokuvatuotannosta.

Tilastointi

Suomen elokuväsäätiön vuosittain julkaisema Elokuvatilastot on keskeinen elokuva-alan tilastolähde. Siinä julkaistaan tilastoja elokuvissa käymisestä, elokuvateattereiden toiminnasta, elokuvatarjonnasta ja kotimaisesta elokuvatuotannosta. Elokuvatilastot sisältää tilastoja myös elokuvasta televisiossa ja videolla.

Valtion elokuvatarkastamo tarkastaa kaikki Suomessa elokuvateattereissa tai muuten julkisesti esitettävät elokuvat televisiossa esitettäviä lukuunottamatta. Elokuvatarkastamo tilastoi tarkastamansa elokuvat.

Televisiossa esitettyjä elokuvia koskevat tiedot on saatu televisioyhtiöistä. Tiedot kotimaisten elokuvien televisioesitysten katsojamääristä löytyvät Elokuvatilasto- julkaisuista.

(RK)

Täydentävää kirjallisuutta

Erikson, Bengt: Selvitys audiovisuaalisen liiketoiminnan kehittämistä. Tutkimuksia ja raportteja 51/1994. Kauppa- ja teollisuusministeriö, Helsinki 1994.

Kohvakka, Rauli: Audiovisuaalinen elokuva- ja ohjelmatuotanto Suomessa. Kulttuuri ja viestintä 1995:1. Tilastokeskus, Helsinki 1995.

Kohvakka, Rauli: Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1994. Kulttuuri ja viestintä 1994:2. Tilastokeskus, Helsinki 1994.

Oesch, Pekka: Elokuvantekijöiden toimeentulo. Taiteen keskus-toimikunnan julkaisuja 18. Taiteen keskustoimikunta. Painatuskeskus. Helsinki 1995.

Pääkkönen, Hannu: Kulttuuritilaisuudet ja osallistuminen. SVT. Kulttuuri ja viestintä 1993:2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Samola, Juha: Elokuva ja video. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. 3. uud. pain. WSOY, Porvoo 1994.

Uusitalo, Kari: Elokuvan murros. Teoksessa Joukkoviestintätietilasto 1989. SVT. Kulttuuri ja viestintä 1989:3. Tilastokeskus, Helsinki 1989.

Vapaa-aika numeroina 1: luova toiminta, kulttuuritilaisuuksissa ja museoissa käyminen. SVT. Kulttuuri ja viestintä 1993:3. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

6.1 Esitetyt elokuvat ja elokuvanäytännöt vuosina 1980 – 1994
Film showings 1980 – 1994

Vuosi Year	Esitettyjä elokuvia yhteensä Films shown total	Ensi-iltoja Premieres	Kotim. pitkiä näytelmä-elokuvia Finnish feature films	Näytäntöjä Showings	Esitykset/ elokuva Showings/ film	Esitykset/ sali Showings/ auditorium	Katsojia/ näytäntö Viewers/ showings	Kotimaisten katsojaosuus Finnish films share of viewers %
1980	1 608	236	10	163,8	102	465	60,6	15,4
1981	1 686	263	9	176,5	105	488	53,3	13,7
1982	1 669	214	11	163,9	98	459	55,2	16,2
1983	1 622	224	12	167,1	103	454	54,4	11,8
1984	1 455	222	19	167,7	115	439	45,4	19,6
1985	1 433	224	13	164,6	115	435	40,7	21,6
1986	1 297	229	21	156,4	121	411	40,4	22,7
1987	1 115	195	13	144,1	129	405	45,2	14,7
1988	995	188	10	152,6	153	431	43,8	11,3
1989	868	171	10	150,3	173	437	48,2	7,4
1990	762	172	13	148,5	195	437	41,7	13,8
1991	733	179	12	135,3	185	406	44,6	13,0
1992	680	150	10	132,0	194	400	40,9	10,9
1993	487	168	13	138,0	284	412	41,7	6,3
1994	483	163	11	138,6	287	425	40,5	4,0

Lähde: Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

6.2 Elokuvateattereiden lukumäärä, kaupunkiteattereiden osuus, istumapaikat, elokuvissa käynnit sekä pääsylipputuotto ja elokuvalipun keskihinta vuosina 1980 – 1994
Number of cinemas, auditoria, number of seats, cinema admissions, Box Office and average price of cinema ticket 1980 – 1994

Vuosi Year	Elokuva-teattereita Cinemas	Elokuva-saleja Auditoria	Elokuva-saleista kaupungeissa Auditoria in urban areas		Kuntia, joissa on elokuvateatteri Municipalities with cinema	Istuma-paikkoja Seats	Elokuvissa käyntejä Cinema admissions	Käyntejä asukasta kohti Admissions per inhabitant	Pääsylippu-tuotot Box Office receipts	Elokuvalipun keskihinta Average price of ticket
			Kpl No.	%						
1980	317	352	70,7	177	38,1	93,7	9,9	2,1	133	13,4
1981	312	362	68,2	176	38,2	93,0	9,4	2,0	141	15,0
1982	305	357	73,4	178	38,6	93,7	9,1	1,9	149	16,4
1983	318	368	71,2	181	39,3	89,2	9,1	1,9	173	19,0
1984	312	370	68,6	180	39,0	88,6	7,6	1,6	167	22,0
1985	305	378	69,0	184	39,9	88,2	6,7	1,4	165	24,6
1986	271	344	71,2	187	40,6	87,1	6,3	1,3	156	24,7
1987	256	328	69,8	182	39,5	74,3	6,5	1,3	136	20,9
1988	261	344	73,5	183	39,7	69,8	6,7	1,4	152	22,7
1989	262	344	75,6	177	38,7	66,6	7,2	1,5	187	25,9
1990	264	340	70,6	188	40,9	66,3	6,2	1,3	182	29,4
1991	252	333	73,3	187	40,7	63,0	6,0	1,2	184	30,6
1992	246	330	73,9	178	38,7	60,7	5,4	1,1	174	32,3
1993	242	335	74,0	181	39,3	60,8	5,8	1,1	196	34,0
1994	240	326	73,9	179	38,9	58,6	5,6	1,1	201	35,8

Lähde: STV; Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

6.3 Elokuviens ensi-illat valmistusmaittain 1980 – 1994
 Film premieres by country of origin 1980 – 1994

Vuosi Year	Elokuviens tuotantomaa – Country																					
	Suomi* Finland*		Skandinavian maat Scandinavian countries		Iso-Britannia Great Britain		Italia Italy		NL/Venäjä Soviet Union/Russia		Ranska France		Saksa Germany		USA		Yhteis- tuotannot** Co- productions**		Muut Others countries		Yhteensä Total	
	%		%		%		%		%		%		%		%		%		%		%	
1980..	8	3,4	10	4,2	21	8,9	18	7,6	8	3,4	5	2,1	5	2,1	111	47,0			50	21,2	236	100,0
1981..	10	3,9	9	3,5	19	7,4	5	1,9	17	6,6	11	4,3	12	4,7	110	42,6			65	25,2	258	100,0
1982..	17	7,9	6	2,8	14	6,5	4	1,9	13	6,1	8	3,7	11	5,1	104	48,6			37	17,3	214	100,0
1983..	14	6,3	8	3,6	18	8,0	10	4,5	15	6,7	8	3,6	5	2,2	103	46,0			43	19,2	224	100,0
1984..	20	9,0	4	1,8	20	9,0	7	3,2	15	6,8	12	5,4	3	1,4	116	52,3			25	11,3	222	100,0
1985..	15	6,7	6	2,7	18	8,0	7	3,1	11	4,9	10	4,5	4	1,8	126	56,3			27	12,1	224	100,0
1986..	29	12,7	10	4,4	15	6,6	4	1,8	14	6,1	13	5,7	2	0,9	117	51,1			25	10,9	229	100,0
1987..	17	8,7	8	4,1	13	6,7	8	4,1	18	9,2	8	4,1	2	1,0	112	57,4			9	4,6	195	100,0
1988..	16	8,5	9	4,8	9	4,8	3	1,6	7	3,7	10	5,3	2	1,1	110	58,5	11	5,9	11	5,9	188	100,0
1989..	15	8,8	4	2,3	6	3,5	5	2,9	5	2,9	8	4,7	–	0,0	110	64,3	6	3,5	12	7,0	171	100,0
1990..	15	8,7	9	5,2	6	3,5	0	0,0	6	3,5	10	5,8	1	0,6	110	64,0	5	2,9	10	5,8	172	100,0
1991..	16	8,9	8	4,5	3	1,7	2	1,1	1	0,6	5	2,8	–	0,0	120	67,0	8	4,5	16	8,9	179	100,0
1992..	16	10,7	9	6,0	6	4,0	1	0,7	–	0,0	8	5,3	1	0,7	91	60,7	11	7,3	7	4,7	150	100,0
1993..	26	15,5	8	4,8	8	4,8	2	1,2	–	0,0	9	5,4	–	0,0	97	57,7	4	2,4	14	8,3	168	100,0
1994..	22	13,5	4	2,5	4	2,5	2	1,2	–	0,0	10	6,1	4	2,5	97	59,5	5	3,1	15	9,2	163	100,0

* Sisältää myös dokumenttielokuvat ja matineaesitykset. – Includes documentaries and matinee showings.

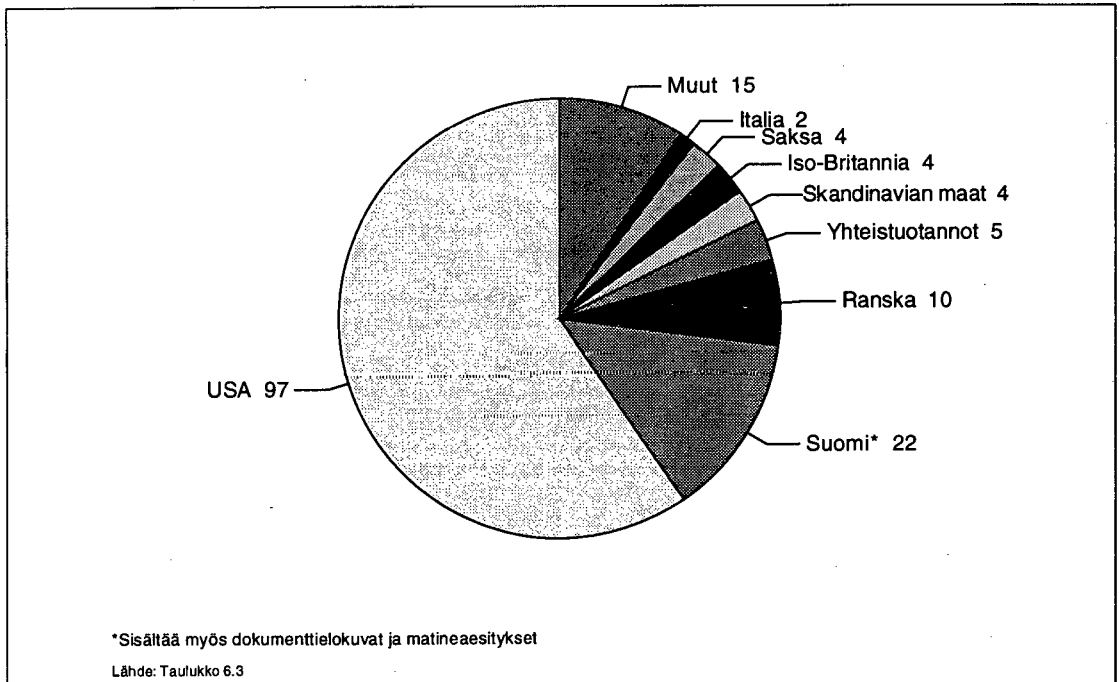
** Vuosina 1980 – 1987 yhteistuotannot sisältyvät kohtaan muut. – In 1980 – 1987 co-productions are included in the category others.

Lähde: STV; Suomen elokuvasäätiö; Elokuvatilastot

Source: Finnish Film Foundation Statistics

Muokattu – Processed

Kuvio 6.3 Elokuviens ensi-illat valmistusmaittain 1994
 Figure 6.3 Movie premieres by country of origin in 1994

6.4 Pitkien elokuvien ensi-illat elokuvatoimistoittain vuosina 1980 – 1994
Feature film premieres by distributor 1980 – 1994

Toimisto Distributor	1980	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Yhteensä Total 1985 – 1994
Elokuvien lukumäärä – Number of films											
Finnkino Oy*	–	4	71	66	67	78	100	85	92	90	653
Warner Bros. Oy	31	28	26	30	39	38	24	20	21	24	250
United Pictures Oy	1	31	15	24	26	24	20	17	20	19	196
Europa Vision Oy	0	10	22	18	9	5	–	–	–	–	64
Kosmos-Filmi Oy	8	13	18	7	5	6	1	–	–	–	50
Gaudeamus Oy	0	4	4	4	2	5	8	5	–	–	32
Adams Filmi Oy*	33	31	–	–	–	–	–	–	–	–	31
Walhalla Ry	1	1	2	3	2	4	5	4	4	4	29
Kinoscreen	–	–	–	–	–	5	8	5	5	4	27
Kinosto Oy *	14	26	–	–	–	–	–	–	–	–	26
Suomen elokuvakontakti	–	1	1	1	6	–	–	–	8	6	23
Senso Film Oy	–	–	–	3	6	5	6	3	–	–	23
Oulun elokuvatoimisto	–	1	2	2	1	4	3	1	2	3	19
EL-KO Films Ky	–	–	4	–	5	1	3	1	1	3	18
Cinema Mondo Oy	–	–	–	–	–	–	1	3	7	5	16
Muut toimistot** – Others**	153	78	31	41	14	14	26	19	14	11	401
Yhteensä – Total	241	228	196	199	182	189	205	163	174	169	1705

- * Adams Filmi Oy ja Kinosto Oy sekä Savoy Filmi Ab yhdistettiin vuonna 1986 Finnkino Oy:hyn. (Savoy Filmi toi maahan yhteensä 14 elokuvaa vuosina 1983 – 1986.)
Adams Filmi Oy Kinosto Oy Nad Savoy Filmi were merged in 1986 with Finnkino Oy (during 1983–1986 Savoy Filmi imported a total of 14 films).
- ** Muita elokuvan maahantuojia on esim. vuosina 1985 – 1994 ollut yhteensä yli 40.
During 1985 – 1994 there were a total of more than 40 other film distributors in the country.

Lähde: Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot
Source: Finnish Film Foundation statistics.

6.5 Elokuvatuotantoyritykset tuotettujen pitkien näytelmäelokuviin määrän mukaan 1987 – 1994
Film production companies by number of produced feature films 1987 – 1994

Yhtiö	Tuotetut elokuvat* Number of produced films*								Yhteensä Total 1987 – 1994
	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	
Villealfa Filmprod. Oy**	4	1	3	3	1	3	3	2	20
Spede-Tuotanto Oy***	2	2		2	1	1	2	2	12
Filminor Oy	1	1	1	2	1		1		7
National-Filmi Oy		3	1	2					6
Reppufilmi Oy			1		2	1	1		5
FantasiaFilmi Oy			1		1	1	1	1	5
Ere Kokkonen Oy					1	1	1	1	4
Kinotuotanto Oy	1				1		1	1	4
Jörn Donner Productions Oy	2			1					3
Produktion Visa Mäkinen			1			1			2
Filmitakomo Oy						1	1		2
LR-Film Productions Oy					1		1		2
Filmizolfo Oy			1					1	2
R-Filmi Production Oy							1	1	2
Filmi-Molle				1				1	2
Skandia Filmi	2								2
Muut yritykset									
Other companies	1	3	2	2	1	3	3	3	18
Ulkomaiset yhtiöt									
Foreign companies	6	3	3	2		1	5	5	25

* Elokuvat, joissa yhtiö on ollut mukana tuottajana. Sisältää siis myös yhteistuotannot. Ne on laskettu jokaiselle mukana olleelle yhtiölle yhdeksi elokuvaksi. – *Films in the production of which the company has been involved as a producer. The figure thus includes also co-productions. Co-productions have been recorded as one film for each company involved.*

** Sisältää myös samaan yritysyhmään kuuluvat Sputnik Oy, Last Border Productions Oy ja Marianna Filmi Oy -yhtiöt. Ne ovat tuottaneet elokuvia seuraavasti; Sputnik Oy v.1992 1 elokuva ja 1992 2 kpl, Last Border Productions Oy v. 1993 1 kpl ja Marianna Filmi Oy 1991 1 kpl. – *The figure comprises also following companies belonging to the same group: Sputnik Oy, Last Border Productions Oy and Marianna Filmi Oy. They have produced films as follows: Sputnik Oy, one film in 1992, two films in 1992, Last Border productions Oy, one film in 1993, Marianna Filmi Oy, one film in 1991.*

*** Sisältää myös samaan yritysyhmään kuuluvat Spede team Oy, Filmituotanto Spede Pasanen ja Spede Studio Oy -yhtiöt. tuottaneet elokuvia seuraavasti; Spede Team Oy v. 1988 1 elokuva, v. 1990 2 kpl ja 1991 1 kpl Filmituotanto Spede Pasanen v.1987 2 kpl ja 1988 1 kpl ja Spede Studio Oy v. 1992 1 kpl. – *The figure comprises also following companies belonging to the same group: Spede Team Oy, Filmituotanto Spede Pasanen and Spede Studio Oy. They have produced films as follows: Spede Team Oy, one film in 1988, two films in 1990, one film in 1991, Filmituotanto Spede Pasanen, two films in 1987, one film in 1988, Spede Studio Oy one film in 1992.*

Lähde: Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

Muokattu – Processed

6.6 Vuosina 1980 – 1994 tarkastetut pitkät elokuvat
Feature films reviewed and graded during 1980 – 1994

Vuosi Year	Ulkomaiset Foreign			Kotimaiset Finnish			Yhteensä** Total**			Leikatut*** Edited***	Kielletyt*** Banned***
	Verotetut Taxed	Vero- vapaat* Tax-free*	Yhteensä Total	Verotetut Taxed	Vero- vapaat* Tax-free*	Yhteensä Total	Verotetut Taxed	Vero- vapaat* Tax-free*	Yhteensä Total		
1980.....	344	8	352	8	5	13	352	13	365	46	14
1981.....	412	17	429	12	1	13	424	18	442	63	22
1982.....	356	18	374	12	7	19	368	25	393	48	15
1983.....	411	16	427	17	4	21	428	20	448	42	18
1984.....	389	9	398	17	5	22	406	14	420	20	22
1985.....	411	22	433	36	20	56	447	42	489	24	17
1986.....	417	24	441	22	2	24	439	26	465	18	6
1987.....	449	15	464	17	2	19	466	17	483	6	7
1988.....	354	8	362	8	4	12	362	12	374	28	2
1989.....	280	7	287	8	4	12	288	11	299	11	3
1990.....	296	5	301	16	2	18	312	7	319	9	2
1991.....	269	6	275	14	6	20	283	12	295	10	1
1992.....	237	11	248	17	5	22	254	16	270	8	3
1993.....	224	2	226	20	12	32	244	14	258	6	5
1994****..	–	–	205	–	–	19	–	–	224	2	4

* Opetuselokuvia. – Educational films.
 ** Pl. kielletyt pitkät elokuvat. – Excl. banned feature films.
 *** Yhteensä pitkät ja lyhyet elokuvat. – Short and long feature films total
 **** Elokuvavero poistettu. – Film tax abolished.

Lähteet: Valtion elokuvatarkastamo; Suomen tilastollinen vuosikirja.
 Sources: State Office of Film Censorship

6.7 Vuosina 1980 – 1994 tarkastetut kotimaiset elokuvat ja MTV:ssä esitetyt televisiomainokset
Finnish films reviewed and graded 1980 – 1994 and tv-commercials shown on MTV-Finland

Vuosi Year	35 mm:n elokuvia 35 mm films				16 mm:n elok. 16 mm films	8 mm:n elok. 8 mm films	Videoelok. Video films	Kuvalevyt Video disk	Yhteensä Total	MTV:n Mainokset Commer- cials on MTV- Finland	Kolmos- tv:n main.elok. Channel Three advertising films
	Pitkiä elok.* Feature films*	Lyhytelok. Short films	Mainos- elok.** Advertising films	Elok. mainoksia Cinema advertice- ment							
1980.....	10	18	162	12	104	9	–	–	315	1 448	–
1981.....	12	19	145	14	97	15	5	–	307	1 553	–
1982.....	17	23	120	16	88	60	8	–	332	1 496	–
1983.....	16	18	88	16	107	24	12	–	281	1 559	–
1984.....	23	21	89	20	57	20	57	–	287	1 817	–
1985.....	32	20	60	19	101	5	95	–	332	1 832	–
1986.....	32	12	48	26	64	10	149	–	341	1 788	–
1987.....	21	19	61	13	58	24	203	–	399	2 086	110
1988.....	11	16	62	7	43	17	62	–	218	1 545	1 157
1989.....	13	21	51	15	59	4	77	5	245	1 621	2 115
1990.....	16	13	67	12	44	1	84	–	237	1 622	2 346
1991.....	14	25	34	5	40	–	54	–	172	1 666	3 043
1992.....	26	15	24	13	20	–	59	4	161	3 868	..
1993.....	28	22	28	14	13	–	52	5	162	4 699	–
1994.....	25	16	28	12	19	–	37	–	137	5 475	–

* Sisältää pitkien näytelmäelokuvien lisäksi pitkät dokumenttielokuvat. – Includes long documentary films
 ** Elokuvateatterissa esitetyt – Shown at cinemas

Lähde: Suomen elokuvaääiti: Elokuvatilastot
 Mainoselokuva tuottajien Liitto
 Source: Finnish Film Foundation Statistics

6.8 Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat vuosina 1982 – 1994
Showings of feature films on television 1982 – 1994

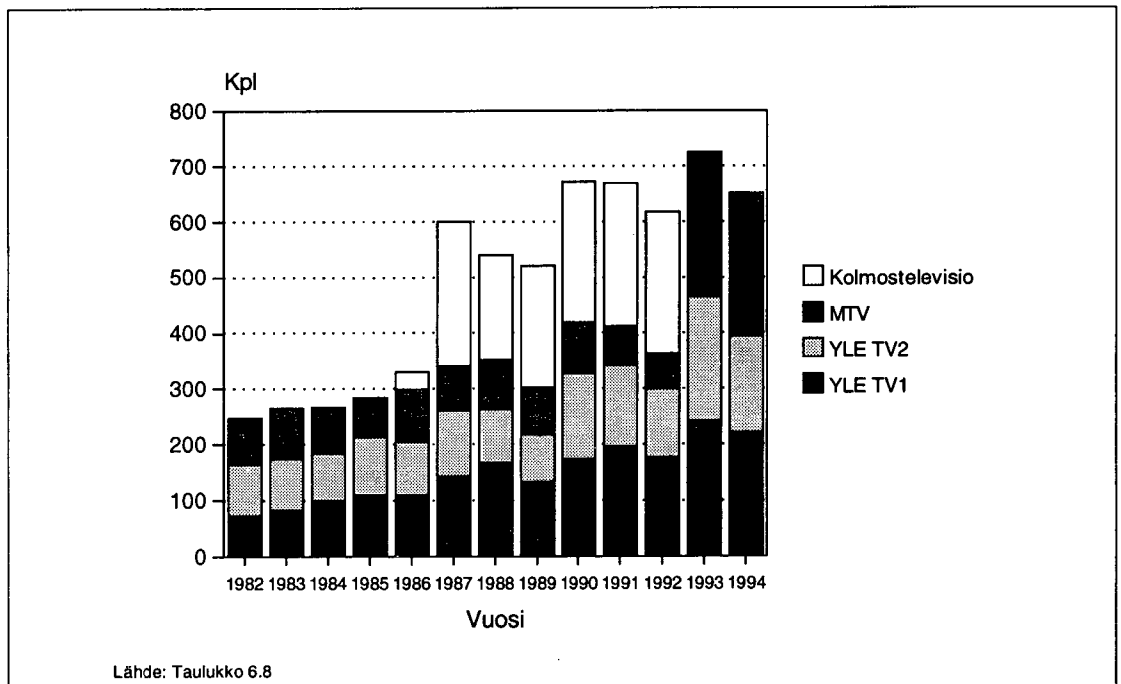
	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Kotimaisten % osuus vuonna 1994 <i>Share of Finnish films in 1994 (%)</i>
TV1*	73	83	99	109	109	143	166	133	174	196	176	242	221	27
TV2*	90	91	84	104	95	118	97	83	153	146	122	223	174	29
MTV	83	91	84	70	95	79	88	86	92	70	65			
Kolmostelevisio** <i>Channel Three</i>	–	–	–	–	30	260	190	219	254	258	255	261	256	8
Yhteensä – Total	246	265	267	283	329	600	541	521	673	670	618	726	651	20

* TV1:n ja TV2:n tiedot 1991 ovat 1.6 alkavilta tilikausilta. Vuodesta 1992 tilastokausi on kalenterivuosi. – *Data for TV1 and TV2 in 1991 are for operating years starting 1 June; as from 1992 calendar year.*

** Kolmostelevisio aloitti lähetykset vuoden 1986 lopulla. Vuoden 1986 luku sisältää joulukuussa esitetyt elokuvat. – *Channel Three started broadcasting operations in late 1986. The figure for 1986 includes films shown in December that year*

Lähteet: Oy Yleisradio Ab; MTV Oy; Oy Kolmostelevisio Ab
 Sources: YLE; MTV Oy; Oy Kolmostelevisio Ab

Kuvio 6.4 Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat 1982 – 1994
 Figure 6.4 *Showings of feature films on television 1982 – 1994*

6.9 Suurimmat elokuvateatteripaikkakunnat 1994
Biggest cinema towns in Finland in 1994

Elokuvateatteripaikkakunta <i>Town</i>	Elokuvateattereita <i>No. of cinemas</i>	Elokuvisa käyntejä <i>No. of visits to cinema</i>	Osuus kaikista elokuvissa käynneistä <i>Proportion of all visits</i>	Käyntejä asukasta kohti <i>Visits per inhabitant</i>	Osuus liikevaihdosta <i>Proportion of turnover</i>
		1 000 kpl <i>'000</i>	%		%
Helsinki	41	2 013	35,9	3,9	36,3
Tampere	13	438	7,8	2,5	8,0
Turku	13	401	7,1	2,5	7,2
Jyväskylä	7	227	4,0	3,1	4,2
Oulu	10	203	3,6	1,9	3,8
Lahti	6	147	2,6	1,6	2,7
Kuopio	6	140	2,5	1,7	2,5
Pori	5	98	1,7	1,3	1,9
Vaasa	5	95	1,7	1,7	1,7
Lappeenranta	5	91	1,6	1,6	1,6
Yhteensä – Total.....	111	3 853	68,5		69,9
Koko maa – Whole country.....	240	5 614	100,0	1,1	100,0

Lähde: Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

Muokattu – Processed

6.10 Kymmenen suosituimman kotimaisen ja ulkomaisen elokuvan osuudet kokonaiskatsojamääristä ja pääsylipputuotoista vuosina 1982 – 1994
Top ten Finnish and foreign films: share of total admissions and Box Office 1982 – 1994

	Osuus kokonais- katsojamääristä <i>Share of admissions</i>	Osuus pääsylippu- tuotoista <i>Share of Box Office</i>	
	%	%	
1982			
10 suosituinta kotimaista.....	14,5	..	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	15,7	..	<i>top ten foreign films</i>
1984			
10 suosituinta kotimaista.....	17,9	..	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	22,0	..	<i>top ten foreign films</i>
1986			
10 suosituinta kotimaista.....	21,4	..	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	29,4	..	<i>top ten foreign films</i>
1987			
10 suosituinta kotimaista.....	12,6	13,1	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	31,9	34,1	<i>top ten foreign films</i>
1988			
10 suosituinta kotimaista.....	10,8	11,5	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	31,2	34,1	<i>top ten foreign films</i>
1989			
10 suosituinta kotimaista.....	7,0	9,2	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	39,8	40,7	<i>top ten foreign films</i>
1990:			
10 suosituinta kotimaista.....	13,1	14,3	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	29,7	31,0	<i>top ten foreign films</i>
1991:			
10 suosituinta kotimaista.....	12,0	10,6	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	31,8	33,7	<i>top ten foreign films</i>
1992			
10 suosituinta kotimaista.....	10,5	10,0	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	31,0	32,1	<i>top ten foreign films</i>
1993			
10 suosituinta kotimaista.....	5,8	5,5	<i>top ten Finnish films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	36,1	37,3	<i>top ten foreign films</i>
1994			
10 suosituinta kotimaista.....	3,8	3,7	<i>top ten foreign films</i>
10 suosituinta ulkomaista.....	38,3	39,6	<i>top ten Finnish films</i>

Lähde: Suomen elokuväsäätiö; Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics

Muokattu – *Processed*

6.11 Vuoden 1994 suosituimmat elokuvat
Top ten films in 1994

	Ensi-ilta <i>Premiere</i>	Katsojia <i>Viewers</i>	Pääsylipputuotto 1 000 mk <i>Box office receipts 1 000 FIM</i>
Kotimaiset elokuvat <i>Finnish films</i>			
Vääpeli Körmy-Taisteluni.....	1994	53 636	2 026
Pekko ja Poika	1994	53 525	1 888
Kissan Kuolema.....	1994	22 695	692
Uuno Turhapuron veli.....	1994	20 509	708
Pidä huivista kiinni, Tatjana.....	1994	12 512	423
ESA ja Vesa.....	1994	12 261	464
Romanovin Kivet	1993	11 828	382
Kaikki Pelissä	1994	9 687	326
Pekko aikamiespojan poikamies.....	1993	7 997	237
Anita.....	1994	5 923	198
Yhteensä – Total.....		210 573	7 344
Osuus kokonaiskatsojamäärästä ja pääsylipputuotoista vuonna 1994 (%).....		3,8	3,6
<i>Share of viewers and Box office receipts on 1994 (%)</i>			
Ulkomaiset elokuvat <i>Foreign films</i>			
Forrest Gump – <i>Forrest Gump</i>	1994	333 089	13 817
Schindlerin Lista – <i>Schindler's List</i>	1994	290 584	11 540
Mies Ja Alaston Ase 33 1/2 – <i>Naked Gun 33 1/3</i>	1994	261 063	8 520
Flinstones-Kiviset Ja Soraset – <i>The Flintstones</i>	1994	246 785	9 028
Tosi Valheita – <i>True Lies</i>	1994	212 877	8 299
Leijonakuningas – <i>Lion King</i>	1994	206 592	7 212
Mrs. Doubtfire-Isä Sisäkkönä – <i>Mrs Doubtfire</i>	1994	185 036	6 300
Aladdin – <i>Aladdin</i>	1994	148 479	4 506
Beethovenin Toinen – <i>Beethoven's 2nd</i>	1994	141 070	4 578
Beverly Hills Kyttä 3 – <i>Beverly Hills Cop 3</i>	1994	125 035	4 759
Yhteensä – Total.....		2 150 610	78 559
Osuus kokonaiskatsojamäärästä ja pääsylipputuotoista vuonna 1994 (%).....		38,3	39,1
<i>Share of viewers and Box office receipts on 1994 (%)</i>			

Lähde: Suomen elokuvasäätiö: Elokuvatilastot 1991
Source: Finnish Film Foundation statistics

Muokattu – Processed

6.12 Elokuviissa käyminen 6 kk aikana vuosina 1981 ja 1991
Cinema-going during past 6 months

	On käynyt <i>Has been to the cinema</i>	Ei ole käynyt <i>Has not been to the cinema</i>	Yhteensä <i>Total</i>
10 vuotta täyttäneet <i>Population aged 10 or over</i>			
Kaikki yhteensä – <i>All total</i>			
1981	41	57	100
1991	35	65	100
Naiset – <i>Women</i>			
1981	38	60	100
1991	35	65	100
Miehet – <i>Men</i>			
1981	44	54	100
1991	35	55	100
Ikä – <i>Age</i>			
10 – 14 vuotta – <i>years</i>			
1981	63	34	100
1991	62	38	100
15 – 24-vuotta – <i>years</i>			
1981	83	15	100
1991	81	19	100
25–44-vuotta – <i>years</i>			
1981	43	56	100
1991	40	60	100
45 – 64-vuotta – <i>years</i>			
1981	14	83	100
1991	14	86	100
65 – vuotta – <i>years</i>			
1981	6	89	100
1991	4	96	100
15 vuotta täyttäneet – <i>Population aged 15 or over</i>			
Elinvaihe: – <i>Stage of life</i>			
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta, ei lapsia) <i>Unmarried living at home with parents (age 10–30, no children)</i>			
1981	84	14	100
1991	82	18	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (No children under 18, age under 45)</i>			
1981	59	40	100
1991	60	40	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (No children under 18, age over 45)</i>			
1981	11	85	100
1991	9	91	100

Jatkuu
Continued

6.12 Jatkuu
Continued

	On käynyt Has been to the cinema	Ei ole käynyt Has not been to the cinema	Yhteensä Total
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Married or living together</i> (No children under 18, age under 45)			
1981	62	37	100
1991	57	43	100
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Married or living together</i> (No children under 18, age over 45)			
1981	9	87	100
1991	8	92	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.) <i>Married or living together</i> (youngest child 0–6 years)			
1981	35	64	100
1991	30	70	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.) <i>Married or living together</i> (youngest child 7–17 years)			
1981	36	64	100
1991	30	70	100
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia) <i>Single parent</i> (children under 18)			
1981	49	51	100
1991	42	58	100
Kuntamuoto: – <i>Type of municipality</i>			
Kaupungit – <i>Urban</i>			
1981	45	54	100
1991	38	62	100
Muut kunnat – <i>Other</i>			
1981	29	67	100
1991	26	74	100

Lähde: Vapaa-aika numeroina 1. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:1. Tilastokeskus, Helsinki 1993
Source: Statistics Finland 1991 leisure survey

6.13 Elokuissa käynnit kuukausittain vuonna 1994
Cinema admissions by month 1994

	Kävijät <i>Admissions</i>	%
Tammi – <i>January</i>	510 472	9,1
Helmi – <i>February</i>	430 612	7,7
Maalis – <i>March</i>	526 723	9,4
Huhti – <i>April</i>	600 245	10,7
Touko – <i>May</i>	377 756	6,7
Kesä – <i>June</i>	255 922	4,6
Heinä – <i>July</i>	303 184	5,4
Elo – <i>August</i>	455 075	8,1
Syys – <i>September</i>	539 909	9,6
Loka – <i>October</i>	577 436	10,3
Marras – <i>November</i>	468 220	8,3
Joulu – <i>December</i>	567 976	10,1
Yhteensä – <i>Total</i>	5 613 530	100,0

Lähde: Elokuvasäätiö, Elokuvatilastot
 Source: Finnish Film Foundation statistics.

7 Kirjat ja kirjastot

Kirjat

Suomessa julkaistaan yhä enemmän kirjoja. Julkaistujen kirjojen nimikemäärä on kasvanut kymmenessä vuodessa noin 8 500 nimikkeestä lähes 12 000 nimikkeeseen (taulukko 7.1). Valtaosa kirjoista on tietokirjallisuutta. Vuonna 1994 niitä oli 86 prosenttia julkaistuista nimikkeistä (taulukko 7.2). Tietokirjojen osuus on hieman kasvanut tämän vuosikymmenen alusta ja kaunokirjallisuuden osuus vastaavasti pienentynyt.

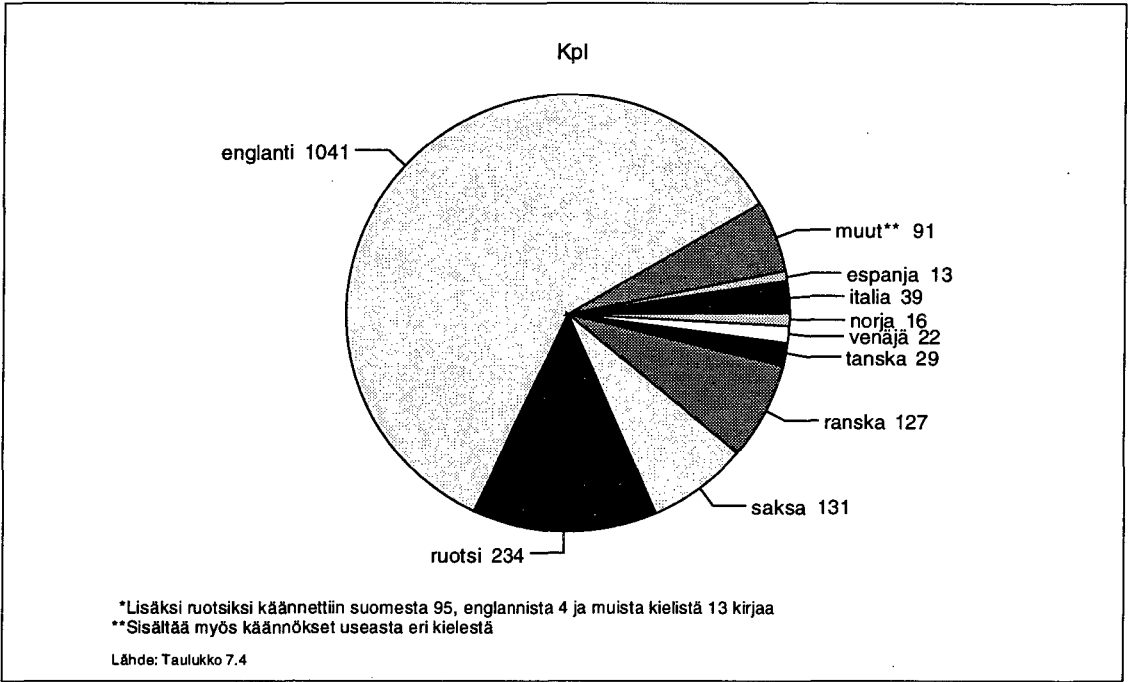
Kotimaisen kirjallisuuden osuus julkaistusta kirjallisuudesta laski hitaasti 1980-luvun puolivälistä vuoteen 1991 asti, minkä jälkeen se on jälleen hitaasti kasvanut. Vuonna 1994 julkaistuita nimikkeistä 69 prosenttia oli kotimaisia (taulukko 7.1). Käännöskirjallisuutta julkaistiin vuonna 1994 yhteensä 1855 nimikettä, mikä on 15 prosenttia kaikista nimikkeistä. Muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä julkaistiin 1962 nimikettä eli 16 prosenttia julkaistusta kirjallisuudesta. Eniten vieraskielistä kirjallisuutta kustannetaan tekniikan, luonnontieteiden sekä oikeuden ja julkisen hallinnon aloilta (taulukko 7.3).

Käännöskirjallisuudesta suurin osa käännetään englannista. Suomen kielelle käännetystä kirjallisuudesta englanninkielisen kirjallisuuden osuus on ollut viime vuosina noin 60 prosenttia (taulukko 7.4, kuvio 7.1). Ranskan- ja saksankielisen kirjallisuuden osuudet olivat seitsemän prosenttia vuonna 1994.

Kirjoja julkaisevia yhteisöjä (yrityksiä, valtion laitoksia, kuntia, järjestöjä jne.) on Suomessa noin 2800 kappaletta (Kansallisbibliografian kustantajaluettelo). Varsinaisten kustannusyri-tysten toimialajärjestö on Suomen Kustannusyhdistys (SKY). Vuonna 1994 siihen kuului 65 yritystä. Kustannusyhdistyksen jäsenyrityksien osuus Suomessa julkaistusta kirjallisuudesta (nimikkeistä) on noin puolet.

SKY:n jäsenyritysten kustantamista kirjoista kolmannes on kaunokirjallisuutta, kolmannes koulukirjoja ja kolmannes tietokirjoja (taulukko 7.5). Kaunokirjallisuudesta noin yksi kolmasosa on kotimaista ja kaksi kolmasosaa käännöskirjallisuutta. Noin puolet kaunokirjallisuudesta on lasten ja nuorten kirjoja.

Kuvio 7.1 Julkaistun käännöskirjallisuuden nimikkeet alkuperäiskielen mukaan 1994
 Figure 7.1 Translated book by source language 1994

SKY:n jäsenkustantajien kirjojen kappalemääräinen myynti jakautuu kirjallisuusryhmittäin suurin piirtein samalla tavalla kuin tuotantokin eli kaunokirjallisuuden, koulukirjojen ja tietokirjojen kunkin osuus myydyistä kirjoista on noin kolmannes (taulukko 7.6, kuvio 7.2).

Markkamääräinen myynti jakautuu hieman toisin. Noin puolet myyntituloista tulee tietokirjoista (taulukko 7.7). Tietokirjat ovat kalliimpia kuin kaunokirjallisuus ja koulukirjat, minkä vuoksi niiden markkamääräinen myynti on suurin, vaikka kaikkiin kolmeen ryhmään kuuluvia kirjoja lukumääräisesti myydään yhtä paljon. Kaunokirjallisuuden osuus myynnistä on 22 prosenttia ja koulukirjojen 28 prosenttia.

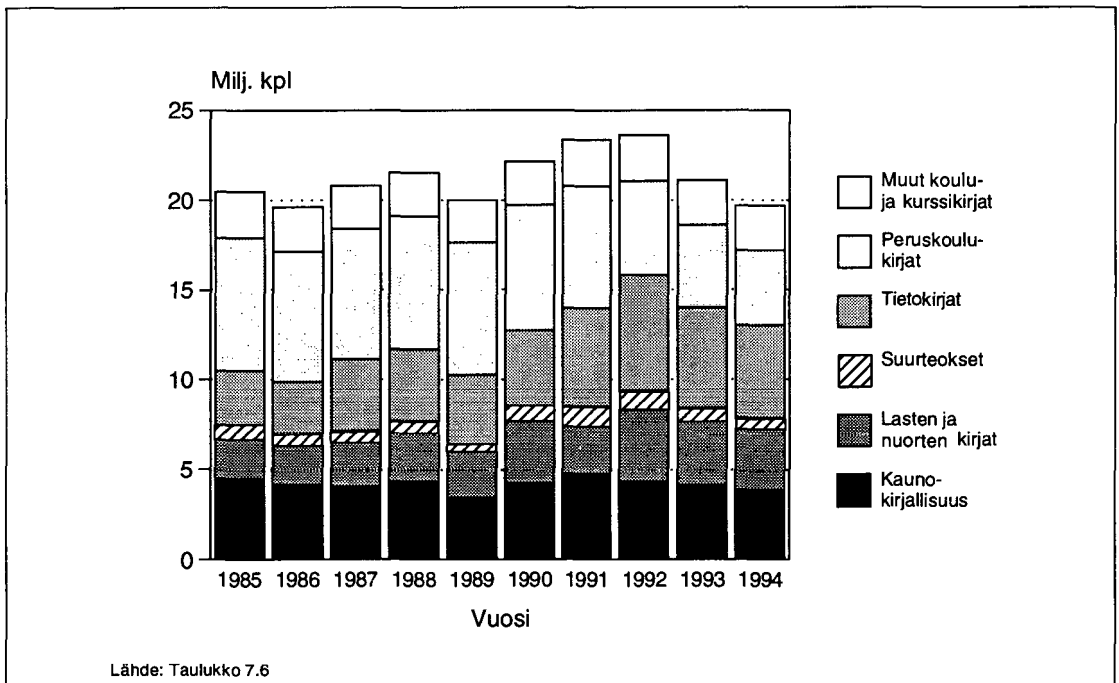
Kustannusyrietykset on perinteisesti jaettu kahteen ryhmään pää- tai yleiskustantajiin sekä julkaisuprofililtaan eriytyneempiin erikoiskustantajiin. Sen jälkeen kun Weilin+Göös vuonna 1979 osti Kustannusosakeyhtiö Valistuksen, on pääkustantajiin luettu yleensä seuraavat seitsemän suurta ja keskiuurta kustantajaa: Gummerus, Karisto, Kirjayhtymä, Otava, Tammi, Weilin+Göös ja WSOY. Vuoden 1995 alussa WSOY osti Weilin+Göösin.

Erikoiskustantajia SKY:n jäsenenä oli vuonna 1994 58 kappaletta. Erikoiskustantajien markkinaosuus on kasvanut selvästi, noin 15 prosentista vuonna 1981 noin kolmannekseen kirjamyynnistä vuonna 1994 (taulukko 7.8). Osuuksien arviointia vaikeuttaa se, että aikaisempina vuosina myyntitilastojen peittävyys erikoiskustantajien kohdalla oli nykyistä jonkin verran heikompi. Niiden markkinaosuus on aiempina vuosina ollut jonkin verran tilastojen osoittamaa suurempi. Erikoiskustantajien näkyvyys kirjamarkkinoilla onkin lisääntynyt sitten 1980-luvun alun.

Kirjojen myyntikanavissa on viime vuosikymmenen lopun jälkeen tapahtunut muutoksia. Kirjakauppojen määrä on laskenut noin 480 kaupasta 413 kauppaan vuonna 1993 (taulukko 7.10). Myös antikvariaattit ovat vähentyneet hieman.

Kirjojen myynnin jakautumisesta kanavittain on saatavissa tietoja vain pääkustantajien osalta. Pääkustantajien markkamääräisestä mynnistä yli puolet menee kirjakaupoille ja kirjatukkuille (taulukko 7.9). Kirjojen osamaksu- myynti, pääasiassa suurteosten ja kirjasarjojen, on Suomessa merkittävä myyntikanava. Viidennes pääkustantajien mynnistä on osamaksu- myyntiä.

Kuvio 7.2 Kappalemääräinen kirjamyyni 1985 – 1994
Figure 7.2 Book sales by type of literature 1985 – 1994

Kirjastot

Yleisillä kirjastoilla oli kaikkiaan noin 1 200 toimipistettä vuonna 1994 (taulukko 7.12). Luvussa ovat mukana kuntien yleisten kirjastojen pääkirjastot, sivukirjastot, laitospirjastot sekä kirjasto-autot ja -veneet. Toimipisteet ovat vähentyneet useiden vuosien ajan, myös aivan viime vuosina. Vuonna 1980 toimipisteitä oli vielä noin 1 800.

Kirjastojen kirjavarat ovat kasvaneet, tosin 1990-luvun alkupuolella aiempaa hitaammin. Vuonna 1994 hankittiin 1,6 miljoonaa kirjaa, kun niitä vuonna 1990 hankittiin 2,3 miljoonaa (taulukko 10.6). Vastaavasti myös kirjahankintoihin käytetty rahamäärä on pienentynyt. Kirjastojen hankintojen supistuminen vaikeuttaa vähälevikkisen kirjallisuuden kustantamisen edellytyksiä merkittävästi, sillä kirjastojen hankinnat ovat tärkeä osa tällaisen kirjallisuuden myynnistä. Kirjastojen kokoelmissa oli vuonna 1994 yhteensä 36,6 miljoonaa kirjaa (taulukko 7.13). Asukasta kohden tämä tekee 7 nidettä.

Kirjastojen käyttö on lisääntynyt jatkuvasti. Lainaajien määrä ja osuus väestöstä ovat kasvaneet 1980-luvun alusta lähtien jatkuvasti lukuunottamatta paria 1980-luvun lopun vuotta. Tämän vuosikymmenen alussa lainaajien määrä ja osuus väestöstä kasvoivat uusiin ennätyslukuihin. Vuonna 1994 lainaajia oli noin 2,5 miljoonaa eli hieman alle puolet väestöstä (taulukko 7.13, kuvio 7.5).

Myös kotilainojen määrä on kasvanut voimakkaasti. Vuonna 1994 kotilainojen määrä ylitti ensimmäisen kerran 100 miljoonan kappaleen rajan. Asukasta kohden lainoja oli 19,7 kappaletta ja lainaajaa kohden 41 kappaletta. Lainojen jakaantumisesta lasten ja aikuisten kirjoihin ei enää ole saatavissa tietoja, mutta vielä vuonna 1992 40 prosenttia lainoista oli lastenkirjoja. Aikuisten kaunokirjallisuutta lainoista oli 35 ja aikuisten tietokirjallisuutta 25 prosenttia.

Tilastointi

Suomessa julkaistujen kirjanimikkeiden tilastoinnista on vuodesta 1954 lähtien vastannut Helsingin yliopiston kirjasto, jolle kirjapainot ja julkaisijat toimittavat vapaakappaleet julkaisemistaan kirjoista. Tilastojen luotettavuutta häyttasi aiemmin (erityisesti 1970-luvulla) se, ettei vuosittaista luettelointia aina ehditty suorittaa kokonaisuudessaan. Luokituksessa noudatetaan Unescon suosituksia kirjojen tilastoinnista.

Varsinaisia kirjakustannusyhtymäisiä edustava Suomen Kustannusyhdystys laatii vuosittain tilastot jäsenkustantajien toiminnasta. Tiedot kattavat mm. nimiketuotannon sekä kappalle- ja markkamääräisen myynnin kirjallisuusryhmittäin. Tiedot esitetään erikseen ns. pääkustantajista, ruotsinkielisistä kustantajista ja kaikista kustantajista. Pääkustantajien tiedot ovat olleet kattavia läpi vuosien, mutta muita pienempiä kustantajia koskevien tietojen laatu ja kattavuus on vaihdellut.

Kirjojen kustantamista ja myyntiä koskevia toimialakohtaisia tietoja on myös Tilastokeskuksen teollisuustilastossa, tukku- ja vähittäiskaupan myyntitilastoissa ja Suomen yritykset -vuosikirjassa.

Yleisten kirjastojen toimintaa koskevia tilastoja julkaistaan vuosittain Kirjastot -raportissa. Vuonna 1989 sen tekeminen siirtyi kouluhallituksesta opetusministeriön kulttuuriosastolle. Vuodesta 1993 alkaen kirjastoilta kerättävän tilastotiedon määrää supistettiin. Tällä hetkellä kirjassa on tietoja kirjastojen ja kirjavarojen määrästä, lainaajista ja kotilainoista sekä kirjastojen taloudesta. Kirjastot -kirjassa julkaistaan tietoja myös tieteellisistä kirjastoista.

(RK)

Täydentävää kirjallisuutta

Brunila, Anne & Uusitalo, Liisa: Kirjatuotannon rakenne ja strategiat. Jyväskylän yliopisto, Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 15. Jyväskylä 1989.

Eskola, Katariina: Kirjojen lukeminen. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.) Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Niemi, Juhani: Kirjallisuus instituutiona. SKS, Helsinki 1991.

Uusitalo, Liisa: Kirjojen kustantamisen rakenne Suomessa. Teoksessa Joukkoviestintätilasto 1989. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1989:3. Tilastokeskus, Helsinki 1989.

7.1 Suomessa julkaistu kirjallisuus vuosina 1980 – 1994 (nimikkeiden kokonaismäärä)*
*Books published in Finland 1980 – 1994 (total number of titles)**

Vuosi Year	Kotimainen kirjallisuus Finnish books				Käännöskirjallisuus Translated books				Muunkieliset teokset Other languages		Yhteensä Total		Näistä ensi-painoksia First editions
	Suomen kielinen Finnish language**	Ruotsin-kielinen Swedish language	Yhteensä Total	% kaikista % of all titles	Suomen-noksia Into Finnish	Ruotsin-noksia Into Swedish	Yhteensä Total	% kaikista % of all titles	Yhteensä Total	% kaikista % of all titles	Kpl No.	%	
	Kpl No.				Kpl No.				Kpl No.				
1980.....	4 387	342	4 729	72,6	959	56	1 015	15,6	767	11,8	6 511	100,0	6 294
1981****	5 578	475	6 053	73,6	1 155	68	1 223	14,9	951	11,6	8 227	100,0	8 008
1982.....	5 040	449	5 489	73,8	884	65	949	12,8	998	13,4	7 436	100,0	7 213
1983.....	5 881	526	6 407	74,6	874	85	959	11,2	1 228	14,3	8 594	100,0	8 264
1984.....	5 892	511	6 403	74,8	892	83	975	11,4	1 185	13,8	8 563	100,0	8 098
1985.....	6 181	474	6 655	74,5	906	89	995	11,1	1 280	14,3	8 930	100,0	8 358
1986.....	6 183	446	6 629	76,2	996	97	1 093	12,6	972	11,2	8 694	100,0	7 978
1987.....	6 320	450	6 770	74,3	971	78	1 049	11,5	1 287	14,1	9 106	100,0	8 397
1988.....	7 016	523	7 539	72,6	1 458	134	1 592	15,3	1 255	12,1	10 386	100,0	9 585
1989.....	6 615	463	7 078	70,1	1 420	107	1 527	15,1	1 492	14,8	10 097	100,0	9 365
1990.....	6 512	598	7 110	70,0	1 562	111	1 673	16,5	1 370	13,5	10 153	100,0	9 482
1991.....	6 784	525	7 309	65,2	1 976	112	2 088	18,6	1 811	16,2	11 208	100,0	10 439
1992.....	6 838	494	7 332	66,5	1 872	94	1 966	17,8	1 735	15,7	11 033	100,0	10 189
1993.....	7 538	479	8 017	68,0	1 725	116	1 841	15,6	1 927	16,4	11 785	100,0	10 980
1994.....	8 041	534	8 575	69,2	1 743	112	1 855	15,0	1 962	15,8	12 392	100,0	11 705

* Tilastointi perustuu kansallisbibliografian Suomen kirjallisuusalanmukaisen osaston aineistoon. Tilastoinnissa on noudatettu Unescon suositusta ks. Unescon tilastollinen vuosikirja. Myös pienpainatteet (5–48 sivua) sisältyvät lukuihin.
Based on the data of the national bibliography as classified by subject under Finnish literature. Statistics drawn up on the basis of Unesco recommendations, see Unesco statistical yearbook. Small publications (5–48 pages) included in the figures.

** Sisältää myös kaksi- ja useampikieliset kirjat. – *Includes books in two or more languages.*

*** Uuden vapaakappalelain ja tehostetun tiedotuksen takia saatiin ja luetteloiitiin paljon edellisten vuosien taannehtivaa materiaalia.
Owing to new legislation on free copies and improved information, large numbers of titles were recorded from previous years.

Lähde: Helsingin yliopiston kirjasto, Bibliografinen osasto.
 Source: Helsinki University Library, bibliographical department

7.2 Tieto- ja kaunokirjallisuuden sekä koulukirjojen ja lastenkirjojen kokonaisnimiketuotanto vuosina 1980 – 1994*
*Non-fiction, fiction, schoolbooks and children's books: total number of titles 1980 – 1994**

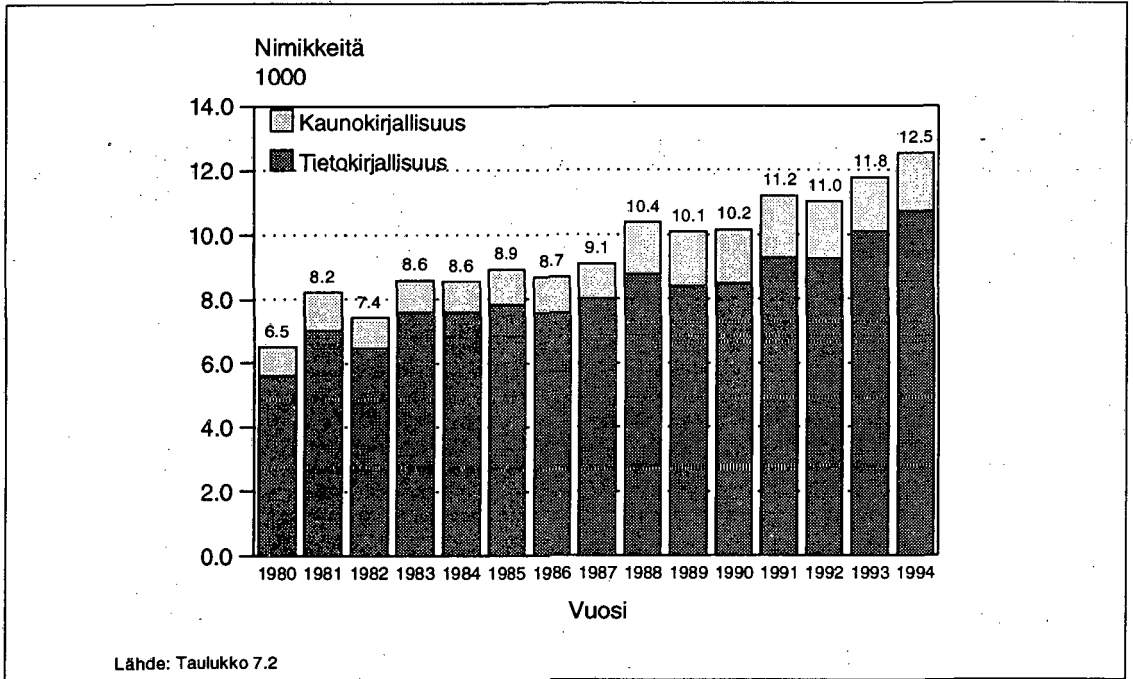
Vuosi Year	Tietokirjallisuus Non-fiction		Kaunokirjallisuus** Fiction**		Yhteensä Total		Tästä Out of which		Lastenkirjoja Children's books	
	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%
1980	5 590	85,9	921	14,1	6 511	100,0	531	8,2	228	3,5
1981	7 049	85,7	1 178	14,3	8 227	100,0	575	7,0	403	4,9
1982	6 454	86,8	982	13,2	7 436	100,0	450	6,1	118	1,6
1983	7 604	88,5	990	11,5	8 594	100,0	542	6,3	254	3,0
1984	7 610	88,9	953	11,1	8 563	100,0	670	7,8	318	3,7
1985	7 847	87,9	1 083	12,1	8 930	100,0	692	7,7	290	3,2
1986	7 588	87,3	1 106	12,7	8 694	100,0	631	7,3	268	3,1
1987	8 021	88,1	1 085	11,9	9 106	100,0	638	7,0	353	3,9
1988	8 777	84,5	1 609	15,5	10 386	100,0	760	7,3	579	5,6
1989	8 395	83,1	1 702	16,9	10 097	100,0	600	5,9	583	5,8
1990	8 505	83,8	1 648	16,2	10 153	100,0	615	6,1	659	6,5
1991	9 285	82,8	1 923	17,2	11 208	100,0	590	5,3	893	8,0
1992	9 272	84,0	1 761	16,0	11 033	100,0	498	4,5	863	7,8
1993	10 108	85,8	1 677	14,2	11 785	100,0	399	3,4	783	6,6
1994	10 735	85,6	1 804	14,4	12 539	100,0	494	3,9	753	6,0

* Tilastointi perustuu kansallisbibliografian Suomen kirjallisuusalanmukaisen osaston aineistoon. Tilastoinnissa on noudatettu Unescon suosituista, ks. Unescon tilastollinen vuosikirja. Pienpainatteet (5–48 sivua) sisältyvät lukuihin. *Based on the data national bibliography as classified by subject under Finnish literature. Statistics drawn up on the basis of Unesco recommendations, see Unesco statistical yearbook. Small publications (5–48 pages) included in the figures.*

** Kaunokirjallisuus sisältää proosan, ja lasten- ja nuortenkirjallisuuden sekä runouden.
Fiction includes prose, children's books, juvenile books and poetry.

Lähteet: Helsingin yliopiston kirjasto, Bibliografinen osasto; Suomen tilastollinen vuosikirja.
Sources: Helsinki University Library, bibliographical department.

Kuvio 7.3 Kirjallisuuden kokonaisnimiketuotanto 1980 – 1994
 Figure 7.3 Book production, total number of titles 1980 – 1994

7.3 Suomessa julkaistu kirjallisuus (nimikkeiden kokonaismäärä) lajeittain vuosina 1980 – 1994*
 Total number of books published in Finland under different categories 1980 – 1994*

Kirjallisuuden laji Category	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Tästä – Of which		
												Suomen- Finnish- language	Ruotsin- Swedish- Other language	
Yleisteokset – General interest.....	297	329	325	384	361	397	307	335	291	319	320	265	29	26
Filosofia, psykologia – Philosophy, psychology.....	165	191	176	188	156	165	165	189	181	245	230	206	6	18
Uskonto – Religion.....	365	360	333	342	382	326	286	339	456	319	341	301	22	18
Sosiologia, tilasto – Sociology, statistics.....	212	233	211	215	194	196	176	219	208	230	236	177	20	39
Politiikka, kansantalous – Politics, national economy.....	564	795	766	807	938	949	776	943	888	874	996	715	48	233
Oikeus, julkinen hallinto – Law, public administration.....	447	625	582	626	771	727	735	813	816	895	956	811	63	82
Sotataito ja -tiede – Warfare, military science.....	69	61	56	50	65	76	68	94	61	92	111	102	7	2
Kasvatus – Education.....	381	533	429	463	597	633	539	617	551	656	660	553	56	51
Kansatiede, kansanrunous – Ethnology, folklore.....	76	98	78	87	72	77	65	80	79	115	107	85	10	12
Kielitiede – Linguistics.....	264	347	316	319	324	310	219	394	403	346	405	216	60	129
Matematiikka – Mathematics.....	180	257	219	202	215	208	840	241	184	207	221	111	6	104
Luonnontieteet – Natural sciences.....	507	683	577	744	710	695	422	905	896	901	988	535	22	431
Lääketiede – Medicine.....	351	415	396	471	490	520	1 041	524	558	615	588	393	19	176
Insinööritieteet, tekniikka, teollisuus Engineering, technology, industry.....	614	1 053	1 236	1 131	1 247	1 205	297	1 113	1 204	1 398	1 306	938	25	343
Maa- ja metsätalous – Agriculture and forestry.....	204	433	372	404	391	335	117	374	351	389	399	345	12	42
Kotitalous – Household management.....	83	121	98	103	114	118	453	111	135	155	145	130	11	4
Liiketalous, liikenne – Business economics, transport ..	217	403	461	453	507	499	544	538	526	639	729	573	19	137
Arkkitehtuuri, taide – Architecture, art.....	198	330	326	392	404	438	115	625	628	664	665	599	23	43
Pelit, urheilu – Games, sport.....	54	98	75	102	124	105	368	129	133	130	163	142	8	13
Kirjallisuuden historia – History of literature.....	35	46	58	56	68	70	59	56	55	61	57	41	4	12
Kaunokirjallisuus – Literature.....	921	1 083	1 106	1 085	1 609	1 392	1 648	1 923	1 761	1 677	1 804	1 692	76	36
Maantiede, matkailu – Geography, travel.....	79	111	84	92	115	118	87	110	130	105	109	83	13	13
Historia, elämäkerrat – History, biographies.....	228	325	414	390	532	538	472	536	538	753	1 003	762	84	157
Luokittelematta** – Unclassified**.....	–	–	–	–	–	–	354	–	–	–	–	–	–	–
Yhteensä – Total.....	6 511	8 930	8 694	9 106	10 386	10 097	10 153	11 208	11 033	11 785	12 539	9 775	643	2 121

* Sisältää myös nk. pienpainatteen. – Includes small publications

** Vuodesta 1990 tiedot tuotettu Fennica CD-ROM levyllä. Vuoden 1990 levyllä 354 nimikettä, joiden luokitus puuttuu.
 As from 1990 the data have provided on CD-ROM. The disk for 1990 contains 354 titles for which no classification data are given.

Lähde: Helsingin yliopiston kirjasto, Bibliografinen osasto.
 Source: Helsinki University Library, bibliographical department

7.4 Suomessa julkaistu käännöskirjallisuus alkuperäiskielen mukaan vuosina 1981 – 1994
Translated books published in Finland 1981 – 1994 by source language

Alkuperäiskieli Source language	1981		1985		1986		1987		1988		1989	
	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%
Käännökset suomen kielelle Translation into Finnish												
Englanti – English	612	53,0	520	57,4	554	55,6	557	57,4	859	58,9	795	56,0
Ruotsi – Swedish	165	14,3	124	13,7	153	15,4	149	15,3	186	12,8	216	15,2
Saksa – German	103	8,9	96	10,6	96	9,6	74	7,6	117	8,0	147	10,4
Ranska – French	68	5,9	43	4,7	49	4,9	61	6,3	68	4,7	63	4,4
Tanska – Danish	28	2,4	10	1,1	10	1,0	26	2,7	20	1,4	21	1,5
Venäjä – Russian	50	4,3	26	2,9	32	3,2	22	2,3	60	4,1	51	3,6
Norja – Norwegian	31	2,7	22	2,4	21	2,1	13	1,3	20	1,4	16	1,1
Italia – Italian	17	1,5	11	1,2	9	0,9	16	1,6	27	1,9	28	2,0
Espanja – Spanish	9	0,8	6	0,7	7	0,7	8	0,8	17	1,2	20	1,4
Muut* – Others*	72	6,2	48	5,3	65	6,5	45	4,6	84	5,8	63	4,4
Yhteensä – Total	1 155	100,0	906	100,0	996	100,0	971	100,0	1 458	100,0	1 420	100,0
Käännöksetruotsin kielelle Translations into Swedish												
Suomi – Finnish	63	92,6	86	96,6	89	91,8	68	87,2	124	92,5	101	94,4
Englanti – English	1	1,5	2	2,2	1	1,0	4	5,1	3	2,2	3	2,8
Muut* – Others*	4	5,9	1	1,1	7	7,2	6	7,7	7	5,2	3	2,8
Yhteensä – Total	68	100,0	89	100,0	97	100,0	78	100,0	134	100,0	107	100,0

7.4 Jatkuu
Continued

Alkuperäiskieli Source language	1990		1991		1992		1993		1994	
	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%	Kpl No.	%
Käännökset suomen kielelle Translation into Finnish										
Englanti – English	940	60,1	1 277	64,6	1 138	60,8	1 057	61,3	1 041	59,7
Ruotsi – Swedish	184	11,8	198	10,0	222	11,9	189	11,0	234	13,4
Saksa – German	128	8,2	161	8,1	146	7,8	136	7,9	131	7,5
Ranska – French	92	5,9	104	5,3	119	6,4	123	7,1	127	7,3
Tanska – Danish	30	1,9	18	0,9	26	1,4	19	1,1	29	1,7
Venäjä – Russian	40	2,6	36	1,8	24	1,3	18	1,0	22	1,3
Norja – Norwegian	34	2,2	35	1,8	18	1,0	14	0,8	16	0,9
Italia – Italian	28	1,8	35	1,8	62	3,3	46	2,7	39	2,2
Espanja – Spanish	20	1,3	26	1,3	21	1,1	16	0,9	13	0,7
Muut* – Others*	67	4,3	86	4,4	96	5,1	107	6,2	91	5,2
Yhteensä – Total	1 563	100,0	1 976	100,0	1 872	100,0	1 725	100,0	1 743	100,0
Käännöksetruotsin kielelle Translations into Swedish										
Suomi – Finnish	103	92,8	101	90,2	82	87,2	104	89,7	95	84,8
Englanti – English	2	1,8	4	3,6	8	8,5	5	4,3	4	3,6
Muut* – Others*	6	5,4	7	6,3	4	4,3	7	6,0	13	11,6
Yhteensä – Total	111	100,0	112	100,0	94	100,0	116	100,0	112	100,0

* Sisältää myös käännökset useasta eri kielestä. – Includes translations from several languages.

Lähde: Helsingin yliopiston kirjasto, Bibliografinen osasto.
Source: Helsinki University Library, bibliographical department.

7.5 Kirjojen nimiketuotanto kirjallisuuslajeittain vuosina 1985 – 1994*
*Titles produced in Finland 1985 – 1994 by type of literature**

Kirjallisuuden laji <i>Type of literature</i>	1985		1986		1987		1988		1989	
	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%
Kotimainen kaunokirjallisuus – Finnish fiction										
Proosa – <i>Prose</i>	392	7,9	312	5,8	337	6,1	332	6,2	330	5,9
Lasten kirjat – <i>Children's books</i>	141	2,8	177	3,3	140	2,5	138	2,6	154	2,8
Nuorten kirjat – <i>Juvenile books</i>	83	1,7	78	1,5	131	2,4	91	1,7	128	2,3
Käännetty kaunokirjallisuus – Translated fiction										
Proosa – <i>Prose</i>	471	9,4	505	9,4	470	8,5	546	10,2	489	8,8
Lasten kirjat – <i>Children's books</i>	362	7,3	563	10,5	574	10,4	326	6,1	348	6,3
Nuorten kirjat – <i>Juvenile books</i>	125	2,5	144	2,7	163	3,0	191	3,6	182	3,3
Runous, näytelmät – <i>Poetry, plays</i>	95	1,9	113	2,1	106	1,9	105	2,0	126	2,3
Tietokirjat – <i>Non-fiction</i>	1 371	27,5	1 465	27,4	1 536	27,9	1 606	30,0	1 632	29,3
Suurteokset – <i>Encyclopedic, reference</i>	52	1,0	65	1,2	89	1,6	79	1,5	92	1,7
Peruskoulukirjat – <i>Schoolbooks for primary school</i> ..	1 063	21,3	1 054	19,7	1 000	18,1	1 066	19,9	1 079	19,4
Muut koulukirjat – <i>Other schoolbooks</i>	834	16,7	877	16,4	966	17,5	867	16,2	1 001	18,0
Yhteensä – Total	4 989	100,0	5 353	100,0	5 512	100,0	5 347	100,0	5 561	100,0
Uutuuksien osuus nimiketuotannosta % <i>Proportion of new titles as % of total production</i>	53,2		56,2		53,9		57,5		50,2	

7.5 Jatkuu
Continued

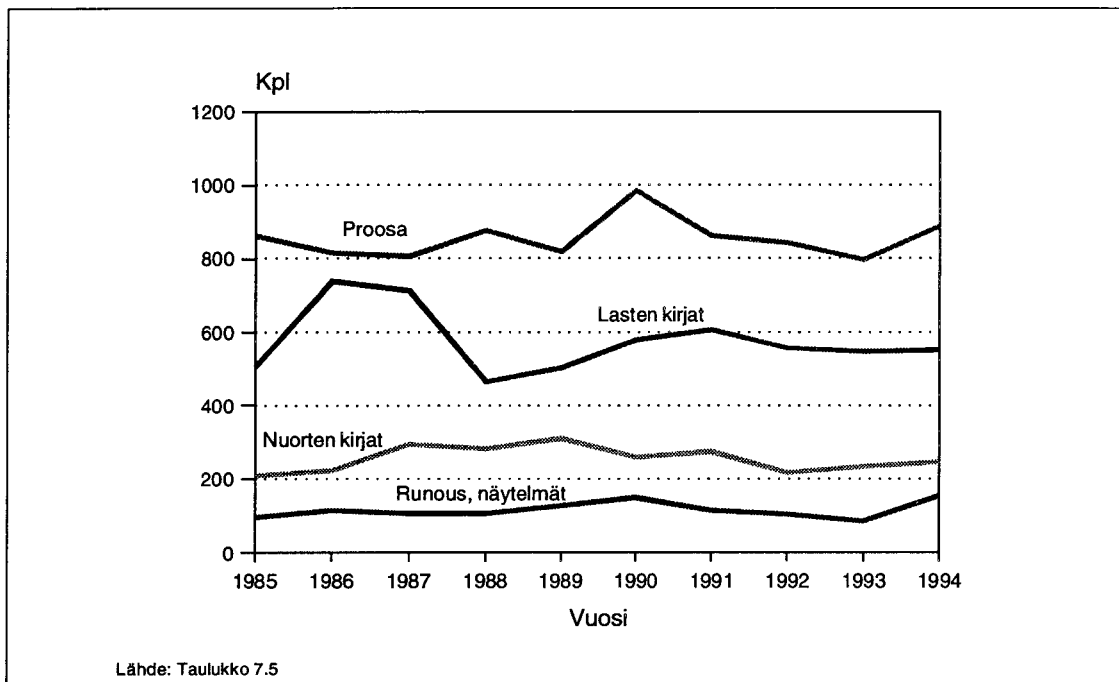
Kirjallisuuden laji <i>Type of literature</i>	1990		1991		1992		1993		1994	
	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%	Kpl <i>No.</i>	%
Kotimainen kaunokirjallisuus – Finnish fiction										
Proosa – <i>Prose</i>	365	6,0	383	6,8	319	6,1	312	6,2	391	6,8
Lasten kirjat – <i>Children's books</i>	164	2,7	157	2,8	168	3,2	128	2,5	113	2,0
Nuorten kirjat – <i>Juvenile books</i>	118	2,0	134	2,4	97	1,8	85	1,7	97	1,7
Käännetty kaunokirjallisuus – Translated fiction										
Proosa – <i>Prose</i>	621	10,3	480	8,5	525	10,0	486	9,6	498	8,7
Lasten kirjat – <i>Children's books</i>	415	6,9	449	7,9	389	7,4	418	8,3	438	7,7
Nuorten kirjat – <i>Juvenile books</i>	140	2,3	140	2,5	120	2,3	149	2,9	148	2,6
Runous, näytelmät – <i>Poetry, plays</i>	148	2,5	114	2,0	103	2,0	85	1,7	154	2,7
Tietokirjat – <i>Non-fiction</i>	1 832	30,4	1 653	29,2	1 655	31,4	1 673	33,1	1 819	31,8
Suurteokset – <i>Encyclopedic, reference</i>	138	2,3	160	2,8	140	2,7	153	3,0	182	3,2
Peruskoulukirjat – <i>Schoolbooks for primary school</i> ..	1 049	17,4	1 102	19,4	795	15,1	756	14,9	941	16,5
Muut koulukirjat – <i>Other schoolbooks</i>	1 044	17,3	897	15,8	954	18,1	813	16,1	931	16,3
Yhteensä – Total	6 034	100,0	5 669	100,0	5 265	100,0	5 058	100,0	5 712**	0,0
Uutuuksien osuus nimiketuotannosta % <i>Proportion of new titles as % of total production</i>	51,6		52,2		54,6		54,4		52,8	

* Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenkustantajien ilmoittama tuotanto. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tietoja antaneet Suomen kustannusyhdistyksen jäsenkustantajat eivät ole eri vuosina täysin samoja. Vuonna 1994 tiedusteluun osallistui 65 jäsenkustantajaa – *Sales reported by members of the Finnish Book Publishers' Association. The figures for different years are not fully comparable as the number of respondents has varied from year to year. In 1994 responses came in from 65 members.*

** Niistä ensipainoksia 3 014 ja uusia painoksia 2 698 vuonna 1994. – *Of which 3 014 titles were first editions and 2 698 re-editions.*

Lähde: Suomen Kustannusyhdistys ry/ Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos: Kirjojen tuotantotilasto. Eri vuosina.
 Source: The Finnish Book Publishers' Association.

Kuvio 7.4 Kaunokirjallisuuden nimiketuotanto kirjallisuuslajeittain 1985 – 1994
 Figure 7.4 Book production by type of literature 1985 – 1994

7.6 Kirjojen kappalemääräinen myynti kirjallisuusryhmittäin vuosina 1980, 1985 – 1994*
*Book sales by type of literature 1980, 1985 – 1994**

Kirjallisuusryhmä <i>Type of literature</i>	1980		1985		1986		1987		1988		1989	
	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%
Kaunokirjat – <i>Fiction</i>	3 039	13,1	4 429	21,6	4 136	19,2	4 062	18,0	4 335	18,6	3 401	15,5
Lasten ja nuorten kirjat – <i>Children's and juvenile books</i>	3 630	15,7	2 194	10,7	2 151	10,0	2 419	10,7	2 647	11,4	2 541	11,6
Suurteokset – <i>Major works</i>			841	4,1	696	3,2	623	2,8	672	2,9	457	2,1
	3 718	16,0										
Tietokirjat – <i>Encyclopedic reference, etc.</i>			2 986	14,6	2 866	13,3	3 998	17,7	4 019	17,3	3 837	17,5
Peruskoulukirjat <i>Schoolbooks for primary school</i> ...	9 193	39,6	7 482	36,5	7 286	33,8	7 336	32,5	7 430	32,0	7 439	33,9
Muut koulu- ja kurssikirjat <i>Other schoolbooks and textbooks</i>	2 404	10,4	2 559	12,5	2 483	11,5	2 399	10,6	2 466	10,6	2 362	10,8
Muut – <i>Others</i>	1 209	5,2	–	–	1 961	9,1	1 715	7,6	1 682	7,2	1 932	8,8
Yhteensä – <i>Total</i>	23 193	100,0	20 492	100,0	21 578	100,0	22 552	100,0	23 251	100,0	21 969	100,0

7.6 Jatkuu
Continued

Kirjallisuusryhmä <i>Type of literature</i>	1990		1991		1992		1993		1994	
	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%	1 000 kpl thousand copies	%
Kaunokirjat – <i>Fiction</i>	4 247	17,0	4 729	20,2	4 328	18,0	4 090	19,2	3 829	19,0
Lasten ja nuorten kirjat – <i>Children's and juvenile books</i>	3 430	13,7	2 632	11,2	3 970	16,5	3 545	16,6	3 355	16,7
Suurteokset – <i>Major works</i>	865	3,5	1 124	4,8	1 045	4,3	750	3,5	640	3,2
Tietokirjat – <i>Encyclopedic reference, etc.</i>	4 212	16,9	5 532	23,6	6 517	27,1	5 639	26,4	5 225	26,0
Peruskoulukirjat <i>Schoolbooks for primary school</i> ...	7 006	28,0	6 764	28,9	5 243	21,8	4 599	21,6	4 174	20,7
Muut koulu- ja kurssikirjat <i>Other schoolbooks and textbooks</i>	2 423	9,7	2 613	11,2	2 549	10,6	2 499	11,7	2 514	12,5
Muut – <i>Others</i>	2 796	11,2	29	0,1	388	1,6	201	0,9	389	1,9
Yhteensä – <i>Total</i>	24 980	100,0	23 423	100,0	24 040	100,0	21 323	100,0	20 126	100,0

* Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenkustantajien ilmoittama myynti. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tietoja antaneet Suomen kustannusyhdistyksen jäsenkustantajat eivät ole eri vuosina täysin samoja. Vuonna 1994 tiedusteluun osallistui 65 jäsenkustantajaa. – *Sales reported by members of the Finnish Book Publishers' Association. The figures for different years are not fully comparable as the number of respondents has varied from year to year. In 1994 responses came in from 65 members.*

Lähde: Suomen Kustannusyhdistys / Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos: Kirjojen tuotantotilasto, eri vuosina.
 Source: The Finnish Book Publishers' Association

7.7 Kirjojen markkamääräinen myynti kirjallisuusryhmittäin vuosina 1980, 1985 – 1994*
*Value of book sales by type of literature in 1980, 1985 – 1994**

Kirjallisuusryhmä <i>Type of literature</i>	1980		1985		1986		1987		1988		1989	
	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%
Kaunokirjat – <i>Fiction</i>	70	13,8	151	19,3	161	19,8	165	18,0	173	18,4	141	15,2
Lasten ja nuorten kirjat – <i>Children's and juvenile books</i>	35	6,9	45	5,8	47	5,8	69	7,5	64	6,8	62	6,7
Suurteokset – <i>Major works</i>	184	36,4	122	15,6	107	13,1	124	13,5	94	10,0	110	11,9
Tietokirjat – <i>Encyclopedic reference, etc.</i>			158	20,2	151	18,5	224	24,4	238	25,3	213	23,0
Peruskoulukirjat – <i>Schoolbooks for primary school</i>	119	23,5	179	22,9	185	22,7	196	21,3	216	23,0	231	24,9
Muut koulu- ja kurssikirjat – <i>Other schoolbooks and textbooks</i>	43	8,5	85	10,9	88	10,8	92	10,0	101	10,8	103	11,1
Muut – <i>Others</i>	56	11,1	41	5,2	76	9,3	50	5,4	53	5,6	67	7,2
Yhteensä – <i>Total</i>	506	100,0	781	100,0	815	100,0	919	100,0	939	100,0	927	100,0

7.7 Jatkuu
Continued

Kirjallisuusryhmä <i>Type of literature</i>	1990		1991		1992		1993		1994	
	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%	Milj.mk <i>FIM</i> <i>million</i>	%
Kaunokirjat – <i>Fiction</i>	197	16,4	200	16,3	190	15,3	179	15,4	186	15,5
Lasten ja nuorten kirjat – <i>Children's and juvenile books</i>	77	6,4	72	5,9	79	6,4	71	6,1	81	6,7
Suurteokset – <i>Major works</i>	175	14,6	206	16,7	223	17,9	173	14,8	149	12,4
Tietokirjat – <i>Encyclopedic reference, etc.</i>	290	24,2	372	30,2	407	32,7	427	36,7	449	37,4
Peruskoulukirjat – <i>Schoolbooks for primary school</i>	230	19,2	244	19,8	205	16,5	181	15,5	181	15,1
Muut koulu- ja kurssikirjat – <i>Other schoolbooks and textbooks</i>	113	9,4	132	10,7	140	11,3	134	11,5	155	12,9
Muut – <i>Others</i>	119	9,9	–	–	–	–	–	–	–	–
Yhteensä – <i>Total</i>	1 200	100,0	1 230	100,0	1 244	100,0	1 165	100,0	1 201	100,0

* Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenkustantajien ilmoittama myynti. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tietoja antaneet Suomen kustannusyhdistyksen jäsenkustantajat eivät ole eri vuosina täysin samoja. Vuonna 1994 tiedusteluun osallistui 65 jäsenkustantajaa.
Sales reported by of the Finnish Book Publishers' Association. The figures for different years are not fully comparable as the number of respondents has varied from year to year. In 1994 responses came in from 65 members.

Lähde: Suomen Kustannusyhdistys ry/ Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos: Kirjojen tuotantotilasto, eri vuosina.
 Source: *The Finnish Book Publisher's Association*

7.8 Pääkustantajien ja erikoiskustantajien lukumäärä ja markkinaosuus* vuosina 1981 – 1994
Number and market share of general-interest publishers and specialized publishers in 1981 – 1994*

	Pääkustantajat <i>General-interest publishers</i>		Erikoiskustantajat <i>Specialized publishers</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
	Lkm <i>No.</i>	Markkinaosuus <i>Market share %</i>	Lkm <i>No.</i>	Markkinaosuus <i>Market share %</i>	Lkm <i>No.</i>	%
1981	7	84,7	37	15,3	44	100,0
1986	7	80,0	49	20,0	56	100,0
1991	7	72,4	55	27,6	62	100,0
1992	7	69,8	53	30,2	60	100,0
1993	7	66,8	57	33,2	64	100,0
1994	7	66,4	58	33,6	66	100,0

* Osuus SKY:n jäsenten markkamääräisestä myynnistä. – *Share of the value of sales by FBPA members.*

Lähde: Suomen Kustannusyhdistys. Vuositilastot.
 Source: *The Finnish Book Publisher's Association*

Muokattu – *Processed*

7.9 Pääkustantajien kirjamyynni kanavittain 1990 – 1994
Marketing channels of books published by general-interest publishers 1990 – 1994

Myyntikanava <i>Marketing channel</i>	1990	1991	1992	1993	1994
	%				
Kirjakaupat – <i>Bookshops</i>	42	43	37	36	35
Kirjavälitys Oy – <i>Kirjavälitys (wholesale dealer)</i>	10	11	12	15	13
Muut tukkuliikkeet – <i>Other wholesale dealers...</i>	4	4	5	4	8
Osamaksumyynti – <i>Hire purchase</i>	21	22	25	22	20
Muut kanavat – <i>Other channels</i>	23	21	21	23	24
Yhteensä – <i>Total</i>	100	100	100	100	100
1 000 mk – <i>FIM thousand</i>	886 378	890 876	868 739	778 535	796 477

Lähde: Suomen Kustannusyhdistys/Liiketaloudellisen tutkimuslaitos Kirjojen tuotantotilasto, eri vuosina.
 Source: *The Finnish Publisher's Association*

7.10 Kirjakauppojen, Rautakirjan kioskien ja antikvariaattien määrä vuosina 1980 – 1993
Number of bookshops, Rautakirja kiosks and second-hand bookshops 1980 – 1993

Vuosi Year	Kirjakauppoja* Bookshops*	Rautakirjankioskeja Rautakirja kiosks,	Antikvariaatteja Second-hand bookshops
1980	474	622	161
1982	468	694	153
1984	504	796	165
1986	481	840	189
1988	484	823**	215
1989	478	844	210
1990	483	850	229
1991	462	825	218
1992	431	785	220
1993	413	763	200

- * Lisäksi kaupan keskusliikkeiden (EKA, ELANTO, KESKO, SOK, TUKO/ANTTILA) tavarataloissa on runsaasti kirjaosastoja paperiosastojen yhteydessä. Kirjaosastojen määrä ja laajuus saattaa vaihdella huomattavasti.
In addition, there are a lot of book sections (linked to stationery sections) in the department stores of the central distributors (EKA, ELANTO, KESKO, SOK TUKO/ANTTILA). The number and scope of the book sections may vary considerably.
- ** 1988 Rautakirjan kioskien tilastointi muuttunut, muut myymälät (esim. videopisteet) eivät sisälly kioskien lukumäärään. – *In 1988 the way in which the statistics on Rautakirja kiosks are compiled changed; the total number of Rautakirja kiosks no longer includes other stores (such as video centres).*

Lähteet: Rautakirja Oy
 Tilastokeskus, Yritysrekisteri.
 Sources: Rautakirja Oy
 Statistic Finland, Business Register.

7.11 Kirjakerhot 1994
Book clubs 1994

Kerho Book club	Perustettu Est.	Omistaja Main shareholders	Jäseniä Members	Myynti Mmk Sales FIM million
Suuri Suomalainen Kirjakerho	1969	WSOY 40 %, Otava 40 %, Yhtyneet Kuvalehdet 20 %	199 000	81,0
Uudet kirjat	1980	WSOY	108 000	40,5
Kirjamaailma	1990	WSOY	50 000	16,0
Johanna	1971	Gummerus
Lasten Parhaat Kirjat	1987	Nordisk Bok 50 %, Weilin + Göös 50 %	50 000	..
Lasten Oma Kirjakerho	1975	Sanoma Osakeyhtiö

Lähde: Kirjakerhojen omat ilmoitukset
 Source: Reports of book clubs

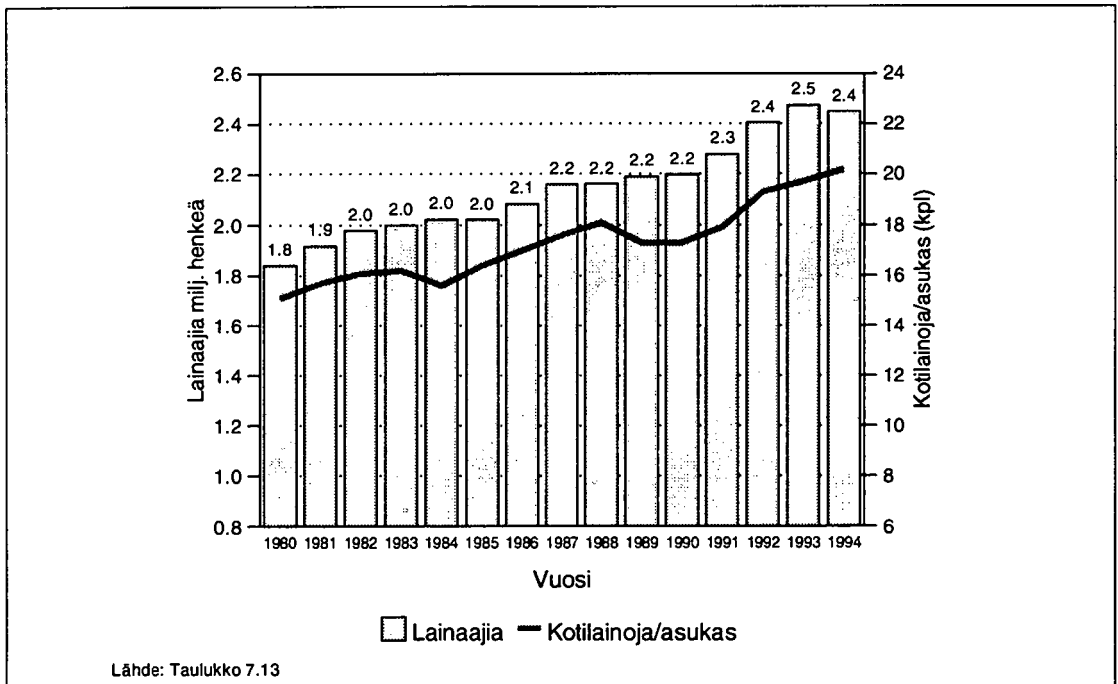
7.12 Yleisten kirjastojen pää-, sivu- ja laituskirjastot sekä kirjastoautot vuosina 1980 – 1994
 Main libraries, branch libraries, institutional libraries and mobile libraries 1980 – 1994

Vuosi Year	Pääkirjastoja Main libraries	Sivukirjastoja Branch libraries	Laituskirjastoja Institutional libraries	Yhteensä Total	Kirjastoautoja/ veneitä Mobile libraries
1980	464		1 144	1 608	219
1981	461		1 133	1 594	223
1982	461		1 119	1 580	223
1983	461		1 097	1 558	230
1984	461		1 125	1 586	230
1985	461		1 083	1 544	234
1986	461	877	205	1 543	234
1987	461	623	205	1 289	235
1988	461	563	204	1 228	233
1989	460	535	203	1 198	231
1990*	444	510	197	1 151	232
1991	444	486	195	1 125	234
1992	444	469	194	1 107	232
1993	1 025	222
1994	998	220

* Vuodesta 1990 lähtien Ahvenanmaan maakunta ei mukana tilastossa. – The province of Åland not included in the statistics from 1990 onwards.

Lähde: Kouluhallitus/ Opetusministeriö: Tilastotietoja yleisistä kirjastoista, eri vuosina.
 Source: National Board of General Education/Ministry of Education

Kuvio 7.5 Kirjastojen lainaajat ja kotilainat 1989 – 1994
 Figure 7.5 Number of library borrowers and lendings 1989 – 1994

7.13 Yleisten kirjastojen lainaajat, kotilainat ja kirjavarat vuosina 1980 – 1994
 Number of library borrowers, lendings and library book collections 1980–1994

Vuosi Year	Lainaaaja No. of borrowers		Kotilainoja* Lendings*		Lainaajaa kohti Per borrower	Sidoksia Volumes	Asukasta kohti Per inhabitant
	1 000 henkeä '000 persons	% väestöstä % of the population	1 000 kpl** '000**	Asukasta kohti Per inhabitant			
1980	1 842	38,5	72 513	15,1	39,4	23 350	4,9
1981	1 919	39,9	75 352	15,7	39,3	24 881	5,2
1982	1 978	40,9	78 008	16,1	39,4	26 412	5,5
1983	1 999	41,0	78 730	16,2	39,4	27 674	5,7
1984	2 023	41,3	76 545	15,6	37,8	28 917	5,9
1985	2 021	41,2	80 335	16,4	39,8	30 469	6,2
1986	2 084	42,3	83 577	17,0	40,1	30 330	6,2
1987	2 160	43,7	86 985	17,6	40,3	33 004	6,7
1988	2 162	45,2	86 581	18,1	40,0	34 107	7,1
1989	2 191	44,1	85 989	17,3	39,2	34 902	7,0
1990	2 199	44,4	85 714	17,3	39,0	35 502	7,1
1991	2 281	45,9	89 240	17,9	39,1	35 938	7,2
1992	2 405	48,0	96 387	19,3	40,1	36 308	7,3
1993	2 473	49,2	99 075	19,7	40,1	36 611	7,3
1994	2 488	49,2	102 010	20,2	41,0	36 629	7,3

* Vuonna 1984 ja vuodesta 1990- Ahvenanmaan maakunta ei mukana. – The figures for 1984 and from 1990 onwards do not include the province of Åland
 ** Sisältää myös AV-aineiston lainat. – Includes lendings of audiovisual material

Lähteet: Kouluhallitus/ Opetusministeriö: Tilastotietoja yleisistä kirjastoista, eri vuosina
 Sources: National Board of General Education/Ministry of Education

7.14 Yleisten kirjastojen lainaajat ja kirjalainat vuosina 1985 – 1994*
 Public library borrowers and book lendings 1985 – 1994*

Vuosi Year	Lainaaaja Borrowers	Lainaaajista			Lainoista Book lendings breakdown		
		Aikuisia Adults	Lapsia Children	Kirjalainoja Book lendings	Aikuisten tietok. Adult non-fiction	Aikuisten kaunok. Adult fiction	Lasten kirjat Children's books
	1 000 henk.	% aikuisia as % of borrowers	% lapsia as % of borrowers	1 000 kpl '000	%	%	%
1985	2 021	73,0	27,0	77 914	20,6	37,3	42,1
1986	2 084	74,0	26,0	80 540	20,6	36,6	42,8
1987	2 160	74,0	26,0	80 067	19,7	35,9	44,4
1988	2 162	73,7	26,3	78 341	20,1	35,3	44,6
1989	2 191	73,9	26,1	76 405	21,1	34,5	44,4
1990	2 199	74,3	25,7	75 085	22,1	34,2	43,7
1991	2 281	75,6	24,4	76 023	23,5	34,8	41,7
1992	2 405	76,9	23,1	80 806	25,1	35,1	39,8
1993	2 473
1994	2 448

* Ahvenanmaan maakunta ei mukana luvuissa. – Province of Åland not included

Lähteet: Kouluhallitus/ Opetusministeriö: Tilastotietoja yleisistä kirjastoista, eri vuosina.
 Sources: National Board of General Education/Ministry of Education

7.15 Kirjojen lukeminen 1981 – 1991
Book reading 1981–1991Kirjojen lukeminen 6 kk aikana
Book reading during the previous 6 months

	On lukenut Has read books	Josta – Of which					Vähintään 20 kirjaa At least 20 books	Ei muista Does not remember number	Ei ole lukenut Has not read	Yhteensä Total	Kuuluu kirjakerhoon Member of a book club
		1–2 kirjaa 1–2 books	3–5 kirjaa 3–5 books	6–9 kirjaa 6–9 books	10–19 kirjaa 10–19 books	20 kirjaa 20 books					
10 vuotta täyttäneet: – Age 10 years or over.											
Kaikki yhteensä – All total											
1981.....	76	12	17	10	16	18	1	24	100	13	
1991.....	75	18	17	10	13	13	3	25	100	11	
Miehet – Men											
1981.....	74	15	18	9	16	14	1	26	100	10	
1991.....	70	21	17	9	10	9	3	30	100	5	
Naiset – Women,											
1981.....	77	10	17	11	16	22	0	22	100	15	
1991.....	80	16	17	11	15	18	3	20	100	15	
Ikä: – Age:											
10–14 vuotta – years											
1981.....	98	9	16	8	21	41	2	2	100	5	
1991.....	90	17	21	13	19	19	1	10	100	7	
15–24 vuotta – years											
1981.....	89	10	17	12	22	27	0	11	100	11	
1991.....	86	17	18	14	17	19	2	14	100	6	
25–44 vuotta – years											
1981.....	78	11	19	11	17	18	0	22	100	21	
1991.....	80	17	18	12	15	14	2	20	100	16	
45–64 vuotta – years											
1981.....	65	14	19	10	12	9	–	35	100	11	
1991.....	66	19	16	8	10	11	2	34	100	10	
65– vuotta – years											
1981.....	56	17	13	5	10	8	2	44	100	3	
1991.....	61	21	15	6	7	11	6	39	100	4	
15 vuotta täyttäneet: – Age 15 years or over											
Elinvaihe: – Stage of life											
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta/ei lapsia) Unmarried, living at home with parents (age 10–30 years, no children)											
1981.....	87	11	16	12	21	26	0	13	100	7	
1991.....	85	19	19	13	15	18	3	15	100	4	
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18–v. lapsia ikä alle 45 vuotta) Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45)											
1981.....	82	8	20	7	17	30	–	18	100	19	
1991.....	81	12	15	14	19	18	1	19	100	9	

7.15 Jatkuu
Continued

Kirjojen lukeminen 6 kk aikana
Book reading during the previous 6 months

	On lukenut Has read books	Josta – Of which						Ei ole lukenut Has not read	Yhteensä Total	Kuuluu kirjakerhoon Member of a book club
		1–2 kirjaa 1–2 books	3–5 kirjaa 3–5 books	6–9 kirjaa 6–9 books	10–19 kirjaa 10–19 books	Vähintään 20 kirjaa At least 20 books	Ei muista Does not remember number			
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+) <i>Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age 45+)</i>										
1981	60	11	15	8	12	10	1	40	100	6
1991	60	16	13	7	9	11	5	40	100	6
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age under 45)</i>										
1981	74	8	14	12	19	19	–	26	100	17
1991	83	18	18	14	14	16	1	17	100	14
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age 45+)</i>										
1981	62	18	16	8	11	8	0	38	100	8
1991	64	23	16	7	8	9	3	36	100	8
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.) <i>Married or living together (youngest child 0–6 yrs)</i>										
1981	80	12	20	11	20	16	0	20	100	24
1991	80	19	17	11	16	12	3	20	100	19
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.) <i>Married or living together (youngest child 7–17 yrs)</i>										
1981	74	15	21	12	12	13	–	26	100	19
1991	74	18	19	11	13	11	3	26	100	14
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia) <i>Single parent (children under 18)</i>										
1981	77	8	21	8	15	23	–	23	100	19
1991	85	10	27	8	16	18	4	15	100	24
Kuntamuoto: – <i>Place of residence</i>										
Kaupungit – <i>Urban</i>										
1981	78	11	18	12	18	18	0	22	100	16
1991	77	18	18	11	13	15	2	23	100	12
Muut kunnat – <i>Non - urban</i>										
1981	67	14	17	8	12	14	1	33	100	10
1991	68	19	15	9	11	10	4	32	100	9

Lähde: Vapaa-aika numeroina 2.
SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:4. Tilastokeskus, Helsinki 1993.
Source: Statistics Finland 1991 leisure survey

7.16 Kirjastossa käyminen 1981 – 1991
Use of library services 1981 – 1991

	On käynyt kirjastossa <i>Has been to the library during the past 6 months</i>	Ei ole käynyt kirjastossa <i>Has not been to the library during the past 6 months</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	%		
10 vuotta täyttäneet: <i>Age 10 years or over</i>			
Kaikki yhteensä – <i>All total</i>			
1981	53	46	100
1991	59	41	100
Miehet – <i>Men</i>			
1981	50	49	100
1991	55	45	100
Naiset – <i>Women</i>			
1981	56	43	100
1991	62	38	100
Ikä: – <i>Age</i>			
10–14 vuotta – <i>years</i>			
1981	88	11	100
1991	94	6	100
15–24 vuotta – <i>years</i>			
1981	75	24	100
1991	82	18	100
25–44 vuotta – <i>years</i>			
1981	56	43	100
1991	65	35	100
45–64 vuotta – <i>years</i>			
1981	34	64	100
1991	45	55	100
65– vuotta – <i>years</i>			
1981	22	78	100
1991	28	72	100
15 vuotta täyttäneet: – <i>Age 15 years or over</i>			
Elinvaihe: – <i>Stage of life</i>			
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta/ei lapsia) <i>Unmarried, living at home with parents (age 10–30 years, no children)</i>			
1981	74	25	100
1991	80	20	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia ikä alle 45 vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45)</i>			
1981	66	34	100
1991	70	30	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age 45+)</i>			
1981	28	71	100
1991	33	67	100

7.16 Jatkuu
Continued

	On käynyt kirjastossa <i>Has been to the library during the past 6 months</i>	Ei ole käynyt kirjastossa <i>Has not been to the library during the past 6 months,</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	%		
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age under 45)</i>			
1981	56	44	100
1991	70	30	100
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) <i>Married or living together (no children under 18, age 45+)</i>			
1981	29	69	100
1991	37	63	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.) <i>Married or living together (youngest child 0–6 years)</i>			
1981	58	41	100
1991	67	33	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.) <i>Married or living together (youngest child 7–17 years)</i>			
1981	46	52	100
1991	58	42	100
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia) <i>Single parent (children under 18)</i>			
1981	55	45	100
1991	69	31	100
Kuntamuoto: – Place of residence			
Kaupungit – Urban			
1981	55	44	100
1991	59	41	100
Muut kunnat – Non urban,			
1981	42	57	100
1991	51	49	100

Lähde: Vapaa-aika numeroina 2.
SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:4.
Tilastokeskus, Helsinki 1993.
Source: Statistics Finland 1991 leisure survey.

8 Sanomalehdet

Suomi on edelleen monessa mielessä vahva sanomalehtimaa. Lehtinimikkeitä on paljon, levikit ja lukijapeitot ovat korkeita; joukkoviestinnän liikevaihdosta sanoma- ja paikallislehdistön osuus on noin kolmannes ja joukkoviestinmainonnasta yli puolet.

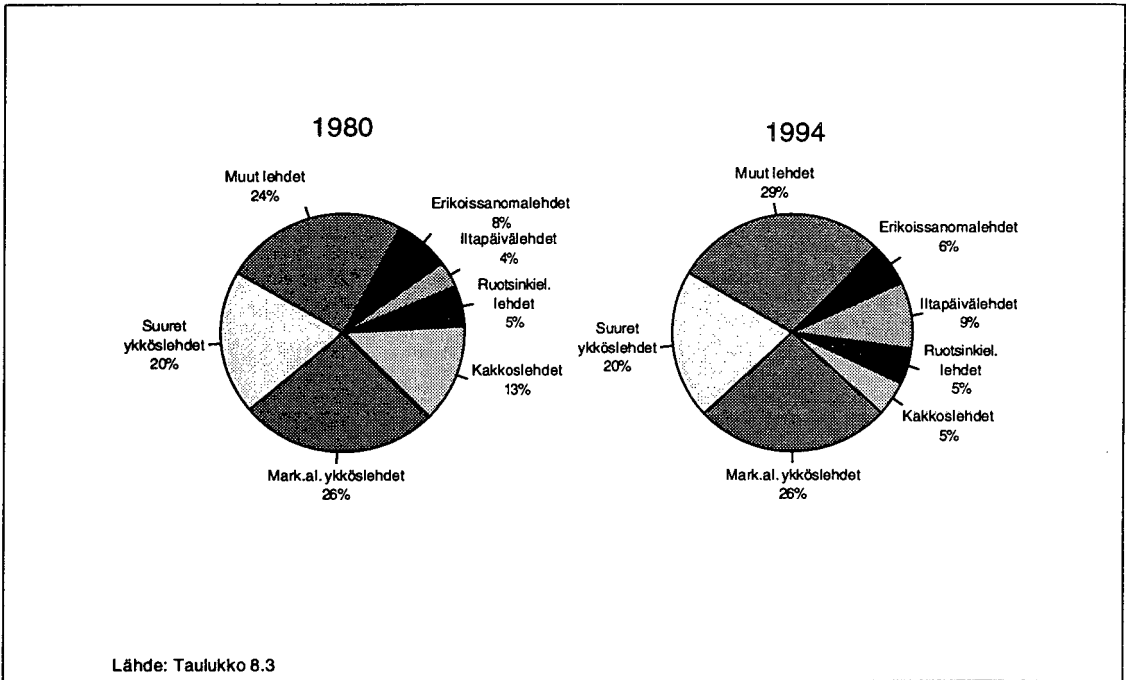
Vuonna 1994 Suomessa ilmestyi kaikkiaan 235 sanomalehteä. Sanomalehdet on nykyisin tapana jakaa kansainvälistä käytäntöä noudattaen päivälehtiin ja muihin sanomalehtiin. Jako perustuu ilmestymistiheyteen. (Taulukot 8.1 & 8.2.)

Päivälehtien, jotka ilmestyvät 4–7 kertaa viikossa, nimikemäärältään suhteellisen harvalukaiseen joukkoon kuuluvien lehtien keskimääräinen levikki on suuri. Vuonna 1994 Suomessa ilmestyi 56 päivälehteä. Niiden keskilevikki oli noin 43 000 kappaletta. Päivälehdet ovat tyypillisesti alueidensa levikkijohtajia eli ns. ykköslehtiä. Päivälehtiä ovat myös iltapäivälehdet sekä osa erikoissanomalehdistä ja ilmestymispaikkakuntiansa kakkoslehdistä.

Muut sanomalehdet ilmestyvät 1–3 kertaa viikossa. Näiden lehtien joukko on suuri, mutta levikiltään ne ovat yleensä pieniä. Vuonna 1994 ryhmään kuului 179 lehteä, joiden keskilevikki oli noin 6 300 kappaletta. Suppealla levikkialueella toimivat ja oman alueensa paikallisiin uutisiin keskittyvät nk. paikallislehdet muodostavat muiden sanomalehtien suurimman ryhmän. Lisäksi ryhmään kuuluu osa ilmestymispaikkakuntiansa kakkoslehdistä ja pari erikoissanomalehteä.

Päivälehtien ja muiden sanomalehtien keskinäiset määrälliset suhteet ovat 1980-luvun alusta asti säilyneet suurin piirtein ennallaan. Päivälehtien osuus kaikista sanomalehtinimikkeistä on ollut noin neljännes, mutta levikillä mitattuna ne hallitsevat sanomalehtikenttää. Niiden osuus sanomalehtien kokonaislevikistä oli hieman yli kaksi kolmasosaa (68%) vuonna 1994. Jo pelkästään seitsenpäiväisten lehtien osuus kokonaislevikistä oli noin puolet (48%). Päivälehtien levikkiosuus on tosin nykyisin hieman laskenut 1980-luvun tasoon verrattuna.

Kuvio 8.1 Sanomalehtien levikkiosuuden kehitys kilpailuaseman mukaan 1980 ja 1994
 Figure 8.1 Circulation of newspapers by competitive position in 1980 and 1994

Toinen yleisesti käytössä oleva sanomalehdistön jaottelu perustuu kilpailuasemaan. Kilpailuasemaryhmittäinen tarkastelu osoittaa, että lehdistön rakenteessa on puolentoista vuosikymmenen aikana tapahtunut kaksi selvää muutosta. (Taulukko 8.3.)

Kakkoslehtien kuihtuminen on niistä toinen. Kakkoslehtien levikit ovat laskeneet, ja niiden joukko on harventunut. Suurin yksittäinen leikkaus oli Uuden Suomen lakkauttaminen (vuonna 1991). Yksistään se vei kakkoslehtien yhteislevikistä lähes neljänneksen. Kaikkiaan kakkoslehtien levikkiosuus on pudonnut noin kolmannekseen 1980-luvun alkuun verrattuna.

Iltapäivälehtien levikkiosuuden kasvu on toinen selvä muutos. Ilta-Sanomien ja Iltalehden (aloitti vuonna 1980) keskinäinen kilpailu kasvatti molempien levikkejä. Niiden osuus kaikkien sanomalehtien levikistä – 9 prosenttia – on yli 2,5-kertainen viime vuosikymmenen alkuun verrattuna. (Taulukko 8.3.)

Iltapäivälehdet myydään irtonumeroina. Nykyisin noin 95 prosenttia kotimaisten sanomalehtien irtonumeromyynnistä on iltapäivälehtien myyntiä. Muiden – niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin – sanomalehtien irtonumeromyynti on Suomessa suhteellisen vähäistä. (Taulukko 8.12.)

Talouden lama on tuntunut myös sanomalehtien levikeissä. 1980-luvun aikana sanomalehtien yhteislevikki kasvoi 3,4 miljoonasta 4,1 miljoonaan. Sitten yhteislevikki alkoi laskea - ilmeisesti ensimmäisen kerran koko sodanjälkeisenä aikana. Lehtiä on myös lopetettu. Lisäksi pari erikoissanomalehteä on viikkolehdeksi muututtuaan siirtynyt aikakauslehdistön riveihin. Vuodesta 1990 vuoteen 1994 sanomalehtien yhteislevikki on pudonnut 13 prosenttia eli 4,1 miljoonasta 3,5 miljoonaan. (Taulukko 8.2.)

1980-luvulla monet lehdet lisäsivät ilmestymiskertojaan. 1990-luvun alkuvuosina sen sijaan yleistyi ilmestymiskertojen harventaminen. Esimerkiksi vuosina 1991–92 näin teki toistakymmentä sanomalehteä.

Yritysostojen ja fuusioiden seurauksena suurimpien sanomalehtiyritysten levikillä mitattut markkinaosuudet ovat hiljalleen kasvaneet (kuvio 8.3 & taulukko 8.7). Esimerkiksi neljän suurimman yrityksen levikkiosuus on 1980-luvun puolivälistä kasvanut 31 prosentista 39 prosenttiin ja kahdeksan suurimman osuus 43 prosentista 52 prosenttiin. Suurimmat muutokset tapahtuivat 1986 – 1988. Eniten (5 prosenttiyksikköä) muuttui neljän suurimman osuus, kun mm. silloinen Uusi Suomi Oy siirtyi Tampereen Kirjapainon/Aamulehti-yhtymän omistukseen. (Kuvio 8.3.) – Tuoreimpia omistusmuutoksia (vuodelta 1995) ovat Etelä-Saimaan Kustannus Oy:n osake-enemmistön siirtyminen Kolmossivu Oy:n/Kymen Lehtimedia Oy:n haltuun sekä Lapin Kansan ja Valkeakosken Sanomien enemmistöosuuk-sien myynnit Aamulehti-yhtymälle. Ruotsin suurin sanomalehtikustantaja Marieberg-konserni puolestaan nousi Aamulehti-yhtymän suurimmaksi yksittäiseksi omistajaksi (22 prosenttia osakekannasta ja 14 prosenttia äänivallasta). Lisäksi Savon Sanomat Oy:n omistusta järjesteltiin uudestaan.

Päivälehdet ovat taloudelliselta volyymiltaan edelleen koko joukkoviestinnän merkittävin osa, vaikka 1990-luvun alun talouslama leikkasi huomattavasti niiden ilmoitustuottoja. Vuonna 1994 päivälehtien liikevaihto nousi kuitenkin lamaa edeltäneelle tasolle eli noin 4,4 miljardiin markkaan. Niiden osuus koko joukkoviestinnän liikevaihdosta on 28 prosenttia. Joukkoviestinmainonnasta päivälehtien osuus on edelleen noin puolet (49% vuonna 1994). (Ks. luvun 1 taulukot 1 & 4.)

Sanomalehtien ilmoitustulojen osuus niiden tuotoista oli 56 prosenttia vuonna 1994 (kuvio 8.4). Osuus on laskenut huomattavasti. 1980-luvun lopun taloudellisesti hyvinä vuosina Sanomalehtien Liiton jäsenlehtien tuotoista noin kolme neljäsosaa tuli mainonnasta.

Päivälehtien suurin kuluerä vuonna 1994 oli tekninen valmistus (33%). Toimituksen osuus kuluista oli noin neljännes. (Kuvio 8.5.)

Toimituksen aineiston osuus sanomalehtien rekisteröidystä palstatilasta oli vuonna 1994 keskimäärin noin 70 prosenttia. Loput kolmisenkymmentä prosenttia on ilmoituksia. Toimituksen aineiston kolme suurinta ryhmää vuonna 1989 olivat kotimaan aineisto (33%), urheilu (15%) ja ajanvieteaineisto (11%). (Taulukko 8.8.)

Ilmaislehtien määrä ja taloudellinen volyyymi kasvoivat voimakkaasti 1980-luvun alkupuolella, mutta jo 1980-luvun puolivälin jälkeen kasvu hidastui. Lamavuosina ilmaislehtien määrä laski huomattavasti. Vuonna 1994 Suomessa ilmestyi 106 ilmaislehteä, joiden kokonaispainos oli 3,5 miljoonaa kappaletta. (Taulukko 8.13.)

Tilastointi

Sanomalehdistön levikki- ja niistä lasketut volyymitiedot perustuvat Suomen Mediartarkastus Oy:n tilastoihin.

Sanomalehtien Liitto tilastoi vuosittain monin tavoin jäsenlehtiensä toimintaa, mm. taloutta, lehtitekniikkaa ja toimituksellisia kysymyksiä. Liiton julkaiseman Suomen Lehdistö -lehden vuosittaisessa medianumerossa on useita sanomalehdistöä koskevia tilastoja (ks. esim. Suomen Lehdistö 6-7/95).

Turun kauppakorkeakoulun Yritystoiminnan tutkimuskeskus laatii alan toimialajärjestöjen toimeksiannosta vuosittain yritysten tilinpäätöskyselyihin perustuvaa Graafisen alan taloustilastoa.

Posti- ja telelaitoksen, vuoden 1994 alusta Suomen Posti Oy:n vuosittaisessa tilastojulkaisussa on tiedot postin kuljettamisen sanomalehtien määrästä. Tiedot koti- ja ulkomaisten lehtien irtonumeromyynnistä löytyvät Rautakirja Oy:n vuosikertomuksista.

(TS)

**Täydentävää
kirjallisuutta**

Graafisen alan taloustilasto. Turun kauppakorkeakoulu, Yritystoiminnan tutkimuskeskus, eri vuosina.

Hansen, Aino-Maria, Lankinen, Pirkko & Siivonen, Timo: Graafisen teollisuuden riskit ja voimat 1992-2002. Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto & Graafisen Teollisuuden Liitto, Helsinki 1994.

Jyrkiäinen, Jyrki & Savisaari, Eero: Sanomalehdistön nykytila. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Porvoo 1994.

Jyrkiäinen, Jyrki: Sanomalehdistön keskittyminen. Acta universitatis Tampensis, Ser A vol. 409. Tampere 1994.

Löyttyniemi, Veikko: Sanomalehdistön rakenne ja talous 1940-luvulta 1980-luvulle. Teoksessa Tommila (toim.): Suomen lehdistön historia 3: Sanomalehdistö sodan murroksesta 1980-luvulle. Kustannuskiila, Kuopio 1988.

Löyttyniemi, Veikko: Sanomalehtien luokitteita on monenlaisia. Suomen Lehdistö 7-8/1993.

Löyttyniemi, Veikko: Sanomalehdistön muuttuva rakenne. Teoksessa Arokylä, Mällinen & Tähtinen (toim.): Kulttuuri, politiikka, historia, koulutus. Pohjoinen, Oulu 1994.

Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy. Tilastot. Helsinki, eri vuosina.

Santonen, Pirjo: Kasvun vuosikymmenet. Teoksessa Tommila (toim.): Sanomalehdistön historia 4: Paikallislehdistön historia. Kustannuskiila, Kuopio 1985.

Sauri, Tuomo: Joukkoviestinnän rakenteita 1980-luvulta 1990-luvulle. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 1. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Sauri, Tuomo: Sanoma- ja aikakauslehtien lukeminen. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.): Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Vapaa-aika numeroina 2: kirjojen ja lehtien lukeminen, kirjastossa käyminen. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 4. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

8.1 Sanomalehdet vuosina 1980 – 1994 ilmestymistiheyden mukaan
Number of newspaper titles 1980 – 1994

Vuosi Year	Päivälehdet (7–4-päiväiset) <i>Dailies</i> (7–4 times a week)	Muut sanomalehdet (3–1-päiväiset) <i>Non-dailies</i> (3–1 times a week)	Yhteensä <i>Total</i>
1980.....	61	186	247
1985.....	65	164	229
1986.....	64	171	235
1987.....	67	172	239
1988.....	67	178	245
1989.....	66	176	242
1990.....	66	186	252
1991.....	61	180	241
1992.....	58	184	242
1993.....	56	181	237
1994.....	56	179	235

Lähteet: Sanomalehtien Liiton toimintakertomukset 1980 –
 Suomen Mediatarkastus Oy

Sources: *Annual reports of the Finnish Newspaper Publishers' Association FNPA 1980 –*
The Finnish Audit Bureau of Circulations

Muokattu – *Processed*

8.2 Sanomalehtien kokonaislevikin jakautuminen ilmestymistiheyden mukaan vuosina 1980 – 1994
Total circulation of newspapers 1980 – 1994

		Päivälehdet (7–4-päiväiset) <i>Dailies</i> (7–4 times a week)	Muut sanomalehdet (3–1-päiväiset) <i>Non-dailies</i> (3–1 times a week)	Levikki <i>Circulation total</i>
1980	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 365	994	3 359
	%	70,4	29,6	100,0
1985	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 662	1 178	3 840
	%	69,4	30,7	100,0
1986	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 664	1 195	3 859
	%	69,0	30,9	100,0
1987	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 719	1 260	3 979
	%	68,3	31,6	100,0
1988	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 719	1 334	4 053
	%	67,1	32,9	100,0
1989	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 744	1 346	4 090
	%	67,0	33,0	100,0
1990	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 780	1 300	4 080
	%	68,2	31,9	100,0
1991	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 670	1 351	4 021
	%	66,4	33,6	100,0
1992	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 579	1 287	3 866
	%	66,8	33,3	100,0
1993	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 484	1 196	3 680
	%	67,5	32,5	100,0
1994	levikki (1 000 kpl) – <i>circulation (thousand)</i>	2 400	1 136	3 536
	%	67,9	32,1	100,0
Muutos 1994/1993, %				
<i>Change 1994/1993, %</i>		-3,4	-5,0	-3,9

Lähteet: Sanomalehtien Liiton toimintakertomukset 1980 –
 Suomen Mediatarkastus Oy

Sources: *The Finnish Audit Bureau of Circulations*
 Annual reports of The Finnish Newspaper Publishers' Association 1980 –

Muokattu – *Processed*

8.3 Sanomalehtien levikit kilpailuaseman mukaan vuosina 1980 – 1994
Total circulation of newspapers by competitive position in 1980 – 1994

	1980	1985	1991	1992	1993	1994
	%					
Suuret ykköslehdet* <i>Three biggest papers*</i>	19,5	18,3	19,2	19,4	19,8	20,2
Markkina-alueiden ykköslehdet <i>Biggest papers in market areas</i>	26,3	24,9	26,2	26,2	26,7	26,2
Kakkoslehdet** <i>Second newspapers**</i>	13,4	10,9	5,8	5,1	5,4	4,7
Ruotsinkieliset lehdet*** <i>Swedish-language papers***</i>	5,4	5,2	5,0	5,1	5,2	4,9
Iltapäivälehdet <i>Evening papers</i>	3,6	6,8	8,4	8,2	8,6	8,9
Erikoissanomalehdet <i>Special-interest papers</i>	7,5	8,2	7,8	6,1	6,1	6,0
Muut lehdet <i>Other newspapers</i>	24,3	25,8	27,6	29,9	28,2	28,7
Yhteensä – Total.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Levikki (1 000 kpl) <i>Circulation (thousand copies)</i>	3 359	3 840	4 021	3 866	3 680	3 536

* Helsingin Sanomat, Aamulehti, Turun Sanomat

** Ilmestymispaikkakuntiansa kakkoslehdet. – Smaller papers in towns with at least two newspapers.

*** Ruotsinkielisiä ei ole laskettu mukaan muihin lehtityyppeihin. – Swedish-language papers have not been included in other categories

Lähteet: Sanomalehtien Liitto
 Suomen Mediatarkastus Oy
 Sources: The Finnish Newspaper Publishers' Association.
 The Finnish Audit Bureau of Circulations

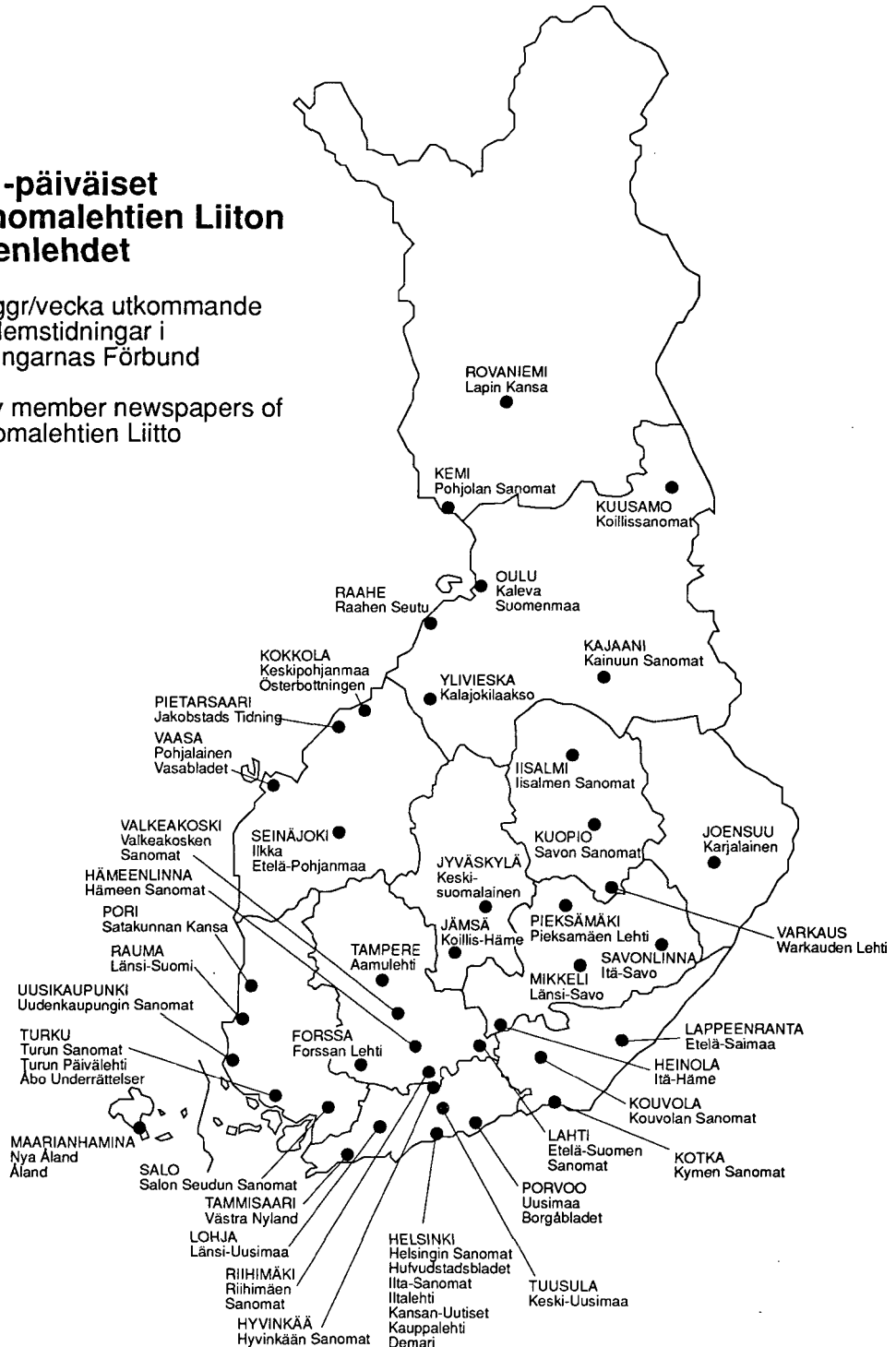
Muokattu – Processed

Kuvio 8.2 Päivälehdet ilmestymispaikkakunnittain
 Figure 8.2 Dailies by place of publication

7-4 -päiväiset Sanomalehtien Liiton jäsenlehdet

7-4 ggr/vecka utkommande
 medlemstidningar i
 Tidningarnas Förbund

Daily member newspapers of
 Sanomalehtien Liitto

8.4 Päivälehtien ilmestymistiheys, levikki, levikin muutos 1994/1993 ja volyymi vuonna 1994
Dailies: frequency of publication, circulation, change in circulation 1994/1993 and volume in 1994

Lehti <i>Newspaper</i>	Ilm.kert./viikko <i>Issues/week</i>	1994 levikki <i>1994 circulation</i>	Levikin muutos 1994/1993 <i>Change in circulation 1994/1993</i> %	Volyyymi 1994 <i>Volume 1994</i>
Aamulehti.....	7	131 895	-2,4	46 427 040
Etelä-Saimaa.....	7	38 399	9,6*	13 516 448
Etelä-Suomen Sanomat.....	7	64 552	-2,3	22 722 304
Helsingin Sanomat.....	7	469 687	-1,4	165 329 824
Hufvudstadsbladet.....	7	60 405	-1,7	21 262 560
Hämeen Sanomat.....	7	30 380	0,3	10 693 760
Iisalmen Sanomat.....	7	19 522	-2,3*	6 852 222
Ilkka.....	7	56 340	0,5	19 831 680
Itä-Savo.....	7	23 502	-1,8	8 249 202
Kainuun Sanomat.....	7	26 230	-7,6	9 180 500
Kaleva.....	7	87 615	-7,9	30 840 480
Karjalainen.....	7	52 516	-1,8	18 485 632
Keski-Uusimaa.....	7	22 651	-6,0	7 950 501
Keskipojanmaa.....	7	31 241	-5,2	10 934 350
Keskisuomalainen.....	7	80 216	-0,5	28 236 032
Kouvolan Sanomat.....	7	33 223	-1,2	11 661 273
Kymen Sanomat.....	7	30 353	-3,3	10 653 903
Lapin Kansa.....	7	39 523	-3,6	13 912 096
Länsi Savo.....	7	28 018	-4,0	9 834 318
Länsi-Suomi.....	7	18 067	-2,7	6 359 584
Pohjalainen.....	7	50 250	-21,9*	17 688 000
Pohjolan Sanomat.....	7	35 538	-6,2	12 509 376
Salon Seudun Sanomat.....	7	20 885	-1,7	7 351 520
Satakunnan Kansa.....	7	58 086	-2,0	20 446 272
Savon Sanomat.....	7	73 507	-4,6	25 874 464
Turun Sanomat.....	7	115 064	-3,3	40 617 592
Forsssan Lehti.....	6	15 258	-2,3	4 638 432
Hyvinkään Sanomat.....	6	12 011	-14,5*	3 591 289
Ilta-Sanomat.....	6	215 629	1,3	64 904 329
Iltalehti.....	6	101 921	-3,0	30 882 063
Jakobstads Tidning.....	6	11 873	-0,7	3 597 519
Länsi-Uusimaa.....	6	13 199	-3,7	4 012 496
Riihimäen Sanomat.....	6	12 544	-93	3 775 744
Vasabladet.....	6	26 922	-1,0	8 157 366
Västra Nyland.....	6	11 506	-2,7	3 486 318
Warkauden Lehti.....	6	12 499	-2,8	3 762 199
Borgåbladet.....	5	9 544	-4,3	2 376 456
Demari.....	5	33 466	-11,0*	8 299 568
Etelä-Pohjanmaa.....	5	9 203	-21,7*	2 328 359
Kalajokilaakso.....	5	8 520	-0,8	2 155 560
Kauppalehti.....	5	76 047	-3,4	19 239 891
Koillissanomat.....	5	10 434	-92	2 702 406
Pieksämäen Lehti.....	5	8 266	-93	2 099 564
Suomenmaa.....	5	6 811	-93	1 689 128
Turun Päivälehti.....	5	7 646	-18,4	1 888 562
Uusimaa.....	5	13 463	-93	3 944 659
Valkeakosken Sanomat.....	5	8 174	-93	2 059 848
Åbo Underrättelser.....	5	7 447	-7,3*	1 913 879
Åland.....	5	11 140	0,3	2 818 420
Österbotningen.....	5	5 218	-3,5	1 330 590
Itä-Häme.....	4	13 597	-2,5	2 787 385
Kansan Uutiset.....	4	14 008	-32,8	2 787 592
Koillis-Häme.....	4	7 456	-10,0*	1 491 200
Nya Åland.....	4	8 013	-2,5	1 554 522
Raahen Seutu.....	4	7 655	-11,3*	1 561 620
Uudenkaupungin Sanomat.....	4	8 014	-93	1 634 856
Yhteensä – Total.....		2 405 149		794 892 753

* Muutos 1994/92. – Change 1994/92

Lähteet: Suomen Mediatarkastus Oy, Suomen Lehdistö 6 – 7/1995
 Sources: The Finnish Audit Bureau of Circulations, Suomen Lehdistö 6 – 7/1995.

Muokattu – Processed

8.5 Sanomalehdet lääneittäin 1994 Newspapers appearing in different provinces in 1994*

Lääni <i>Province</i>	Päivälehtiä <i>Dailies</i>	Muita sanomalehtiä <i>Other newspapers</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Hämeen lääni – <i>Häme</i>	6	24	30
Keski-Suomen lääni – <i>Central Finland</i>	2	14	16
Kuopion lääni – <i>Kuopio</i>	3	12	15
Kymen lääni – <i>Kymi</i>	3	12	15
Lapin lääni – <i>Lapland</i>	2	2	4
Mikkelin lääni – <i>Mikkeli</i>	4	11	15
Oulun lääni – <i>Oulu</i>	6	19	25
Pohjois-Karjalan lääni – <i>North Karelia</i>	1	10	11
Turun ja Porin lääni – <i>Turku and Pori</i> ..	7	28	35
Uudenmaan lääni – <i>Uusimaa</i>	13	15	28
Vaasan lääni – <i>Vaasa</i>	7	20	27
Ahvenanmaa – <i>Åland</i>	2	–	2
Yhteensä – <i>Total</i>	56	167	223

* Taulukossa mukana Sanomalehtien Liiton jäsenlehdet. Kaikkiaan vuonna 1994 ilmestyi 235 sanomalehteä; vrt. taulukko 8.1.

* Table covers members of the Finnish Newspaper Publishers' Association. In 1994 the total number of newspapers published was 235; cf Table 8.1.

Lähde: Suomen Lehdistö 7–8/95.
Source: Suomen Lehdistö 7–8/95.

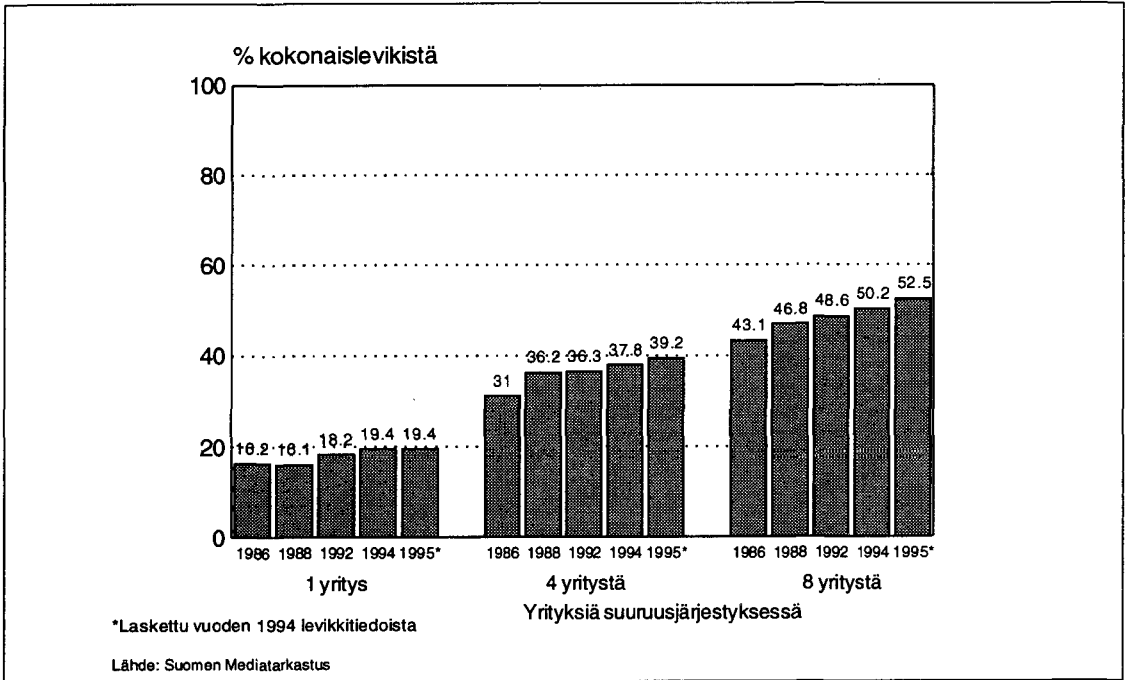
8.6 7–3-päiväisten sanomalehtien levikkiosuudet puoluekannan mukaan 1986 – 1994 Newspapers (7 – 3 times/week) by political affiliation 1986 – 1994

Puoluekanta <i>Political affiliation</i>	Osuus levikistä – <i>Share of circulation</i>			1994 Kpl – <i>Titles</i>
	1986	1989	1994	
	%			
Sitoutumattomat <i>Independent</i>	68,3	74,1	88,9	69
Kokoomus	10,7	8,7	1,9	1
Keskustapuolue	12,7	11,0	6,9	8
RKP	0,1	0,1	0,2	1
SDP	4,0	2,4	2,1	4
SKDL/SKPy	3,4	3,7	–	–
Yhteensä – <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	83

Lähteet: Sanomalehtien Liitto
Suomen Mediatarkastus Oy
Sources: Sanomalehtien Liitto
Suomen Mediatarkastus Oy

Muokattu – *Processed*

Kuvio 8.3 Suurimpien sanomalehtiyritysten osuus levikistä vuosina 1986 – 1995
 Figure 8.3 Major newspaper publishers' share of total circulation in 1986 – 1995

8.7 20 suurinta sanomalehti-yhtiötä levikin mukaan vuonna 1995*
 Top 20 newspaper publishers according to circulation in 1995*

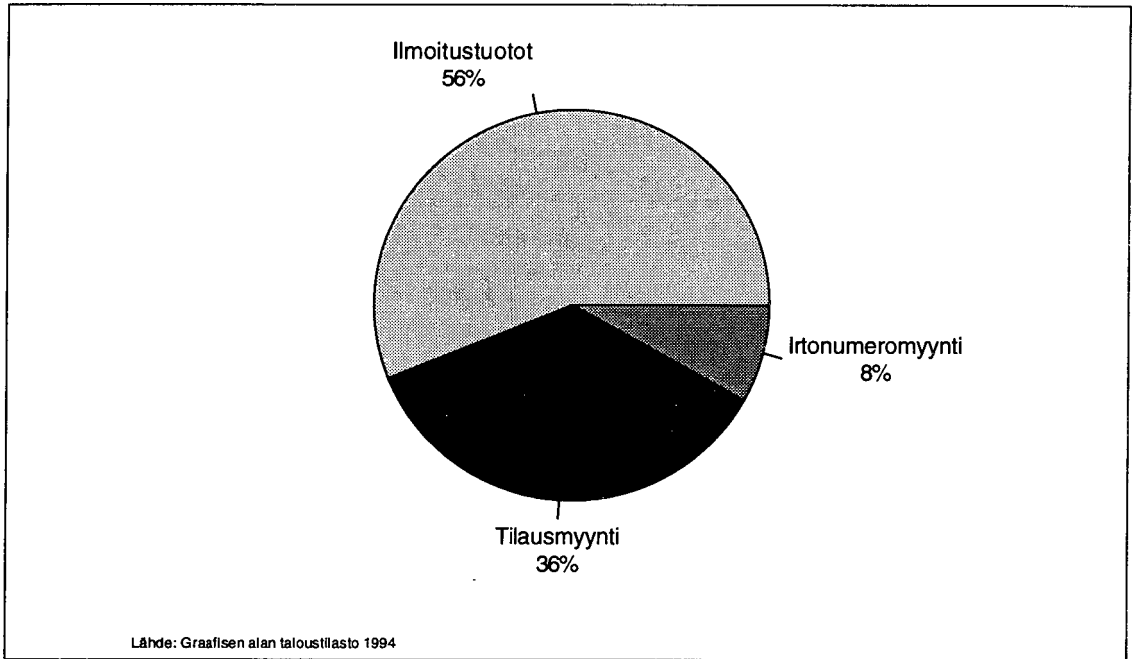
Kustantaja Publisher	Lehtiä (suluisissa päivälehdet) Newspaper titles (number of dailies)		Yhtiön päivälehtien levikki** Circulation dailies**		Yhtiön kaikkien sanomalehtien levikki Circulation dailies & other newspapers	
	Lkm Number		1 000 kpl '000 copies	%	1 000 kpl '000 copies	%
Sanoma Oy	2	(2)	685,3	28,6	685,3	19,4
Aamulehti - yhtiymä	12	(7)	372,6	15,5	404,6	11,4
TS-yhtiymä	5	(3)	144,0	6,0	153,2	4,3
Ilkka Oy	8	(3)	115,8	4,8	144,3	4,1
Savon Sanomat Oy	9	(2)	86,0	3,6	127,3	3,6
Kymen Lehtimedia Oy	6	(3)	102,0	4,3	119,0	3,4
Keskisuomalainen Oy	7	(1)	80,2	3,3	118,3	3,3
Maataloustuottajain Palvelu Oy	1	(-)	-	-	105,5	3,0
SD-lehdistö	13	(2)	41,1	1,7	95,2	2,7
Kirjapaino Osakeyhtiö Kaleva	1	(1)	87,6	3,7	87,6	2,5
SK-Invest Oy	6	(1)	58,1	2,4	86,6	2,4
Hufvudstadsbladet Ab	4	(3)	75,2	3,1	79,5	2,2
Esan Kirjapaino Oy	2	(2)	78,1	3,3	78,1	2,2
Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy	5	(1)	52,5	2,2	78,0	2,2
Keski-Uusimaa Oy	5	(3)	48,1	2,0	62,3	1,8
Länsi-Savo Oy	2	(2)	51,5	2,1	51,5	1,5
Ab Vasabladet	4	(2)	38,8	1,6	49,9	1,4
Kainuun Sanomain Kirjapaino Oy	4	(1)	26,2	1,1	45,9	1,3
Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oy	3	(2)	39,8	1,7	45,7	1,3
IS-yhtiymä Oy	5	(1)	19,5	0,8	44,1	1,2
20 suurinta yhteensä Top 20, total	104	(42)	2 202,4	91,8	2 661,9	75,3
Kaikki sanomalehdet yhteensä All newspapers, total	235	(56)	2 399,9	100,0	3 536,3	100,0

* Laskettu vuoden 1994 levikkiedoista. – Calculations based on 1994 circulation data
 ** 7–4 päiväiset. – 7–4 times a week.

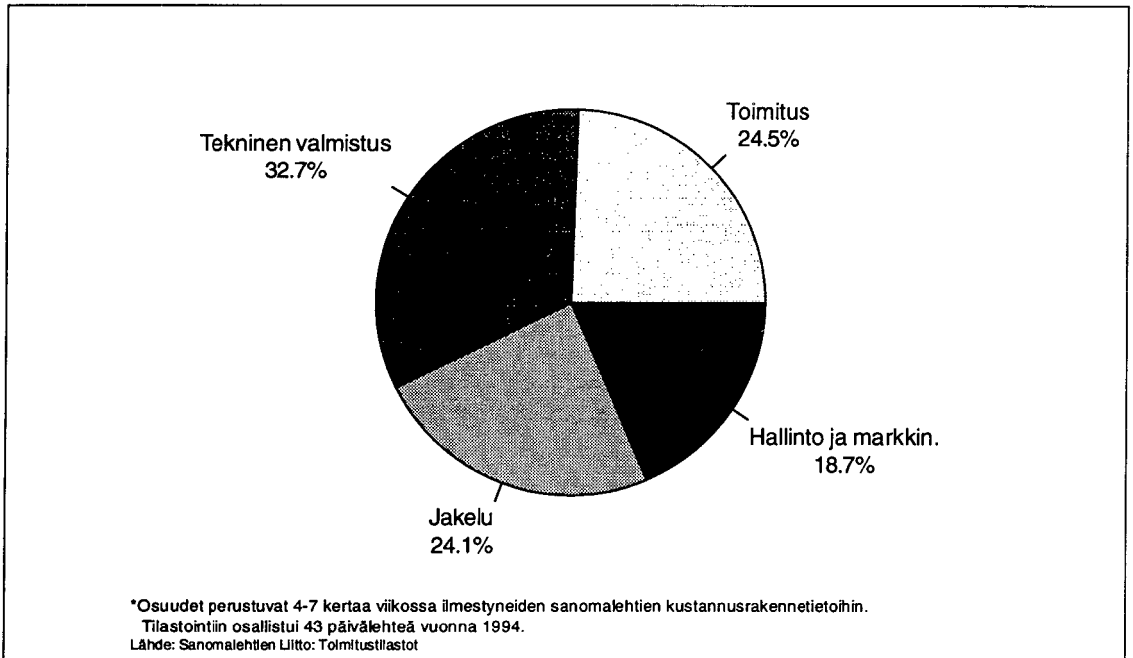
Levikkiedot: Suomen Mediatarkastus Oy
 Circulation data: Suomen Mediatarkastus Oy

Muokattu – Processed

Kuvio 8.4 Sanomalehtien tuottorakenne vuonna 1994
 Figure 8.4 Breakdown of newspaper revenues in 1994

Kuvio 8.5 Päivälehtien kustannusrakenne vuonna 1994
 Figure 8.5 Breakdown of newspaper costs in 1994

8.8 Päivälehtien sisältö vuonna 1994* Contents of dailies in 1994*

	% palstatilasta % of space
Toimituksen aineisto – Editorial material:	
Artikkeliaineisto – Articles	5,1
Kulttuuri – Culture	6,1
Kotimaan aineisto – Home news	33,4
Ulkomaan aineisto – International news	7,3
Talous – Economy	8,0
Urheilu – Sports	14,8
Ajanvieteaaineisto – Entertainment	11,1
Yleisön osasto – Letters to the Editor	2,6
Sarjakuvat, pilapiirroksset – Cartoons	2,6
Radio- ja televisio-ohjelma aineisto – Radio & TV pages	9,0
Yhteensä – Total	100,0
Koko rekisteröidystä palstatilasta** – Breakdown of total registered space:**	
Toimituksen aineistoa – Editorial material	70,8
Ilmoitusaineistoa – Advertisements	29,2
Yhteensä – Total	100,0

* Jakauma perustuu 4 – 7 kertaa viikossa ilmestyvien sanomalehtien tietoihin yhdeltä otosviikolta. (Viikko 47.) Jakaumat laskettu palstatilasta. Tilastointiin osallistui 43 päivälehteä vuonna 1994. Based on a one-week sample of dailies. Breakdown of material calculated on the basis of total space. In 1994 a total of 43 newspapers provided data for the statistics

** Rekisteröity palstatila on toimituksen palstatilan ja ilmoitustilan summa. Lisäksi osa lehden palstatilasta on nk. "tyhjää tilaa", joka muodostuu ilmoitusosaston otsikoista sekä juttujen, kuvien ja ilmoitusten väliin jääneestä tai jätetystä tilasta (2,6% vuonna 1994) – Total registered space is the combined space taken up by editorial material and advertisements. In addition, there remains "empty space" which is taken up by headings in the advertisement section as well as space left between stories, pictures and advertisements (in 1994 the figure for empty space was 2,6 %).

Lähde: Sanomalehtien Liitto: Toimitustilasto 1994.
Source: The Finnish Newspaper Publishers' Association.

8.9 Päivälehtien tekstiaineiston lähteet vuonna 1994* Sources of text material in dailies in 1994*

	% teksttilasta % of text space
Toimituksen tuottama – Produced by in-house staff	44,7
Avustajien tuottama – Produced by outside contributors	11,3
Julkaisuoikeudet ostettu/ Tietotoimistojen materiaali Material from news agencies/purchased materials	31,0
Lähetetty aineisto** – Material submitted**	13,0
Yhteensä – Total	100,0

* Jakauma perustuu 4 – 7 kertaa viikossa ilmestyvien sanomalehtien tietoihin yhdeltä otosviikolta. (Viikko 47.) Jakaumat laskettu palstatilasta. Tilastointiin osallistui 43 päivälehteä vuonna 1994. Based on a one-week sample of dailies. In 1994 a total of 43 newspapers provided data for the statistics.

** Sisältää tilaamatta lähetetyn aineiston kuten yleisönosastokirjoitukset, lehdistötiedotteet ja radio- ja tv-ohjelmaesittelyt, jotka eivät ole toimituksen tuottamia. – Includes unsolicited material such as letters to the Editor, press releases Radio & TV programming and other material not produced by the paper's staff.

Lähde: Sanomalehtien Liitto: Toimitustilasto 1994.
Source: The Finnish Newspaper Publishers' Association.

8.10 Postin kuljetamat sanomalehdet vuosina 1980 – 1994*
Newspapers delivered by the Post Office 1980 – 1994*

	Sanomalehdet Newspapers		Paikallislehdet Local papers		Yhteensä Total
	Yhteensä Total	Postin päiväk. With regular post	Postin erillisk. ** Special delivery**		
	Milj. kpl Million copies	%	%	Milj. kpl Million copies	Milj. kpl Million copies
1980	349,0	77	23	52,6	401,6
1981	388,8	72	28	55,4	444,2
1982	385,0	71	29	59,3	444,3
1983	398,7	62	38	63,8	462,5
1984	399,0	61	39	65,0	464,0
1985	407,6	61	39	68,0	475,6
1986	393,2	63	37	67,3	460,5
1987	390,5	63	37	67,2	457,7
1988	395,2	62	38	67,2	462,4
1989	377,1	62	38	83,4	460,5
1990	382,7	61	39	85,3	468,0
1991	376,0	58	42	82,1	458,1
1992	334,1	83,9	418,0
1993	294,2	74,1	368,3
1994	273,9	53,1	327,0

* Kotimaiset ja ulkomaille lähtevät. – To Finnish and overseas addresses

** Erilliskantoon luetaan kaikki muu kuin päiväkanto. Sanomalehdillä erilliskanto on enimmäkseen varhaiskantoa. – In the case of newspapers consists chiefly of early-morning deliveries

Lähde: Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy. Tilastot, eri vuosina.
Source: Posts and Telecommunications/Suomen Posti Oy.

8.11 Tilattujen kotimaisten sanomalehtien eri jakelutapojen osuudet vuosina 1986 – 1994*
Finnish newspapers: methods of delivery in 1986 – 1994*

	1986	1989	1991	1994
	%			
Oma jakelu – Delivery by newspaper.....	16	9	6	4
Yhteisjakelu – Joint delivery arrangement.....	48	53	59	61
Postin varhaisjakelu – Post Office, early morning...	11	14	16	17
Postin päiväjakelu – Post Office, regular post.....	25	24	19	18
Yhteensä – Total.....	100	100	100	100
(Vastanneita lehtiä) – (No. of papers responding)..	(48)	(45)	(56)	(39)

* Laskettu jakelumäärästä numerokappaleina. Tiedot perustuvat kyselytutkimuksiin, joihin vastanneiden lehtien joukko vaihtelee. Vastanneiden lehtien määrä ja koko vaikuttavat jakaumiin. Luvut eivät sisällä irtonumeromyntiä, ks. taulukko 8.12. – Calculated on the basis of number of copies delivered. The data are based on questionnaire studies in which the number of papers responding varies from year to year. The breakdowns are affected by the number and size of newspapers taking part. The figures do not include single-copy sales, see Table 8.12

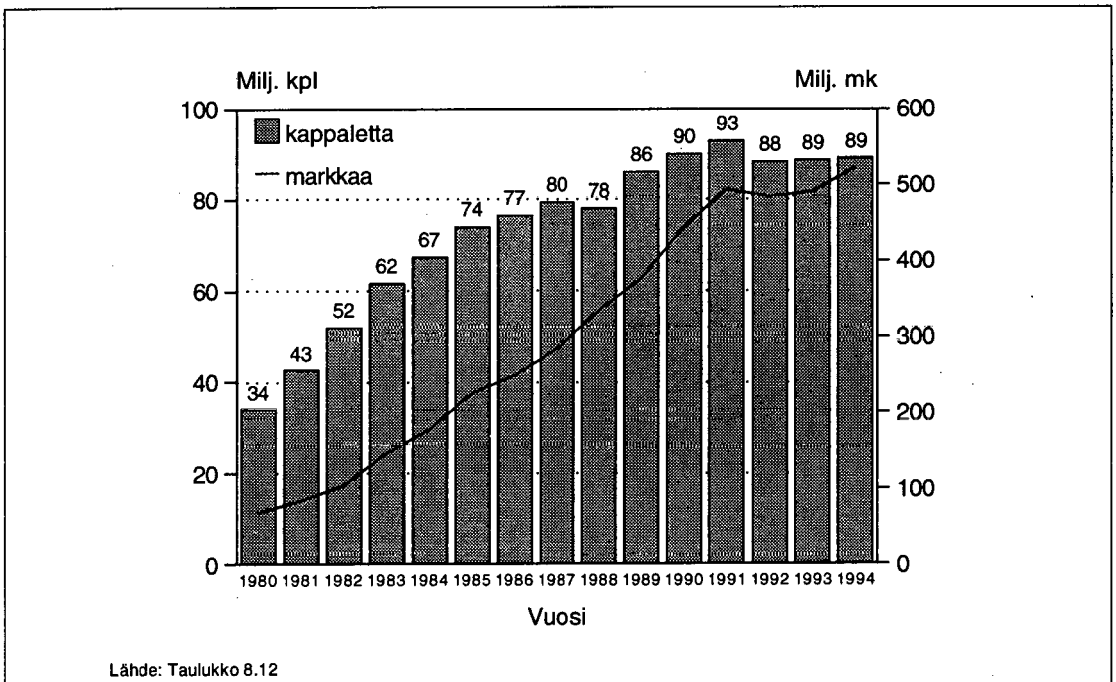
Lähde: Sanomalehtien Liitto/VTT
Source: The Finnish Newspaper Publishers' Association/VTT

8.12 Koti- ja ulkomaisten sanomalehtien irtonumeromyynti vuosina 1980 – 1994
Single-copy sales of Finnish and foreign newspapers 1980 – 1994

	Kotimaiset sanomalehdet <i>All Finnish newspapers</i>		Iltapäivälehtien osuus <i>Share of evening papers</i>				Ulkomaiset sanomalehdet <i>Foreign newspapers</i>	
	Milj.kpl <i>Million copies</i>	Milj.mk <i>FIM million</i>	Milj.kpl <i>Million copies</i>	%	Milj.mk <i>FIM million</i>	%	Milj.kpl <i>Million copies</i>	Milj.mk <i>FIM million</i>
1980.....	40,4	84,7	34,0	84,2	68,1	80,4	1,1	4,0
1981.....	48,5	103,4	42,5	87,6	84,2	81,4	1,0	4,2
1982.....	58,3	124,4	52,0	89,2	104,1	83,7	1,1	5,0
1983.....	67,8	168,8	61,7	91,0	146,0	86,5	1,0	5,3
1984.....	73,1	198,7	67,4	92,2	176,7	88,9	0,9	4,5
1985.....	79,6	246,7	74,1	93,1	225,2	91,3	0,8	5,0
1986.....	82,4	273,1	76,6	93,0	248,5	91,0	0,9	5,5
1987.....	85,1	309,5	79,5	93,4	283,2	91,5	0,8	5,1
1988.....	84,3	360,6	78,2	92,8	333,8	92,6	0,8	6,1
1989.....	91,6	404,4	86,1	94,0	376,0	93,0	0,9	6,5
1990.....	95,3	474,1	90,0	94,4	444,0	93,7	0,8	6,3
1991.....	98,1	525,8	92,9	94,7	493,9	93,9	0,8	6,9
1992.....	93,0	514,1	88,4	95,1	483,9	94,1	0,8	7,7
1993.....	93,2	521,3	88,7	95,2	490,5	94,1	0,7	7,7
1994.....	93,2	552,7	89,1	95,6	523,0	94,6	0,7	7,8

Lähde: Rautakirja Oy
 Source: Rautakirja Oy

Kuvio 8.6 Iltapäivälehtien irtonumeromyynti 1980 – 1994
Figure 8.6 Single-copy sales of evening papers 1980 – 1994

8.13 Ilmaislehtien määrä, kokonaispainos/numero, volyymi ja ilmoitustulot vuosina 1984, 1989 ja 1994
Free sheets: number, total print, volume and revenue from advertising in 1984, 1989 and 1994

	1984	1989	1994
Ilmaislehtiä – <i>Free sheets</i>	131	141	106
Kokonaispainos (milj.kpl) – <i>Total print (million copies)</i>	3,3	3,7	3,5
Volyymi (milj.kpl) – <i>Volume (million copies)</i>	185	230	185
Ilmoitustulot (milj.mk) – <i>Advertising revenue (FIM million)</i> ...	215	315	270

* Ilmaislehdillä tarkoitetaan tässä jakelun alueensa ruokakuntiin säännöllisesti, vähintään 2 krt/kk jaettavaa maksutonta julkaisua, jonka julkaiseminen perustuu pääasiassa ilmoitustilan myyntiin ja joka sisältää myös toimituksellista aineistoa. – *Free sheets refers here to papers which depend chiefly on the sale of advertising space but which also include editorial material. Free sheets are delivered regularly to all households in the region concerned at least twice a month.*

Lähteet: Suomen Lehdistö 4/1985, 4/1990, 4/1995
 Sources: Suomen Lehdistö 4/1985, 4/1990, 4/1995

8.14 Sanoma- ja ilmaislehtien lukeminen 1991
Reading newspapers and free sheets in 1991

Seuraa säännöllisesti – Reads regularly:

	7–3-päiväisiä sanomalehtiä Newspapers appearing 7–3 times a week	2–1-päiväisiä sanomalehtiä Newspapers appearing 2–1 times a week	Ilmaislehtiä Free sheets
	%		
10 vuotta täyttäneet – Age 10 years or over			
Kaikki yhteensä – All total.....	93	33	51
Miehet – Men	93	32	52
Naiset – Women.....	92	33	50
Ikä – Age:			
10–14 vuotta – years	72	18	24
15–24 vuotta – years	91	29	50
25–44 vuotta – years	94	34	54
45–64 vuotta – years	96	35	57
65– vuotta – years	95	37	48
15 vuotta täyttäneet – Age 15 years or over			
Elinvaihe – Stage of life:			
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta, ei lapsia) Un married, living at home with parents (age 10–30 years, no children).....	92	33	43
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45).....	89	24	50
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45+).....	89	32	51
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta) Married or living together (no children under 18, age under 45).....	94	28	61
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) Married or living together (no children under 18, age 45+).....	99	38	54
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.) Married or living together (youngest child 0–6 yrs).....	94	37	55
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.) Married or living together (youngest child 7–17 yrs).....	97	36	54
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia) Single parent (children under 18).....	91	28	57
Kuntamuoto – Place of residence:			
Kaupungit – Urban	94	20	61
Muut kunnat – Non-urban	94	55	40

Lähde: Tilastokeskuksen vuoden 1991 vapaa-aikatutkimus.
Source: Statistics Finland 1991 leisure survey.

9 Aikakauslehdet

Aikakauslehtien valikoima on laaja. Suomessa ilmestyy kaikkiaan noin 2 500 aikakauslehteä. Nämä lehdet sisältyvät Suomen Posti Oy:n lehtipalveluyksikön jakelutilastoon ja täyttävät seuraavat kriteerit:

- Ne ilmestyvät säännöllisesti vähintään neljä kertaa kalenterivuodessa (= painovapauslain mukainen "aikakautisten painokirjoitusten" määritelmä).
- Ne sisältävät numeroa kohden useita artikkeleita tai muuta toimituksellista aineistoa.
- Ne ovat kaikkien tilattavissa tai jaetaan osoitteellisesti jäsenyyden tai asiakassuhteen perusteella.
- Niiden sisältö ei muodostu pääasiallisesti liikealan tiedonannoista, hinnastoista, ilmoituksista tai mainonnasta.

Usein puhutaan myös noin 4 500 aikakauslehtinimikkeen joukosta Helsingin yliopiston bibliografisen osaston tilastoihin viitaten. Määrään on silloin laskettu mukaan kaikki vähintään kaksi kertaa vuodessa ilmestyvät aikakautiset julkaisut. Näistä oli neljä kertaa vuodessa ilmestyviä noin 3 300 nimikettä vuonna 1994. (Taulukko 9.1.)

Seuraavassa aikakauslehdistöllä tarkoitetaan pääsääntöisesti edellä mainittua Postin tilastoissa esiintyvää noin 2 500 lehden joukkoa. Yleisesti käytetyn luokituksen mukaan aikakauslehdistö ryhmitellään seuraavasti:

- 1 *Yleisölehdet*, jonka alaryhmiä ovat yleisaikakaus- ja perhelehdet, naistenlehdet, miestenlehdet, lasten ja nuorten lehdet sekä erikois- ja harrastelehdet (259 nimikettä vuonna 1994);
- 2 *Ammatti- ja järjestölehdet*, jotka jaetaan aihealan mukaan 16 alaryhmään (1 925 nimikettä);
- 3 *Mielipidelehdet*, joiden alaryhmiä ovat yhteiskunta ja politiikka, kulttuuri, uskonto sekä muut aatteelliset lehdet (156 nimikettä);
- 4 *Asiakas- ja yrityslehdet* (182 nimikettä).

Nykyisin myös Posti tilastoi kuljettamansa aikakauslehtien volyymin lehtityypeittäin tämän luokituksen mukaisesti (taulukko 9.6). Kun myydyt irtonumerot (taulukko 9.7) lisätään yleisölehtien luokkaan, aikakauslehtien vuosivolyymiksi (= levikki kerrottuna ilmestymiskertojen määrällä) saadaan 380 miljoonaa kappaletta. Tasan jaettuna niistä riittää 75 aikakauslehden numeroa vuodessa jokaiselle suomalaiselle.

Aikakauslehtien vuosivolyymi jakautui lehtiryhmiin vuonna 1994 seuraavasti:

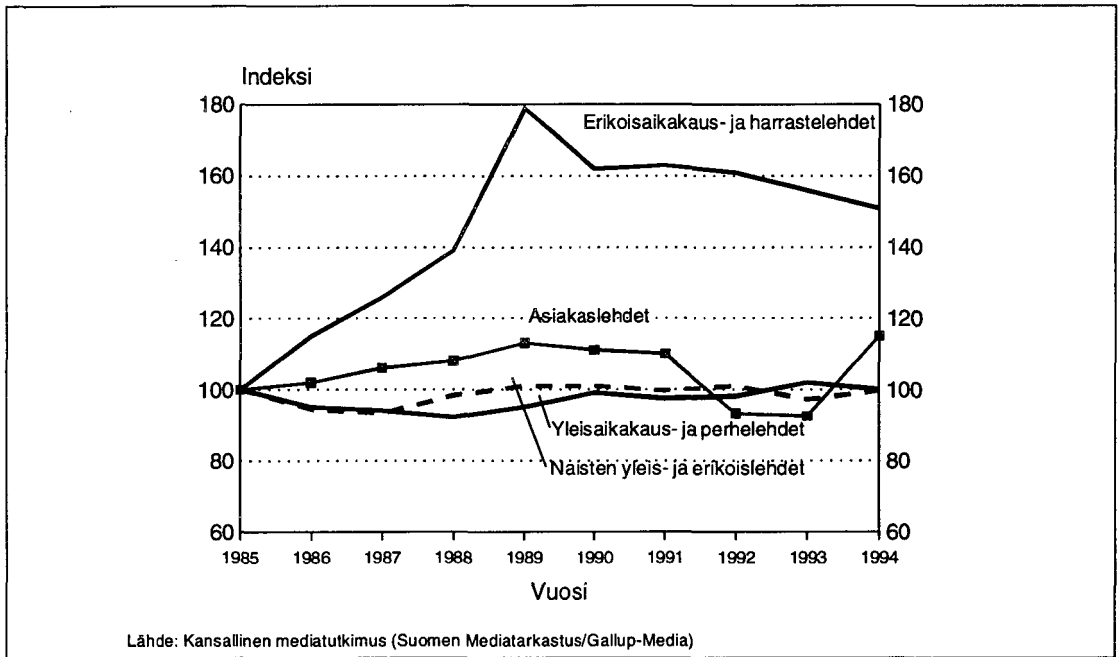
- Yleisölehdet 39 %
- Ammatti- ja järjestölehdet 39 %
- Mielipidelehdet 3 %
- Asiakaslehdet 19 %

Posti julkaisi jakamiensa lehtien volyymitiedot ensi kertaa lehtiryhmittäin vuonna 1992. Pidemmän aikavälin muutostrendejä voidaan seurata Suomen Mediatarkastuksen levikkitietojen ja Kansallisen mediatutkimuksen (KMT) lehtikohtaisten lukijamäärämittausten avulla. Levikkinsä tarkastuttaa lähinnä lehdistön se osa, jolle mainonta on tärkeä tulonlähde. Levikki- ja lukijamäärämittaukset kattavat aikakauslehtinimikkeistä vain pienen mutta levikki- ja lukijaosuuksilla mitaten toki keskeisimmän osan. Esimerkiksi vuonna 1994 noin 220 lehdellä oli voimassa oleva levikintarkastus. Saman vuoden lukijamäärämittauksessa oli mukana 62 aikakauslehteä.

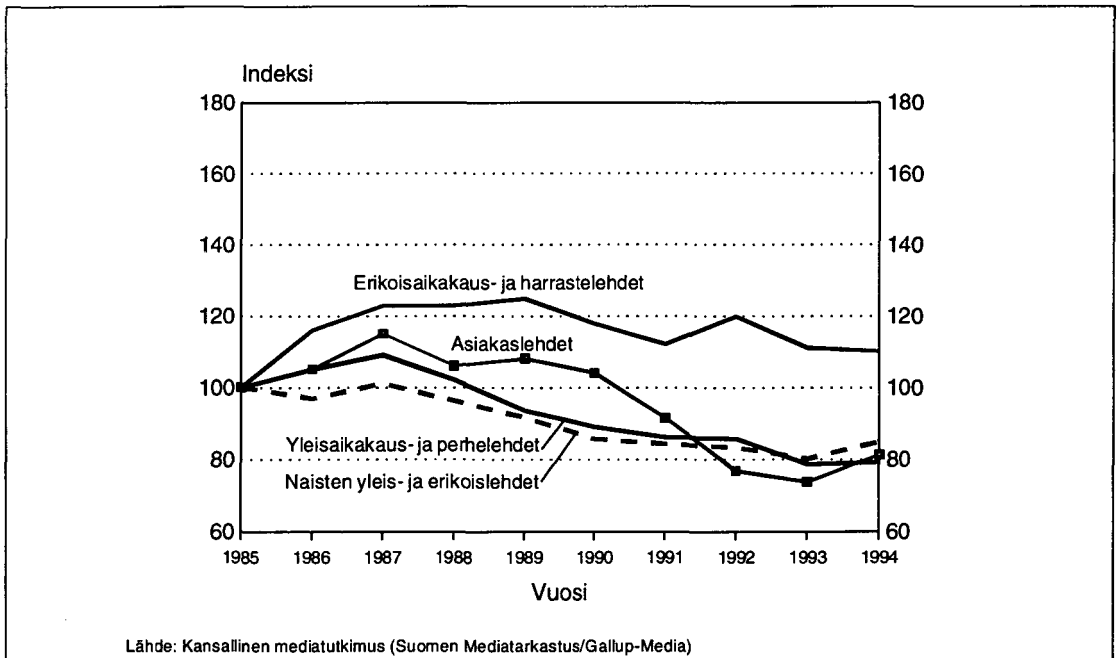
Oheisissa kuvioissa (9.1 & 9.2) esitetään levikkien ja lukijamäärien kehitys niiden lehtien osalta, jotka vuosina 1985-94 osallistuiivat KMT:n lukijamäärämittauksiin. Mukana olleiden yleisaikakauslehtien ja naistenlehtien yhteislevikit ovat kymmenvuotiskaudella olleet hyvin stabiileja. Erikoisaikakauslehtien yhteislevikki on puolitoistakertainen kymmenen vuoden takaiseen verrattuna, vaikka se 1990-luvun alkuvuosina onkin laskenut. Asiakaslehtien yhteislevikki laski mutta näytti vuonna 1994 nousseen 1980-luvun puoliväliä korkeammalle tasolle. (Kuvio 9.1.)

(Taulukossa 9.2 esitettävät luvut, joissa mukana ovat *kaikki* levikkinsä kunakin vuonna tarkistuttaneet lehdet, antavat erikoisaikakauslehtien ja asiakaslehtien yhteislevikin kehityksestä edellä esitetystä jonkin verran poikkeavan kuvan.)

Kuvio 9.1 Aikakauslehtiryhmien levikki-indeksi 1985 – 1994 (1985=100)
 Figure 9.1 Magazine categories: circulation index 1985 – 1994 (1985=100)

Kuvio 9.2 Aikakauslehtiryhmien lukijamäärä-indeksi 1985 – 1994 (1985=100)
 Figure 9.2 Magazine categories: readership index 1985 – 1994 (1985=100)

KMT:n lukijamäärämittaauksissa mukana olleiden yleisaikakauslehtien ja naistenlehtien sekä myös asiakaslehtien yhteenlasketut lukijamäärät ovat laskeneet. Erikoisaikakauslehtien lukijamääräindeksi nousi selvästi 1980-luvun lopulla mutta on viime vuosina laskenut. (Kuvio 9.2)

Kotimaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti laski selvästi 1980-luvun alkupuolella. Sen jälkeen kappalemääräisen myynnin muutokset ovat olleet suhteellisen vähäisiä (taulukko 9.7). Aikakauslehtien kanssa irtonumeromyynnistä kilpailevien ilta-päivälehtien myynti myynti kasvoi voimakkaasti 1980-luvulla (vrt. luvun 8 taulukko 12).

Ulkomaisten aikakauslehtien kappalemyynti lisääntyi etenkin 1980-luvun puolivälissä, mutta pysähtyi sitten. 1990-luvun lamavuosina kappalemyynti on laskenut. (Taulukko 9.7.)

Myydyt ulkomaisten lehtien irtonumerot ovat valtaosin erikoisaikakauslehtiä ja harrastelehtiä. Yleisaikakaus- ja perhelehtien osuus (markkamääräisestä) myynnistä on vain viidennes. (Taulukko 9.9.)

Aikakauslehdistö on päivälehtien jälkeen toiseksi suurin joukkoviestinnän ala. Sen liikevaihto oli noin 2,7 miljardia vuonna 1994. Aikakauslehtien osuus joukkoviestinnän koko liikevaihdosta on 1990-luvulla ollut 17–18 prosenttia.

Aikakauslehdet saavat valtaosan tuloistaan tilauksista ja irtonumeromyynnistä. Ilmoittelun osuus aikakauslehtien tuotoista oli Graafisen alan taloustilaston mukaan 23 prosenttia vuonna 1994 (kuvio 9.4). Aikakauslehtien osuus koko mediamainonnasta on parina viime vuonna kasvanut. Se oli 13 prosenttia vuonna 1994. Silti niiden osuus mainostuloista Suomessa kuten muissakin Pohjoismaissa on eurooppalaista kesitasoa alempi.

Suomessa on nykyisin kolme selvästi muita suurempaa aikakauslehtien kustantajaa. Yhtyneet Kuvalehdet kasvoi Lehtimiehet Oy:n ostolla (vuodenvaihteessa 1988/89) selvästi suurimmaksi aikakauslehtiyhtyritykseksi. Kaksi muuta volyymillaan selvästi muista erottuvaa kustannustaloa ovat Helsinki Media ja A-lehdet. Nämä kolme suurinta kustantajaa julkaisivat vuonna 1994 yhteensä 62 yleisölehtinimikettä, joiden yhteinen volyyymi oli 95 miljoonaa kappaletta. (Taulukko 9.4.)

Kahdeksasta suurimmasta aikakauslehtiyhtiöstä neljä (Aller, Bonnier/Semic, Forma, Valitut Palat-Reader's Digest) on ulkomaisten lehtiyhtiöiden tytäryhtiöitä. Niiden osuus kahdeksan suurimman volyymista on kasvanut vuosikymmenen vaihteen 10 prosentista 15 prosenttiin vuonna 1994. Kasvu johtuu valtaosin Allerin tulosta Suomeen vuonna 1992.

Viime vuosiin asti suomalaisten kustannustalojen toiminta ulkomailla on ollut vähäistä. Selvimmin pohjoismaisille markkinoille on hakeutunut Helsinki Media. Se julkaisee Ruotsissa neljää ja Norjassa yhtä aikakauslehteä. Merkittävin panostus lienee Sköna Dagar (ilm. 1994–), joka on Suomessa erinomaisesti menestyneen ET-lehden ruotsalaisversio.

Kahdeksan suurimman kustannustalon (joihin edellämainittujen lisäksi kuuluu oululainen lukemistokustantaja Kolmiokirja) osuus suomalaisen aikakauslehdistön koko volyymista oli noin 30 prosenttia ja yleisölehtien volyymista noin 80 prosenttia vuonna 1994. Osuudet on arvioitu Postin ja Rautakirja Oy:n volyymitietojen perusteella.

Tilastointi

Suomen Mediatarkastus Oy tarkastaa vuosittain aikakauslehtien nettolevikkejä. Kansallisen Mediatutkimuksen lukijamäärämittausten tiedonkeruumenetelmä ja lukijamäärien estimointimenetelmä uudistettiin vuoden 1995 alussa. Sen mukaiset tulokset eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempiin.

Aikakauslehtien Liitto tilastoi jäsenlehtiensä toimintaa sekä julkaisee vuosittain mediaoppaan (esim. Suomen aikakauslehdistö 1995) jäsenlehdistään. Opas sisältää myös joitakin tilastotietoja aikakauslehdistöstä.

Helsingin yliopiston kirjaston bibliografinen osasto tilastoi Suomessa ilmestyviä aikakauslehtinimikkeitä. Aikakauslehtien ja muiden toistuvaisjulkaisujen rajaus ei tässä tilastossa ole yksiselitteinen.

Posti- ja telelaitoksen/Suomen Posti Oy:n ja sen lehtipalveluyksikön vuositilastoissa on tiedot postin kuljettamista lehdistä. Tiedot koti- ja ulkomaisten lehtien irtonumeromyynnistä ovat Rautakirja Oy:n vuosikertomuksista ja muista tilastoista.

Tilastokeskuksen vuoden 1991 vapaa-aikatutkimuksessa on yksityiskohtaisia tietoja aikakauslehtien lukemisesta ja siinä tahtuneista muutoksista.

(TS)

**Täydentävää
kirjallisuutta**

Graafisen alan taloustilasto. Turun kauppakorkeakoulu, Yritystoiminnan tutkimuskeskus, eri vuosina.

Kivikuru, Ullamaija & Sassi, Sinikka: Aikakauslehdistö. Teoksessa Nordenstreng & Wiio (toim.): Joukkoviestintä Suomessa. Weilin+Göös, Helsinki 1994.

KM 1989: 31. Aikakauslehtien toimintaedellytykset Suomessa. Liikenneministeriö, Helsinki 1989.

Sassi, Sinikka: Pienlehdistö ja uusi tekniikka. Liikenneministeriön julkaisuja 38/90. Helsinki 1990.

Sauri, Tuomo: Joukkoviestinnän rakenteita 1980-luvulta 1990-luvulle. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 1. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Sauri, Tuomo: Sanoma- ja aikakauslehtien lukeminen. Teoksessa Liikkanen & Pääkkönen (toim.): Arjen kulttuuria. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 2. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Sauri, Tuomo & Siivonen, Timo: Suomen graafisen viestinnän kansainvälistymisen näkymiä. Teoksessa Joukkoviestintätilasto 1993. SVT; Kulttuuri ja viestintä 1993: 8. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

Suomen lehdistön historia. Osat 8–10: Aikakauslehdistön historia. Kustannuskiila, Kuopio 1991–91.

Vapaa-aika numeroina 2: kirjojen ja lehtien lukeminen, kirjastossa käyminen. SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993: 4. Tilastokeskus, Helsinki 1993.

9.1 Aikakauslehdistön lukumääräinen kehitys ilmestymistiheyden mukaan vuosina 1980 – 1994*
Number of magazines and periodicals by frequency of publication 1980 – 1994*

Vuosi Year	Ilmestyminen Frequency of publication					Yhteensä Total	Kieli Language		
	Kerran viikossa Once a week	1–2 kertaa kuukaudessa 1–2 times a month	4–11 kertaa vuodessa 4–11 times a year	2–3 kertaa vuodessa 2–3 times a year	2–11 kertaa vuodessa yhteensä 2–11 times a year total		Suomi Finnish	Suomi ja ruotsi Finnish and Swedish	Ruotsi Swedish
1980	68	546			2 992	3 606	3 080	271	195
1981	85	583			3 265	3 933	3 291	309	244
1982	93	640			3 583	4 316	3 608	322	261
1983**	109	593			3 608	4 310			
1984	115	517			3 800	4 432	3 817	285	233
1985	109	536			3 630	4 275	3 753	170	259
1986	97	566			3 889	4 552	3 940	243	267
1987	95	580			4 144	4 819	4 154	296	260
1988	88	507			4 065	4 660	4 174	202	188
1989	89	439			3 992	4 520	3 989	225	202
1990	87	453			3 556	4 096***	3 567	241	183
1991	103	492	2 812	1 283	4 095	4 690	4 046	213	165
1992	102	586	2 845	861	3 706	4 394	3 636	210	178
1993	88	518	2 676	1 231	3 907	4 513	3 642	235	200
1994	77	510	2 761	1 333	4 094	4 681	3 699	247	221

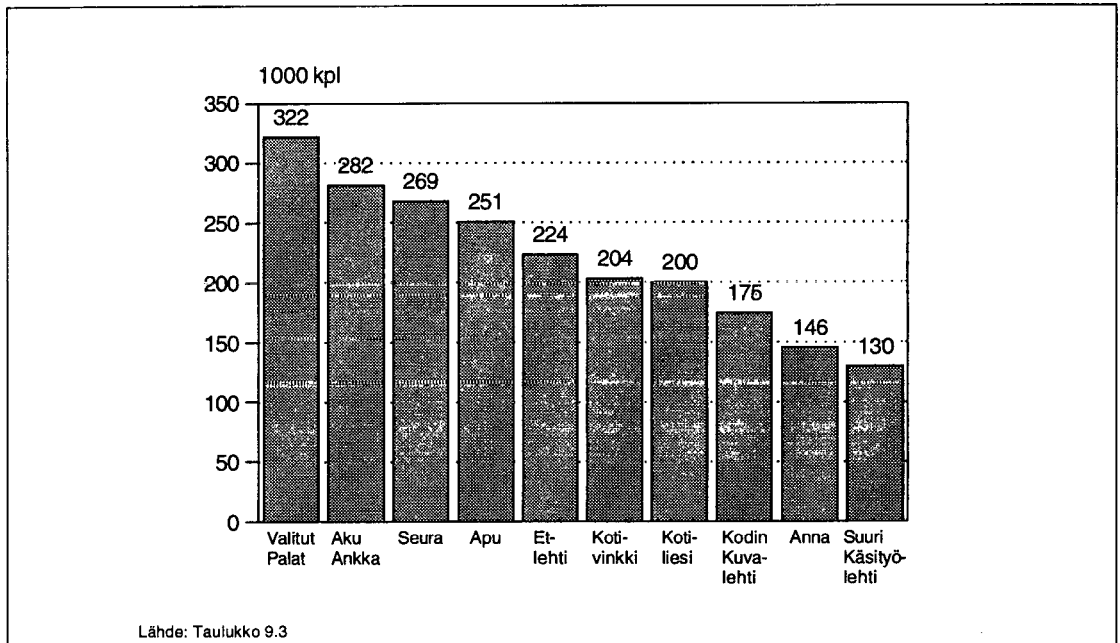
* Aikakauslehtien määrään sisältyy tässä vähintään kaksi kertaa vuodessa ilmestyvät lehdet. – Periodicals appearing at least twice a year.

** Vuodesta 1983 lähtien alle kolme kertaa viikossa ilmestyvät valtakunnalliset sanomalehdet on siirretty aikakauslehtiin. – National newspapers appearing less than three times a week have been classified under magazines since 1983.

*** Vuonna 1990 lisäksi noin 400 lehteä, joiden luokitus ilmestymistiheyden mukaan puuttuu. – Additionally some 400 magazines for which data were not available on frequency of publication.

Lähde: Helsingin yliopiston kirjasto, Bibliografinen osasto.
Source: Helsinki University Library, Bibliographical department.

Kuvio 9.3 Kymmenen suurimman yleisöaikakauslehden levikit 1994
Figure 9.3 Circulations of the ten biggest consumer magazines in 1994

9.2 Eräiden aikauslehtiryhmien yhteislevikit vuosina 1980 – 1994
Total circulations of selected magazine and periodical categories 1980 – 1994

	Yleisaikakausja perhelehdet* <i>General-interest & family magazines*</i>	Naisten lehdet** <i>Women's magazines**</i>	Muut yleisölehdet <i>Other consumer magazines</i>	Yleisölehdet yhteensä <i>Consumer magazines total</i>	Ammatti- ja järjestölehdet <i>Trade & business magazines</i>	Asiakaslehdet <i>Customer magazines</i>
	1 000 kpl '000 copies					
1980	1 421,6	925,6	2 507,1	4 854,3	3 030,8	4 492,4
1981	1 456,9	916,2	2 488,0	4 861,1	3 482,6	4 846,8
1982	1 501,6	904,9	2 538,2	4 944,7	3 803,1	4 956,2
1983	1 451,3	925,0	2 619,4	4 995,7	3 855,5	5 179,9
1984	1 397,8	928,7	2 894,7	5 221,2	4 140,1	5 428,5
1985	1 370,7	829,4	2 961,7	5 161,8	4 121,9	5 611,5
1986	1 296,3	755,3	2 948,8	5 000,4	4 136,7	5 686,7
1987	1 286,5	787,4	3 107,0	5 180,9	4 171,3	6 341,7
1988	1 243,3	805,9	3 169,2	5 218,4	4 386,5	6 522,1
1989	1 390,3	826,0	3 240,0	5 456,3	4 084,3	6 572,3
1990	1 374,7	847,5	3 227,0	5 449,2	4 611,5	6 543,4
1991	1 344,2	837,9	3 229,0	5 411,1	4 559,8	6 581,6
1992	1 409,5	838,5	3 145,5	5 393,5	3 467,7	5 883,8
1993	1 369,8	833,1	3 080,3	5 283,2	3 303,6	4 247,7
1994	1 314,3	828,4	3 053,4	5 196,1	3 360,8	4 842,9

Mukana kunakin vuonna lehdet, joilla voimassa oleva levikintarkastus. Huom! Mukana olevien lehtien määrä vaihtelee eri vuosina.—
Magazines and periodicals that have audited their circulation. NB: The number of magazines and periodicals varies from year to year.

* Apu, Hymy, Nykyposti, SE (1989–), Seura, Suomen Kuvalehti, Valitut Palat, 7 päivää (1992–),

** Anna, Eeva, Gloria (1987–), Jaana (–1984), Kaks' Plus, Kauneus ja Terveys, Kotiliesi, Me Naiset, Muoti+Kauneus, Prima (1983–1985) Trendi (1990–)

Lähteet: Suomen Mediatarkastus Oy
 Aikakauslehtien Liitto.

Sources: The Finnish Audit Bureau of Circulations
 The Finnish Periodical Publishers' Association

Muokattu – Processed

9.3 Suurimpien aikakauslehtien ilmestymistiheydet, levikit ja kustantajat 1994*

*Frequencies of publication, circulations and publishers of the biggest magazines and periodicals 1994**

Lehti Magazine	Ilm.krt/ vuosi Issues - year	Levikki Circulation 1994	Muutos Change 1994/1993	Kustantaja Publisher
Yleisaikaaus- ja perhelehdet General-interest and family magazines				
Valitut Palat	12	321 875	-4,6	Valitut Palat
Seura	52	268 553	-2,9	Yhtyneet Kuvalehdet
Apu	52	251 248	-1,2	A-lehdet
7 päivää	52	116 596	6,8	Aller Julkaisut
Nykyposti	12	105 461	-14,6	Yhtyneet Kuvalehdet
Suomen Kuvalehti	52	102 445	1,2	Yhtyneet Kuvalehdet
Hymy	12	94 527	-10,9	Yhtyneet Kuvalehdet
SE!	12	53 474	-13,3	Sun Press

Suurimmat erikoisaiikaaus- ja harrastelehdet (Levikki yli 30 000)
Major special-interest and hobby magazines (Circulation over 30 000)

ET-lehti	12	223 977	6,2	Helsinki Media
Kotivinkki	12	203 530	0,0	Kustannus Forma
Kotiliesi	24	200 474	0,0	Yhtyneet Kuvalehdet
Kodin Kuvalehti	24	175 033	-1,1	Helsinki Media
Anna	52	145 586	-5,3	Yhtyneet Kuvalehdet
Suuri Käsiyölehti	12	129 827	4,6	Helsinki Media
Tekniikan Maailma	20	115 179	0,3	Yhtyneet Kuvalehdet
Me Naiset	54	104 114	0,6	Helsinki Media
Eeva	12	93 439	-3,5	A-lehdet
Veikkaaja	52	81 121	2,9	Oy Veikkaus Ab
Tuulilasi	12	79 997	-2,5	A-lehdet
Suosikki	12	77 445	-10,2	Yhtyneet Kuvalehdet
Suomen Luonto	10	72 764	-25,0	Suomen Luonnonsuojeluliitto
Kauneus ja Terveys	12	61 603	0,7	A-lehdet
Katso	52	61 282	-2,3	A-lehdet
Voi Hyvin	6	60 840	2,0	A-lehdet
Trendi	4	60 764	-0,1	Kustannus Forma
Gloria	12	58 218	9,8	Helsinki Media
Kotilääkäri	12	58 074	-4,9	Yhtyneet Kuvalehdet
Muoti+Kauneus	9	54 790	13,1	Yhtyneet Kuvalehdet
Tieteen Kuvalehti	12	49 585	-7,0	Bonnier Julkaisut
Kaks Plus	12	49 454	-10,5	Yhtyneet Kuvalehdet
Koululainen	12	47 054	-3,0	Yhtyneet Kuvalehdet
Avotakka	12	44 503	-6,2	A-lehdet
Erä	12	44 441	-1,3	Yhtyneet Kuvalehdet
Hyvä Terveys	9	44 399	14,7	Helsinki Media
Novita Käsiyöt	4	43 920		Yhtyneet Kuvalehdet
Eläinmaailma	12	43 891	2,0	Helsinki Media
Alibi	12	41 793	-14,5	Yhtyneet Kuvalehdet
MikroPC	12	40 980	22,9	Talentum
Tiede 2000	8	40 505	6,7	Helsinki Media
Meidän Talo & Koti	12	36 822	-7,3	A-lehdet
Kotipuutarha	10	36 013	10,4	Puutarhaliitto
Vauhdin Maailma	12	35 140	-2,4	Yhtyneet Kuvalehdet
MikroBitti	12	34 952	10,7	Helsinki Media
Kunto Plus	12	34 823	-10,4	Bonnier Julkaisut
Metsästys ja Kalastus	12	34 422	2,4	Yhtyneet Kuvalehdet
Vauva	2	32 082	3,2	Helsinki Media

9.3 Jatkuu
Continued

Lehti Magazine	Ilm.krt/ vuosi Issues - year	Levikki Circulation 1994	Muutos Change 1994/1993	Kustantaja Publisher
Suurimmat sarjakuvalehdet (Levikki yli 20 000) Major comic magazines (Circulation over 20 000)				
Aku Anka	52	281 997	0,3	Helsinki Media
Roope-setä	12	54 718	13,6	Helsinki Media
Nalle Puh.....	12	30 262	-4,3	Helsinki Media
Villivarsa	12	23 786	-2,2	Yhtyneet Kuvalehdet/Lehtimiehet
Suurimmat ammatti- ja järjestölehdet (Levikki yli 100 000) Major trade & business magazines (Circulation over 100 000)				
Metsästäjä	6	284 921		Metsästäjien Keskusjärjestö
Kunta ja Me	24	236 116	9,4	KTV
Kirkko ja kaupunki	48	170 659	-6,3	H:gin ev.lut. seurakunnat
Taloustaito	9	151 576	-0,3	Verotieto
Puntari-Pyndaren	21	111 273	-12,7	Liikealan ammattiliitto
Koiramme.....	10	108 333	6,4	Suomen Kennelliitto
Punainen Risti	4	128 538		Suomen Punainen Risti
Sotaveteraani	8	106 945		Suomen Sotaveteraaniliitto
Sydän	7	105 034		Suomen sydäntautiliitto
Suurimmat asiakaslehdet (Levikki yli 100 000) Major customer magazines (Circulation over 100 000)				
Pirkka	12	2 254 173	35,7	Kauppiaitten Kustannus
Kulta YV.....	12	754 653	20,7	OP-Julkaisut
Yhteishyvä	12	366 516	7,7	SOK
Me	12	340 537	0,3	Viestintärenkas
Silver News	4	211 079	16,0	OP-Julkaisut
Hippo (suomenk.)	6	190 405	11,5	OP-Julkaisut
Ykkösklubi	4	161 516		SP-Palvelu
Elanto	12	145 178	2,8	Kaupparengas
Asu Hyvin	8	129 414	39,4	Kauppiaitten Kustannus

* Lehdet, joiden levikki on tarkastettu vuonna 1993 ja/tai 1994. Levikin muutos on ilmoitettu lehdistä, joiden levikki on tarkastettu molempina vuosina. –
Magazines and periodicals that have audited their circulation in 1993 and/or 1994. Change in circulation given for magazines with audit figures for both years.

Lähteet: Suomen Mediatarkastus Oy
Aikakauslehtien Liitto
Sources: The Finnish Audit Bureau of Circulations
The Finnish Periodical Publishers' Association.

9.4 Kahdeksan suurimman yleisöaikakauslehtien kustantajan keskinäiset volyymiosuudet 1989 – 1994
Eight biggest publishers in periodical press: mutual shares of volume in 1989 – 1994

Yhtiö <i>Publisher's name</i>	Volyymi* <i>Volume</i>		Volyymi* <i>Volume</i>		Volyymi* <i>Volume</i>		Volyymi* <i>Volume</i>		Volyymi* <i>Volume</i>		Volyymi* <i>Volume</i>		Nimik- keitä** <i>Titles**</i>
	1989		1990		1991		1992		1993		1994		
	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	Milj.kpl <i>Mill. copies</i>	%	
Yhtyneet Kuvalehdet Oy.....	47,1	39,1	46,1	39,1	44,7	38,8	44,3	37,5	43,6	37,5	41,5	36,4	26
Helsinki Media Company Oy.....	34,0	28,2	33,7	28,6	33,5	29,1	33,4	28,3	32,8	28,2	33,3	29,2	24
A-lehdet Oy.....	23,7	19,7	23,1	19,6	22,3	19,4	21,2	18,0	20,5	17,6	20,6	18,1	12
Aller Julkaisut Oy.....	—	—	—	—	—	—	4,8	4,1	5,7	4,9	6,1	5,3	1
Bonnier:													
—Kustannus Oy Semic.....	4,1	3,4	3,2	2,7	3,4	3,0	3,2	2,7	3,0	2,6	2,7	2,4	28
—Bonnier Julkaisut Oy.....	1,7	1,4	2,0	1,7	1,9	1,7	1,9	1,6	1,8	1,5	1,6	1,4	4
Oy Valitut Palat—Reader's Di- gest.....	4,1	3,4	4,1	3,5	4,2	3,6	4,2	3,6	4,0	3,4	3,9	3,4	1
Kustannus Oy Forma.....	2,2	1,8	2,4	2,0	2,4	2,1	2,7	2,3	2,8	2,4	2,6	2,3	11
Kolmiokirja Oy.....	3,5	2,9	3,3	2,8	2,7	2,3	2,4	2,0	2,0	1,7	1,8	1,6	2
Yhteensä – Total.....	120,4	100,0	117,9	100,0	115,1	100,0	118,1	100,0	116,2	100,0	114,1	100,0	109

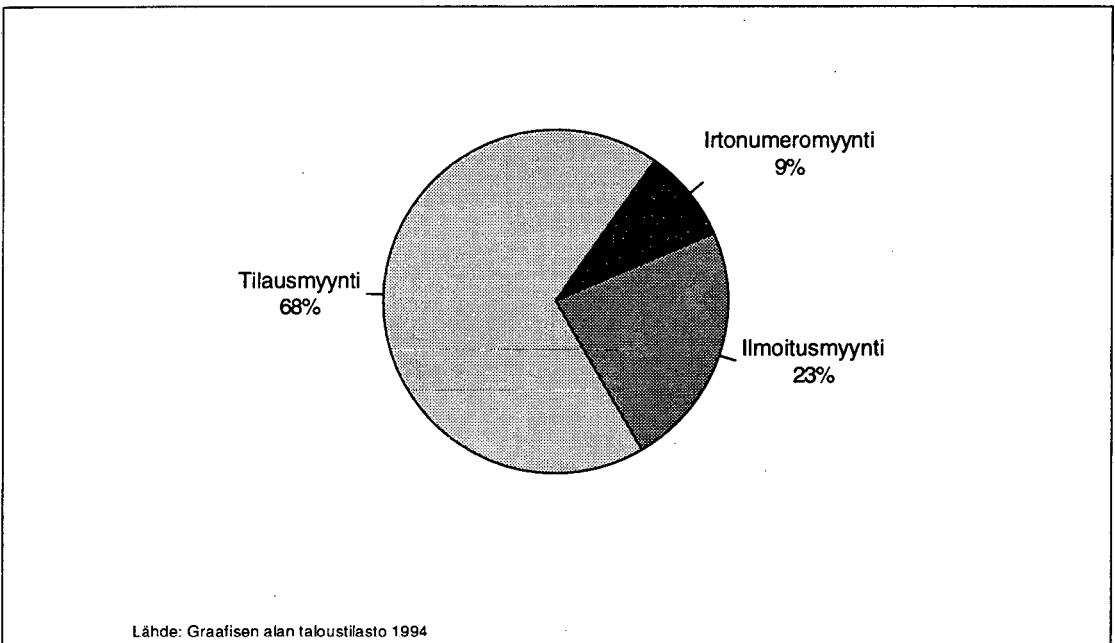
* Niiden lehtien, joille ei ole suoritettu levikintarkastusta, volyymit laskettu painosmääristä, joista vähennetty irtonumeromyynnin palautusten arvioitu osuus. – For magazines without audited circulation (mainly comic books), the figures have been estimated.

** Mukana vähintään neljä kertaa vuodessa ilmestyvät julkaisut; ei sisällä ristikkolehtiä – The figures do not include crossword puzzle magazines.

Levikkitiedot: Suomen Mediatarkastus Oy
Circulation data: Suomen Mediatarkastus Oy

Muokattu – Processed

Kuvio 9.4 Aikakauslehtien tuottorakenne 1994
Figure 9.4 Breakdown of magazine revenues in 1994

9.5 Postin kuljetamat aikakauslehdet vuosina 1980 – 1994*
Magazines and periodicals delivered by the Post Office 1980 – 1994*

	Aikakauslehdet Magazines	Ykkösosoitteettomat** Unaddressed bulk delivery**
	Milj. kpl – Million copies	
1980	333,5	–
1981	345,7	–
1982	336,1	–
1983	345,7	–
1984	349,0	–
1985	339,8	–
1986	338,0	–
1987	336,1	–
1988	335,9	61,4
1989	323,5	71,0
1990	320,1	77,1
1991	313,1	65,3
1992	301,1	61,4
1993	291,5	63,9
1994	321,0	72,4

* Kotimaiset ja ulkomaille lähtevät. – To Finnish and overseas addresses.

** Lehdet jotka eivät ole oikeutettuja valtion yleiseen kuljetustukeen. – Magazines not eligible for transport subsidies.

Lähde: Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy, tilastot eri vuosina
Source: Posts and Telecommunications/Suomen Posti Oy, Magazine delivery services

9.6 Postin kuljettamat aikakauslehdet lehtityypeittäin 1994
Magazines and periodicals delivered by the Post Office by type of magazine 1994

	Milj.kpl Million copies	%	Muutos 1994/93 Change 1994/93 %
Yleisaikakaus- ja perhelehdet – <i>General -interest and family magazines</i>	43,7	12,5	
Naisten yleis- ja erikoislehdet – <i>Women's magazines</i>	28,5	8,1	
Miesten yleis- ja erikoislehdet – <i>Men's magazines</i>	0,0	0,0	
Lasten ja nuorten lehdet – <i>Children's and juvenile magazines</i>	22,2	6,3	
Erikoisaikakaus- ja harrastelehdet – <i>Special-interest and hobby magazines</i> ...	23,2	6,6	
Yleisölehdet yhteensä – <i>Consumer magazines total</i>.....	117,6	33,6	1,2
Maa, metsä, karja, kala, kotit. – <i>Forestry & agriculture</i>	10,3	2,9	
Teollisuus, tekniikka – <i>Industry, technology</i>	17,9	5,1	
Arkkiteht. rak.toimi, kiint. – <i>Architecture, building & construction</i>	6,4	1,8	
Kauppa, palvelut, suurtalous – <i>Trade, services</i>	4,9	1,4	
Tietoliikenne, tietojenkäsittely – <i>Computers & ADP</i>	4,6	1,3	
Auto, moott, liiken, kulj, matk. – <i>Auto & transport</i>	7,4	2,1	
Talouselämä, yritystoiminta – <i>Business economics</i>	9,3	2,6	
Rahoitus, vakuutus – <i>Financing & insurance</i>	1,3	0,4	
Markkinointi, viestintä – <i>Marketing & communication</i>	5,2	1,5	
Julkinen hallinto, yhteisk. – <i>Public administration</i>	16,3	4,7	
Sosiaali- ja terveysala – <i>Social welfare and health care</i>	17,2	4,9	
Opetus, kasvat. – <i>Education</i>	4,6	1,3	
Uskonto, kirkko – <i>Church & religion</i>	24,0	6,8	
Virkistys, kulttuuri, harrast. – <i>Entertainment, culture</i>	7,9	2,2	
Urheilu – <i>Sports</i>	11,2	3,2	
Ammatti- ja järjestölehdet yhteensä <i>Trade & business magazines total</i>.....	148,5	42,4	-2,5
Yhteiskunta ja politiikka – <i>Society and politics</i>	4,8	1,4	
Kulttuuri – <i>Culture</i>	0,1	0,0	
Uskonto – <i>Religion</i>	4,8	1,4	
Muut mielipidelehdet – <i>Other opinion journals</i>	1,5	0,4	
Mielipidelehdet yhteensä <i>Opinion journals total</i>.....	11,1	3,2	-12,2
Asiakaslehdet <i>Customer magazines</i>.....	73,2	20,9	13,2
Aikakauslehdet yhteensä <i>Magazines and periodicals total</i>.....	350,4	100,0	1,3

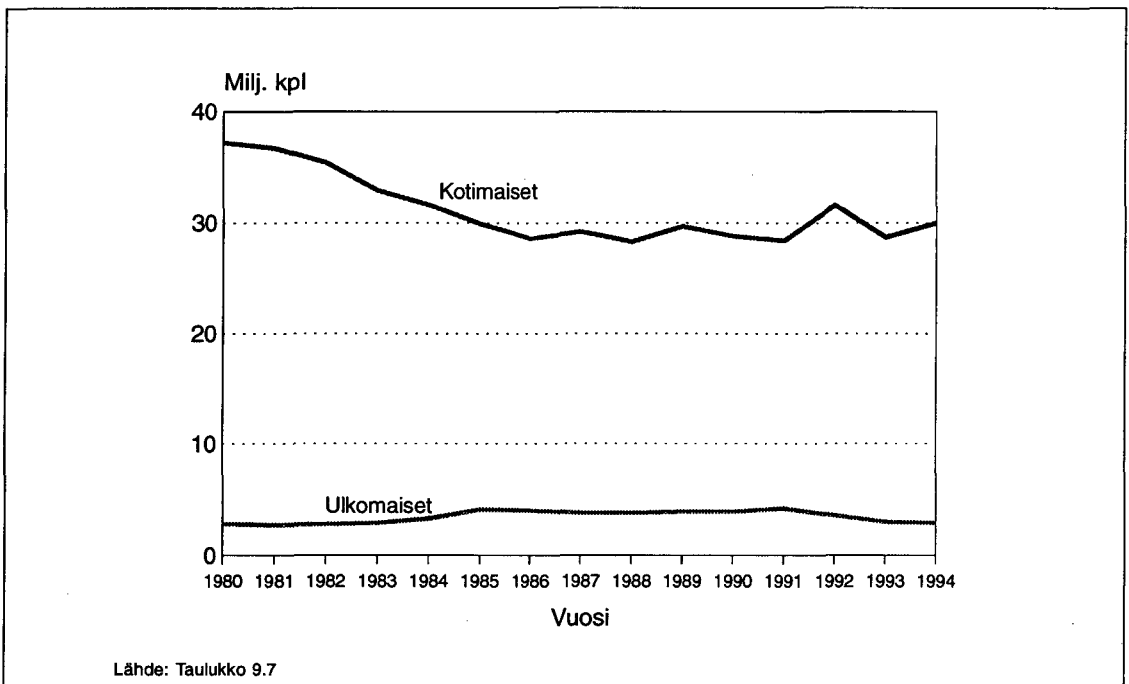
Lähde: Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy, Lehtipalvelut.
 Source: Posts and Telecommunications/ Suomen Posti Oy, Magazine delivery services

9.7 Koti- ja ulkomaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti vuosina 1980 – 1994
 Single-copy sales of Finnish and foreign magazines and periodicals 1980 – 1994

	Aikakauslehdet – Magazines					
	Kotimaiset Finnish		Ulkomaiset Foreign		Yhteensä Total	
	Milj.kpl Million copies	Milj.mk FIM million	Milj.kpl Million copies	Milj.mk FIM million	Milj.kpl Million copies	Milj.mk FIM million
1980.....	37,2	239,2	2,8	21,9	40,0	261,1
1981.....	36,7	276,9	2,7	23,9	39,4	300,8
1982.....	35,4	300,4	2,8	26,7	38,2	327,1
1983.....	32,9	319,8	2,9	30,0	35,8	349,8
1984.....	31,6	337,3	3,3	36,8	34,9	374,1
1985.....	29,9	345,0	4,1	49,4	34,0	394,4
1986.....	28,6	362,4	4,0	52,5	32,6	414,9
1987.....	29,2	378,1	3,8	55,5	33,0	433,6
1988.....	28,3	395,5	3,8	57,8	32,1	453,3
1989.....	29,7	437,2	3,9	65,3	33,6	502,5
1990.....	28,8	450,3	3,9	68,8	32,7	519,1
1991.....	28,4	453,9	4,2	77,7	32,6	531,6
1992.....	31,6	454,5	3,6	77,4	35,2	531,9
1993.....	28,7	427,8	3,0	73,7	31,7	501,5
1994.....	30,0	454,0	2,9	75,6	32,9	529,6

Lähde: Rautakirja Oy
 Source: Rautakirja Oy

Kuvio 9.5 Aikakauslehtien irtonumeromyynti 1980 – 1994
 Figure 9.5 Single-copy sales of magazines and periodicals in 1980 – 1994

9.8 Kotimaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti lehtityypeittäin 1994
Single-copy sales of Finnish magazines and periodicals by type of magazine 1994

Lehtityyppi <i>Type of magazine</i>	1994	
	1 000 kpl <i>Thousand copies</i>	Mmk <i>FIM million</i>
Yleisaikakauslehdet – <i>General interest & family</i>	5 518	82,8
Naistenlehdet – <i>Women's</i>	3 835	58,6
Miestenlehdet – <i>Men's</i>	587	18,5
Nuorten lehdet ja musiikki – <i>Youth & music</i>	724	12,6
Muoti ja käsityöt – <i>Fashion and handicrafts</i>	391	11,7
Ristikkelehdet – <i>Crossword puzzles</i>	2 437	33,4
Terveys ja kauneudenhoito – <i>Beauty & health</i>	477	11,8
Asuminen ja rakentaminen – <i>Home</i>	251	7,5
Auto, vene ja moottori – <i>Cars, boats & motors</i>	854	19,5
Valokuvaus ja elektroniikka – <i>Photography & electronics</i>	272	7,2
Sarjakuvalehdet – <i>Comic books</i>	1 204	16,2
Lukemistot – <i>Readers</i>	609	9,0
Urheilu ja rahapelit – <i>Sports and betting</i>	1 898	19,9
Muut lehdet – <i>Other magazines</i>	798	19,3
Albumit – <i>Albums</i>	1 717	33,6
Alman. kalent. – <i>Calendars</i>	59	1,3
Kertajulkaisut – <i>One-off publications</i>	22	0,7
Naisten sarjakirjat – <i>Women's serials</i>	448	11,0
Miesten sarjakirjat – <i>Men's serials</i>	8	0,3
Taskukirjat – <i>Paperbacks</i>	43	2,0
Tarjousarjakirjat – <i>Serials, special offers</i>	172	2,7
Muut lukutuotteet – <i>Other</i>	1	0,1
Ilmoita ilmaiseksi – <i>Mags for classified advertising</i>	4 820	50,7
Keräilykuvat – <i>Hockey cards etc.</i>	2 852	23,9
Yhteensä – <i>Total</i>	29 997	454,0

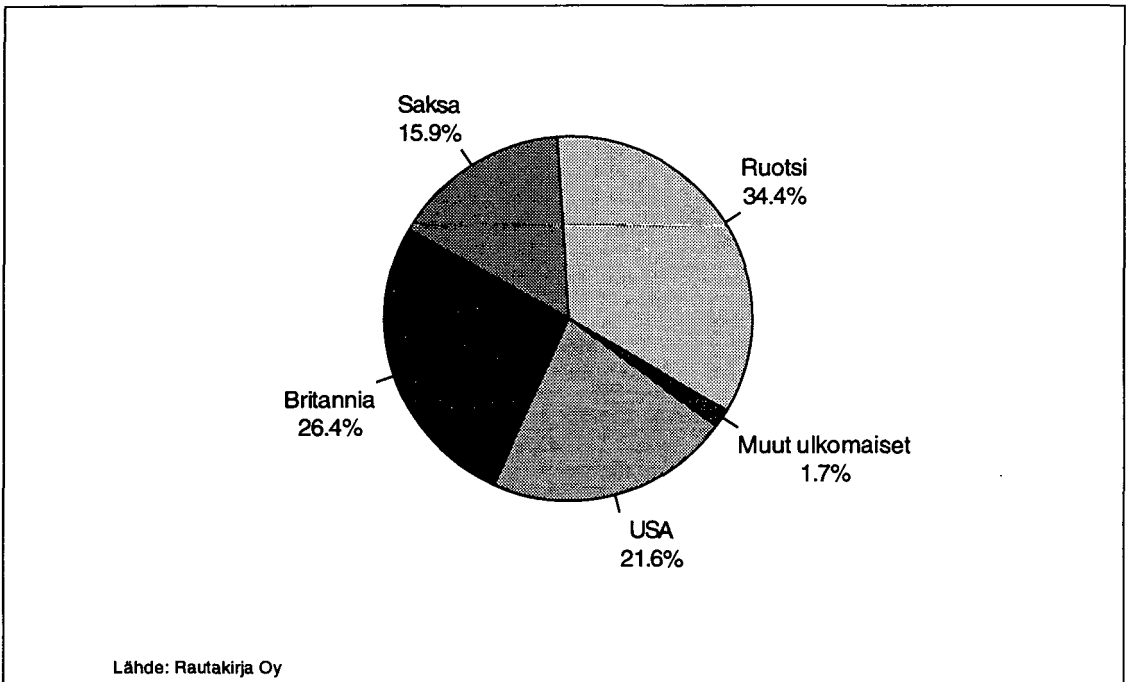
Lähde: Rautakirja Oy
 Source: Rautakirja Oy.

9.9 Ulkomaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti lehtityypeittäin vuonna 1994
Single-copy sales of foreign magazines and periodicals by type of magazine 1994

Lehtityyppi <i>Type of magazine</i>	1994	
	Milj.mk <i>FIM million</i>	%
Yleisaikakauslehdet – <i>General interest & family</i>	14,9	20,0
Nuortenlehdet – <i>Youth & music</i>	6,8	9,1
Muoti ja käsityö – <i>Fashion and handicrafts</i>	7,8	10,5
Naistenlehdet – <i>Women's</i>	8,5	11,4
Miestenlehdet – <i>Men's</i>	6,9	9,2
Valokuvaus ja elektroniikka – <i>Photo,hifi & electronics</i>	0,7	1,0
Auto, vene ja moottori – <i>Cars, boats & motors</i>	5,4	7,3
Sarjakuvalehdet – <i>Comic books</i>	3,2	4,3
Urheilu – <i>Sports</i>	3,8	5,1
Asuminen ja rakentaminen – <i>Home</i>	3,4	4,6
Kauneus ja terveydenhoito – <i>Beauty & health</i>	0,5	0,7
Ristikkolehdet – <i>Crosswords</i>	0,3	0,4
Tietokone – <i>Computer mags.</i>	8,2	11,0
Erityisjulkaisut – <i>Special titles</i>	0,3	0,4
Muut lehdet – <i>Other titles</i>	3,7	5,0
Yhteensä – Total	74,7	100,0

Lähde: Rautakirja Oy
 Source: Rautakirja Oy

Kuvio 9.6 Ulkomaisten aikakauslehtien irtonumeromyynti alkuperämaittain 1994
 Figure 9.6 *Single-copy sales of foreign magazines and periodicals by country of origin in 1994*

9.10 Aikakauslehtien lukeminen 1981 ja 1991
Reading magazines and periodicals in 1981 and 1991

	Lukenut aikakauslehtiä Has read magazines				Yhteensä Total
	Vähintään kerran viikossa At least once a week	Vähintään kerran kuukaudess Less often, at least once a month	Harvemmin Less often	Ei koskaan tai ei osaa sanoa Never or don't know	
	%				
10 vuotta täyttäneet – Age 10 years or over					
Kaikki yhteensä – All total:					
1981	79	14	3	4	100
1991	69	28	1	1	100
Miehet – Men					
1981	78	14	3	5	100
1991	67	29	1	0	100
Naiset – Women					
1981	80	14	2	3	100
1991	70	27	1	1	100
Ikä – Age:					
10–14 vuotta – years					
1981	77	12	3	7	100
1991	57	35	2	2	100
15–24 vuotta – years					
1981	86	11	1	1	100
1991	73	25	0	0	100
25–44 vuotta – years					
1981	78	19	2	1	100
1991	69	29	1	0	100
45–64 vuotta – years					
1981	81	11	3	5	100
1991	71	27	1	0	100
65– vuotta – years					
1981	73	10	3	13	100
1991	65	27	2	1	100
15 vuotta täyttäneet – Age 15 years or over					
Elinvaihe – Stage of life:					
Vanhempien kotona asuva naimaton (ikä 10–30 vuotta, ei lapsia) Unmarried, living at home with parents (age 10–30 years, no children)					
1981	86	10	2	2	100
1991	73	26	0	0	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia ikä alle 45 vuotta) Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age under 45)					
1981	75	18	4	3	100
1991	71	26	2	–	100
Muu naimaton, eronnut tai leski (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta) Other unmarried, divorced or widowed (no children under 18, age 45+)					
1981	72	12	4	12	100
1991	63	28	2	4	100

9.10 Jatkuu
Continued

	Lukenut aikakauslehtiä Has read magazines				Yhteensä Total
	Vähintään kerran viikossa At least once a week	Vähintään kerran kuukaudessa Less often, at least once a month	Harvemmin Less often	Ei koskaan tai ei osaa sanoa Never or don't know	
	%				
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä alle 45 vuotta)					
<i>Married or living together (no children under 18, age under 45)</i>					
1981.....	79	20	1	1	100
1991.....	73	25	1	0	100
Naimisissa tai avoliitossa (ei alle 18-v. lapsia, ikä 45+ vuotta)					
<i>Married or living together (no children under 18, age 45+)</i>					
1981.....	79	10	3	8	100
1991.....	72	26	0	0	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 0–6 v.)					
<i>Married or living together (youngest child 0–6 yrs)</i>					
1981.....	79	18	2	0	100
1991.....	67	32	1	–	100
Naimisissa tai avoliitossa (nuorin lapsi 7–17 v.)					
<i>Married or living together (youngest child 7–17 yrs)</i>					
1981.....	82	15	1	1	100
1991.....	71	28	1	–	100
Yksinhuoltaja (alle 18-v. lapsia)					
<i>Single parent (children under 18)</i>					
1981.....	79	21	–	–	100
1991.....	66	31	3	–	100
Kuntamuoto – Place of residence:					
Kaupungit – Urban					
1981.....	80	15	3	2	100
1991.....	71	26	1	0	100
Muut kunnat – Non-urban					
1981.....	79	13	3	6	100
1991.....	67	29	1	1	100

Lähde: Vapaa-aika numeroina 2.
SVT, Kulttuuri ja viestintä 1993:4.
Source: Statistics Finland 1991 leisure survey

10 Joukkoviestinnän julkinen tuki

Joukkoviestintäjärjestelmän ne osat, jotka saavat valtiolta taloudellista tukea, ovat graafisesta joukkoviestinnästä sanoma- ja aikakauslehdistö ja kirjallisuus. Sähköisen joukkoviestinnän ja tallenneviestinnän eri sektoreista tukea saavat elokuva, kuvatalennetuotanto, yleisradiotoiminta ja äänitetuotanto.

Lehdistön julkista tukea (suoraa tukea ja kuljetustukea) on viime vuosina voimakkaasti supistettu. Vuonna 1993 tukea leikattiin niin, että sen arvo lähes puolittui. Sen jälkeen tukea on edelleen supistettu. (Taulukko 10.1)

Vuonna 1995 lehdistön suoraan taloudelliseen tukeen käytettiin 101 mmk. Suora tuki oli suurimmillaan 158 mmk (vuonna 1991).

Lehdistön suoran tuen muotoja (ks. taulukko 10.1) ovat:

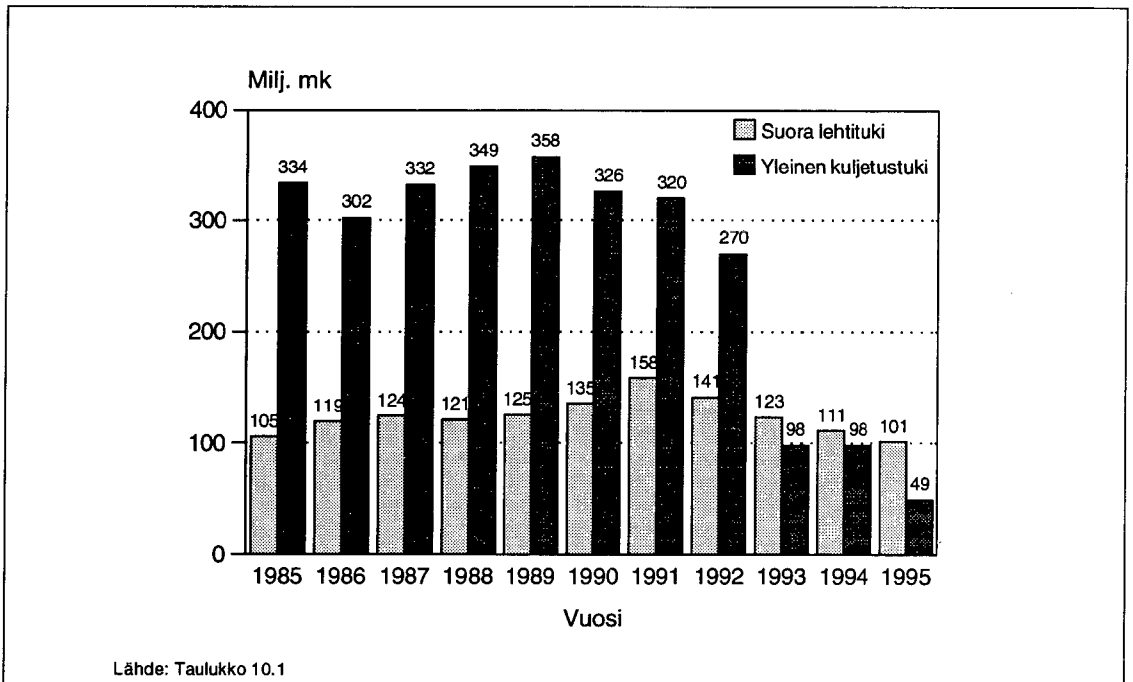
- Valtioneuvoston jakama tuki, jota myönnetään sanomalehtien kuljetus-, jakelu- ym. kustannusten alentamiseen, kehittämishankkeisiin sekä uutis- ja tietotoimistojen toiminnan tukemiseen.
- Tuki, joka jaetaan eduskunnassa oleville puolueille niiden lehdistön tukemiseen eduskunnan voimasuhteiden mukaan ja Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan tukemiseen.
- Yhteisjakelutukea myönnetään sanomalehtien ja jakeluorganisaatioiden yhteisjakelukustannuksiin ja yhteisjakelun kehittämiseen. Vuoden 1996 talousarvioesityksessä tämä tuki on poistettu.
- Mielipidelehtitukea on jaettu vuodesta 1979 ja uskonnollisten lehtien tukea vuodesta 1977. Tuet yhdistettiin vuonna 1994.

Postille maksettu korvaus lehtien postimaksualennuksista eli yleinen kuljetustuki on lehdistön epäsuoraa taloudellista tukea. Tukea on viime vuosina voimakkaasti supistettu ja sen käyttötarkoitus rajattu entistä tiukemmin kriteerein. Yleiseen kuljetustukeen käytettiin enää 49 miljoonaa vuonna 1995, ja tuki lakkaa kokonaan vuonna 1996. Suurimmillaan tuki oli 358 miljoonaa vuonna 1989.

Vuoteen 1990 asti Posti yleisen kuljetustuen saajana piti rekisteriä tuen laskennallisista lehtikohtaisista määristä. Vuoden 1991 alusta tuki muuttui kokonaistueksi Postille lehtiliikenneverkon ylläpitämisestä, maaseudun lehtijakelun turvaamisesta ja lehtiliikenteen kustannuksia alemmasta postimaksutasosta. Vuoden 1994 menoarviossa tuki rajattiin korvaamaan kannattamatonta lehtien jakelua lähinnä maaseudulla ("maaseutujakelun tuki"). Yleisen kuljetustuen kohdentuminen lehtiryhmittäin eri vuosina ilmenee taulukosta 10.2.

Kirjallisuustuki (taulukko 10.3) on valtaosin kirjailijatukea, joka jaetaan hakemusten perusteella yksityisille henkilöille – kirjailijoille ja kääntäjille – sekä vähäisemmässä määrin tukea kirjallisuuden yleiseen edistämiseen ja kirjailijajärjestöille.

Kuvio 10.1 Valtion tuki lehdistölle 1985 – 1995
 Figure 10.1 Government subsidies to the print press in 1985 – 1994

Keskeiset kirjailijatuken muodot ovat eripituiset kirjallisuuden taiteilija-apurahat ja kirjastokorvausapurahat. Viimeksimainitut ovat luonteeltaan valtion maksamia tekijänoikeuskorvauksia, joihin tulo- ja menoarviossa osoitetaan vuosittain 10 prosenttia yleisten kirjastojen kirjahankintoihin käyttämästä rahasta. (15 mmk vuonna 1995.)

Muut tukimuodot ovat suuruusluokaltaan kirjailijatukea selvästi vähäisempiä. Esimerkiksi kustantajille suunnatun kirjallisuuden julkaisutuen (vähälevikkisen laatukirjallisuuden julkaisemiseen) ja kirjallisuuden ostotuen (pienten yleisten kirjastojen vähälevikkisen kirjallisuuden hankintaaan) yhteismäärä vuodelle 1995 oli noin 2,8 miljoonaa.

Tuki yleisille kirjastoille oli 525 miljoonaa vuonna 1995. Viime vuosina kirjastomäärärahat ovat nopeasti supistuneet. (Taulukko 10.4.)

Hankittujen kirjojen määrä ja kirjallisuuden hankintamäärärahojen osuus kirjastojen kaikista aineistomenoista laskivat jo 1980-luvun jälkipuolella. Muiden aineistomenojen (lehdet, avaineisto) osuus vastaavasti nousi. Valtionosuusuudistuksen (1993) jälkeisiltä vuosilta kirjastojen aineistomenojen vuosittaisia summia ei ole tiedossa, joten kirjahankintojen osuutta niistä ei voida laskea. (Taulukko 10.5.)

Valtion elokuvataiteelle ja -tuotannolle osoittamat määrärahat kasvoivat vuosikymmenen vaihteessa selvästi, mutta vuonna 1993 myös elokuvatuki laski. Elokuvalle osoitettua taloudellista tukea voivat saada sekä alan yritykset että yksityiset henkilöt. Tukea jaetaan niin elokuvatuotantoon, elokuvateattereille kuin yksittäisten elokuvien esittämiseen. Tuotanto- ja jakelutuesta osa käytetään televisio- ja videotuotannon ja jakelun edistämiseen. (Taulukot 10.6 – 10.7.)

Tekijänoikeuden valvontaan ja korvaamiseen liittyvät kollektiiviset sopimusjärjestelyt ovat yleistyneet parin viime vuosikymmenen aikana ja eräin osin korvausten hallinnointi ja jako on saanut julkista tukea muistuttavia piirteitä. (Taulukot 10.8 – 10.13). Perusluonteeltaan tekijänoikeuskorvaukset ovat yksityis- oikeudellisia korvauksia teosten käytöstä yksityisille tekijöille.

Videotuotannolle ja -levitykselle tärkeä tuen lähde on ollut Audiovisuaalisen viestintäkulttuurin edistämiskeskus AVEK, jonka tuki rahoitetaan tekijänoikeudellisilla kasettimaksuilla. Myös elokuvasäätien kautta kanavoitua videotuotannon tukea rahoitetaan kasettimaksutuotoilla. (Taulukot 10.9 & 10.10.)

Kasettimaksu on nauhoituksessa käytettävien äänittämättömien kasettien hintaan vuodesta 1984 sisältynyt tekijänoikeudellinen korvausosuus. (Kasettimaksu on vuodesta 1991 ollut suuruudeltaan ääninauhoista 3 p/min ja kuvanauhoista 4,5 p/min.) Kasettimaksun nettotuotto oli 45 mmk vuonna 1994. (Taulukko 10.8.) Tuotto on vuosikymmenten vaihteesta laskettu. Syitä tähän ovat pariin otteeseen toteutetut kuvakasettimaksun minuuttihinnan alentamiset, erilaiset kasettimaksun kiertokeinot ja yleinen taloudellinen taantuma. Opetusministeriö vahvistaa kasettimaksun tuoton käyttösuunnitelman vuosittain. Varoista yksi kolmannes tilitetään suoraan oikeudenhaltijoille ja kaksi kolmannesta kanavoidaan tekijänoikeudellisten yhteisöjen välityksellä tukitoimintaan.

Myös äänitetuotannon tukea rahoitetaan tekijänoikeudellisin kasettimaksuvaroin, joiden käyttösuunnitelman hyväksyy opetusministeriö. (Taulukot 10.9 & 10.11.)

Valokopiointin korvaukset jaetaan tekijöitä ja teosten kustantajia edustavien Kopioston jäsenjärjestöjen kautta kollektiivikäyttöön. (Taulukot 10.12 & 10.13.)

Oy Yleisradio Ab on valtioenemmistöinen osakeyhtiö, jonka toiminnassa on lukuisia julkisoikeudellisia piirteitä. Niinpä se mm. vuonna 1951 vapautettiin tuloverosta lupamaksujen julkisoikeudellisen luonteen ja yleisradiotoiminnan yleishyödyllisyyden nojalla. Yleisradiotoiminnan kokonaistuotoista suoran valtion tuen osuus on pieni. Esimerkiksi tilikaudella 1994 tuen osuus yhtiön tuotoista oli 0,6 prosenttia (11 mmk). (Ks. luvun 2 taulukko 1.)

Tilastointi

Joukkoviestinnän julkiseen tukeen suunnatut määrärahat löytyvät valtion tulo- ja menoarvioesityksistä sekä valtion tilinpäätöksistä opetusministeriön ja liikenneministeriön pääluokkien eri momenteilta.

Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy laatii vuosittain jaksamiensa sanoma-, paikallis- ja aikakauslehtien volyyymiin perustuvan arvion kuljetustuen lehtiryhmittäisestä kohdentumisesta.

Hyvä yhteenveto opetusministeriön hallinnonalan kulttuuri- ja viestintämäärärahojen käytöstä 1990-luvulla löytyy Taiteen keskustustoimikunnan julkaiseman Arsis-lehden teemanumerosta 1/1995.

Suomen elokuvasäätiö tilastoi ja erittelee vuosikertomuksissaan hallinnoimansa elokuvatuen jakautumisen eri tukikohteisiin

Tiedot kasettimaksutuottojen ja valokopioinnin korvausten käytöstä löytyvät opetusministeriön vuosittaisista kasettimaksun käyttöpäätöksistä sekä tekijänoikeusjärjestöjen (Kopiosto, Teosto, Gramex, AVEK, ESES, LUSES) vuosikertomuksista.

(TS)

**Täydentävää
kirjallisuutta**

Ahon hallitus ja taide -teemanumero. Arsis 1/1995.

ESEK:in tuotantotukijärjestelmän seurantatutkimus. ESEK, Helsinki 1994.

Km 1989: 15. Viestintäkulttuuritoimikunnan I mietintö. Opetusministeriö, Helsinki 1989.

Lehdistön yleisen kuljetustuen muutostarpeet. Liikenneministeriön julkaisuja 15/91. Helsinki 1991.

Viestintäpoliittisia kannanottoja. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, Julkaisuja. Sarja D 43/1990. Tampere 1990.

Virmavirta, Jarmo: Julkinen sana ja tuki. Selvitys lehdistötuen kehittämisestä. Liikenneministeriön julkaisuja 9/92. Helsinki 1992.

10.1 Valtion tuki lehdistölle vuosina 1980 – 1995
Government subsidies to the printed press in 1980 – 1995

Tukimuoto Type of subsidy	1980		1985		1986		1987		1988		1989	
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%
Valikoiva lehdistötuki* Selective press subsidies*												
– valtioneuvoston jakama – from Council of State.....	32	11,4	45	10,2	49	11,5	60	13,2	61	13,0	63	13,2
– puolueiden kautta – through political parties	32	11,4	45	10,2	47	11,1	40	8,8	41	8,7	42	8,9
– uutis- ja tietotoimistojen tuki** – subsidies for news agencies**..	3	1,0	5	1,0	5	1,1	5	1,1	5	1,1	6	1,2
Sanomalehtien yhteisjaketutuki Subsidies for joint newspaper delivery systems.....	1	0,1	7	1,5	15	3,5	15	3,3	10	2,1	9	2,0
Mielipidelehtituki Subsidies for opinion journals	1	0,3	1	0,3	2	0,4	2	0,4	2	0,4	2	0,5
Uskonnollisten lehtien tuki Subsidies for religious journals.....	1	0,5	2	0,3	2	0,4	2	0,4	2	0,4	2	0,5
Suora lehtituki yhteensä Direct press subsidies total	70	24,7	105	23,5	119	28,0	124	27,2	121	25,7	125	26,3
Yleinen kuljetustuki*** Transport subsidies***	210	74,9	334	76,1	302	71,7	332	72,7	349	74,2	358	73,7
Tuki yhteensä – Subsidies total	280	100,0	439	100,0	421	100,0	456	100,0	471	100,0	475	100,0

10.1 Jatkuu
Continued

Tukimuoto Type of subsidy	1990		1991		1992		1993		1994		1995	
	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%	Mmk FIM, million	%
Valikoiva lehdistötuki* Selective press subsidies*												
– valtioneuvoston jakama – from Council of State.....	66	14,3	73	15,3	69	16,8	62	28,1	55	26,3	45	30,0
– puolueiden kautta – through political parties	45	9,8	49	10,2	43	10,5	38	17,2	35	16,7	35	23,3
– uutis- ja tietotoimistojen tuki** – subsidies for news agencies**..	6	1,3	7	1,4	4	1,0	–	–	–	–	–	–
Sanomalehtien yhteisjaketutuki Subsidies for joint newspaper delivery systems.....	16	3,4	24	5,0	20	4,9	18	8,1	17	8,1	17	11,3
Mielipidelehtituki Subsidies for opinion journals	2	0,5	3	0,5	2	0,6	2	1,1	4	1,9	4	2,7
Uskonnollisten lehtien tuki Subsidies for religious journals.....	2	0,4	2	0,4	3	0,6	2	1,1				
Suora lehtituki yhteensä Direct press subsidies total	135	29,3	158	33,0	141	34,3	123	55,6	111	53,1	101	67,3
Yleinen kuljetustuki*** Transport subsidies***	326	70,7	320	67,0	270	65,7	98	44,3	98	46,9	49	32,7
Tuki yhteensä – Subsidies total	461	100,0	478	100,0	411	100,0	221	100,0	209	100,0	150	100,0

* Tuki sanomalehdistön kuljetus- jakelu- ja muiden kustannusten alentamiseen – Money to subsidize transport, delivery and other costs.

** Uutis- ja tietotoimistojen sekä niiden asiakaslehtien telekustannusten alentamiseen – Money to subsidize telecommunications costs of news agencies and their clients.

*** Tuki maksetaan Posti- ja telelaitokselle/Suomen Posti Oy:lle lehtien kuljetusmaksujen alentamiseksi. Momentin nimike muutettu vuoden 1994 talousarviossa: Lehtien maaseutujakelun korvaus. – The subsidies are paid to the Posts for delivery costs. In 1994 the subsidy was redefined as compensation for newspaper deliveries in rural areas.

Lähteet: Valtion tilinpäätökset
Valtion tulo- ja menoarvioesitykset
Sources: State Budgets and final accounts

10.2 Yleisen kuljetustuen kohdentuminen lehtiryhmittäin vuosina 1980 – 1994*
*Breakdown of transport subsidies by type of paper in 1980 – 1994**

Lehtiryhmä Type of paper	1980		1985		1986		1987		1988		1989	
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%
Sanomalehdet – Newspapers	135	64,3	213	63,7	183	60,6	204	61,4	214	61,4	229	64,2
Paikallislehdet – Local papers	13	6,2	24	7,1	24	7,9	27	8,1	29	8,3	45	12,6
Aikakauslehdet – Magazines & periodicals	62	29,5	97	29,0	95	31,4	101	30,4	106	30,4	83	23,3
Yhteensä – Total	210	100	334	100	302	100	332	100	349	100	357	100

10.2 Jatkuu
Continued

Lehtiryhmä Type of paper	1990		1991		1992		1994	
	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%	Mmk FIM million	%
Sanomalehdet – Newspapers	222	68,1	208	65,0	161	59,7	57	58,2
Paikallislehdet – Local papers	34	10,4	38	12,0	40	14,7	10	10,2
Aikakauslehdet – Magazines & periodicals	70	21,5	74	23,0	69	25,6	31	31,6
Yhteensä – Total	326	100	320	100,0	270	100,0	98	100,0

* Tuki maksetaan Posti- ja telelaitokselle/Suomen Posti Oy:lle lehtien kuljetusmaksujen alentamiseksi. Lehtiluokitus muuttui vuonna 1989. Luokituksen muutos pienensi aikakauslehtien osuutta ja kasvatti paikallislehtien osuutta. Vuodesta 1991 lähtien tiedot tuen lehtiryhmittäisestä kohdentumisesta on arvioitu lehtien voluumien perusteella. – The subsidies are paid to the Posts and Telecommunications /Suomen Posti Oy to compensate for delivery costs. The classification of print media was revised in 1989, as a result of which the proportion of magazines and periodicals grew smaller at the expense of local papers. As from 1991 the data on subsidies by type of paper are estimated on the basis of volumes.

Lähteet: Aikakauslehtien toimintaedellytykset Suomessa. Kom.miet. 1989:31;
 Posti- ja telelaitos/Suomen Posti Oy, lehtiüksikkö.

Sources: Magazine committee report (1989), Ministry of Communications; Posts and Telecommunications/Suomen Posti Oy.

10.3 Kirjallisuuden rahoitus vuosina 1991 – 1994*
Government literature appropriations in 1991 – 1994*

(Vuoden 1994 rahassa – In 1994 money)

	1991		1992		1993		1994	
	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 FIM thousand	%
Tuotanto/levitys <i>Production/distribution</i>	3 800	10,3	3 950	11,0	3 474	10,5	4 033	12,2
Kaunokirjallisuuden edistämiseen <i>Promotion of fiction</i>	217	0,6	211	0,6	197	0,6	195	0,6
Suomalaisen kirjallisuuden kääntämiseen & julkaisemiseen <i>Traslation and publication of Finnish literature</i>	742	2,0	979	2,7	859	2,6	865	2,6
Julkaisutuki <i>Publication subsidies</i>	795	2,2	876	2,4	707	2,1	700	2,1
Ostotuki <i>Purchasing subsidies</i>	1 749	4,7	1 700	4,7	1 540	4,7	2 117	6,4
Selkokielisen kirjallisuuden tuki <i>Subsidies for easy-to-read literature</i>	297	0,8	185	0,5	172	0,5	156	0,5
Harrastus/tiedotus <i>Promotion/Information</i>	2 682	7,3	3 204	8,9	2 727	8,3	2 898	8,8
Luovan lukemisen ja kirjoittamisen edistämiseen <i>Promotion of reading and writing</i>	922	2,5	865	2,4	707	2,1	948	2,9
Muu tuki <i>Other subsidies</i>	1 759	4,8	2 339	6,5	2 020	6,1	1 950	5,9
Kirjallisuuden alan järjestöille <i>Writers' associations</i>	1 564	4,2	1 452	4,0	1 242	3,8	1 295	3,9
Valtakunnalliset kulttuuritapahtumat <i>Cultural events</i>	996	2,7	525	1,5	737	2,2	495	1,5
Kansainväliseen yhteistoimintaan <i>International cooperation</i>	215	0,6	157	0,4	136	0,4	236	0,7
Taiteilijat <i>Artists</i>	27 187	73,8	26 482	73,7	24 564	74,5	23 896	72,3
Valtion palkinnot/ Suomi palkinnot <i>State prizes</i>	154	0,4	149	0,4	303	0,9	300	0,9
Kirjastokorvaukset <i>Authors' library fees</i>	18 629	50,6	17 964	50,0	15 957	48,4	15 198	46,0
Kohdeapurahat <i>Allocated grants</i>	171	0,5	163	0,5	168	0,5	158	0,5
Taiteilija-apurahat/taiteilijaprofessorit <i>Government arts grants</i>	8 233	22,4	8 206	22,8	8 136	24,7	8 240	24,9
Muu tuki <i>Other subsidies</i>	391	1,1	185	0,5	111	0,3	210	0,6
Yhteensä – Total	36 835	100,0	35 955	100,0	32 991	100,0	33 063	100,0

Lähde: Arsis 1/95
Source: Arsis 1/95

10.4 Valtion tuki kirjastoille vuosina 1980 ja 1985 – 1995
Government subsidies to public libraries in 1980 and 1985 – 1995

Tukimuoto <i>Type of subsidy</i>	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
	Mmk											
Valtionosuus yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin <i>State subsidies to cover overheads</i>	207	384	419	471	517	565	621	701	741	607	579	497
Valtionosuus kirjastojen perustamiskustannuksiin <i>State subsidies to cover establishment expenses</i>	20	25	28	30	30	36	42	40	41	39	31	28
Rakennuslainat kirjastoille <i>Construction loans</i>	4	11	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Yhteensä – Total	231	419	449	501	547	601	663	741	782	646	610	525

Lähde: Valtion tilinpäätökset
 Valtion tulo- ja menoarviot
 Source: *State Budgets and final accounts*

10.5 Yleisten kirjastojen aineistomenot ja kirjahankinnat 1980 ja 1985 – 1994
Public libraries: materials expenses and book acquisitions in 1980 and 1985 – 1994

Vuosi <i>Year</i>	Hankittuja kirjoja <i>No. of books purchases</i>	Kirjallisuuden hankintamenot <i>Book acquisition costs</i>	Kirjastojen aineistomenot yhteensä <i>Materials acquisition costs total</i>
	1 000 kpl <i>'000 copies</i>	Mmk <i>FIM million</i>	Mmk <i>FIM million</i>
1980	1 962	72,8	..
1985	2 405	142,9	175,1
1986	2 390	149,9	188,2
1987	2 442	156,4	199,7
1988	2 361	160,3	206,6
1989	2 316	171,9	224,6
1990	2 318	178,3	240,9
1991	2 056	174,3	243,3
1992	1 808	156,3	224,7
1993	1 686	150,5	..
1994	1 596	138,6	..

Lähteet: Kouluhallitus/Opetusministeriö:
 Tilastotietoja yleisistä kirjastoista
 Sources: *National Board of General Education/Ministry of Education*

10.6 Elokuvataiteen tuki 1991 – 1994
Government subsidies to the cinema 1991 – 1994

(Vuoden 1994 rahassa – In 1994 money)

	1991		1992		1993		1994	
	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%
Tuotanto – Production	57293	68,2	57217	68,6	49 995	66,0	51 600	64,7
Kotimaisen elokuva- televisio- ja videotuotannon sekä jakelun tukemiseen <i>Finnish film and programme production and distribution</i>	45 580	54,2	45 320	54,3	38 885	51,3	38 500	48,3
Elokuvan laatutukeen <i>Quality support</i>					1 515	2,0	1 500	1,9
Suomen elokuvasäätiölle <i>Finnish Film Foundation</i>	7 950	9,5	8 240	9,9	6 060	8,0	8 200	10,3
Suomen elokuvasäätiön ja TV-yhtiöiden välisiin ennakko-ostosopimuksiin <i>Co-funding agreements with television companies</i>	2 650	3,2	2 575	3,1	2 525	3,3	2 500	3,1
Elokuva-alan teknisiä laitteita varten <i>Technical equipment</i>	1 113	1,3	1 082	1,3	1 010	1,3	900	1,1
Jakelu – Distribution	6 731	8,0	6 659	8,0	7 027	9,3	9 159	11,5
Elokuvateatteritukeen <i>Renovation of cinemas</i>	3 922	4,7	4 027	4,8	3 646	4,8	5 610	7,0
Alueellisille elokuvakeskuksille <i>Regional cinema centres</i>	1 908	2,3	1 854	2,2	1 600	2,1	1 630	2,0
Elokvakulttuurin tukemiseen/ Valtakunnalliset kulttuuritapahtumat <i>Promotion of film culture</i>	901	1,1	778	0,9	1 781	2,4	1 919	2,4
Järjestöt – Organizations	2 491	3,0	2 266	2,7	1 778	2,3	1 760	2,2
Arkistointi, tarkastus - Archiving, film censorship	15 106	18,0	15 085	18,1	14 120	18,6	14 635	18,3
Suomen elokuva-arkisto <i>Finnish Film Archive</i>	12 502	14,9	12 438	14,9	11 666	15,4	11 829	14,8
Valtion elokuvataarkastamo <i>State Office of Film Censorship</i>	2 604	3,1	2 647	3,2	2 454	3,2	2 806	3,5
Muut avustukset – Other subsidies	257	0,3	21	0,0	505	0,7	500	0,6
Taiteilijat – Artists	2 183	2,6	2 183	2,6	2 359	3,1	2 129	2,7
Valtion palkinnot/Suomi palkinnot <i>State prizes</i> ,	95	0,1	93	0,1	303	0,4		0,0
Kohdeapurahat <i>Allocated grants</i>	152	0,2	157	0,2	160	0,2	185	0,2
Taiteilija-apurahat/taiteilijaprofessorit <i>Government arts grants</i>	1 935	2,3	1 934	2,3	1 897	2,5	1 944	2,4
Yhteensä – Total	84 061	100,0	83 431	100,0	75 784	100,0	79 783	100,0

Lähde: Arsis 1/95
Source: Arsis 1/95

10.7 Suomen elokuvasäätiön tukitoiminta 1988 – 1994
Grants and subsidies from the Finnish Film Foundation 1988 – 1994

	1988		1989		1990		1991	
	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%
Tuotantotuki <i>Production subsidies</i>	22 698	77,1	29 438	81,7	42 460	83,3	50 462	83,8
Kulttuurivaihdon tuki <i>Subsidies for cultural exchange</i>	570	1,9	683	1,9	969	1,9	1 196	2,0
Elokuvateatterituki <i>Subsidies for cinemas</i>	2 533	8,6	3 360	9,3	4 644	9,1	5 551	9,2
Maahantuonti ja esittäminen <i>Import and presentation</i>	2 453	8,3	1 383	3,8	1 567	3,1	1 655	2,7
Elokuvakulttuuri <i>Film culture</i>	1 173	4,0	1 147	3,2	1 340	2,6	1 347	2,2
Yhteensä – <i>Total</i>	29 427	100,0	36 011	100,0	50 981	100,0	60 210	100,0

Lähde: Suomen elokuvasäätiön toimintakertomukset
 Source: Finnish Film Foundation annual reports

10.7 Suomen elokuvasäätiön tukitoiminta 1988 – 1994
Grants and subsidies from the Finnish Film Foundation 1988 – 1994

	1992		1993		1994	
	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%	1 000 mk FIM thousand	%
Tuotantotuki <i>Production subsidies</i>	51 976	84,4	42 819	85,6	42 558	82,9
Kulttuurivaihdon tuki <i>Subsidies for cultural exchange</i>	1 304	2,1	1 111	2,2	1 410	2,7
Elokuvateatterituki <i>Subsidies for cinemas</i>	4 620	7,5	3 496	7,0	4 500	8,8
Maahantuonti ja esittäminen <i>Import and presentation</i>	1 944	3,2	1 705	3,4	2 165	4,2
Elokuvakulttuuri <i>Film culture</i>	1 716	2,8	900	1,8	720	1,4
Yhteensä – <i>Total</i>	61 561	100,0	50 031	100,0	51 354	100,0

Lähde: Suomen elokuvasäätiön toimintakertomukset
 Source: Finnish Film Foundation annual reports

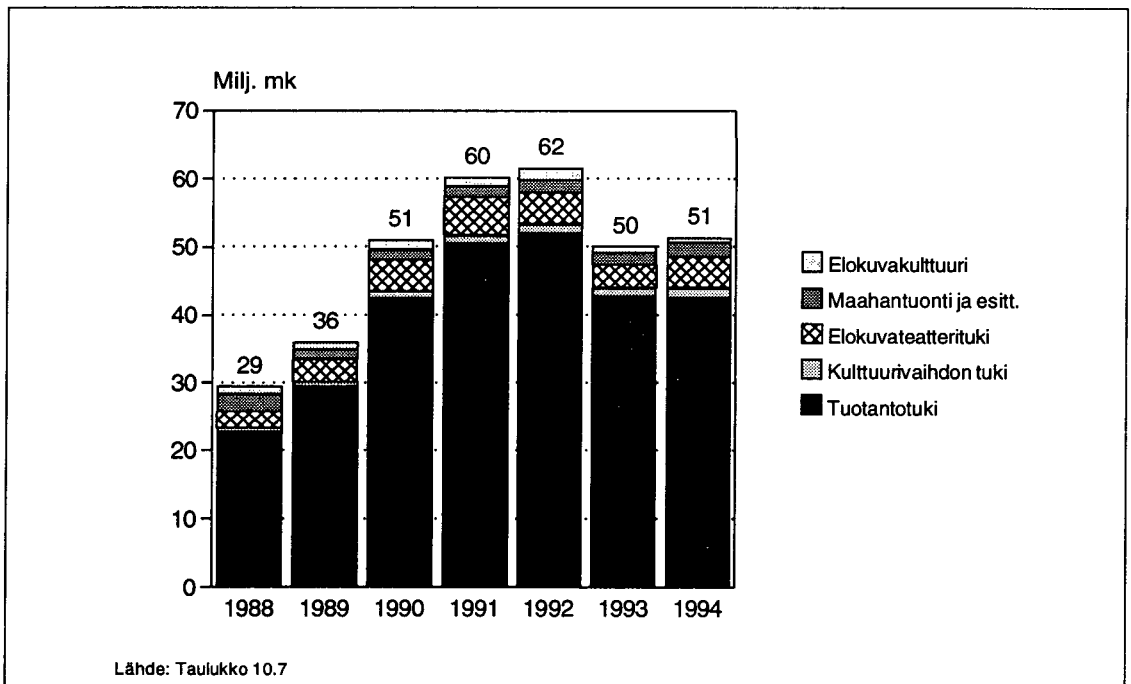
10.8 Tyhäkasettimaksun nettotuotto 1985 – 1994*
*Net returns from blank cassette fee 1985 – 1994**

	Mmk FIM million	Ääninauhoista Audio cassettes	Kuvanauhoista Video cassettes
		%	%
1985	26,6	42	58
1986	44,3	32	68
1987	44,7	31	69
1988	58,5	24	76
1989	58,6	25	75
1990	61,0	26	74
1991	56,8	25	75
1992	46,8	21	79
1993	39,6	26	74
1994	45,2	27	73

* Maku kerätään tekijänoikeuslain muutoksen 15.6.1984 perusteella. Kasettimaksun suuruuden vahvistaa vuosittain opetusministeriö. Viime vuosina maku on ollut äänikaseteista 3 penniä minuutilta ja kuvakaseteista 4,5 penniä minuutilta. Perittyjen kasettimaksujen käyttösuunnitelmasta päättää vuosittain opetusministeriö.— *The fee is collected in accordance with copyright legislation as revised on 15 June 1984. Since 1991, the fee for blank audio cassettes was 3 p/min. and for blank video cassettes 4.5 p/min. The fee is revised annually by the Ministry of Education.*

Lähde: Teoston toimintakertomukset
 Source: *The Finnish Composers' Copyright Society annual reports*

Kuvio 10.2 Suomen elokuvasäätiön tukitoiminta 1988 – 1994
Figure 10.2 Grants and subsidies from the Finnish Film Foundation in 1988 – 1994

10.9 Tyhjäkasettimaksun käyttö 1988 – 1994
Allocation of blank cassette fee 1988 – 1994

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	1 000 mk FIM thousand						
Välillisinä korvauksina – Indirect compensations:							
AVEK							
Promotion Centre for Audiovisual Culture in Finland.....	4 400	4 600	4 200	2 500	2 700	1 750	1 200
Kopiosto ry/AVEK							
Kopiosto/AVEK.....	7 500	11 800	12 400	13 500	13 000	11 100	11 800
Suomen elokuvasäätiö							
Finnish Film Foundation.....	7 000	5 000	3 500	4 800	3 000	2 000	2 000
ESEK							
Finnish Performing Music Promotion Centre.....	7 425	7 430	7 400	7 000	5 810	5 150	5 050
LUSES							
Foundation for the Promotion of Finnish Music ..	4 325	4 200	4 170	3 790	2 650	2 780	2 680
Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus							
Copyright Information Centre.....	400	250	250	250	250	255	255
Kirjallisuuden edistämiskeskus							
Centre for the Promotion of Finnish Literature....	250	650	650	630	570	490	490
Kuvasto r.y./VISEK							
Kuvasto: photo copyright.....					250	200	230
Kuurojen liitto r.y.							
Association for the Deaf.....	50	50	50	50	50	40	40
Suomen Tekijänoikeudellinen Yhdistys r.y. & Tekijänoikeusinstituutti							
Finnish Copyright Association.....	200	100	100	95	640	515	515
Visuaalisten taiteiden edistämiskeskus							
Centre for the Promotion of Visual Arts.....	300	300	300	300			
Teosto r.y.							
Finnish Composers' Copyright Society.....	450	750	650	550			
Siirretty erikseen jaettavaksi							
Allocated for separate uses.....	6 712	3 995	5 916	3 465	1 636	1 405	1 668
Yhteensä – Total.....	39 012	39 125	39 586	36 930	30 556	25 685	25 928
Suorina korvauksina oikeudenhaltijoille – Direct compensations to copyright holders.....	19 505	19 563	21 378	19 856	16 248	13 877	19 293

Lähde: Opetusministeriö
Source: Ministry of Education

10.10 Avekin tukitoiminta 1993/94*

Grants and subsidies from the Promotion Centre for Audiovisual Culture in Finland (AVEK) 1993/94*

	1993/94		
	Hyväksytyjä hakemuksia <i>Applications approved</i>	Myönnetty tuki <i>Amount granted</i>	Osuus haetusta tuesta <i>Share of subsidies applied for</i>
	Kpl <i>No.</i>	1000 mk <i>FIM thousand</i>	%
Tuotantotuki – <i>Production subsidies</i>	140	10 084	16,8
Lyhyt ja dokumenttielokuvat – <i>Short films and documentaries</i>	94	6 880	14,5
Mediataide – <i>Video art</i>	30	1 060	1,5
Kansainvälinen yhteistyö – <i>International co-production and cultural exchange</i>	16	2 144	29,8
Koulutustuki – <i>Educational subsidies</i>	73	1 315	18,5
Henkilökohtaiset apurahat – <i>Personal grants</i>	69	1 027	16,1
Koulutusmateriaali – <i>Educational material</i>	4	288	40,4
Tutkimus- ja julkaisutuki – <i>Research and publishing</i>	17	369	21,5
Festivaali- ja muu av-kulttuurin tuki – <i>Festival and other support for audiovisual culture</i>	19	625	59,5
Yhteensä – <i>Total</i>	249	12 393	17,8

* Toiminta rahoitetaan kasettimaksuvaroista – *Funded through cassette royalty fees.*

Lähde: Avekin toimintakertomus 1993/94
Source: Annual report of AVEK 1993/94

10.11 Esekin jakama tuki edistämistarkoituksiin 1994*

Grants and subsidies from the Finnish Performing Music Promotion Centre (ESEK) 1994*

	1994	Kevyt musiikki <i>Light music</i>	Vakava musiikki <i>Serious music</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	1 000 mk <i>FIM thousand</i>	%	%	%
Äänitetuotantoon – <i>Phonogram production</i>	6 727	87	13	100
Audiovisuaalisiin musiikkiohjelmiin – <i>Audiovisual music programmes</i>	2 420	87	13	100
Esiintymistilaisuuksiin – <i>Public appearances</i>	4 079	57	43	100
Koulutustoimintaan – <i>Training and education</i>	626	32	68	100
Julkaisu- ja muuhun toimintaan – <i>Publishing and other</i>	106	80	20	100
Yhteensä – <i>Total</i>	13 958			

* Toiminta rahoitetaan pääosin ulkomaisen musiikin esittämisestä Suomessa perityillä korvauksilla ja kasettimaksutuotoilla – *Funded mainly through fees collected from the playing of foreign music in Finland and cassette royalty fees.*

Lähde: Gramex ry:n toimintakertomus 1994
Source: Annual reports of Gramex, the Copyright Society of Performers and Phonogram Producers in Finland.

10.12 Kopioston perimät valokopioinnin tekijänoikeuskorvaukset 1985 – 1994
Royalties collected by Kopiosto for photocopying 1985 – 1994

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
	1 000 mk FIM thousand									
Valtio/koulukopiointi* – State/schools*.....	5 240	5 650	5 875	6 080	6 320	6 570	10 035	10 867	11 247	11 247
Valtionhallinnon kopiointi – Public administration.....	630	660	685	710	740	770	805	833	1 294	1 759
Kunnallishallinnon kopiointi – Municipal administration.....	381	478	482	627	682	726	788	1 040	1 295	1 282
Kirkkohallitus/Ev.lut ja ortod.kirkon kopiointi – National Ecclesiastical Board.....	195	221	246	262	314	367	381	418	435	501
Yritysten/ elinkeinoelämän kopiointi – Business companies.....	262	274	313	437	457	545	713	707	687	1 866
Muut** – Others**.....	–	–	1	8	8	40	79	108	166	202
Yhteensä – Total.....	6 708	7 283	7 602	8 124	8 521	9 018	12 801	13 973	15 124	16 857

* Kouluissa, korkeakouluissa ja valtion henkilöstökoulutuksessa suorittavasta kopiointista. – Copying at schools, universities and in state personnel training.

** Summa koostuu vuodesta 1988 lähtien lähinnä kaupallisella pohjalla toimivien kielipistojen kopiointikorvauksista. – Since 1988 the sum consists chiefly of fees collected from language schools operating on a commercial basis

Lähde: Kopioston toimintakertomukset
 Source: Kopiosto annual reports.

10.13 Kopioston jäsenjärjestöilleen tilittämät valokopioinnin tekijänoikeuskorvaukset 1994
Photocopying royalties paid out by Kopiosto to its member organizations in 1994

	1 000 mk FIM thousand,	%
Kaunokirjallisuus – Literature.....	324	2,2
Tekijäjärjestöt – Author organizations.....	210	1,5
Kustantajajärjestöt – Publisher organizations.....	113	0,8
Kuva – Photo.....	2 214	15,4
Tekijäjärjestöt – Photographer organizations.....	1 336	9,3
Kustantajajärjestöt – Publisher organizations.....	879	6,1
Lehdistö – Print press.....	3 403	23,6
Tekijäjärjestöt – Journalist organizations.....	1 701	11,8
Kustantajajärjestöt – Publisher organizations.....	1 701	11,8
Päätoimittajajärjestöt – Editor organizations.....	170	1,2
Nuotit – Music.....	818	5,7
Tekijäjärjestöt – Composer organizations.....	409	2,8
Kustantajajärjestöt – Publisher organizations.....	409	2,8
Tietokirjallisuus – Non-fiction.....	7 661	53,1
Tekijäjärjestöt – Author organizations.....	3 064	21,2
Kustantajajärjestöt – Publisher organizations.....	4 597	31,9
Yhteensä – Total.....	14 420	100,0

Lähde: Kopiosto, toimintakertomus 1994
 Source: Kopiosto annual report 1994

Muokattu – Processed

11 Kansainvälisiä vertailutietoja

Tähän lukuun on kerätty eräitä joukkoviestintää koskevia kansainvälisiä vertailutietoja. On hyvä muistaa, että tilastojen standardisointipyrkimyksistä huolimatta eri maiden tilastointiperusteet saattavat poiketa toisistaan. Tietojen täydelliseen vertailukelpoisuuteen ei useinkaan päästä.

Esimerkiksi tietoja satelliittikanavien levinneisyydestä on saatavissa useista lähteistä. Eri lähteiden tiedot varsinkin pienilevikisten kanavien osalta poikkeavat toisistaan. Tietoja on siksi pidettävä vain likimääräisinä.

Myös vertailulaskelmissa sovellettavat erilaiset laskentakriteerit saattavat antaa toisistaan hyvinkin poikkeavia tuloksia. Esimerkiksi TBI Yearbookin vuoden 1995 laitoksessa esitettiin kolme erilaista listaa suurimmista joukkoviestintäyrityksistä. Samojen viestintäyritysten sijoitukset listoilla poikkesivat oleellisesti toisistaan juuri erilaisten laskentakriteerien vuoksi.

Unescon massiivinen tilastollinen vuosikirja on yleisesti käytetty, vaikka joukkoviestinnän osalta sisällöllisesti suppea kansainvälisiä vertailutietoja sisältävä lähdeosa. European Audiovisual Observatoryn vuositalasto (ilm. 1994–) sisältää paljon tietoja audiovisuaalisen joukkoviestinnän taloudesta, rakenteesta, tavoittavuudesta, kulutuksesta ja mainonnasta.

Sanomalehdistön kansainvälisen kustantajajärjestön (FIEJ) vuositalasto World Press Trends on alan keskeisin kansainvälinen tilastojulkaisu. Aikakauslehdistön kohdalla vallinnutta tietoaaukkoa paikkaa World Magazine Trends.

Nordicomin julkaisema Nordic Media Trends (ilm. 1995–) on uusi käyttökelpoinen vuositalastojulkaisu joukkoviestinnästä Pohjoismaissa.

(TS)

**Täydentävää
kirjallisuutta**

Ahlin, Torbjörn: Kulturvanor i Norden. Nordisk statistisk skriftserie 62. Nordisk statistisk sekretariat, Köpenhamn 1993.

Euromedia research group: The media in Western Europe. The euromedia handbook. Sage, London 1992.

European cinema yearbook 1994. MEDIA Salles, Milano 1994.

Gustafsson, Karl Erik: Newspapers in Nordic countries. DDF/NAL/SL/TU, Forssa 1992.

Medier i världen. Jämförande internationell statistik. MediaNotiser 2, 1994. Nordicom Sverige, Göteborg 1994.

Nordic media trends 1995. Nordicom Sverige, Göteborg 1995.

Soramäki, Martti: Mediat yli rajojen. Näkökulmia joukkoviitteiden tuotantoon, jakeluun ja kulutukseen. Gaudeamus, Helsinki 1990.

Statistical yearbook. Cinema, television, video and new media in Europe. Edition 1994-95. European Audiovisual Observatory, Strasbourg 1994.

TBI yearbook 1995. 21st century publishing, London 1995.

Trappel, Josef: Medien Macht Markt. Medienpolitik westeuropäischer Kleinstaaten. Österreichischer Kunst- und Kulturverlag, Wien 1991.

World magazine trends 1995. FIPP/Carat/Royal Mail International, Henley-on-Thames 1995.

World press trends 1995. FIEJ, Paris 1995.

11.1 Euroopan viestintämarkkinat 1990-luvun alussa
European media market in the early 1990s

	Painotuote <i>Print media</i>	Radio & TV <i>Radio & TV</i>	Elokuva & video <i>Cinema & video</i>	Online tietopalvelu <i>Online information services</i>	Digit. off-line media <i>Digit. off-line media</i>	Musiikkitalenteet <i>Phonograms</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Miljoonaa ECUa – <i>ECUs million</i>							
Käyttötarkoitus <i>Use</i>							
Transaktiot <i>Transactions</i>	2 066	–	–	350	–	–	2 416
Mainonta <i>Advertising</i>	52 576	18 139	568	4 047	100	–	75 430
Informaatio <i>Information</i>	35 700	95	–	2 408	5 646	–	43 849
Opetus <i>Education</i>	4 800	480	280	753	2 664	–	8 977
Viihde <i>Entertainment</i>	35 000	7 437	4 756	275	1 230	7 351	56 049
Yhteensä – <i>Total</i>	130 142	26 151	5 604	7 832	9 640	7 351	186 720

Lähde:IEPRC/Pira
 Source:IEPRC/Pira

11.2 Joukkoviestinnän talouden rakenne Euroopassa ja Suomessa 1990 - luvun alussa
The structure of media economy in Finland and in whole Europe in the early 1990s

	Eurooppa <i>Europe</i>	Suomi <i>Finland</i>
	%	
Painoviestintä <i>Print media</i>	70	73
Radio, TV <i>Radio, TV</i>	14	18
Elokuva, video <i>Cinema, video</i>	3	3
Online tietopalvelut <i>Online information services</i>	4	2
Digitaaliset off-line mediat <i>Digital off-line media</i>	5	0,1
Musiikkitalenteet <i>Phonograms</i>	4	4
Yhteensä – <i>Total</i>	100	100

Lähteet: Suomi: Taulukko 1.1
 Eurooppa: Intergraf
 Sources: Finland: Table 1.1
 Europe: Intergraf

11.3 Mainonnan jakautuminen mainosvälineittäin 1993
Distribution of adspend in 1993

Maa Country	News- papers Sanoma- lehdet	Aikakaus- lehdet Magazines	Televisio TV	Radio	Elokuva Cinema	Ulko- ja liikenne- mainonta Outdoor/ Transport	Yhteensä Total	Milj. ECUa million
%								
Alankomaat – Netherlands	41,0	21,9	19,5	3,8	0,4	13,4	100	2 186
Belgia – Belgium	19,3	27,0	33,4	9,1	1,3	9,9	100	908
Britannia – United Kingdom	32,5	16,9	42,4	3,1	0,8	4,3	100	6 709
Espanja – Spain	22,0	7,8	58,5	7,1	0,8	3,8	100	7 085
Irlanti – Ireland	49,3	4,5	30,0	10,0	0,7	5,5	100	290
Italia – Italy	23,5	19,9	52,1	1,4	..	3,1	100	4 659
Itävalta – Austria	37,1	20,8	23,7	11,1	0,5	6,9	100	1 021
Kreikka – Greece	10,5	13,7	66,7	5,7	..	3,4	100	592
Norja – Norway	54,8	16,2	18,6	5,3	1,5	3,5	100	456
Portugali – Portugal	13,5	16,3	54,8	6,9	..	8,5	100	480
Ranska – France	20,8	23,4	33,8	8,3	0,6	13,0	100	6 438
Ruotsi – Sweden	61,4	11,5	19,5	0,4	0,8	6,3	100	892
Saksa – Germany	45,7	21,0	22,9	4,8	1,2	4,4	100	12 098
Suomi – Finland	62,7	11,6	18,8	4,1	0,2	2,6	100	579
Sveitsi – Switzerland	52,8	19,0	9,4	3,0	1,1	14,6	100	1 482
Tanska – Denmark	52,2	15,2	26,0	2,4	1,0	3,2	100	592
Eurooppa yhteensä – Europe total	33,7	18,1	36,0	5,1	0,8	6,3	100	46 467
USA	29,2	13,7	42,1	13,6	..	1,4	100	53 984
Japani – Japan	20,7	8,5	46,9	6,5	..	17,4	100	22 664

Luvut sisältävät mainostoimistopalkkion mutta eivät tuotantokustannuksia eikä luokiteltua ilmoittelua – The figures include agency commission but exclude production costs and classified advertising.

Lähde: European Advertising Tripartite
Source: European Advertising Tripartite

11.4 20 suurinta joukkoviestintäyhtiötä 1994
Top 20 communications industry companies in 1994

Yhtiö Company	Liikevaihto Total turnover	Joukkoviestinnän osuus liikevaihdosta Communication as a % of total turnover
Milj. US\$ – US\$ million		
1 Time Warner*	14 818	100
2 Sony	34 422	21
3 Capital Cities/ABC**	5 674	100
4 News Corporation	7 482	68
5 Nintendo	5 014	100
6 Dun & Bradstreet	4 710	100
7 Paramount Communications	4 434	100
8 Reed Elsevier	4 180	100
9 Tele-Communications	4 153	100
10 Polygram N.V.	3 959	100
11 Thomson Corporation	5 849	65
12 Bertelsmann A.G.	10 263	37
13 Times Mirror	3 715	100
14 Walt Disney Company**	8 529	43
15 Gannett	3 642	100
16 CBS	3 510	100
17 General Electric (NBC)	60 562	5
18 Reuters	2 802	100
19 Reader's Digest	2 869	96
20 Thorn EMI	7 734	34

* Turner Broadcasting (lkv 1922 milj. \$, sijaluku 33 vuonna 1994) yhdistettiin Time Warneriin 1995 –

Turner Broadcasting (rev. 1922 \$ mill., rank 33 in 1994) was merged into Time Warner in 1995

** Yhtiöt yhdistyivät 1995. - The companies were merged in 1995

Lähde: Veronis, Suhler & Associates Communications Industry Report 1994
Source: Veronis, Suhler & Associates Communications Industry Report 1994

11.5 Päivälehtien levikki 1 000 asukasta kohden vuosina 1990 ja 1994
Dailies: circulation per 1 000 inhabitants in 1990 and 1994

	1990	1994
Belgia – Belgium	179	168
Britannia – United Kingdom	390	321
Espanja – Spain	76	105
Hollanti – Netherlands	313	309
Irlanti – Ireland	183	159
Italia – Italy	118	113
Itävalta – Austria	354	..
Kreikka – Greece	105	85
Kypros – Cyprus	106	84
Latvia – Latvia	165
Luxemburg – Luxembourg	313	..
Norja – Norway	611	610
Portugali – Portugal	38	..
Puola – Poland	148
Ranska – France	165	..
Ruotsi – Sweden	526	472
Saksa – Germany	333*	317
Slovakia – Slovak Republic	284	155
Suomi – Finland	558	471
Sveitsi – Switzerland	592
Tanska – Denmark	343	315
Tšekki – Czech Republic	460	313
Turkki – Turkey	61	48
Unkari – Hungary	215
Venäjä – Russian Federation	519	..
Viro – Estonia	523	186
USA	249	226
Japani – Japan	580	575

* Länsi – Saksa – Western Germany

Lähde: Word Press Trends 1995
 Source: Word Press Trends 1995

11.6 Yleisöaikakauslehtien nettopeitot Euroopassa 1993/94
Consumer magazines: Average issue net reach in Europe in 1993/94

	%
Belgia – Belgium	86
Britannia – United Kingdom	81
Espanja – Spain	54
Hollanti – Holland	91
Irlanti – Ireland	35
Italia – Italy	75
Itävalta – Austria	82
Kreikka – Greece	61
Norja – Norway	89
Portugali – Portugal	58
Ranska – France	93
Ruotsi – Sweden	90
Saksa – Germany	95
Suomi – Finland	97
Sveitsi – Switzerland	95
Tanska – Denmark	99

Lähde: World magazine Trends 1995
 Source: World magazine Trends 1995

11.7 Kirjatuotanto Euroopassa vuonna 1992
Book production in Europe in 1992

	Nimikkeitä/ 10 000 as. Titles/ 10 000 population
Albania – Albania	1 **
Belgia – Belgium	14 **
Britannia – United Kingdom	15 **
Bulgaria – Bulgaria	5
Espanja – Spain	11
Hollanti – Netherlands*	8
Islanti – Iceland	61
Italia – Italy	5
Itävalta – Austria*	5
Jugoslavia – Federal Republic of Yugoslavia	3
Kreikka – Greece	4
Latvia – Latvia	6 **
Liettua – Lithuania	6
Luxemburg – Luxembourg	11 **
Malta – Malta	11
Moldova – Moldova	2
Norja – Norway*	11
Portugali – Portugal	6
Puola – Poland	3
Ranska – France	8
Romania – Romania	2
Ruotsi – Sweden	15
Saksa – Germany	8
Slovakia – Slovakia	6 **
Slovenia – Slovenia	11
Suomi – Finland	22
Sveitsi – Switzerland	21
Tanska – Denmark	23
Tseki – Czech Republic	7
Ukraina – Ukraine	1
Unkari – Hungary	8
Valko-Venäjä – Belarus	2
Venäjä – Russian Federation	2
Viro – Estonia	10

* Koulukirjat eivät sisälly lukuihin. Lisäksi Hollannin lukuun eivät sisälly pienpainatteen ja Norjan lukuun julkishallinnon nimikkeistö. – *In Netherlands and Norway data do not include school textbooks, pamphlets (Netherlands) and government publications (Norway).*
 ** Tieto vuodelta 1991 – *Data from 1991*

Lähde/ Source: Unesco statistical yearbook 1994

11.8 Julkisen palvelun TV:n osuus katseluajasta 1990 ja 1994
Audience shares of domestic public tv broadcasting in 1990 and 1994

	1990	1994	Kansallisia tv-kanavia* National tv-channels*			
			Julkisia Public	Yksityisiä Private		
Belgia (Flaami) – Belgium (Flemish).....	29	29	2	2		
Belgia (Ranskank.) – Belgium (French).....	..	18	2	2		
Britannia – United Kingdom.....	48	44**	5	37		
Espanja – Spain.....	73	37	6	10		
Hollanti – Holland.....	56	44	3	8		
Irlanti – Ireland.....	77	57	2	0		
Italia – Italy.....	50	47	3	11		
Itävalta – Austria.....	77	66*	2	0		
Kreikka – Greece.....	..	10	3	7		
Norja – Norway.....	83	48	1	4		
Portugali – Portugal.....	..	57	3	2		
Ranska – France.....	34	41	7	20		
Ruotsi – Sweden.....	85	54	3	9		
Saksa – Germany.....	..	42	10	10		
Slovakia – Slovakia.....	..	79*	2	0		
Suomi – Finland.....	56	43	2	1		
Sveitsi (Italiank.) – Switzerland (Italian).....	33	21	}	}		
Sveitsi (Ranskank.) – Switzerland (French).....	36	31			4	6
Sveitsi (Saksank.) – Switzerland (German).....	37	30				
Tanska – Denmark.....	..	71	1	1		
Tsekki – Czech Republic.....	90	46	2	1		
Unkari – Hungary.....	..	82*	3	1		
Venäjä – Russia.....	..	83*	5	2		
Viro – Estonia.....	..	79*	1	3		

* Vuonna 1993 – In 1993.

** Vuonna 1992 – In 1992

* Sisältää yleiseurooppalaiset satelliittikanavat ja alueelliset satelliittiteitse välitettävät kanavat. – Including pan-European satellite channels and regional channels with satellite transmission.

Lähde/Source: Euro – Factbook 1993
TBI Yearbook 1995
Eurodata TV 1994
European Audiovisual Observatory

11.9 Eräiden yleiseurooppalaisten satelliittikanavien kaapelli liittymien määrän (talouksia) kehitys 1989 – 1995
Cable connections by household for some major satellite channels in Europe in 1989 – 1995

(Ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot – *First quarter of each year*)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
	1 000 liittymää 1 000 connections						
BBC WSTV.....		548	838	1 073	1 290	1 452	1 280
CNN Int.....	2 037	4 061	6 793	10 615	18 548	24 550	29 369
Discovery.....		815	1 276	2 280	2 890	4 773	7 058
Euronews.....					9 850	13 353	18 824
Eurosport.....	145	19 021	23 137	24 798	28 580	34 707	38 562
MTV Europe.....	7 141	11 729	17 988	22 880	26 860	31 236	33 554
NBC Super Ch.....	15 070	19 435	22 790	25 344	28 339	30 140	30 251
TV3 (Scand.).....	1 641	2 712	3 052	3 441	3 950	3 561	4 301
TV5 Europe.....		14 790	18 001	20 985	24 626	26 846	30 303

Lähde : Cable & Satellite Europe
 Source: Cable & Satellite Europe

11.10 Julkisen palvelun radion markkinaosuudet 1975, 1990 ja 1992 (osuus kokonaiskuuntelujasta)
Share of public radio channels in radio listening in 1975, 1990 and 1992

	1975	1990	1992
	%	%	%
Belgia (flaamink.) – <i>Belgium (Flemish)</i>	78	73	70
Belgia (ranskank.) – <i>Belgium (French)</i>	85	40	44
Britannia – <i>United Kingdom</i>	95	68	65
Espanja – <i>Spain</i>	44	19	19
Hollanti – <i>Holland</i>	100*	87	69
Irlanti – <i>Ireland</i>	100*	62	57
Islanti – <i>Iceland</i>	100*	73	64
Italia – <i>Italy</i>	95	46	31
Itävalta – <i>Austria</i>	100*	92	87
Kreikka – <i>Greece</i>	100*	25	24
Norja – <i>Norway</i>	100	72	66
Portugali – <i>Portugal</i>	84	32	..
Ranska – <i>France</i>	26	22	13
Ruotsi – <i>Sweden</i>	100*	96	94
Saksa – <i>Germany</i>	88	72	70
Suomi – <i>Finland</i>	100*	73	68
Sveitsi – <i>Switzerland</i>	76	64	56
Tanska – <i>Denmark</i>	100*	85	80
USA – <i>USA</i>	2	2
Japani – <i>Japan</i>	43	44

* Monopoli – *Monopoly*

Lähteet: Sanchez – Tabernero et al: Media Concentration in Europe, The European Institute for The Media, Media Monograph no 16, Dusseldorf
 Medier i världen, Nordicom Sverige 1994
 Sources: Sanchez – Tabernero et al: Media Concentration in Europe, The European Institute for The Media, Media Monograph no 16
 Medier i världen, Nordicom Sverige 1994

11.11 Kappalemääräinen äänitemyynti Euroopassa, USA:ssa ja Japanissa 1994
Phonogram sales in Europe, USA and Japan in 1994

Maa <i>Country</i>	Singlet <i>Singles</i>	LP-levyt <i>LPs</i>	Kasetit <i>MCs</i>	CD-levyt <i>CDs</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Kpl/asukas 1994 <i>Copies/person 1994</i>
Miljoonaa kpl – <i>Million copies</i>						
Belgia – <i>Belgium</i>	3,5	–	1,3	18,8	23,6	2,3
Britannia – <i>United Kingdom</i>	63,0	4,5	56,0	116,4	239,9	4,1
Espanja – <i>Spain</i>	0,9	2,0	19,8	34,2	56,9	1,5
Hollanti – <i>Holland</i>	5,9	0,3	1,3	34,6	42,1	2,8
Irlanti – <i>Ireland</i>	0,9	0,01	2,0	1,9	4,8	1,3
Italia – <i>Italy</i>	4,4	–	15,3	28,1	47,8	0,8
Itävalta – <i>Austria</i>	3,1	0,1	2,7	15,6	21,5	2,7
Kreikka – <i>Greece</i>	2,2	1,2	3,5	6,9	0,7
Norja – <i>Norway</i>	1,4	–	2,4	12,2	16,0	3,7
Portugali – <i>Portugal</i>	0,05	0,1	4,2	6,1	10,5	1,1
Puola – <i>Poland</i>	–	–	23,0	3,5	26,5	0,7
Ranska – <i>France</i>	16,3	0,1	27,7	95,2	139,3	2,4
Ruotsi – <i>Sweden</i>	2,8	0,1	2,6	21,9	27,4	3,1
Saksa – <i>Germany*</i>	40,3	0,8	40,4	178,8	260,3	3,2
Slovakia – <i>Slovak Republic</i>	0,08	0,05	0,9	0,5	1,5	0,3
Suomi – <i>Finland</i>	0,3	4,3	8,0	12,7	2,5
Tanska – <i>Denmark</i>	0,7	0,4	1,6	13,6	16,3	3,1
Tšekki – <i>Czech Republic</i>	0,1	0,3	3,8	3,6	7,8	0,8
Unkari – <i>Hungary</i>	0,02	0,01	4,1	1,5	5,6	0,5
USA.....	102,1	1,9	345,4	662,1	1 111,5	4,3
Japani – <i>Japan</i>	130,6	0,5	11,0	203,5	345,6	2,8

* Luku kattaa noin 83 % kokonaisymyynnistä vuonna 1994. – *Figures represent approx. 83 % of total market value in 1994.*

Lähde: IFPI World sales 1994
 Source: IFPI World sales 1994

11.12 Videotalouksien osuus tv-talouksista 1993 ja vuokrauksen ja myynnin markkinosuudet vuonna 1994
Penetration rate of VCR's in 1993 and market shares of rental and sell-through videos in 1994

	Videotaloudet % tv-talouksista, 1993 VCR penetration 1993 (In % of tv-households)	Markkinaosuus 1994 – Market share 1994:	
		Vuokraus Rental %	Myynti Sell-through %
Belgia – Belgium.....	57	30	70
Britannia – United Kingdom.....	72	39	61
Espanja – Spain.....	55	49	51
Hollanti – Holland.....	60	45	55
Irlanti – Ireland.....	62	71	29
Islanti – Iceland.....	57
Italia – Italy.....	46	33	67
Itävalta – Austria.....	56	53	47
Kreikka – Greece.....	33	90**	10**
Luxemburg – Luxembourg.....	56	38**	62**
Norja – Norway.....	51	59	41
Portugali – Portugal.....	36	47	53
Ranska – France.....	65	16	84
Ruotsi – Sweden.....	62	47	53
Saksa – Germany.....	52	44	56
Suomi – Finland.....	61 *	38 *	62 *
Sveitsi – Switzerland.....	62	39	61
Tanska – Denmark.....	71	45	55

* Vuonna 1994 – In 1994

** Vuonna 1993 – In 1993

Lähteet: European audiovisual observatory statistical yearbook 1994/95; Screen Digest, May 1995
 Sources: European audiovisual observatory statistical yearbook 1994/95; Screen Digest, May 1995

11.13 Elokuviskäynnit asukasta kohden 1990 ja 1993
Cinema admissions per inhabitant in 1990 and 1993

	1990	1993
Hollanti – Netherlands.....	1,0	1,0
Belgia – Belgium.....	1,7	1,9
Britannia – United Kingdom.....	1,7	1,9
Espanja – Spain.....	2,0	2,2
Irlanti – Ireland.....	2,1	2,4
Islanti – Iceland.....	4,8	4,7
Italia – Italy.....	1,6	1,6
Itävalta – Austria.....	1,3	1,5
Kreikka – Greece.....	1,3	1,2
Luxemburg – Luxembourg.....	1,4	1,8
Norja – Norway.....	2,7	2,5
Portugali – Portugal.....	1,1	1,2
Ranska – France.....	2,2	2,3
Ruotsi – Sweden.....	1,8	1,8
Saksa – Germany.....	1,6	1,6
Suomi – Finland.....	1,2	1,1
Sveitsi – Switzerland.....	2,1	2,3
Tanska – Denmark.....	1,9	2,0
Unkari – Hungary.....	3,0	1,5

Lähde: European Cinema Yearbook 1994
 Source: European Cinema Yearbook 1994

The mass media system in Finland: some trends in development

Statistics on the turnover of the Finnish mass media during the 1980s attested to a fairly impressive rate of growth: at current prices the increase in turnover was almost threefold, at constant prices 1.5-fold. In recent years the sector as a whole has represented around three per cent of the country's GNP. (Table 1.1)

The electronic media have been growing faster than the competition: since the beginning of the 1980s the print media have lost seven percentage points of their market share to the electronic media. Nonetheless the print media (newspapers and magazines, books, printed advertisements) are still way ahead as they represent nearly three quarters of the sector's turnover.

Following on the onset of the deep recession in the early 1990s, the turnover of the mass media in Finland began to decline. The print media were more badly affected by the economic recession than the electronic media. The latter continued to increase their relative share of the mass media business. The change was by no means dramatic, but it marked an important symbolic turning-point (in 1991): the turnover of audiovisual (electronic & recorded) media grew to represent over one quarter of the figure for the whole sector. (Table 1.1.)

The situation improved considerably in 1994, both for the national economy as a whole and for the mass media. The turnover of the Finnish mass media was almost back to the same level as around 1990. Growth was particularly impressive in dailies, free sheets, online information services, phonograms and videos. (Table 1.1.)

*The development of
the print media*

Finland is traditionally a land of newspapers. In 1994, a total of 235 newspapers were published in the country (table 8.1). Circulation and coverage statistics are quite impressive, in spite of the impacts of the recession. Currently newspapers account for about one third of the total turnover of the sector and for over half of all advertising through the mass media (tables 1.1 & 1.4).

The circulation of Finnish newspapers ranks among the highest in the world. Calculated per 1,000 population, the circulation of Finnish dailies, for example, is fifth only to Norway, Japan, Switzerland and Sweden.

Measured in terms of annual turnover, dailies are by far the most significant mass media in Finland. During the 1980s their lead over the other media continued to grow wider. However, the recession reversed this trend. The share of the daily press dropped back to the level of the early eighties. As newspapers are heavily dependent on revenues from advertising, they were bound to be affected when companies decided to cut their advertising budgets.

In the early 1990s, the total circulation of Finnish newspapers started to decline - for the first time since World War II. Several newspapers have even been closed down altogether, and circulations have been decreasing across the board. Between 1990 and 1994, the total circulation of newspapers has dropped by 13 per cent. (Table 8.2.)

Looking more closely at the structure of the Finnish newspaper press, there have been two significant developments since the beginning of the 1980s. One is the rapid growth of evening papers, although this trend came to a halt during the recession in the early 1990s. There are two national evening papers in the country, and their combined circulation has grown more than 2.5 times over compared with the early 1980s. The other noteworthy structural development is the decline of the "second" newspapers or smaller papers in towns with at least two newspapers. Quite a few have had to close down as a result of the recession. (See Table 8.3.)

As a result of company takeovers and mergers the market shares of the biggest newspaper houses (as measured in terms of circulation) have gradually started to grow. For instance, the market share of the four biggest publishers has increased from 31 per cent in the mid-1980s to 39 per cent in 1995; the corresponding figures for the top eight companies are from 43 per cent to 52 per cent. (Table 8.7 & figure 8.3)

In terms of economic volume, magazines and periodicals represent the second biggest category in the Finnish mass media sector. However, since the early 1980s the share of this category has been gradually declining.

Magazines and periodicals are dependent on advertising to a far lesser extent than newspapers; by now subscriptions and single copy sales account on average for more than three quarters of their total revenues.

The eight major publishers of magazines and periodicals (see Table 9.4) account for some 80 per cent of the volume of consumer magazines and for over one quarter of the total output in this category (the total number of consumer magazines, business magazines, customer magazines and opinion journals published in Finland adds up to some 2,500 titles). Finland's three biggest magazine publishers all remain in domestic ownership. At the same time, however, a number of major Scandinavian publishers (Aller, Bonnier, ICA) have established a firm position in the marketplace. Despite the language barrier, cross-cultural exchange seems to be fairly fluent. On the other hand, many Finnish magazine publishers, perhaps most clearly the Helsinki Media Company, have been taking steps towards internationalization in various forms.

In addition, many special-interest magazines have established forms of editorial cooperation with corresponding magazines published in other countries.

As far as book publishing is concerned, the market is very much dominated by major and medium-sized general-interest publishers. In recent years, however, smaller publishers specializing in certain types of literature have clearly been increasing their market shares. (Table 7.8.)

Book publishing has been the third biggest segment of the print media business in Finland. Given the difficult conditions that have prevailed in recent years, it has been doing reasonably well, even though sales have been adversely affected by forced decisions in schools and libraries to cut back on their purchases.

The rapid growth of free sheets that started towards the end of the 1970s, continued up until the late 1980s. According to turnover statistics this development clearly slowed down even before the onset of the recession. The turnover of printed advertising material, for its part, dropped quite sharply when the economic recession began to set in. However, in 1994 the turnover of free sheets and printed advertising material started clearly to grow.

Electronic media

Since the mid-1980s Finnish television broadcasting has seen many significant structural changes. The growth of cable television continued to accelerate towards the end of the decade, and satellite channels became increasingly accessible to large audiences (Tables 2.9 – 2.11). At the same time the number of households with VCR's increased rapidly.

Around the mid-1980s there were widespread fears that the continuing growth of satellite television and video could seriously undermine the "unified culture" represented by Finnish television - as well as its financial basis. As a consequence the Finnish Broadcasting Company YLE and MTV Finland intensified their cooperation and started up in 1987 a third, commercially financed television channel.

Since the beginning of regular television broadcasting in Finland in 1957, the commercial television station MTV had to lease its broadcasting time from the public service broadcaster YLE on the latter's TV1 and TV2. There have also been various other links of dependency between the two companies: for instance, MTV has broadcast its programmes under YLE's operating licence (until autumn 1993); MTV has occupied an important role as a source of financing YLE in addition to licence fees; YLE has been an important minority shareholder of MTV.

At the beginning of 1993 the two broadcasters, public service YLE and commercial MTV, were allocated their own channels: YLE1 and YLE2 are now reserved for public service broadcasting while MTV3 Finland operates its own nationwide, full-service commercial network, now under its own operating licence. But even today a substantial part of MTV's revenues goes to YLE in the form of network leasing fees. The payments accounted for 18 per cent of YLE's income in 1994. (Table 2.1.)

In the late 1980s cable television networks were expanding at a rate of approximately 100 000 new subscribers per annum. During the past couple of years things have been moving much more slowly. (Table 2.9.)

If measured in terms of turnover, cable television and local radio stations lag far behind the national television and radio systems. Nonetheless cable television has by now secured a fairly stable (albeit marginal) presence in the advertising markets through PTV, whose majority shareholder is one of the country's biggest magazine and book publisher Helsinki Media Company. PTV produces a package of prime-time programming for some twenty of the biggest cable networks, and it also coordinates their sale of advertising time.

It seems quite obvious that we will see further structural changes on the Finnish television scene in the years to come. It is expected that in early 1996 the government will be issuing an operating licence for a fourth nationwide (commercial) television station: among the contenders are PTV and Scandinavian Broadcasting System S.A., which is engaged in commercial television and radio in Scandinavia, Holland and Belgium. SBS's principal owners include Walt Disney/ABC. Kinnevik/Modern Times Group (Sweden) has also expressed an interest in running the fourth terrestrial channel or to launch a satellite channel based on Finnish-language programming.

Commercially financed local radio stations spread out across the country within the space of just a few years after the first licences were issued in the mid-1980s, and they quickly secured their (small) share of the advertising cake. However, the recession has severely affected local radio stations during the past couple of years. During 1991-94 a total of 21 local radio operators were forced to close down. (Table 3.4.)

A novelty of 1994 in the field of commercial radio was the introduction of chains of segmented local radio stations specifically targeted at certain audiences and operating in several districts. There are currently two such chains in operation: Classic FM and Kiss FM. At the end of 1994 there were a total of 59 local radio stations in the country.

Electronic data services, most of which are economic or business information services, showed rapid growth during the late 1980s, and the trend has continued in the early 1990s. A number of new services have been launched in a situation where the market is still continuing to expand.

Recorded media

With the exception of a temporary setback in 1985, phonogram sales showed a consistent pattern of growth throughout the 1980s. Prior to the onset of the recession, a major factor behind this development was the growing share of CDs, which by now have clearly taken over from the C-cassette as market leader (table 4.1.). Even during the recession sales of CDs increased sharply, but even so had little chance of compensating for the decline in the sale of cassettes and vinyl records, of which the latter have virtually disappeared from the market. The year 1994 was clearly better for phonograms, with sales up by 10 per cent on 1993 (table 1.1).

The process of vertical integration in the Finnish phonogram business was completed in the early 1990s as Warner, BMG-Ariola and Polygram founded their subsidiaries in Finland. In 1993 Warner also took over the biggest Finnish record company Fazer Musiikki Oy. Now, all of the five multinational giants in the business have a direct presence in Finland; CBS/Sony and Emi set up in Finland as early as the 1970s. (See figure 4.2.)

The video markets are divided into two segments, i.e. video rentals and sell-through. During the 1980s the main emphasis was definitely on the former; sell-through videos accounted for only a marginal share of the markets. The growth of the rental markets was quite phenomenal, but so too was the decline that followed. In the early 1990s the markets nearly collapsed. Clearly, these developments were due to a change in consumer behaviour. This is supported by the fact that sell-through has continued to increase very quickly even since the onset of the recession. In 1994, sell-through videos accounted for nearly two thirds (62 %) of the video markets. (Table 5.4.)

In 1994 CD-ROMs accounted for no more than FIM 20 million, or just one tenth of a per cent of the turnover of the mass media in Finland. However, there is reason to expect a dramatic increase in this figure as more and more households are now buying multimedia PCs.

The film industry in Finland has suffered serious setbacks as other mass media have continued to grow and expand. In the 1980s, the main challenge came from video and television. In this situation of stiffening competition, the number of cinema admissions declined steadily throughout the 1980s. Towards the very end of the decade the numbers picked up, but this turned out to be a temporary development: in the 1990s the numbers have been declining again. In 1994 Finns went to the cinema no more than approximately once a year per inhabitant.

The distribution network has been trimmed, and the number of movies shown has decreased substantially (Tables 6.1 & 6.2). Finnish cinemas are heavily dependent on the box office of the most popular movies. For a number of years now the cinema business has been at the low end of the mass media sector.

Advertising

Advertising has also been declining during the early 1990s. In 1990, a total of FIM 5.7 billion was spent on advertising in the mass media, whereas the figure for 1994 - in spite of an increase of 9 per cent on the previous year - was still at FIM 4.7 billion. At the same time the share of mass media advertising of GNP has declined. In 1994 advertising as a share of GNP was 0.9 per cent. (Tables 1.3 & 1.4.)

Newspapers are the most important advertising medium, still accounting for nearly 60 per cent of the total advertising budget. By contrast, the magazine business in Finland (and in the other Nordic countries) has a relatively modest market share in a European comparison: in 1992 it was 13 per cent. (Table 1.4.)

Television's share of the advertising cake grew smaller towards the end of the 1980s. Its relative share did not climb back to the level it had reached in the mid-1980s until 1991, when the recession began to affect advertising in the print media. During the last couple of years, however, the share of television has shown a clear increase, rising to one fifth of media advertising in 1994. Advertising through cable television (mainly PTV) remains at a fairly modest level. The share of commercial local radio stations in the sale of media space has been on the decline in the 1990s. In 1994 it was just under 4 per cent.

The employment effects of mass communication

The mass media sector employed 2.2 per cent of the work force in 1993, showing no real change since the early 1980s. These figures do not include personnel in the wholesale and retail trade of communication media, freelance journalists or artists working in the media. (Table 1.5.)

As well as representing the biggest sector in money terms, the print media in Finland are also by far the biggest employer in the mass media. Posts and telecommunications employ somewhat smaller numbers than the mass media sector.

**Household mass media
consumption and
expenses**

In 1994 Finnish households spent 3.6 per cent of their total consumption expenditures in mass media, slightly down on the figure for 1990 (3.8 %). The biggest single expense item was represented by newspapers and magazines, accounting for 38 per cent of total expenditure as against 30 per cent for electronic media and 16 per cent for phonograms and for books respectively. (Tables 1.20 & 1.21.)

Retail sales of entertainment electronics in Finland totalled FIM 1.7 billion in 1994, still down by more than one third on the figures around the turn of the decade. (Table 1.19.)

About 60 per cent of Finnish households had a VCR and about 30 per cent a separate CD player in 1994. One fourth had a personal computer and about one eighth (13%) a mobile phone. (Table 1.22.)

(TS)

Liite 1.– Appendix 1.

*Ecun ja dollarin markkakurssit
(vuosikeskiarvoja)
Rates of exchange, yearly averages
ECU/FIM and USD/FIM*

<i>Vuosi Year</i>	<i>ECU/FIM</i>	<i>USD/FIM</i>
1980	5,188	3,730
1981	4,810	4,315
1982	4,722	4,820
1983	4,964	5,570
1984	4,738	6,010
1985	4,710	6,206
1986	4,994	5,078
1987	5,083	4,404
1988	4,961	4,191
1989	4,737	4,295
1990	4,857	3,831
1991	5,006	4,053
1992	5,801	4,490
1993	6,694	5,712
1994	6,191	5,224

*Lähde: Suomen Pankki
Source: Bank of Finland*

Liite 2. – Appendix 2.

*Rahan arvon muunnoskertoimet
vuosien 1993 ja 1994 rahaksi
Transformation coefficients into
1993 and 1994 money, FIM*

Vuosi Year	1993 rahaksi Into 1993 money Kerroin Coefficient	1994 rahaksi Into 1994 money Kerroin Coefficient
1980	2,091	2,114
1981	1,867	1,888
1982	1,708	1,726
1983	1,573	1,591
1984	1,471	1,488
1985	1,389	1,404
1986	1,341	1,356
1987	1,294	1,308
1988	1,233	1,246
1989	1,156	1,169
1990	1,091	1,103
1991	1,047	1,058
1992	1,021	1,032
1993	1,000	1,011
1994		1,000

Deflatoitu elinkustannusindeksillä (1951:10=100)
Deflated by the level of living index (1951:10=100)

Lähde: Tilastokeskus – Hinnat ja palkat
Source: Statistics Finland – Prices and Wages Statistics

Liite 3. – Appendix 3.

Bruttokansantuote 1980 – 1994
Gross domestic product 1980 – 1994

Vuosi Year	Käypiin hintoihin, Milj. mk At current prices, FIM million
1980	191 376
1981	216 660
1982	243 585
1983	271 607
1984	304 597
1985	331 628
1986	354 994
1987	386 855
1988	434 341
1989	486 998
1990	515 430
1991	490 868
1992	476 778
1993	482 397
1994	507 779

Lähde: Tilastokeskus – Taloudelliset olot: kansantalouden tilinpito
 Source: Statistics Finland – Economic Statistics: national accounts

Liite 4. – Appendix 4

Väestö vuoden lopussa 1980 – 1994
Population at the end of 1980 – 1992

<i>Vuosi</i>	<i>Väestö</i>
<i>Year</i>	<i>Population</i>
1980	4 787 800
1981	4 812 200
1982	4 841 700
1983	4 869 900
1984	4 893 700
1985	4 910 700
1986	4 925 600
1987	4 938 600
1988	4 954 400
1989	4 974 400
1990	4 998 500
1991	5 029 000
1992	5 055 000
1993	5 077 900
1994	5 098 800

Lähde: Tilastokeskus – Väestötilastot
Source: Statistics Finland – Population Statistics

Asiahakemisto

Taulukko/kuvio

■ Aikakauslehdet	
aikakauslehtien lukeminen	1.23, 9.10
henkilökunta (kustant.)	1.7
irtonumeromyynti	9.7–9.9
kuljetustuki	10.2
kulutusmenot	1.20, 1.21
kustantajat	9.3, 9.4
lehtityyppi	9.2, 9.3, 9.6, 9.8, 9.9
levikki	9.2, 9.3, 11.6
liikevaihto	1.1
lukumäärä	9.1
mainonta	1.3, 1.4, 11.3
postin kuljettamat aikakauslehdet	9.5, 9.6
tuki mielipidelehdille	10.1
tuki uskonnollisille lehdille	10.1
■ Ajankäyttö	1.23
■ Bruttokansantuote	Liite 3
■ Elektroniset viihdelaitteet, ks. viihde-elektronikka	
■ Elokuva	
alkuperä (kotimaiset-ulkomaiset)	6.3
elokuvamainonta	1.3, 1.4
elokuvateatterit	6.2, 6.9
elokuvatoimistot	6.4
elokuvien tarkastus	6.6, 6.7
elokuvien tuotanto	6.5
ensi-illat	6.1, 6.3, 6.4
katsojat, katsojamäärät	6.1, 6.2, 6.9, 6.10–6.14
katsotuimmat elokuvat	6.10, 6.11, 6.14
käynnit	6.2, 6.7, 6.12, 11.13
liikevaihto	1.1, 11.1, 11.2
lipputulot	6.2, 6.11
lipun hinta	6.2
maahantuonti	6.3
näytännöt	6.1
elokuva-arkisto	10.6
Suomen elokuvasäätiö	10.6, 10.7, 10.9
televisiossa esitetyt elokuvat	6.8
valtion tuki	10.6
yritykset	6.4, 6.5

■ Graafisen joukkoviestinnän liikevaihto	1.1
■ Graafinen teollisuus	1.5, 1.7–1.14
■ Henkilökunta	
elektronisten viihdelaitteiden valmistus	1.15
graafinen tuotanto	1.7
kustannustoiminta	1.7
radio	2.5, 3.5
tietoliikennev. valmistus	1.15
televisio	2.5–2.7
■ Ilmaislehdet	1.1, 8.13, 8.14
■ Ilmestymistiheydet	
aikakauslehtien	9.1, 9.3
sanomalehtien	8.1, 8.4
■ Joukkoviestinmainonta	1.3, 1.4
■ Kaapelitelevisio	
henkilökunta	2.7
kaapeli-tv -liittymät	2.9, 2.11
katselu	2.19–2.22
liikevaihto	1.1, 2.4
mainonta	1.4, 2.4
ohjelmapalvelut	2.11
satelliitti-tv -kanavat	2.10, 2.11
toimiluvat	kuvio 2.7
■ Kasetit, ks. äänitteet	
■ Kasettinauhurit, ks. äänentoistolaitteet	
■ Kirjat	
kaunokirjallisuus	7.2, 7.3, 7.5–7.7, 7.14
kirjakaupat	7.9, 7.10
kirjakerhot	7.11, 7.15
kirjojen lukeminen	1.22, 7.15
kotimainen kirjallisuus	7.1, 7.5
koulukirjat	7.2, 7.5–7.7
kulutusmenot	1.20
kustantajat	7.8
käännöskirjallisuus	7.1, 7.4, 7.5
lastenkirjat	7.2, 7.5–7.7, 7.14
myynti	7.6, 7.7, 7.9, 7.11
nimiketuotanto	7.1–7.5, 11.7
tietokirjallisuus	7.2, 7.3, 7.5–7.7, 7.14
valtion kirjallisuusmäärärahat	10.3, 10.4
■ Kirjankustannus	
liikevaihto	1.1
■ Kirjastoautot	7.12

■ Kirjastot	
aineistomenot	10.5
kirjalainat	7.14
kirjavarat	7.13
kotilainat	4.7, 5.9, 7.13
lainaajat	4.7, 5.9, 7.13, 7.14, 7.16
lukumäärä	7.12
valtion tuki	10.5
videotallenteet	5.11
äänitteet	4.7
■ Kuvatallenteet, ks. videotallenteet	
■ Laitemyynti	1.18, 1.19
■ Laiteomistus	1.22
■ Lehdistö, ks. aikakauslehdet, sanomalehdet	
■ Lehtimainonta	1.3, 1.4
■ Levikki	
aikakauslehtien	9.2, 9.3
sanomalehtien	8.2 – 8.4
■ Levysoitin, ks. äänentoistolaitteet	
■ Liikevaihto, liikevaihdon kehitys	1.1, 1.2, 11.1, 11.4
■ Lukeminen	1.23, 7.15, 8.14, 9.10
■ Mainonta	1.3, 1.4, 11.3
■ Mainospainotuotteet	1.1, 1.9
■ MTV, ks. myös Yleisradio	
elokuvat	6.8, 6.14
henkilökunta	2.6
liikevaihto	2.3
lähetystuntimäärät	2.12
ohjelmatyypit	2.13, 2.14
ohjelmien alkuperämaat	2.14, 2.15
ohjelmien kotimaisuus	2.14
ohjelmien tarjonta ja kulutus	2.13, 2.14, 2.23
■ Paikallisradiot, yksityiset	
henkilöstö	3.5
kuuntelu	3.7 – 3.10
liikevaihto, tuotot ja kulut	1.1, kuviot 3.5, 3.6
lähetysajat, viikkotuntimäärät	3.2
radioasemat	3.3, 3.4
Yleisradion aluelähetykset	3.6

■ Radio, ks. myös Yleisradio, paikallisoradiot	
kuuntelu	3.7 – 3.10, kuvio 3.8; 11.7
laitteiden keskihinnat	1.19
laitteiden myynti	1.18, 1.19
lähetystuntimäärät	3.1, 3.2
radiomainonta	1.3, 1.4, 11.3
vastaanotinten tuonti	1.17
vastaanotinten valmistus	1.15, 1.16
vastaanotinten vienti	1.17
■ Sanomalehdet	
henkilökunta	1.5
ilместymistiheys	8.1, 8.4,
irtonumeromyynti	8.12
jakelu	8.10, 8.11
kuljetustuki	10.1, 10.2
lehtiyhtiöt	8.7, kuvio 8.3
levikki	8.2 – 8.5, 11.5
liikevaihto, tuotot, kulut	1.1, 1.2, kuvat 8.4, 8.5
lukeminen	1.23, 8.14
lukumäärä	8.1
mainonta	1.3, 1.4, 11.3
puoluekanta	8.6
postin kuljettamat lehdet	8.10, 8.11
sisältö	8.8, 8.9
valtion tuki	10.1, 10.2
volyymi	8.4,
■ Satelliitti-tv -kanavat	2.11, 11.9
■ Suurimmat joukkoviestintäyritykset	1.2, 11.4
■ Sähköinen joukkoviestintä	
liikevaihto	1.1
■ Tallenteet, ks. äänitteet ja videotallenteet	
liikevaihto	1.1
■ Tekijänoikeuskorvaukset	10.8 – 10.13
■ Teletietopalvelu	
liikevaihto	1.1
■ Teksti-tv	
katselu	2.24
■ Televisio, ks. myös kaapelitelevisio, MTV, Yleisradio	
ohjelmien alkuperämaat	2.15
ohjelmien kotimaisuus	2.14
ohjelmamyynti	2.16 – 2.18
television katselu	2.19 – 2.24, 11.8.
television lupamaksut	2.1, 2.2, kuvio 2.5, 11.4
television luvat	2.8
television mainonta	1.3, 1.4, 11.3
vastaanottimet	1.15 – 1.19, 1.22, 11.4

■ Videokamerat	1.18, 1.19
■ Videokasetit, tallentamattomat	1.16 – 1.19, 5.1
■ Videonauhurit	1.16 – 1.19, 1.22, 11.12
■ Videotallenteet	
alkuperämaat	5.3–5.5
kirjastojen koelmat	5.11
katselu	5.9, 5.10, 5.11
katselu kirjastoissa, lainat kirjastoista	5.11
katsotuimmat videot	5.7
liikevaihto	1.1, 5.4
myynti	5.2, 5.4, 5.7, 11.12
myyntipisteet	5.8
ohjelmatyypit	5.5
suurimmat levitysyrietykset	kuvio 5.4
tarkastus	5.5, 5.6
tuonti	5.1, 5.3
valmistus	5.1
vuokraus	5.2, 5.4, 5.7, 11.12
vuokrapisteet	5.8
■ Viestintä	
kulutusmenot	1.20
liikevaihto	1.1
■ Viihde-elektronikka, ks. myös video, radio, televisio äänentoistolaitteet	
keskihinnat	1.19
laitteiden tuonti	1.17
laitteiden valmistus	1.16
laitteiden vienti	1.17
laitteiden vähittäismyynti	1.18
omistus	1.22
■ Yleisradio, ks. myös radio, televisio	
henkilökunta	2.5
kuuluvuusalueet kuvio	3.3
liikevaihto	1.2, 2.1
lupamaksut	2.1, 2.2, kuvio 2.5
ohjelmat ohjelmatyypeittäin	2.13
radiolähetykset	3.1, 3.6
radiolähetysten kuuntelu	3.7 – 3.10
televisioluvat	2.8
televisiolähetykset	2.12
televisiolähetysten katselu	2.19 – 2.24
tulot	2.1
valtionavustukset	2.1
■ Äänentoistolaitteet (levysoittimet, nauhurit)	
keskihinnat	1.19
tuonti	1.17
vienti	1.17
vähittäismyynti	1.18

■ Äänitteet (äänilevyt, kasetit)	
kuuntelu	4.7
kotilainat kirjastoista	4.6
liikevaihto	1.1, 11.1
myynti	4.4, 4.5, 11.11
myydyimmät äänitteet	4.8, 4.9
nimiketuotanto	4.3
tuonti	4.1
valmistus	4.1, 4.3
äänitetuotannon tuki	10.9, 10.11
vienti	1.17
äänitteiden kuuntelu	4.7
Äänittämättömät kasetit	
tuonti	1.17, 4.1
vienti	1.17

Index

	<i>Table/Figure (F)</i>
■ Advertising	1.3, 1.4, 11.3
■ Biggest media corporations	1.2, 11.4
■ Books	
book clubs	7.11, 7.15
book reading	1.22, 7.15
bookshops	7.9, 7.10
children's books	7.2, 7.5 – 7.7, 7.14
domestic	7.1, 7.5
fiction	7.2, 7.3, 7.5 – 7.7, 7.14
government subsidies	10.3, 10.4
household consumption expenditure in	1.20
non-fiction	7.2, 7.3, 7.5 – 7.7, 7.14
publishers	7.8
sales	7.6, 7.7, 7.9, 7.11
schoolbooks	7.2, 7.5 – 7.7
translations	7.1, 7.4, 7.5
turnover	1.1
titles	7.1 – 7.5, 11.7
■ Cable television	
advertising	1.4, 2.4
connections	2.9, 2.11
programming	2.11
satellite channels	2.11, 11.9
staff	2.7
turnover	1.1, 2.4
viewing	2.19 – 2.22
■ Circulation	
newspapers	8.2 – 8.4
periodicals	9.2, 9.3
■ Copyright	10.8 – 10.13
■ Online information services	
turnover	1.1, 11.1
■ Entertainment electronics	
average prices	1.19
exports	1.17
imports	1.17
manufacture	1.16
ownership of	1.22
retail sales	1.18

■ Film	
admissions	6.1, 6.2, 6.7, 6.9, 6.12 – 6.14
advertising	1.3, 1.4
cinemas	6.2, 6.9
country of origin	6.3,
distributors	6.4
Finnish Film Foundation	10.6, 10.7, 10.9
films on television	6.8
imports	6.3
Office of Film Censorship	6.6, 6.7
premieres	6.1, 6.3, 6.4
producers	6.5
showings	6.1
subsidies	10.6
turnover	1.1
■ Free sheets	1.1, 8.13, 8.14
■ Frequency of publication	
newspapers	8.1, 8.4
periodicals	9.1, 9.3
■ GDP	Appendix 3
■ Household consumption expenditure in mass media	1.20, 1.21
■ Libraries	
book lendings	7.14
borrowers	4.7, 5.9, 7.13, 7.14, 7.16
government subsidies	10.5
library book collections	7.13
material expenses	10.5
phonogram collections	4.7
video collections	5.11
■ Mass media turnover	1.1, 11.1
■ Newspapers	
advertising	1.3, 1.4, 11.3
circulation	8.2 – 8.4, 11.5
contents	8.8, 8.9
dailies, non-dailies	8.1, 8.2, 8.4,
government subsidies	10.1, 10.2
methods of delivery	8.10 – 8.12
publishers	8.7, F8.3
reading	1.23, 8.14
single-copy sales	8.12
staff	1.5
titles	8.1, 8.4
turnover, revenues, costs	1.1, F8.4, F8.5
volumes	8.4
■ Ownership of entertainment electronics	1.22

■ Periodicals	
advertising	1.3, 1.4, 11.11, 11.12
circulation	9.2, 9.3, 11.2
delivered by the Post Office	9.5, 9.6
government subsidies	10.1, 10.2
household consumption expenditure in	1.20, 1.21
magazine and periodical categories	9.2, 9.3, 9.6, 9.8, 9.9
number of titles	9.1
publishers	9.3, 9.4
reading	1.23, 9.10
single-copy sales	9.7–9.9
staff engaged in publishing	1.7
turnover	1.1
volume	9.4
■ Phonograms	
exports	1.17
imports	1.17, 4.1
library collections, lendings	4.6
listening	4.7
production	4.1, 4.3
production of titles	4.2
production subsidies	10.11
sales	4.4, 4.5, 11.11
turnover	1.1, 11.1
■ Population	Appendix 4
■ Printed advertising material	1.1, 1.9, 1.11, 1.13
■ Printing and publishing	1.7 – 1.14
■ Radio	
advertising	1.3, 1.4, 11.3
listening time, daily reach	3.7 – 3.10, 11.10
personnel	2.6, 3.5
receivers (manufacture, sales, exports, impots.)	1.15 – 1.19
stations	3.3, 3.4
turnover, revenues, expenses	1.1, F3.5, F3.6
weekly broadcasting hours	3.1, 3.2
■ Reading	1.22, 7.15, 8.13, 9.10
■ Retail sales of entertainment	
electronics	1.18, 1.19
■ Satellite channels	2.11, 11.9
■ Staff	
entertainment electronics & communication technology	1.15
publishing & printing	1.7
radio	3.5
television	2.5 – 2.7
■ Teletext	
most popular pages	2.24

■ Television	
advertising	1.3, 1.4, 11.3
broadcasting hours	2.12
cable connections	2.9, 2.11
foreign sales	2.16 – 2.18
licence fees	2.1, 2.2
licences	2.8
personnel	2.5–2.7
programming	2.13 – 2.15
receivers	1.15 – 1.19, 1.22
turnover	1.1, 2.1, 2.3, 2.4
satellite connections	2.10
viewing time, daily reach	2.19 – 2.24, 11.8
■ Time Use	1.23
■ Turnover	1.1, 11.1
■ Video recorders, cameras	1.16–1.19, 1.21, 11.4
■ Videos	
distributors	F5.4
import, production, duplication	5.1, 5.3
public library collections, lendings	5.11
rental, sell-through	5.2, 5.4, 5.7, 11.12
rental and sales	5.2, 5.4, 5.7, 11.12
turnover	1.1, 5.4
type of programme	5.5
viewing time, daily reach	5.9, 5.10, 5.11

Osoitteita

Addresses

Aikakauslehtien liitto ry
Finnish Periodical Publishers'
Association
Lönnrotinkatu 11 A PL 267 00121 **Helsinki**
puh. 90/22877 280

AVEK Audiovisuaalisen viestintäkulttuurin
edistämiskeskus
AVEK Promotion Centre for Audiovisual Culture
Hietaniemenkatu 2 00100 **Helsinki**
puh. 90/446 411

Graafisen Teollisuuden Liitto
Federation of Printing Industry
in Finland
Lönnrotinkatu 11 A 00120 **Helsinki**
puh. 90/22877 200

Gramex ry
Copyright Society of performers and
Phonogram Producers Gramex
P.Roopertinkatu 16 00120 **Helsinki**
puh.90/680 3400

Helsingin yliopisto
Viestinnän laitos
University of Helsinki
Department of Communication
PL 54 00014 **Helsingin yliopisto**
puh. 90/ 1911

Helsingin yliopiston kirjasto
Bibliografinen osasto
Helsinki University Library
Bibliographical Department
PL 26 00014 **Helsingin yliopisto**
puh. 90/ 70 851

Jyväskylän yliopiston kirjasto
Jyväskylä University Library
PL 35 40351 **Jyväskylä**
puh. 941/ 603 448

Jyväskylän yliopisto
Nykykulttuurin tutkimusyksikkö
University of Jyväskylä
Research Unit for Contemporary Culture
PL 35 40351 **Jyväskylä**
puh. 941/601 211

Kopiosto ry
Copyright Office Kopiosto
Hietaniemenkatu 2 00100 **Helsinki**
puh. 90/406 197

Liikenneministeriö
Viestintähallinto-osasto
Ministry of Traffic and Communications
Eteläesplanadi 16 00130 **Helsinki**
puh. 90/1 601

Opetusministeriö
Kulttuuriosasto
Ministry of Education
Department of Culture
PL 293 00171 **Helsinki**
puh. 90/134 171

Opetusministeriö
Taiteen keskustoimikunta
Ministry of Education
Arts Council of Finland
Mariankatu 5 00170 **Helsinki**
puh. 90/134 171

Puhelinlaitosten Liitto ry
Association of Telephone Companies in Finland
Sinebrychoffinkatu 11 00120 **Helsinki**
puh. 90/228 111

Sanomalehtien Liitto
Finnish Newspaper Publishers'
Association
Lönnrotinkatu 11 A PL 415 00121 **Helsinki**
puh.90/22877 300

Suomen Mediatarkastus Oy
Finnish Audit Bureau of Circulations
Lönnrotinkatu 11 A 00120 **Helsinki**
puh. 90/2287 7330

Suomen Posti Oy
Posts and Telecommunications
Talous PL 8, Viestintä PL 1 00011 **Helsinki**
puh. 90/920 4511

Suomen elokuva-arkisto
Finnish Film Archives
PL 177 00151 **Helsinki**
puh. 90/61 5400

Suomen Elokvakerhojen Liitto ry
Association of Finnish Film Clubs
Paasivuorenkatu 5 A 00530 **Helsinki**
puh. 90/7016 696

Suomen elokuvasäätiö
Finnish Film Foundation
Kanavakatu 12 K 13 00160 **Helsinki**
puh. 90/622 0300

Suomen Elokvateatteriliitto SEOL ry
Kaisaniemenkatu 3 B 00100 **Helsinki**
puh. 90/63 2617

Suomen Gallup Media Oy
Finnish Gallup Media Oy
Itätuulenkuja 10 02100 **Espoo**
puh. 90/61 3500

Suomen Journalistiliitto
Union of Journalists in Finland
Hietalahdenkatu 2 B 00180 **Helsinki**
puh. 90/647 326

Suomen Kaapelitelevisioliitto ry
Finnish Cable TV Association
Ratamestarinkatu 11 00520 **Helsinki**
puh. 90/144 718

Suomen kirjastoseura ry/Kirjastolehti
Association of Finnish Libraries
Kansakoulukatu 10 A 00100 **Helsinki**
puh. 90/694 1844

Suomen Kustannusyhdistys ry
Finnish Book Publishers' Association
Lönnrotinkatu 11 A 00120 **Helsinki**
puh. 90/22877 250

Suomen Paikallisradioliitto ry
Finnish Local Radio Association
Lönnrotinkatu 11 A PL 312 00121 **Helsinki**
puh. 90/2287 7340

Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry
Finnish Federation of Producers
of Phonograms and Videograms (Finnish IFPI)
Yrjönkatu 3 00120 **Helsinki**
puh. 90/6803 4056

Tampereen yliopisto
Tiedotusopin laitos
University of Tampere
Department of journalism and mass
communication
PL 607 33101 **Tampere**
puh. 931/156 111

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus
Antipiracy Center in Finland
P. Roobertinkatu 16 00120 **Helsinki**
puh. 90/6803 4049

TEOSTO ry Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto
Finnish Composers' Copyright
Society TEOSTO
Lauttasaarentie 1 00200 **Helsinki**
puh. 90/681 011

Telehallintokeskus
Telecommunications Administration Centre
PL 53 00211 **Helsinki**
puh. 90/69 661

Tilastokeskus
Joukkoviestintä- ja kulttuuritilastot
Statistics Finland
Media and Culture Statistics
Työpajakatu 13 **Helsinki**
00022 Tilastokeskus
puh. 90/17 341

Tullihallitus
National Board of Customs
Uudenmaankatu 1-5 C 00120 **Helsinki**
puh. 90/61 41

Turun kauppakorkeakoulu
Mediatalouden tutkimusryhmä
Turku School of Economics
Business Research Centre
Rehtorinpellonkatu 3 20500 **Turku**
puh. 921/638 311

Valtion elokuvatarkastamo
State Office of Film Censorship
Jaakonkatu 5 B 00100 **Helsinki**
puh. 90/228 541

Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT
Viestintäteknikka/Painoviestintä
VTT Information Technology/
Printed communications
PL 1000 02044 **VTT**
puh. 90/4561

Videolevityksen valvontalautakunta
Supervising Board of Videogram Distribution
Yrjönkatu 3 00120 **Helsinki**
puh. 90/6803 4050

Yleisradio Oy
- Tutkimus- ja kehitysosasto
- Viestinnän kehitysryhmä
Finnish Broadcasting Company
YLE
- Research and Development Dept.
- Media Development Group
00024 YLEISRADIO **Helsinki**
puh. 90/14 801

Joukkoviestintätilasto **Finnish Mass Media** **1995**

Joukkoviestintätilasto on artikkeleihin ja tilastoaineistoon perustuva monipuolinen katsaus Suomen joukkoviestinnän tilaan. Julkaisussa tarkastellaan joukkoviestintä seuraavina kokonaisuuksina: joukkoviestinnän talous ja kulutus, televisio, radio, äänitteet, video, elokuva, kirjat ja kirjastot, sanoma- ja aikakauslehdet sekä joukkoviestinnän julkinen tuki. Julkaisussa on myös kansainvälisiä vertailutietoja sisältävä luku. Jokaisesta joukkoviestinnän sektorista on lisäksi tilastokatsausten yhteydessä tiiviit yhteenvetoartikkelit.

MYNTI:
Tilastokeskus/Myyntipalvelu
PL 3B 00022 Tilastokeskus
Puh (90) 17342011
Fax (90) 17342474

ORDERS:
Statistics Finland/Sales Services
P.O.Box 3B FIN-00022 Statistics Finland
Tel. +358-0-17342011
Fax +358-0-17342474

ISSN 0784-8765
=Kulttuuri- ja viestintä
ISSN 0787-5564
ISSN 951-727-106-9

9 789517 271066